

רלא

**רעיא מהימנא**

**תר** י ובחבורא קנדמא אָמר רעיא מהימנא, מאן דמולול בפרורין דנהמא, זוריק לון באַתר דלא אצטריף. האי כל שפן י מאן דמולול בפרורין דמוחא, דאינון י טפין דזרע, דזריק לון באַרעא, דאתמר ״ בהון ׀ פי השחית כל בשר את דרכו על הארץ. או דזריק לון בנדה, או בבת אל נכר, או בשפחה או בזונה. וכ״ש וכ״ש מאן דמולול בפרורין י דנהמא דאורייתא, דאינון קוצי אתנון, ותגי אתנון, דאתמר עלייהו כל המשפמש בתגא חלף.

**תרא** כ״ש מאן דמסר רזין דאורייתא, וסתרי קבלה, וסתרי מעשה בראשית, או סתרי אתנון דשמא מפדש, לאנשים דלאו אינון הגונים, דשליט עלייהו יצר הרע, אשה זונה, דאתמר ״ עלה, ׀ פי בעד אשה זונה עד כפר לחם. ולית לחם אלא ״ כ״ב אתנון דאורייתא. ולית כפר, אלא ״ אפילו הלכה אחת.

**תרב** י ובחבורא קנדמא, לא גלי רזא באלין פרורין, אלא בארץ פשט, ולא ״ יהיב בהון שיעורא. אכל אוקמוה מארי מתניתין, דשיעורא דפרורין כזית לפחות, כל שפן אי אינון כביצה. דמארי מתניתין דקדקו ״ עלייהו, עד כזית עד כביצה לבכא עלייהו.

**תרג** י וארץ רזא, א״ח הוא ט' פרורין, שלש לכל סטר, תלת ימן ד',

**חלופי גרמאות**

י ל״ג ובחבורא קדמא. כ ל״ג מאן. ל ל״ג טפין. ח ל״ג בהון. ו ל״ג דנהמא. ט ל״ג עלה. ע אורייתא ול״ג כ״ב אתנון דאורייתא. פ ל״ג אפילו. צ מוסף ועוד רעיא מהימנא בחבורא קדמא. ק ל״ג עלייהו. ר ל״ג מן.

**מסורת הזהר**

ב (בראשית ג) נח יד צ״א. ג (משלי ה).  
אתנון דאורייתא. פ ל״ג אפילו. צ מוסף ועוד רעיא מהימנא בחבורא קדמא. ק ל״ג עלייהו. ר ל״ג מן.

**מאן דמולול בפרורי דנהמא**

**הסולם**

**מאמר**

**רעיא מהימנא**

**תרב** י ובחבורא קדמא אָמר וכ״ו: ובחבור הראשון, לא גילה סוד אלו הפרורים, אלא בדרך פשט, ולא נתן בהם שיעור. אבל העמידו בעלי המשנה, שהשיעור של הפרורים הוא לא קטן מכזית, וכל שכן אם הם כביצה. כי בעלי המשנה החמירו עליהם, עד כזית עד כביצה, לברך עליהם ברכת המזון.

**תר** י ובחבורא קדמא אָמר וכ״ו: ובחבור הראשון, אמר רעיא מהימנא. מי שמיקל בפרורים של לחם, וזורק במקום שאינו צריך. וכל שכן זה, מי שמיקל בפרורי המוח, שהם טפות זרע שזורקם על הארץ, שנאמר בהם, כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ. או שזורקם בנדה, או בבת אל נכר, או בשפחה, או בזונה. וכל שכן וכל שכן, מי שמיקל בפרורי לחמה של תורה, שהם הסודות שבקוצי האותיות, וכתרי האותיות, שנאמר עליהם כל המשפמש בתגא חלף (אבות פ״א מ״ד).

**תרא** כ״ש מאן דמסר רזין: כל שכן, מי שמסר סודות התורה, וסתרי קבלה, וסתרי מעשה בראשית, או סתרי אותיות של שם המפורש, לאנשים שאינם הגונים, ששולט עליהם יצר הרע, אשה זונה, שנאמר עליה, כי בעד אשה זונה עד כפר לחם. ואין לחם אלא כ״ב אותיות התורה. ואין כפר, אלא אפילו הלכה אחת.

(דפו״י דף רמ״ד צ״א \* דף רמ״ד צ״ב)

**מאמר כזית וכביצה**

**תרג** י וארץ רזא א״ח וכ״ו: ובדרך סוד. א״ח דאחד, הוא ט' פרורים, שלשה לכל צד. ועם שלשה מן ד' דאחד, הם י"ב פרורים. הרביעית מן ד' דאחד, היא שלמות להשלים בו עשרה, ולהשלים ד', שהם ד' אותיות הוי"ה. מהו עשר. הם עשר אותיות שיש ביוד הא ואו הא. הקוץ של אות ד' מן אחד שיעורו כזית. הי' מן הוי"ה, השיעור שלו היא כביצה (ע"י פירושו להלן אות תרי"א).

פירושו. מבאר כאן, שאין שלמות אלא עם המלכות, וזולתה נחשב הכל רק לפרורים. ננודע

## רלב

## רעיא מהימנא

תריין עשר. רביעית איהו שלימו, ולאשלקמא ביה עשר. ולאשלקמא ד', דאינון ידוד. מאי עשר. אינון: יו"ד ה"א ו"א ה"א. קוצא דאָת ד' מן אָחד, שיעורא פּוּיָת. י' מן ידוד, שיעורא דיליה פּבּיָצָת.

תרד) איהי ד', שלימו דמְרַפְכְּתָא דאָדָם, ושלִימו דאָרְפַע אָנְפִין דאָדָם. ובג"ד, י' שָא ידוד פּנִי אֵלֶיךָ. ואוקמוהּ מארי מתניתין, וְהַכְּתִיב י' אָשֶׁר לֹא יֵשָׁא פְּנִים. אָלֹא אָמַר הַקב"ה, וְלֹא אָמַרְתִּי לָהֶם י' וְאָכַלְתָּ וְשָׁבַעְתָּ, וְהֵם דִּקְדָּקוּ י' עֲלֵיהֶם, עַד פּוּיָת אֹ אוֹ עַד פּבּיָצָת, וְאִיךָ לֹא אָשָׂא לָהֶם פְּנִים. וּרְבַנְן דְּמַתְנִיתִין וְאָמְרוּרְאִין, כָּל תְּלַמוּדָא דְלַהוֹן, עַל רִזִין דְּאוּרִיָּתָא סְדְרוּ לִיה.

תרה) קם רעיא מהימנא, וסליק ידוי קמי קב"ה ושכינתיה, ואמר הקי, קב"ה יהא רעוא דילך, למיהב לון מזונא שלימתא, לתקנא לגבך, ולגבי מטרוניתא

## מסורת הזהר

(P) (במדרב ר) נשא קסד אות רצ ריג עא ח"ג רלח:  
(רמו. רעא: 1) (דברים י) משפטים קלח צ"ה. (P) (שם ח)  
ריגש יז צ"א.

## חלופי גרסאות

ש תלת. ת ליג עליהם. א ליג אנ.

## מאמר

## הסולם

## כוזית וכביצה

עשר, כי ספירה רביעית שבאחד היא עצם המלכות שאינה מתגלה ממנה לפני גמר התקון רק הארה כוללת שנקראת מפתחא והיא המשלמת את ט' פירורים שבסוד א"ח דאחד שיהיו שלמים. וז"ש, וְלֹא־שָׁמַא ד' דאינון הויה שהיא משלמת השם בן ד' שהוא ז"א. מאי עשר. אינון יוד הא ואו הא. שהויה במילוי אלפין רומזת לעשר ספירות שלמות הנשלמות עם המלכות כנ"ל. שזולתה ה"ס ט' פירורים. (וסוד כוזית וכביצה יתבאר להלן אות תרי"א).

תרד) איהי ד' שלימו וכז': היא חיה הד' שה"ס פני אדם שהיא שלימות מרכבת אדם, שהיא ז"א, הנקרא אדם בסוד הויה דמילוי אלפין שבג"י אדם. והיא שלימות של ד' פנים שבפני אדם, כי פני אדם שהם מלכות יש לה ד' פנים אריה שור נשר אדם, והיא פנים הד' שה"ס מלכות שבמלכות. ומשום זה כתוב, ישא ד' פניו אליך. והעמידו בעלי המשנה, והרי כתוב אשר לא ישא פנים, אלא אמר הקב"ה, וְלֹא אָמַרְתִּי לָהֶם וְאָכַלְתָּ וְשָׁבַעְתָּ וּבְרַכְתָּ וְגו' והם החמירו עליהם לבורך, עד כוזית ועד כביצה, ואיך לא אשא להם פנים. וחכמי המשנה והאמוראים כל התלמוד שלהם על סודות התורה סדרוהו.

תרה) קם רעיא מהימנא וכז': קם רע"מ, ונשא את ידיו לפני הקב"ה ושכינתו, ואמר כך. קב"ה, יהי הרצון שלך לתת לנו מזון שלם לתקן אליך, ואל המלכה העליונה שהיא

ונודע שעצם המלכות אינה מקבלת תקונה אלא לאחר גמר התקון, ובשעת אלפי שני אין עצם המלכות מתגלה כלל. שז"ס של המספר י"ב, האמור בכל מקום, שמורה על ג' קוין ומלכות המקבלתם, וכשהם כלולים זה מזה, נמצא שכל אחד מאלו הד' כלולים מג' קוין, והם במספר י"ב. ובאמת היו צריכים להיות ד' פעם ד' אלא משום שעצם המלכות המקבלת ג' הקוין גנוזה, ואינה באה בחשבון אלא הג' קוין שהיא מקבלת, וע"כ אין בכל אחד מאלו הארבע, שהם ג' קוין ומלכות, אלא ג' קוין בכל אחד מהם, ובחינת מלכות חסרה בכל אחד מהם, ואפילו במלכות עצמה אינה נגלית. וע"כ הם י"ב. אמנם יש כאן הארה כוללת מבחינת מלכות הממותקת בבניה, שנקראת מפתחא, אשר הארה זו משלמת אותם, כל זמן שלא נתתקנה עצם המלכות. אבל שלמות גמורה של המלכות תתגלה בגמר התקון.

וז"ש א"ח הוא ט' פרוורין שלש לב"ב סטר, כי אחד בגי' י"ג, והם כנגד י"ג הנ"ל, וא"ח דאחד המורה על חג"ת דז"א שהם ג' קוין, וכשכלולים זמ"ז יש בכל אחד מהם ג' קוין, והם ט' קוין. והם נבחנים לפרורים, כי אין שלמות אלא על ידי חבורם עם המלכות. הרי שא"ח הוא ט' פרוורים, ג' לכל קו. תלת מן ד' תריין עשר, כי גם המלכות שהיא ד' דאחד כלולה ג"כ מאותם ג' קוין, כנ"ל נמצא שהם ביחד י"ב. שה"ס מספר י"ב האמורים בכל מקום. רביעית איהו שלימו לאשלקמא ביה (דפו"י דף רמ"ד ע"ב)

רלג

### רעיא מדימנא

עלאה עלאה עלאה דאיתי, דאתמר ב' עלה, ופי ליי' המלוכה ומושל בגוים. ולגבי מטרוניתא תניינא, דאתמר בה זמנא תניינא, ויהיתה ליי' המלוכה. לתקנא פתורא שלימתא, מפל עדונין, ומפל מאכלין.

תרז) ואנא מזמן עמך, לכל מארי מתנייתין, ולמארי מקרא, ולמארי תלמוד, וכ"ש למארי סתרי תורה דילך, פלה דילך, מטרוניתא קדישא דילך, עלאה דתפתא, וכלא ברשות דעלת כל עלאין, אדון כל האדונים, מלך על כל המלכים דעילא ותתא, דאיהו יחיד בלא תניינא, ולית את ונקודה דמשתתף בהדיה, ולא שנוי גונוין דאינשא. דאיהו מארי כל מפתחאן, דרזין דהויות, וישמחן וכנויין, וכל רזין גניזין דתפתח לון פלהו ליקרא דילך, עלת על כל עלות. אנא מתחנן קדמך, דתפתח לון ליקרא דילך, דיקרא דילך איהו מאבי ואמי דשמיא, ויאב דכל ישראל, ואם דלהון, דאתמר בה ו' ואל תטוש תורת אמן, ועמך לית שותפו דאם ובעלמא.

תרז) קם זמנא תניינא, ואמר מארי מתנייתין, נשמתינן ורוחין ונפשין דלכון, אתערו כען כולהו, ואעברו שינתא מנכון, דאיהו ודאי משנה, ארח

#### חלופי גרסאות

ב עליה. ג ל"ג לתקנא. ד דילך תתאה. ה שמהן ובכנויין ובכל רזין דתפתח. ו אב כל ישראל אם. ז עלמא. ח ל"ג דלכון. ט ל"ג כלהו; כלכו. י דהא.

#### מסורת הזהר

U (תהלים כב). P (עובדיה א) תולדות סט צ"ג. צ (משלי א) יתרו צח צ"ד.

#### כזית וכביצה

שמנים, ואב של כל ישראל, שהוא ז"א, והאם שלהם, שהיא המלכות, שנאמר בה, ואל תטוש תורת אמן. ועמך, אין חיבור של איהו אם בעולם.

תרז) קם זמנא תניינא וכז' קם פעם שנית ואמר, בעלי משנה, הנשמות והרוחות והנפשות שלכם התעוררו עתה כולכם, והעבירו השינה מכס, שהיא משנה ודאי דרך הפשט של עולם הזה, ואני לא עוררתי אתכם אלא בסודות עליונים של עולם הבא, שאתם בהם. ושם, הנה לא ינום ולא יישן.

פירוש. השינה באה מקו שמאל דבינה, המאיר בלי חסדים (כנ"ל אמור אות ע"ד) אבל שם בבינה אין השינה פועלת כלום ואינה משנה דבר, אלא כשהארת קו השמאל הזה נמשכת למלכות שם פועלת השינה ומשנה הכל, כלומר שמסתלקים הארת המוחין. וז"ש, דאיהו ודאי משנה ארה פשט דהאי עלאה, שהשינה הנמשכת מקו שמאל לעולם הזה, שהוא מלכות הנקראת עולם הזה, היא משנה הפשט, כלומר שמעלים הארת המוחין דאנא

לא

#### המלים

#### מאמר

שהיא עולם הבא, דהיינו בינה, שנאמר עליה, כי להי המלוכה ומושל בגוים, ואצל מלכה השניה, שהיא מלכות, נאמר בה פעם שנית, והיתה להי המלוכה. ונתקן שלחן שלם מכל מעדנים ומכל מאכלות.

תרז) ואנא מזמן עמך וכז' ואני מזמין עמך לכל בעלי המשנה, ולבעלי מקרא, ולבעלי תלמוד, וכל שכן לבעלי סתרי תורה שלך, וכלה שלך שהיא המלכה הקדושה שלך, העליונה, שהיא בינה, והתחתונה שהיא מלכות. והכל ברשות העלה שעל כל העליונים, האדון כל האדונים, המלך על כל המלכים שלמעלה ושלמטה. שהוא יחיד בלא שני, ואין אות ונקודה שתתחבר עמו, ולא שינוי גוונים הנוהג באיש. שהוא רבון של כל מפתחות הסודות של הויות ושמות וכנוים וכל סודות הגוונים של החכמה, שתפתח אותם כולם אלינו, בשביל כבודך עלת על כל העלות. אני מתחנן לפניך שתפתח לנו לכבודך, כי הכבוד שלך, הוא מאבי ואמי דשמים, דהיינו חכמה ובינה, שהם אבא ואמא של ז"א הנקרא (דפו"י דף רמ"ד ע"ב)

רלד

**רעיא מהימנא**

פֿשט ן דֿהאי עֿלמא. ן דֿאָנא לא אַתְעֿרנא בְּכו, אֵלא בְּרוּזן עֿלאין דֿעֿלמא ן דֿאָתי, דֿאתון בְּהון ן הנה לא ינום ולא יישן.

**תרה** פֿתח וְאמר, יִהא אוקמוהּ מארי מתניתין, בעה"ב בּוֹצֵעַ וְאֵרַח מְבָרַךְ. וְעוֹד אוקמוהּ, צֵרִיךְ לְדַקְדַּק בְּה' מִן הַמוֹצֵיא. וְתַרְזִין הֵהִינן ן אינון, לְקַבֵּל שְׁתֵי הַלָּחִם. שְׁתֵי כִפּוּת דְשֶׁבֶת. י', אִיהִי כִפּוּצָה לְכֹל חַד וְחַד. וּמֵאֵן אִיהוּ בעה"ב דְּבוֹצֵעַ. דָּא ו'.

**תרט** אֲדַהֲכִי, הָא סְבָא דְסָבִין קָא נְחִית לְגַבְיָהּ, וְאָמר, רַעִיא מְהִימְנָא חֲזוֹר בָּךְ. דְּהָא לָחֵם אִיהוּ ו', שְׁתֵי כִפּוּת דִּילְיָהּ, כְּמָה דְאַמְרַת אֵינוֹן ה' ה'. וְדָאי ו' אִיהוּ לְקַבֵּל יַעֲקֹב. ה' ה' לְקַבֵּל לָאָה וְרַחֵל. י', כִפּוּצָה לְכֹל חַד.

**תרו** א"ל, סְבָא סְבָא, וְהָא בְּכַמָּה אֲתַרִּין אוקמוהּ, דִּיעֲקֹב אִיהוּ בַעַל הַבַּיִת, וְיוֹסֵף אֹרַח, דְּדַרְגָּיָה יְסוֹד חֵי עֵלְמִין, כְּלִיל ח"י בְּרַכָּאן דְצִלוּתָא, וְכַגִּין דָּא אוקמוהּ עֵלְיָהּ, ן בְּרַכּוֹת לְרֵאשׁ צְדִיק. א"ל הָכִי הוּא, וְכֹלָא קְשׁוּט. כֹּל רְזָא בְּאַתְרֵיהּ, מַה דְּאָנָא אַמְרִית, וּמַה דְּאָתָּ אַמְרַת. אֲבָל הוּא דְפֿלִיג נְהֵמָא מֵאֵן הוּא.

**תריא** א"ל, סְבָא אַנְתָּ בְּדִיוֹקְנֵיהּ, וְדָא יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, וְדָא אָדָם

**מסורת הזהר**

ס) (תהלים קכא) בשלח מד צ"א, ר) (משלי י) ב"ב רה כ בעלמא וליג דהאי ל דהא, מ ליג דאתי, ו מארי מתניתין הא אוקמוה. ס דאינון.

**מאמר**

**הסולם**

**כזית וכביצה**

לֵא אַתְעֿרנא בְּכו אֵלא בְּרוּזן עֿלאין דֿעֿלמא דֿאָתי דֿאתון בְּהון, שרע"מ עורר אותם להתעלות לעולם הבא ע"י סודות התורה שאמר, ושם בעולם הבא, שהוא בינה, נאמר הנה לא ינום ולא יישן. כי שם אין נוהגת שינה. כנ"ל.

**תרה** פֿתח וְאמר הא וכו': פו"א, הרי העמידו בעלי המשנה, בעל הבית בוצע וארח מברך. ועוד העמידו, שצריך לדקדק בה' של המוציא. ובי' ההין של שם הוי"ה, שהו בינה ומלכות, הן כנגד שני הלחם, שתי חלות של שבת. י' דהוי"ה, היא פרוסת לחם כביצה שנותנים לכל אחד ואחד. ומי הוא הבעל הבית שבוצע. זהו ו' דהוי"ה. ונרמזו כאן כל ד' אותיות הוי"ה.

**תרט** אֲדַהֲכִי הָא סְבָא וכו': בתוך כך הנה סבא דסבין שהוא חכמה עלאה ירד אצלו ואמר, רעיא מהימנא חזור בך. כי לחם הוא ו'. שתי ככרות שלו, הוא כמו שאמרת, שהם ה' ומפרש, ודאי ו' היא כנגד יעקב שהוא ז"א, ה' ה' הן כנגד לאה ורחל, וע"כ הלחם בכלל ה"ס ו' שהיא ז"א, שיש לו ב' זווים, זוג אחד עם לאה, שהיא הנוקבא שלו מחזה (דפויי דף רמ"ד ע"ב)

**תריא** א"ל, סְבָא, אַנְתָּ וכו': א"ל רעיא מהימנא, סבא, אתה הוא בצורתו, דהיינו שהסבא עצמו שה"ס חכמה, הוא צורת בעל הבית הבוצע, שזהו יוד הא ואו הא, שבגי' מ"ה, שה"ס חכמה, שהיא אותיות כ"ח מ"ה, שזה

רלה

**רעיא מהימנא**

דמְרַפְכְּתָא עֲלָאָה, דְאַנְפִין דִּילִיָּה יְתוּה. וְכַגִּין דָּא, וְ לַחַם, דְאַיְנוּן ה' ה'. וְשִׁיעוּרָא דְאוּקְמוּהָ כְּזִית וְכַבִּיצָה, הָא אֶתְמַר כְּזִית בְּאֵן שְׁמָא מְשַׁעְרִין, דְהָא אוּקְמוּהָ רַבְּנִין דְאַיִן עוֹשִׂין מְצוֹת תְּכִילוֹת, אוֹף הָכִי, לֹא יִתְבַּיֵּן תְּרִין שִׁיעוּרִין בְּאֵת י', לְמַהוּי כְּזִית וְכַבִּיצָה. אֶלָּא תְּרִי אֶלְפָא בֵּיתוֹת אֵינוּן, אֵית י' עֲלָאָה, וְאֵית י' וְעִירָא, י' מִן יְרוּד, עֲלָאָה. י' מִן אֲדָנִי, וְעִירָא. וְאַלִין תְּרִין, חַד כְּכִזְזִית, וְחַד כְּכַבִּיצָה, י' בְּרִזָּא דָּא יְאֵהֲרֹנְהָ. אֶתָּא סְבָא וְנִשְׁיָא לִיה.

**תריב** אֲדַהְכִי קָם בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, פְּתַח וְאָמַר, וְדַאי כְּעַן מִתְחַבְּרִין מַה שְׁמוֹ וְמַה שְׁם בְּנוֹ, תְּדוּ חֲבֵרִיָּא וְאָמְרוּ, וְנִפְאָה הוּא מֵאֵן דְּזִכִּי לְמִיכַל מְהַאי נְהָמָא, דְאֶתְמַר בֵּיהּ לְכוּ לְחַמוּ בְּלַחְמִי. וְנִפְאָה נִפְשָׁא, דְאֶתְמַר מַה מְלַחֵם אָבִיהָ תֹאכַל. וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל בּוֹ. דְקַב"ה בֵּיהּ אֶתְמַר, הֲלֹא אַב אֶחָד לְכַלְנוּ. וְנִפְשָׁא דְאֶתְעַסְקַת בְּאוֹרֵיָתָא, מְלַחֵם אָבִיהָ תֹאכַל.

**תריג** וּמֵאֵן גְּרִים לָהּ דְאַכְלַת מְלַחֵם אָבִיהָ. בְּגִין דְתַבְתַּת בְּתִיּוּבְתָא

ח'לופי גרמאות

ע וברבא. פ מוסיף תתאה זעירא. צ וברבא. ק מוסיף תתאה זעירא. ר ורזא. ש ליג בה.

ממורת הזהר

(ו) (משלי ל) ויצא סח צ"א. (ז) (שם ט) ויצא קמח צ"ד. (ח) (ויקרא כב) משפטים ח צ"פ. (ב) (שם) משפטים מג צ"ז. (ג) (מלאכי ב) קדושים יג אות לט ח"ג רמו: תק"ח קיד ט"ג ש"ו.

כוזית וכביצה

והחשבון של הויה במילוי אלפין ה"ס מלכות. (ע"י בפנים מסבירות דף רצ"ט ז"ה אך) וז"ש, ודא יוד הא ואו הא, דהיינו מדרגת חכמה שכו"א. ולא מדרגת ת"ת שבו, וז"ש, ודא אדם דמרכבתא עלאה שהוא ז"א, דאנפין דיליה הויה, שהפנים של אדם זה, דהיינו החכמה שנקראת פנים הויה במילוי אלפין. ולאפוקי הת"ת שבו, שגם הוא באותו המילוי.

**תריב** אֲדַהְכִי קָם בּוֹצִינָא וכו': בתוך כך קם מאור הקדוש, שהוא ר"ש, פתח ואמר, עתה מתחברים מ"ה שמו ומ"ה שם בנו. כי חכמה ה"ס הויה במילוי אלפין שהוא מ"ה, ובנו דחכמה, שהוא ת"ת הוא ג"כ הויה במילוי מ"ה. כנ"ל בדבור הסמוך. ונמצא מ"ה שמו דחכמה, ומ"ה שם בנו, שהוא ת"ת. והסבא שהוא חכמה, נתחבר עם רעיא מהימנא, שהוא ת"ת. שמחו החברים ואמרו, אשרי הוא מי שזכה לאכול מלחם הזה, שהוא ו' דהויה, שנאמר בו, לכו לחמו בלחמי. ואשרי הנפש שנאמר בה, מלחם אביה תאכל. וכל זר לא יאכל בו, כי הקב"ה נאמר בו, הלא אב אחד לכלנו. ונפש שעסקה בתורה מלחם אביה תאכל.

**תריג** וּמֵאֵן גְּרִים לָהּ וכו': ומי גרם לנפש שתאכל מלחם אביה. הוא משום שחזרה בתשובה

**הסולם**

מאמר

שזה אדם, שבג"י מ"ה הוא של המרכבה העליונה, שהפנים שלו, דהיינו החכמה הוא הויה במילוי אלפין שבג"י מ"ה. ומשום זה, ו' היא לחם שהן ב' ככרות ה' ה', והשיעור של השפע, שהעמידו כוזה וכביצה, הנה למדנו, באיזה שם משערים כוזה, דהיינו ב', אלא העמידו חכמים, שאין עושים מצות תכילות, אלא כל מצוה בפני עצמה, אף כך, אין אנו נותנים ב' שיעורים באות י', שכוזה וכביצה יהיו שניהם י', אלא ב' אלפא ביתות הם, שאלף בית גדול הוא בבינה, ואלף בית קטן הוא במלכות וע"כ יש י' עליונה ויש י' קטנה. י' שהיא י' דהויה, היא י' עליונה, שה"ס חכמה עלאה. וי' מן אדני, היא י' קטנה, שה"ס חכמה דשמאל. ואלו שתי יודין, אחת היא ככוזה, דהיינו י' קטנה דאדני, ואחת היא ככביצה, דהיינו י' עליונה דהויה. שהן בסוד זה, י'אהרונהי', דהיינו השילוב של הויה אדני, ש"י ראשונה ה"ס כביצה וי' אחרונה ה"ס כוזה. בא הסבא ונשקו.

פירוש בכל מדרגה נבחנו בה כח"ב תו"מ, וכן בז"א נבחנו כח"ב תו"מ. שסוד הויה פשוטה בן ד' אותיות היא כתר, וסוד הויה במילוי אלפין, ה"ס חכמה, והויה במילוי המילוי דאלפין ה"ס בינה. והויה במילוי אלפין ה"ס ת"ת. כי חכמה ות"ת שניהם שוים.

(דפויי דף רמ"ד ע"ב)

רלז

**רעיא מהימנא**

וְאִתְאַתְּתָת כְּנַעוּרִיהָ. הַה"ד, וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כְּנַעוּרִיהָ, כְּגוֹן וְיָשׁוּב לִימֵי עֲלוּמֵיו. כְּגוֹוֹנָא דְאִילְנָא דְקַצִּיצוּ לֵיהּ, וְאִתְחַדַּשׁ בְּשָׂרְשׁוּי. וְהָאִי אִיהוּ רְזָא, דְמֵאן דְמִית בְּלֹא זָרַע.

**תריד** וְעוֹד אֵית רְזָא אַתְרָא, דְלִבְתָר יִיתֵי בְּגִלְגוּלָא, וְיִתְחַדַּשׁ בְּמִלְקַדְמִין. וְהֵינּוּ אֲלֻמְנָה וְגִרוּשָׁה, דְאִתְתַּרְכַּת מִגְנַתָּא דְעַדְדָן, וּבְגִין דָּא אִתְקַרִיאת גְּרוּשָׁה, כְּגוֹן וְיִגְרַשׁ אֶת הָאָדָם. וּמֵאן גָּרִים לָהּ. בְּגִין דְזָרַע אֵין לָהּ, דְמִית בְּלֹא בְּנִין. וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כְּנַעוּרִיהָ, דְתַבְת בְּהָאִי עֲלֻמָּא בְּהוּא וְנַעַר בֶּן יָכֶם, וְהֵינּוּ וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כְּנַעוּרִיהָ. וְלִבְתָר דְזֻפְתָּ וְלְזָרַע, מִלְחָם אָבִיהָ תֹאכֵל. וְכָל זָר לֹא יֹאכֵל בּוּ וְגו'. לֹא תִהְיֶה אֶשֶׁת הַמֵּת הַחוּצָה, לְאִישׁ זָר.

**תרטו** וְאָמַר ר"מ, הַלֵּל וְשִׁמְאִי, דְאִתּוֹן, חַד מְסֻטְרָא דְרַחֲמֵי, וְחַד מְסֻטְרָא וְדִינָא, דְאִינוֹן חֲסֵד וְגִבּוּרָה, דְרִגִין דְאַבְרָהָם וְיִצְחָק. וְאִתּוֹן מְגוֹנְעִיָהּ, אִתְכַּנְּשׁוּ הֶכָא, וְאִתּוֹן וְתִמְנִין תְּלִמִידִים דְהוּוּ לֵיהּ לְהַלֵּל. וְאוּף הֵכִי תְלִמִידֵי בֵּית שְׁמַאי, לְסַעוּדְתָא דְמִלְכָּא.

**תרטז** הָא אִוְקַמְתּוֹן, אִתּוֹן וְתַבְרִיָּא וְדַעֲמִכּוֹן, מְאָרֵי דְהוֹרָאוֹת, דְאִוְקַמְתּוֹן, אֵין הַבּוֹצֵעַ רְשָׁאֵי לְמִיכַל, עַד שְׂעִיעֵנו אֲמֵן מְאָרֵי סַעוּדְתָא, וְלִית מְאָרֵי סַעוּדְתָא רְשָׁאֵין לְמִיכַל, עַד שְׂיֹאכֵל הַבּוֹצֵעַ. וְדָאִי כִּד בְּצַע בְּעַל הַבַּיִת, וּבְצַע לְאִינוֹן מְאָרֵי סַעוּדְתָא, לָאוּ לְכֻלְהוּ מְשַׁעַר שְׁעוּרָא חֲדָא, דְלָאוּ אוֹרַח אֲלִין בּוֹצְעִין, לְכַבּוֹצֵעַ

**חלופי גרסאות**

ת ואתחדת. א ל"ג כגון. ב ואתחדת שרשוי. ג מוסיף ועוד אתמר. ד ויחדש. ה ל"ג נער. ו ל"ג לזרע. ז ל"ג אמר ר"מ. ח בסטרא. ט וגבורה. י ופחד. כ ל"ג אתון. ק ל"ג דעמכון.

**מסורת הזהר**

ד (ויקרא כב) לעיל אות תריב צ"א. ה (איוב לג) וישב נד צ"ה. ו (בראשית ג) ב"ב ער צ"א. ז (דברים כה) ויצא פא צ"א.

**כזית וכביצה**

המת החוצה לאיש זר. שאם לא תתיבם, תפול לאיש זר, שהוא הס"א.

**תרטו** אמר ר"מ הלל וכו': אמר רעיא מהימנא, הלל ושמאי, שאתם, אחד מצד הרחמים, דהיינו הלל, ואחד מצד הדין דהיינו שמאי, שהם חסד וגבורה, כהמדרגות של אברהם ויצחק, ואתם מגזע שלהם, הקבצו כאן, אתם ושמונים תלמידים שהיו להלל, וגם כן תלמידי בית שמאי, הקבצו לסעודת המלך.

**תרטז** הא אוקמתון אתון וכו': הרי העמדתם, אתם והחברים שעמכם בעלי הנראות, שהעמדתם, אין הבוצע יכול לאכול עד שיענו אמן בעלי הסעודה, ואין בעלי הסעודה מותרים לאכול, עד שיאכל הבוצע. ודאי כשבעל הבית בצע, ובצע לבעלי הסעודה, אינו משער שיעור אחד לכולם, כי אין דרכם של הבוצעים לבצוע בשוה, כי לפעמים נוהג לזה

**הסולם**

**מאמר**

בתשובה ונתאחדה בהקב"ה כנעוריה. ז"ש ושבה אל בית אביה כנעוריה. שפירושו. כמו וישוב לימי עלומיו. כעין אילן שכרתו אותו ונתחדש בשרשיו. וזה הוא סוד למי שמת בלא בנים. שע"י יבום הוא מתגלגל, וחוזר ומתחדש.

**תריד** ועוד אית רזא וכו': ועוד יש סוד אחר. כי המת בלא בנים יבא אח"כ בגלגול ומתחדש ככתחילה. והיינו אֲלֻמְנָה וְגִרוּשָׁה, כי נפשו נתגרשה מגן עדן, ומשום זה נקראת גרושה, כמו, ויגרש את האדם. ומי גרם לה זה, משום שזרע אין לה, שמת בלא בנים. ושבח א"ל בית אביה כנעוריה, שחוזרת לעולם הזה, ומתגלגלת בנער ההוא בן היבם, והיינו, ושבה אל בית אביה כנעוריה. ואחר שזכתה לזרע, מלחם אביה תאכל. וכל זר לא יאכל בו וגו'. והיינו שכתוב, לא תהיה אשת

(דפו"י דף רמ"ה ע"א)

רלז

## רעיא מהימנא

בשנה, דלזמנין זיהב לךא פביצה, ולךא פזית. וכד עונין אמן על האי בציעא, קדם דזיכול בעל הבית, מחברין תרין שיעורין פתךא, בכזית וכביצה, זאהדונהי, אמן, דא לאו איהו על האכילה, אלא על הפביצה, לבתר דאינון שיעורין מצטרפין באמן, זיכול בעל הבית. והיינו אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי, ולבתר אכלו רעים שתו ושכרו דודים. אכלו רעים, מארי סעודתא. דיהון בנין דדיוקנא דאבוהון.

**תריז** הא הכא לחם בשתי פפרות, ושיעורו פזית וכביצה. מאי ניהו לחם הפנים דפתורא דמלקא. אלא הא אוקמוה, דאית ליה תריסר אנפין. ומאי ניהו. אלא אינון ד' אנפי ארזיה. ד' אנפי שור. ד' אנפי נשר. ואינון א' בקרך דוד. יאר דוד. ישא דוד.

**תריח** ומגלן דלחם הפנים איהו מפתורא דמלקא. דכתבי, וינדבר אלי זה השלחן אשר לפני דוד. ז"ה: י"ב אנפין. ואוף הכי, מאן דאית ליה, בעי לתקנא ולסדרא על פתוריה, ארבע פפרות בכל סעודתא דשבת, לתלת סעודתי תריסר אנפין.

**תריט** ואי תימא לאו אינון אלא שית מדאורייתא, משום לחם משנה.

חלופי גרסאות  
ח דהאי אמן. ו אינון.

מסורת הזהר

ח (שיר ה) לעיל אות תקנב צ"כ. ט (במדבר ו) ויהי רנו צ"ב. י (יחזקאל מא) תרומה קטב צ"צ.

כזית וכביצה

הסולם

מאמר

החלות הנערכות על שלחן בית המקדש. ומשיב. אלא הנה למדנו, שיש לו, ללחם שהוא ז"א, י"ב פנים, ומה הם. אלא הם, ד' פני אריה, ד' פני שור, ד' פני נשר. כי אריה שור נשר ה"ס ג' קוין, שבכל אחד חו"ג תו"מ, וד"פ ג' הם י"ב. וה"ס ג' הויות, שהם יברכך הויה, יאר הויה, ישא הויה. שבכל הויה ד' אותיות, וג"פ ד', הם י"ב אותיות.

מאמר י"ב חלות

**תריח** ומגלן דלחם הפנים וכו': ומאין לנו שלחם הפנים הוא משלחן המלך. כי כתוב, זה השלחן אשר לפני הויה. זה בגימטריא י"ב פנים. ואף כך, מי שיש לו, צריך לתקן ולסדר על שלחנו ד' ככרות בכל סעודה של שבת, אשר לג' סעודות הם י"ב ככרות, שהם י"ב פנים.

**תריט** ואי תימא לאו וכו': ואם תאמר, שאינם אלא שש חלות מן התורה, משום לחם משנה שצריכים בכל סעודה מג' סעודות, והן שש, ולא י"ב. ומשיב, אלא אין אנו יכולים להזכיר

לזה כביצה ולזה כזית. וכשעונים אמן על בציעה זו קודם שיאכל בעל הבית, מחברים ב' שיעורים כזית וכביצה ביחד, אשר שיעור כביצה נמשך מי' דהויה ושיעור כזית נמשך מי' דאדני, כנ"ל, וע"כ חבור כזית וכביצה הוא סוד יאהדונהי, שה"ס אמן, כי אמן בגי' צ"א כנגד היחוד יאהדונהי ויחוד הזה אינו על האכילה אלא על הבציעה. וע"כ, אחר שאלו השיעורים כזית וכביצה מצטרפים ליחוד יאהדונהי באמידת אמן, אז יאכל בעל הבית. והיינו אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי וגוי, ואח"כ, אכלו רעים שתו ושכרו דודים. אכלו רעים, היינו בעלי הסעודה, שיהיו הבנים שהם בעלי הסעודה בצורת אביהם, שהוא בעל הבית הרוצע, שה"ס חכמה עלאה שנקרא אבא (כנ"ל תרי"א).

**תריז** הא הכא לחם משנה וכו': הרי כאן לחם בשתי ככרות, שלחם הוא ו' ב' ככרות ה' ה' ושיעור של האכילה, היא כזית וכביצה, שה"ס יחוד יאהדונהי כנ"ל. ושואל מה הוא לחם הפנים שעל שלחן המלך. דהיינו י"ב (דפוי" דף רמ"ה ע"א)

רלח

רעיא מהימנא

אַלָּא לֹא נִיכּוּל לְמַדְכּוּר ו', בְּלֹא חֲבָרִיָּה, ו' ו', שִׁית מְלַעֲיָלָא לְתַתָּא, וְשִׁית מְלַתְתָּא לְעֵילָא. לְקַבֵּל שִׁית דְּרַגִּין דְּכַרְסֵיָּא עֲלָאָה. וְשִׁית דְּרַגִּין דְּכַרְסֵיָּא תַתָּאָה. שִׁית בְּאַתְפְּסֵיָּא. וְשִׁית בְּאַתְגַּלְיָּא. הַנְּסַתְרוּת לְדוֹד אֱלֵהִינוּ וְהַנְּגִלוּת לָנוּ וּלְבְנֵינוּ עַד עוֹלָם.

**תרכ** וְלַחְמֵי תוּדָה אֵינּוּן מ' חֲלוּת, י' רְקִיקִין. י' רְבוּכִין. י' שֶׁל חֲמִין. י' שֶׁל מִצָּה. הָא אֵינּוּן מ'. לְקַבֵּל י' מִן יְדוֹד, ד' אֲנָפִי אָדָם. י' מִן יְדוֹד, ד' אֲנָפִי אַרְיָה. י' מִן יְדוֹד, ד' אֲנָפִי שׁוֹר. י' מִן יְדוֹד, ד' אֲנָפִי נֶשֶׁר. הָאִי אִיהוּ תְקוּנָא קְדָמָא דְּפִתּוּרָא דְּמִלְפָּא, דְּאֵינּוּן י' דְּבָרִים דְּצָרִיךְ בְּר נֶשׁ לְאַנְהָגָא בְּפִתּוּרָא דְּשִׁבְתָּא.

**תרכא** חַד, לְתַקְנָא פִתּוּרָא כְּמָאן דְּאָכִיל קָמִי מִלְפָּא. הַהִיד זָה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לְפָנֵי יְדוֹד. תַּנְיִנָּא, נְטִילַת יָדִים, עַד שְׁעוּרָא דְּגִירוּ רַבְּנָן, דְּאֵינּוּן חֲמִשׁ קְשָׁרִין, דְּבַהוֹן יִיד פְּרָקִין. וְאוּף הָכִי יִיד פְּרָקִין אֵינּוּן, דִּיד שְׁמָלָא. וְאֵינּוּן כ"ח פְּרָקִין. לְקַבְּלֵיהוּ כ"ח יְדוֹד, דְּאֵינּוּן כ"ח אַתּוּן דְּקָרָא קְדָמָא דְּעוֹבְדָא דְּבִרְאשִׁית. דְּאַתְמַר בְּהוֹן, וְעַתָּה יְגַדֵּל נָא כַח יְדוֹד.

**תרכב** וְעֶשֶׂר אֲצַבְעֵן, רְמִיזֵי לְעֶשֶׂר אֲמִירָן דְּעוֹבְדָא דְּבִרְאשִׁית. וְרַגְלֵן דָּא

חלופי גרסאות  
ס רביכין; וריכין, ע ליג מן. פ ליג קמי; קמיה. צ דהא. ק אצבען, ר באינון.  
מסורת הזהר  
ס (דברים כט) שלח אות מד צ"ה ת"ז תכ"ב סג: תק"ח קא ט"ב שמי"ג קכא ט"ג שלי"ב. ל (במדבר יד) שלח אות פג צ"ג, לעיל אות קלד צ"ג ת"ז בהקדמה ד: טו: ז"ח מג ט"ד שכ"א.

הסולם

עשרה דברים לאנהגא בפתורא דשבת  
תקון ראשון של שלחן המלך. כי הם עשרה דברים שצריך האדם לנהוג בשלחן של שבת.  
**תרכא** חַד לְתַקְנָא פִתּוּרָא וכו': תקון ראשון שבשלחן של שבת, הוא לתקן את השלחן כמי שאוכל לפני המלך. ז"ש, זה השלחן אשר לפני ה'. תקון השני, הוא נטילת ידים עד השיעור שגורו חכמים, שהם חמשה קשרים, דהיינו ה' אצבעות שביד ימין, שבהן י"ד פרקים. שבכל אצבע ג' פרקים, ובאצבע אגודל ב' פרקים, הם י"ד. ואף כך הם י"ד פרקים ביד שמאל. וביחד הם כ"ח פרקים. ואלו כ"ח פרקים, כנגדם ה"ס כח הויה. שהם כ"ח אותיות של הכתוב הראשון שבמעשה בראשית, דהיינו בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, שיש בו כ"ח אותיות. שנאמר בהם ועתה יגדל נא כח הויה.  
**תרכב** וְעֶשֶׂר אֲצַבְעֵן רְמִיזוּ וכו': ועשר אצבעות רומזות לעשרה מאמרות שבמעשה בראשית. ומשום זה העמידו בעלי המשנה. מי שמיקל בנטילת ידים נעקר מן העולם. למה. הוא משום שיש בהם סוד עשרה מאמרות וכ"ח אותיות, שבהם נברא העולם.

מאמר  
להזכיר ו' בלי ו' חברתה, דהיינו ו"ז הנשמע במבטא, שזה יורה על שש ספירות חג"ת נה"י דאור ישר שממעלה למטה. ושש ספירות חג"ת נה"י דאור חוזר שממטה למעלה. והן כנגד שש מדרגות שבכסא העליון שמחזה ולמעלה דו"א, שהן חג"ת נה"י הכלולות בחג"ת. ושש מדרגות של כסא התחתון, שמחזה ולמטה דו"א, שהן חג"ת נה"י הכלולות בנה"י. שש של כסא העליון הן במכוסה, כי מחזה ולמעלה אין גילוי לחכמה. ושש שמחזה ולמטה הן בגלוי, כי מחזה ולמטה יש גילוי לחכמה. שז"ס, **הנסתרות** לה' אלקינו **והנגלות** לנו ולבנינו עד עולם. שמחזה דו"א ולמעלה הן נסתרות. ומחזה דו"א ולמטה הן נגלות.

מאמר עשרה דברים לאנהגא בפתורא דשבת  
**תרכ** וְלַחְמֵי תוּדָה אֵינּוּן וכו': ולחמי תודה הם מ' חלות, יוד ריקים, יוד רבוכים, יוד של חמץ, יוד של מצה (מנחות ע"ז:) הרי הם מ', כנגד ד' יודין שבד' היות שבד' פנים, דהיינו כנגד י' הויה דד' פני אדם, וכנגד י' הויה דד' פני אריה, וכנגד י' הויה דד' פני שור, וכנגד י' הויה דד' פני נשר. וזה הוא (דפו"י דף רמ"ה ע"א)

תליתאה



רל"ט

### רעיא מהימנא

אוקמוה מארי מתניתין, מאן דמזלזל בנטילת ידים, נעקר מן העולם. אמאי. בגין דאית בהון רזא דעשר אמין, וכ"ח אתון, \* דכהון אתברי עלמא. **תרכג)** תליתאה, כוס דברכה, דתקיננו ביה עשרה דברים. הדחה. שטיפה. עטור. עטוף. חי. מלא. מקבלו בשתי ידיו. ונותנו בימין. ונותן עיניו בו. ומגביהו מן הקרקע טפת. ומשגרו במתנה לאנשי ביתו.

**תרכד)** ואורח רזא, \* כוס \* מלא ברפת יי. כוס בגי' אלהיים. ומתמן נשמתא, דאיהי על \* שמייה כוס. הה"ד \* כוס ישועות אשא. מאן ישועות. ה' אצבעין. דאינון לקבל ה' ספירן דכוס. דאיהו אלהים חיים בינה \* מתפשטא בהון. לתמשין \* תרעין. ה' זמנין עשר. באת י', דאיהו י' דברים דתקיננו רבנן ככוס, דאיהו אלהים חיים, ה' אתון, בתשבין ה'.

**תרכה)** ואוקמוה ככוס, שצריך הדחה ושטיפה. הדחה מבחוץ, ושטיפה מבפנים. ורזא דמלה, שיהא תוכו ככרו. מאן דזכי לנשמתא מהאי כוס, למיהוי נשמתא דכיא מלגו ומלבר. ורזא דמלה, \* וטהרו וקדשו, טהרה מבפנים, וקדושה מבחוץ. ומה כוס לאו טהרתיה וקדושתיה מלגו ומלבר בלא מיא. אוף הכי נשמתא, לאו טהרתה וקדושתה \* מלגו ומלבר בלא אורייתא. ובגין דא אמר רבן גמליאל, מי שאין תוכו ככרו לא יכנס לבית המדרש. בגין דלאו איהו מסטרא דאילנא דמי, אלא מעץ הדעת טוב ורע.

#### חלופי גרסאות

ו דבהון \* כוס ביד ה' מלא וליג ברכת ה'; כוס מלא ברכה. א שמים. ב ליג תרעין. ג ליג חיים. ד ואמרו. ה ליג מלגו ומלבר.

#### מסורת הזהר

ח (דברים לג) ויהי קנה צ"ב תכ"ח קטו ט"ד שכ"ו.  
ז (תהלים קיז) ויהי רטט צ"ב. ח (ויקרא טז) ת"ז תכ"ח  
עב: תמ"ז פד:.

#### עשרה דברים לאנהגא כפתורא דשבת

י פעמים ה' הם חמשים שערים. **תרכה)** ואוקמוה ככוס שצריך וכו': והעמידו ככוס, שצריך הדחה ושטיפה, הדחה מבחוץ, ושטיפה מבפנים. וסוד הדבר שיהיה תוכו ככרו, שהפנימיות וחיצוניות שבכוס תהיינה שוות, מי שזכה לנשמה מכוס הזו, שהיא בינה, צריכה הנשמה להיות נשמה טהורה מפנים ומבחוץ. וסוד הדבר, וטהרו וקדשו, טהרה מבפנים וקדושה מבחוץ. ופירושו של קדושה וטהרה הוא לעיל (תוריע דף מ"ה ד"ה אמנם) ומה כוס, אין טהרתה וקדושתה מבפנים ומבחוץ בלא מים, אף כך הנשמה אין טהרתה וקדושתה מבפנים ומבחוץ בלי תורה. ומשום זה אמר רבן גמליאל, מי שאין תוכו ככרו לא יכנס לבית המדרש. משום שהוא אינו מצד עץ החיים, אלא מעץ הדעת טוב ורע. כי מי שחסר קדושה מבחוץ, או חסר טהרה מבפנים, הוא מעורב טוב ורע.

עטור

#### הפסוק

**תרכג) תליתאה כוס דברכה וכו':** תקון השלישי הוא, כוס של ברכה, שהתקיננו בו עשרה דברים, הדחה, שטיפה, עטור, עטוף, חי, מלא, מקבלו בבי ידיו, ונותנו בימין, ונותן עיניו בו, ומגביהו מן הקרקע טפת, ומשגרו במתנה לאנשי ביתו.

**תרכד) ואורח רזא כוס וכו':** ובדרך סוד, ה"ס כוס מלא ברכת ה'. כוס בגי' אלקים, שהוא בינה, והיינו מלכות המלבשת את הבינה (כלהלן אות תרל"ב) ומשם היא הנשמה הנקרא על שמו, כוס. ז"ש, כוס ישועות אשא. מהו ישועות. היינו ה' אצבעות, המחזיקות את הכוס, שהן כנגד ה' ספירות, חג"ת נ"ה שבכוס, שהיא אלקים חיים, שהוא בינה, המתפשטת בה' ספירות לחמשים שערים, שהם ה' פעמים עשרה. דהיינו באות י' שהיא י' דברים שהתקיננו חכמים בכוס, שהיא אלקים חיים, וה' אותיות אלקים, שהן בחשבון ה',

(דפו"י דף רמ"ה ע"א \* דף רמ"ה ע"ב)

רביא מדימנא

רמ

**תרכו** עטור, אוקמוה מעטרו בתלמידים. ואנח ננא, ה' איהו כוס, מעטרו בתלמידים באת י', דאיהו עטרת על ה'. עטוף, צריך לאעטפא רישיה בגין דשכינתא על רישיה. דהכי אוקמוה מארי מתניתין, אסור לתלמיד חכם למיהך ד' אמות בגלוי הראש. משום מלא כל הארץ כבודו. כל שפן בכרכה, וכאדפרת שקא קדישא, למנהי בגלוי הראש.

**תרכז** דאת י' מן ינד, איהי אתעטף באור, ואתעביד ואיר. בגין דאת י' דאיהי חכמה באור, ונהיננו אור דאתעטף ביה פד ברא עלמא, הה"ד עוטה אור בשלמה. והאי איהו י' יהי אור ויהי איר. ואוקמוה מארי סתרי תורה, בטרם נתהווה כל דבר, נתהוו הנהינות. ובגין דא יהי אור ויהי אור, דתהוה מקדמת דנא\*.

חלופי גרסאות

1 מוסיף אור והיינו אורא דארץ ישראל מחכים. ז ל"ג מן והיינו ער והאי ח י"ה. ט ההוינות.

מסורת הזהר

U (ישעיה ו) בא סא צ"ת. P (תהלים קד) ב"א רפ צ"ג. X (בראשית א) ב"א מ צ"ד.

הסולם

עשרה דברים לאנהגא בפתורא דשבת

האוויר, דהיינו שהמלכות יורדת מן הבינה והאור תזור למקומו (כנ"ל ב"א דף מ"ה ד"ה כד ע"ש) וזהו רק בה' דהויה, שהיא ישו"ת, אבל ב"י דהויה, שהיא או"א עלאין אין ה' יוצאת מאויר לעולם (כנ"ל ב"א דף דנ"א ד"ה נחית).

מאמר

**תרכו** עטור, אוקמוה מעטרו וכנ': עטור, הנאמר בכוס, העמידוהו, מעטרו בתלמידים. (ברכות נא.) ובדרך סוד, ה' היא הכוס, דהיינו בינה, מעטרו בתלמידים, באות י' שהיא עטרה על ה' (עי' עקב אות נ"ט) כי תלמידים מרבים וממשיכים חכמה. עטוף, הנאמר בכוס, הוא שצריך לעטוף הראש, דהיינו לכסותו, בשביל שהשכינה היא על ראשו. כי כך העמידו בעלי המשנה, אסור לתלמיד חכם ללכת ד' אמות בגלוי הראש. משום שמלא כל הארץ כבודו. כל שכן בכרכה ובהזכרת שם הקדוש, שאסור להיות בגלוי הראש.

וז"ש, דאת י' מן הויה איהו אתעטף באור ואתעביד אויר, כי ה' דהויה, שהיא או"א עלאין, עלתה המלכות בבינה שלהם. שה"ס עלית י' באור ונעשה אויר, שהיא ו"ק הנקרא אויר ורוח. וזה נבחן כמו אור הג"ר דאו"א נתעטף, כלומר שנתכסה ונעלם. וז"ש הה"ד עוטה אור בשלמה, כמו שהאור היה מתכסה בשמלה. וז"ש, והאי איהו יהי אור יהי אויר, כי תקון זה דעלית י' לאור, הוא תקון זו"ן ובי"ע, שיהיו ראויים לקבל אור. כי אם לא נמתקה המלכות בבינה, לא היו ראויים העולמות לקבל שום אור (כנ"ל ב"א דף ו' ד"ה וכבד) ולפיכך תקון הא' כשנאמר יהי אור, היינו יהי אויר, דהיינו שהי' תכנס לאור ויהיה נעשה אויר, שאם לא כן אי אפשר שיהיה אור בעולמות. וז"ש, בטרם נתהווה כל דבר נתהוו ההוינות. שה"ס ה' דהויה, ששם נשאר תקון זה דעלית ה' באויר. וז"ש, ובג"ד יהי אור ויהי אויר, דהוה מקדמת דנא, כלומר אח"כ בגדלות שנאמר יהי אור, אינו אור חדש, אלא אותו אור שנתמעט תחילה לאויר, הנה אח"כ ירדה ה' מאויר, ועי"ז חזר ונתגלה האור שמקודם לכן. (עי' כל זה ב"א אות ל"ג).

(דפו"י דף רמ"ה ע"ב) \*תוספת ביאור בתע"ס חלק יג עמ' אישטו או"פ מו, עמ' איתלו אות א ח"י

**רמא**

**רעיא מהימנא**

**תרכח** ח"י אוקמוה, חי מן התכית. ואנח רזא, שכניפתא עלאה איהי תמינאה דספינאן מתתא לעילא, ובגין דא אתקריאת ח', ואתמר י ביה \* בתכמה יבנה בית. והיינו תכית: ח' בי"ת. ובגין דאיהי חיים, דכתיב \* עץ חיים היא למחזיקים ביה, זין מתמן איהו ח"י. ודא איהו זינא דאורייתא. מאן דאשתדל ביה, אקרי ח"י. ועוד, צדיק ח"י. \* איהו חי מן התכית.

**תרכט** זין אית מניה תרין גוונין, תוור וסומק. זין, ע' אנפין. הא ע"ב. ולקבל תרין גוונין דזין, איהי זכור ושמור דשבת, וזע' תיבין \* דקדוש ויכל"ו, הא ע"ב.

**תרל** מלא, הה"ד כוס \* מלא ברפת זי'. ואוף דאיהו מלא מיינא דאורייתא. בר נש הכי צריך למהוי שלים, כמד"א \* איש תם: גבר שלים. כמו \* ויבא יעקב שלם, הכי צריך למהוי נשמתא שלימתא, ולא \* יתנה ביה פגם, \* דכל אשר בו מום לא יקרב. אוף הכי, אלם \* עם ז"ה, הוא אלהים, כחושבן \* כוס. איהו מלא, ותפוך אלם ותמצא מלא. אימתי, כד אית תמן ז"ה. והיינו \* כי יד על פס ז"ה. אדנ"י חושבניה ו"ה. עמודא דאמצעייתא מלא מן תנווייהו. ובגין דא שריא עליה אדם, דהוא שמה מפריש.

**חלופי גרסאות**

י ד' ספיראן. כ ל"ג בה. ל ל"ג והיינו. ח ל"ג איהו חי; חיי, י ע', ס דקדוש ע"ב ויכלו ע"ב. ע יהא ביה. פ כס עם י"ה ולי"ג מן הוא עד איהו; אלקים כחושבן כס עם י"ה. צ מוסיף כוס עם י"ה.

**מסורת הזהר**

ק (משלי כד) ביא רמא צ"ו. ר (שם ג) ביא רכט צ"א. ט (דברים לג) לעיל את תרכח צ"מ. ט (בראשית כה) תולדות לד צ"ב. א (שם לג) מקן סר צ"ב. ב (ויקרא כא) פקודי קד צ"ק. ג (שמות יז) ביא קצו צ"ג.

**הסולם**

**מאמר**

עשרה דברים לאנהגא כפתורא דשבת  
כ' צבעים לבן ואדום. זין בגי' ע', שהוא ע' פנים, הרי ע"ב. שזה דומה שאורות השם ע"ב מאירים ביין. וכנגד ב' צבעים שביין, הוא זכור ושמור של שבת, שטעם ע' תיבות שבויכלו שבקידוש, הם ע"ב.

**תרכח** חי אוקמוה חי וכו': חי, הנאמר בכוס של ברכה, העמידוהו, חי, פירושו, חי מן התכית. דהיינו שלא יהיה מווג במים שם. ובדרך סוד, השכינה העליונה, שהיא בינה, היא ספירה שמינית שבעשו ספירות, כשמתחילים לספור ממטה למעלה, ומשום זה נקראת ח'. ונאמר בה, בתכמה יבנה בית, והיינו תכית, שהיא אותיות ח' בי"ת, שזה מורה, שהיין שה"ס גבורה דז"א, יהיה נמשך מן הבינה, שנקראת חבית, ח' בי"ת. ומשום שהבינה היא חיים שכתוב עץ חיים היא למחזיקים בה, ע"כ היין הנמשך משם, מן הבינה, הוא חי. וזהו יינה של תורה, שמי שעוסק בה נקרא חי. ועוד, צדיק, שהוא יסוד, נקרא חי, והוא חי מן התכית, שאורותיו נמשכים מן הבינה הנקראת חבית, כנ"ל.

**תרל** מלא, הה"ד כוס וכו': מלא, הנאמר בכוס של ברכה, ז"ש כוס מלא ברכת ח'. ואף הוא צריך להיות מלא מיינה של תורה. והאדם כך צריך להיות שלם, כמש"א איש תם, שפירושו איש שלם, כמו ויבא יעקב שלם, הרי שיעקב נקרא שלם. כך צריכה הנשמה להיות שלמה, ולא יהיה בה שום פגם, כי כל אשר בו מום לא יקרב. אף כך אל"ם עם י"ה, הוא אותיות אלקים. והוא כחשבון כוס, דהיינו פ"ו. וע"כ, הכוס צריך להיות מלא, כי הפוך המלה אל"ם ותמצא מלא. שהכוס בגי' מלא כי

**תרכט** זין אית מניה וכו': ביין יש בו (דפוי" דף רמיה ע"ב)

רעיא מהימנא

רמב

**תרל"א**) מקבלו בשתי ידיו, פגוונא דאורייתא, דתנה בתרין לוחין. ה' דברן פ' בלוחא תדא, לקבל ה' י אצבעאן דיד זמינא. וה' בלוחא תנינא, לקבל ה' אצבעאן דיד שמאלא. ואתייהבו בימינא דהיינו פנד זמין. ובגין דא, שני לוחות אבנים הוריד בידו, ולא בידיו. והאי איהו דאסהיד קרא, מימינו אש דת למו.

**תרל"ב**) ונותן עיניו בו, בגין דהאי כוס, דאיהו לקבל ארעא דישראל, דאתמר בה, תמיד עיני יי אלהיד בה. ועינין דלעילא, אינון שבצעין סנהדרין, ומשה ואתרן עלייהו. תרין עינין עלאין. חד עין זמין, וחד עין שמאלא, ואינון ע"ב, פמנין ביין. והאי איהו רזא דנותן בכוס עינו.

**תרל"ג**) ומגביהו מן הקרקע טפח, בגין דאת ה' איהי כוס, בעי לסלקא ב לה באת י, דאיהי טפח, דביה אתפתחת ה' בה' אצבעאן. ומשגרו לאנשי ביתו במתנה, בגין דיתברך דביתהו, דאיהי נפש, דאתמר בה נפשנו יבשה אין כל, ואתברכת ואתעבדת פרין, הה"ד תדשא הארץ דשא.

**תרל"ד**) רביעאה, למחוי על פתוריה דברי תורה, דלא יתקיים ביה פגוונא

ח'ופי גרמאות

ק בלוחתא. ר ל"ג מן אצבען עד אצבען. ו דאיהו כוס לקבל; כוס איהו. ת ל"ג ואהרן. א מוסיף עינו בו. ב ל"ג לה. ג מוסיף בגין דאתמר. ד ל"ג בה.

מסורת הזהר

ד (דברים לג) ויצא ג צ"ה. ה (שם יא) ויחי רע צ"א. ז (במדבר יא.) ז (בראשית א) ב"א עט צ"א.

הסולם

עשרה דברים לאנהוגא כפתורא דשבת

ה' אלקיך בה. והעינים של מעלה הן עין סנהדרין ומשה ואהרן עליהם, שהם ב' עינים העליונים, שהן חכמה ובינה, אחת עין ימנית ואחת עין שמאלית, והם ע"ב כמנין ביין, כי ע' סנהדרין הם כנגד חג"ת נהי"מ שכל אחת כלולה מעשר. וחכמה ובינה עליהם שהם משה ואהרן. וזה הוא סוד ונותן עיניו בו, שימשיך חו"ב אל הכוס, שהיא מלכות. וז"ס, נותן בכוס עינו.

**תרל"ג**) ומגביהו מן הקרקע וכו': ומגביהו מן הקרקע טפח, הנאמר בכוס של ברכה, היינו כי אות ה' דהויה, היא כוס, וצריכים להעלותה לאות י' דהויה, שהיא נקראת טפח, שבו נפתחת הה' בה' אצבעות, שה"ס חמשים שערי בינה (כנ"ל אות תרכ"ד). ומשגרו לאנשי ביתו במתנה הנאמר בכוס של ברכה. היינו כדי שתתברך אשתו, שהיא סוד הנפש, שנאמר בה נפשנו יבשה אין כל ומתברכת ועושה פירות. ז"ש תדשא הארץ דשא.

**תרל"ד**) רביעאה, למחוי על וכו': תקון הרביעי שבשלחן, הוא, שיהיה על שלחנו דברי

מאמר

י"ה. כי מתי הוא מלא, הוא כשיש שם י"ה. והיינו כי יד על כס יה, שאין השם מלא, שהוא חסר ו"ה. אדני במספר קטן, הוא בחשבון ו"ה. עמוד האמצעי מלא מן שניהם, מן י"ה ומן ו"ה, ומשום זה שורה עליו השם אדם, שהוא שם המפורש, יוד הא ואו הא, שהוא בגי' אדם.

**תרל"א**) מקבלו בשתי ידיו וכו': מקבלו בשתי ידיו הנאמר בכוס של ברכה, היינו כמו התורה שהיתה בב' לוחות. חמשה דברות בלוח אחד כנגד ה' אצבעות שביד ימין. וה' דברות בלוח השני, כנגד ה' אצבעות דיד שמאל שנתנו בימין דהיינו ביד ימין, כלומר שה' דשמאל נכללו בה' דימין. ומשום זה, שני לוחות אבנים הוריד בידו כתוב, ולא בידיו. דהיינו רק ביד אחת שהיא ימין, וזה הוא שהעיד הכתוב, מימינו אש דת למו.

**תרל"ב**) ונותן עיניו בו וכו': ונותן עיניו בו הנאמר בכוס של ברכה, הוא משום שכוס הזה, הוא כנגד ארץ ישראל, שהיא מלכות המלכות את הבינה, שנאמר בה, תמיד עיני (דפו"י דף רמ"ה ע"ב)

רמז

### רעיא מהימנא

דעמי הארץ, דאתמר עליהו <sup>א</sup> כי כל שלחנות מלאו קיא צוֹאָה. אָבֵל בְּסִתְרֵי תוֹרָה אוֹקְמוּהָ, הַרוּצָה לְהַעֲשִׂיר יִצְפִּין, יִתֵּן שְׁלַחַן לְצַפּוֹן, הָרִי שְׁלַחַן לְשִׁמְאֵלָא, דְּאִיהוּ דִּין, בְּעֵי לְקַשְׂרָא בֵּיהּ יְמִינָא, דְּאִיהוּ אוֹרֵייתָא, <sup>ב</sup> דְּאִתְיְהִיבַת מַחְסֵד, דְּאִיהוּ רַחֲמֵי, יְמִין ה'.

**תרל"ה** חמישאה, אוֹקְמוּהָ מְאָרֵי מִתְנִיתִין, דְּצָרִיךְ לְהַאָרִיךְ עַל פְּתוּרֵיהּ, בְּגִין עֲנִיִּים. וְרָזָא דְמַלְהָ, בְּגִין דְּצָדָקָה נְאָרִיךְ יוֹמוֹי, דְּלֹא יִתְקַצְרוּן. כְּגוֹנוֹנָא דְאוֹרֵייתָא אִיהוּ אָרִיכוֹת יוֹמִין, בְּתַרְיִן עֲלָמִין, בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְאִתִּי וְלִנְשִׁמְתָא. אוֹף הָכִי צָדָקָה, אִיהִי אָרִיכוֹת יוֹמִין <sup>ג</sup> לְגוֹפָא, בְּתַרְיִן עֲלָמִין, הַה"ד <sup>ד</sup> כִּי הוּא חֲמִיךְ וְאוֹרֵךְ יְמִיךְ. כִּי הוּא חֲמִיךְ בְּעוֹלָם הַנָּה וְאוֹרֵךְ יְמִיךְ בְּעוֹלָם הַבָּא. דְּעֲלָמָא דְאִתִּי לְגוֹפָא <sup>ה</sup> לְתַחֲתִית הַמְתִּים, דְּלִבְתַּר דְּיִיקוּם לֹא יָמוּת. וּכְגוֹנוֹנָא דְעֲלָמָא דְאִתִּי יְהֵא קָיִים, הָכִי עֲלָמָא דִּין יְהֵא קָיִים.

**תרל"ו** שְׁתִּיתָאָה, שְׁלֹא יְהֵא גְרָגְרָן וּבִלְעָן עַל פְּתוּרֵיהּ דְמַלְפָא, כְּגוֹנוֹנָא דְעֵשׂוּ דְאָמַר <sup>א</sup> הַלְעִיטְנִי, יֵאֲרַח הַלְעִטְנָה, יֵאֲלָא בְּאַרְח טַחֲיִנָה. אוֹף הָכִי, מֵאֵן דְאִפִּיק מִלִּין דְּצִלוֹתִין אוֹ דְאוֹרֵייתָא מִפּוֹמוֹי, בְּעֵי לְאַפְקָא לֹון בְּהַטְחָנָה שְׁלָמִים, וְלֹא בְּהַלְעִטְנָה חֲסָרִים. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא בְּגִין סַכְנָה דְשְׁמָא יְקָדִים קָנָה לְוִשְׁט.

**תרל"ז** שְׁבִיעָאָה, מִים אַחְרוּנִים. וְאוֹקְמוּהָ, מִים רֵאשׁוּנִים יִמְצוּהָ. וְאַחְרוּנִים

### ח'ופי גרמאות

ה דמחסד אתייהיבת. ו מוסיף יומין דגופא. ו נשמא. ח ל"ג לגופא. ט תחית. י מוסיף ואמר ארח; בארח. כ ולא. ל ל"ג מצוה.

### מסורת הזהר

ח (ישעיה כח) תרומה קטר צ"ב. ט (דברים ל) לך ככ (בראשית כח) תולדות כח צ"י צ"א.

### עשרה דברים לאנגהא כפתורא דשבת

ימות. וכמו שיתקיים בעולם הבא, כן יהיה קיים בעולם הזה.

**תרל"ו** **שְׁתִּיתָאָה**, שְׁלֹא יְהֵא וְכוּ': תַקוּן הַשְּׁשִׁי שְׁלֹא יְהִיָּה זוֹלָל וְסוֹבָא עַל שְׁלַחַן הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ עֵשׂוּ שְׁאִמַּר, הַלְעִיטְנִי, בְּדֶרֶךְ הַלְעִטְנָה, אֲלֵא בְּדֶרֶךְ טַחֲיִנָה, שִׁיחִיהָ טוֹחֹן הַמַּאכֵל בְּשִׁינִים. אִף כֶּךָ מִי שְׁמוּצִיא דְבָרֵי תַפְלָה אוֹ דְבָרֵי תוֹרָה מִפְּיֹו, צָרִיךְ לְהוּצִיאַם בְּטַחֲיִנָה שְׁלָמִים, דְּהֵיִינוּ שִׁיעִיין וְיֵשָׁא וְיִתֵּן בְּהֵם, הַדוּמָה לְטַחֲיִנָה, וְלֹא בְּהַלְעִטְנָה, שִׁיחִיו חֲסָרִים מִשְׁלֹוֹתֵם. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא מִשּׁוּם סַכְנָה שְׁלֹא יְקָדִים קָנָה לְוִשְׁט. צָרִיךְ לְאִכּוֹל בְּדֶרֶךְ טַחֲיִנָה, וְלֹא בְּהַלְעִטְנָה.

**תרל"ז** **שְׁבִיעָאָה**, מִים אַחְרוּנִים וְכוּ': תַקוּן הַשְּׁבִיעִי, הוּא, מִים אַחְרוּנִים. וְהַעֲמִידוּהוּ מִים רֵאשׁוּנִים מְצוּהָ, וְאַחְרוּנִים תּוֹבָה, וּמִים אֲמִצְעִים רְשׁוּת. בְּמִים רֵאשׁוּנִים צָרִיךְ לְהַגְבִּיָּה אֲצִבְעוֹתֵינוּ, כְּדִי שְׁלֹא יַחְרוּנוּ הַמְשָׁקִים לְרַדּוֹת, וְיִטְמְאוּ אֶת הַיָּדִים. וְיֵשׁ מִן הַחֲכָמִים שְׁאִמְרוּ שְׁמִים אַחְרוּנִים הוּא מִשּׁוּם מַלַּח סְרוּמִית שְׁלֹא

תסמא

### הסולם

### מאמר

דברי תורה, שלא יתקיים בו, כמו בעמי הארץ, שנאמר עליהם, כי כל שלחנות מלאו קיא צוואה. אבל בסתרי תורה העמידוהו, הרוצה להעשיר יצפין, שיתן השלחן לצד צפון, הרי שהשלחן הוא לשמאל, שהוא דין, ע"כ צריך לקשר בו ימין, שהוא התורה שניתנה מחסד, שהוא רחמים, שהוא ימין ה'.

**תרל"ה** **חמישאה אוֹקְמוּהָ מְאָרֵי וְכוּ':** תַקוּן הַחֲמִישִׁי שְׁבִשְׁלַחַן, הַעֲמִידוּהוּ בְּעֵלֵי הַמְשָׁנָה, שְׁצָרִיכִים לְהַאָרִיךְ עַל שְׁלַחְנוֹ, בְּשִׁבִיל הָעֲנִיִּים, שִׁיחִנָה אוֹתָם מִשְׁלַחְנוֹ. וְסוּד הַדְּבַר, כְּדִי שֶׁהַצְדָקָה תֵּאָרִיךְ יְמִינוֹ, שְׁלֹא יָמוּת בְּקוּצָר יָמִים, כְּעֵין הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא אֲרִיכוֹת יָמִים בְּשִׁבִיל הַנְּשִׁמָּה בְּב' עוֹלָמוֹת, בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. אִף כֶּךָ צָדָקָה הִיא אֲרִיכוֹת יָמִים לְגוֹף בְּב' עוֹלָמוֹת. וְז"ש, כִּי הוּא חֲמִיךְ וְאוֹרֵךְ יְמִיךְ. כִּי הוּא חֲמִיךְ, בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאוֹרֵךְ יְמִיךְ בְּעוֹלָם הַבָּא, שְׁעוֹלָם הַבָּא אֵל הַגּוֹף פִּירוּשׁוֹ בְּתַחֲתִית הַמְתִּים, שְׁאִחַר שִׁיקוּם לְתַחֲתִית הַמְתִּים לֹא

(דפו"י דף רמ"ה ע"ב \* דף רמ"ו ע"א)

### רעיא מהימנא

### רמד

חובכה. וְאִמְצָעִים רְשׁוּת. מִים ראשונים צָרִיף לְסִלְקָא אֲצַבְעֵן, בְּגִין דְּלֹא יִהְדְּרוּן מִשְׁקִין וִיטְמְאוּ אֶת הַיָּדִים. וְאִית מְרַבְּנָן דְּאִמְרִי, דְּאִתְרוּנִים מְשׁוּם מְלַח סְדוּמִית, שְׁלֹא תִסְמָא אֶת הָעֵינַיִם. ׀ וְאִי הָכִי יִאֲפִקִין לֹון מְחֻכָּא. וְסִתְרִי מִלִּין, ׀ אֲלִין ׀ דְּאִמְרוּ עֲלִיָּהּ חֻכְבָּה, וְלֹאוּ אֲרַח אֲרַע לְסִתְרָא גְאוּנִים מִלִּין, ׀ אֲלֹא דְאִתְקְרִי עֲלִיָּהּ, ׀ עַל פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרוּךְ.

**תרל"ח** וְלֹא עוֹד, אֲלֹא דְאִמְרוּ עֲלִיָּהּ ג' קְדוּשׁוֹת, תְּדָא הוּא דְכְתִיב, ׀ וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוּשִׁים. וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם אֲלוֹ מִים ראשונים. וְהִיִּיתֶם קְדוּשִׁים אֲלוֹ מִים אִתְרוּנִים. פִּי קְדוּשׁ, זֶה שְׁמֵן עֶרֶב. אֲנִי יי', זֶה בְּרַכָּה. וְאִמְצָעִים, בֵּין גְּבִינָה לְבֶשֶׂר. וּבג"ד, וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוּשִׁים פִּי קְדוּשׁ אֲנִי יי'. וְכַפֵּינָן עֲמָא, דְּמֵאֲרִיחוֹן יְשׁוּי לֹון לְגַבִּיָּה.

**תרל"ט** אוֹף הָכִי וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם, בְּשַׁעַת תְּשֻׁמִּישׁ. מִים ראשונים דְּנִרְע בְּר נֶשׁ, מְצוּה. אִתְרוּנִים דְּנוֹקְבָא, חֻכָּא. וְאִמְצָעִים קָא רְמִיז, וְכַגְבִּינָה תְּקַפִּיאֲנִי. הִדָּא הוּא דְכְתִיב, ׀ הֲלֹא כְחֻלְב תְּתִיכְנִי וְכַגְבִּינָה תְּקַפִּיאֲנִי. וְהֵאִי אִיְהוּ דְקָא רְמִיז, בֵּין גְּבִינָה לְבֶשֶׂר, דְּאִתְמַר בֵּיהּ ׀ עוֹד וּכְשֶׁר תְּלַבִּישְׁנִי.

**תרמ** תְּמִינָאָה, לְשִׁלְשָׁה צָרִיף כּוּס. אֲמַאי. בִּינָה אִיְהִי תְּלִיתָאָה מְעַשֵּׂר סְפִירָאן, מְעִילָא לְתַתָּא. וּבְגִין דָּא פְּחוּת מְשִׁלְשָׁה לָא צָרִיף כּוּס. ׀ לְשִׁלְשָׁה צָרִיף

### ח'ופי גרסאות

ח אפילו. 1 מפקין ליה; אפקין וליג לון. ס דאלין. 11 וליג דאמרו עלייהו חובה; דאמרי דחובה וליג עלייהו. 9 מאלין דאמרי וליג אלא דאתקרי. 3 דאמרי.

### מסורת הזהר

כ (דברים ז) לעיל את תשצב צ"ג. 7 (ויקרא יא) יוצא עה צ"ג. 10 (איוב ז) לעיל את קסא צ"פ. 1 (שם) ב"א קנ צ"ג.

### הסולם

#### עשרה דברים לאנהגא כפתורא דשבת

מִים ראשונים שזורע הגבר הם מצוה. שמוקיים מצות פריה ורביה. אחרונים, שהיא זרע הנקבה, היא טובה, כלומר שזרע הזכר מחייב אותה להזריע. ומים אמצעיים, הרמז, וכגבינה תקפיאני, דהיינו הקב"ה, שמקפיא הזרע לבניו ולד, ז"ש, הלא כחלב תתיכני וכגבינה תקפיאני. וזה הוא הרמז על מים אמצעיים שבין גבינה לבשר. שנאמר בו, בהקב"ה, עוֹר וּבֶשֶׂר תְּלַבִּישְׁנִי. פירוש. גבינה, הוא לשון בנין. בשר, היינו שהקב"ה מהפך הזרע לבשר. שז"ס מים אמצעיים. כלומר שמים של הקב"ה הם אמצעיים למיין דוכרין של הזכר ולמיין נוקבין של הנקבא.

**תרמ** תְּמִינָאָה, לְשִׁלְשָׁה צָרִיף וּכְו': תקון השמיני, הוא שלשלה צריך כוס. למה. הוא משום שהכוס רומז על בינה, ובינה היא ספירה שלישית מעשר ספירות, כשמתחילים לספור ממעלה למטה, דהיינו כתר חכמה בינה. ומשום זה פחות משלשה, לא צריך כוס. פירוש אחר

#### מאמר

תסמא את העינים, ואם כן הוציאו אותנו בזה מחוב, כי אין מים אחרונים אלא עצה טובה, שלא לסמא את העינים, ולא חובה. ויש סתרי דברים, באלו שאמרו על מים אחרונים חובה, ואין דרך העולם לסתור דברי גאונים, אלא שנקרא עליהם, על פי התורה אשר יורוך. (10) ואית מרבנן עד כאן, נראה שהוא גליון).

**תרל"ח** וְלֹא עוֹד אֲלֹא וכו': ולא עוד, אלא שאמרו עליהם, ג' קדושות. ז"ש וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוּשִׁים. וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם, אֲלוֹ מִים ראשונים. וְהִיִּיתֶם קְדוּשִׁים, אֲלוֹ מִים אחרונים. כִּי קְדוּשׁ, זֶה שְׁמֵן עֶרֶב, לְהַעֲבִיר חֻוּחָא מִהַאֲצַבְעוֹת, אֲנִי ה', זֶה בְּרַכָּה. וּמִים אמצעיים היינו בין גבינה לבשר. ומשום זה, וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוּשִׁים כִּי קְדוּשׁ אֲנִי ה'. אֲשֶׁרִי הַעַם שֶׁאֲדוֹנָם יִשׁוּם אוֹתָם אֲצִלוּ. שְׁמִדְבַק אוֹתָם בְּקִדּוּשְׁתוֹ.

**תרל"ט** אוֹף הָכִי וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם וּגו': אף כך יש לומר, וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם, היינו בעת תשמיש.

(דפו"י דף רמ"ז ע"א)

רמה

## רעיא מהימנא

כוס, קא רמיו קדושה לך ישלשו. ולא עוד, אלא דאורייתא לא נחתא פחות מג', כהנים, לויים, ישראלים. תורה, נביאים, וכתובים. בירח תלייתאי, ביום תלייתאי. ודא בינה, יד"ו. ובגינה אתמר, שלש משמרות הוי הלילה. מלכות ה' רביעית, עלה אתמר ארבעה משמרות הוי הלילה. וש' דתלת ענפין לקבל תלת משמרות. ויש דארבע ענפין, לקבל ארבעה משמרות.

**תרמא** תשיעאה, כוס של ברכה, רביעית לוג, ושיעורא דיליה, לקבל ה', רביעאה דשם יד"ד. עשיראה, יבעשרה אומר נברך לאלהינו. ושכינתא תפאה, איהי רביעית, ועשירית. רביעית לשם ידוד. עשירית לעשר ספירין. דאינון יד"ד ה"א ו"א ה"א. וכמה צריך ב"נ לנטרא גרמיה, דלא לזרוק מלין אלין באתר דלא אצטריך. כמו מאן דזריק נהמא. כ"ש מאן דזריק נהמא דאורייתא, לבר מפתוריה, דאיהי שכינתא. דאתמר בה, <sup>ט</sup> זה השלחן אשר לפניי. (ע"כ רעיא מהימנא).

**תרמב** ובחבורא קדמאה, תלת אינון דגרמין ביש לגרמייהו. תרין בתאי עלמא, וחד בעלמא אחרא, ואלין אינון: מאן דלייט גרמיה, דתנינן חד ממנא אתפקד קמיה דב"נ, ובשעתא דלייט גרמיה ההוא ב"נ, ה"א ממנא, ושבעין אתרנין דממנן תחותיה, נטלין ההיא מלה, ואמרי אמן, וסלקי לה לעילא, ודינין לה, ואיהו נדיף אפתריה, עד דעביד ליה, ואשלים ליה ההוא מלה.

חלופי גרמאות

ק ל"ג ה'. ר לעשרה. ש ל"ג ובחבורא קדמאה. ת ההוא.

מסורת הזהר

(ט) (יחזקאל מא) לעיל אות תריח צ"י.

## הסולם

מאמר

עשרה דברים לאנהגא כפתורא דשבת ספירות, שהן סוד עשר אותיות, יוד הא ואו הא. וע"כ צריכים עשרה להזכיר השם אלקינו. וכמה צריך האדם לשמור עצמו, שלא לזרוק דברים אלו במקום שאינו צריך כמו מי שזורק לחם, וכל שכן מי שזורק לחמה של תורה לחוץ משלחנו, שהוא השכינה, שנאמר בה זה השלחן אשר לפני ה'. (ע"כ רעיא מהימנא).

מאמר ג' אינו דגרמין ביש לגרמייהו

**תרמב** ובחבורא קדמאה תלת וכו': ובחבור הראשון, אומר שלשה הם הגורמים רעה לעצמם. שנים הם בעולם הזה, ואחד בעולם האחר. ואלו הם מי שמקלל את עצמו. שלמדנו, ממונה אחד נתמנה לפני האדם, ובשעה שהאדם מקלל את עצמו, ממונה הזה ושבעים אחרים הממונים תחתיו, לוקחים מלה ההיא ואומרים אמן, ומעלים אותה למעלה ודנים אותו. וממונה ההוא רודף אחריו עד שעושה

אחר. לשלשה צריך כוס, מרמוז, על קדושה לך ישלשו. ולא עוד אלא שהתורה לא ירדה פחות מג', שהם, כהנים לויים וישראלים, תורה נביאים וכתובים, וניתנה בחודש השלישי וביום השלישי. ובנה זו יה"ו דהוי"ה. שה"ס ג' קוין. ובשבילה אמרו שלש משמרות הוי הלילה. מלכות היא ה' רביעית, שהיא מקבלת כל ג' הקוין, ועליה אמרו ארבע משמרות הוי הלילה. כנגד ג' קוין ומלכות המקבלתם וש' עם ג' ענפים היא כנגד ג' משמרות. ויש עם ארבע ענפים היא כנגד ארבע משמרות.

**תרמא** תשיעאה כוס של וכו': תקון התשיעי, הוא כוס של ברכה, שהוא רביעית לוג, שהשיעור שלו הוא כנגד ה', שהיא אות רביעית של שם הוי"ה. תקון העשירי, הוא שבעשרה, אומר המברך נברך לאלקינו. והטעם, כי שכינה תחתונה שהיא המלכות, היא רביעית ועשירית, רביעית בשם הוי"ה, ועשירית בעשר (דפו"י דף רמ"ו ע"א)

רמו

פנחס

**תרמוג)** מאן לך רב ממשׂה, דאָמר וואָס אין מחני נא מספרך אָשר כְּתַבְתָּ, וְאָמר לְצוּרְךָ, וְאֵעִיג דִּקְבִי"ה עֶבֶד רְעוּתִיָּה, עִם כָּל דָּא לֹא אֲשַׁתְּזִיב מֵעוֹנָשָׁא, וְהָא אֲתָמֵר דְּלֹא אֲדַכֵּר בְּפִרְשַׁת \* וְאֵתָּה תְּצוּהָ, וְאֲתַמְחִי מִתְּמָן. וְהָא אוֹקְמוּהָ. מאן לן רב מדוד מלפא, דאָמר \* אֲמַרְתִּי אֲשַׁמְרָה דְּרַכִּי מִחֲטוּא בְּלִשׁוֹנִי אֲשַׁמְרָה לְפִי מִחֲסוּם בְּעוֹד רִשְׁע לְנַגְדִי, מֵאִי בְּעוֹד רִשְׁע לְנַגְדִי. הֵהוּא מְמַנָּא דִּאֲתַפְקֵד עַל דָּא, וְנָטִיל הֵהוּא מְלָה לְאַכְאָשָׁא לִיָּה לְבִי"נ.

**תרמד)** וְחַד מאן דְּזִרִיק נְהֵמָא, אוּ פִירוּרִין דְּנִהֵמָא בְּאַרְעָא, וְקָא עֶבֶד בֵּיה זְלוּלָא, כְּמָה דִּאֲתָמֵר. הִנֵּי תִרִי בְּהַאי עֲלָמָא. וְחַד בְּהֵהוּא עֲלָמָא, מאן דְּאוֹקִיד שְׁרָגָא בְּמוֹצָאֵי שְׁבַת, עַד לֹא מְטוּ יִשְׂרָאֵל לְקִדּוּשָׁא דְּסִדְרָא, בְּגִין דְּקָא מְחַלְל שְׁבַתָּא, וְגָרִים לְנוֹרָא דְּגִיְהֵנָם \* לְאַתּוֹקְדָא, עַד לֹא מְטָא \* זְמַנִּיהָ.

**תרמדה)** חַד דּוֹכְתָא אֵית בְּגִיְהֵנָם, לְאִינוּן דְּקָא מְחַלְלֵי שְׁבַתָּא. פִּיּוֹן דְּאִיְהוּ אוֹקִיד שְׁרָגָא עַד לֹא מְטָא זְמַנִּיהָ, חַד מְמַנָּא אֵית בְּגִיְהֵנָם בְּמִ"ש, וְאוֹקִיד בְּקִדְמִיתָא לְהֵהוּא דּוֹכְתָא, וְאָמֵר הָאִי דּוֹכְתָא דְּפִלְנָא. וְכָל תִּיבִין דְּגִיְהֵנָם, מְסִיַּעֵי לְאוֹקְדָא הֵהוּא דּוֹכְתָא. הֵהוּא מְמַנָּא קְאָרִי וְאָמֵר, \* הִנֵּה יִי' מְטַלְטֵלְךָ טַלְטֵלָה גָבֵר וְעַטְפָּךָ עָטָה. תִּיבִין דְּגִיְהֵנָם אֲמָרִי, \* פְּדוּר אֶל אֶרֶץ רַחֲבַת יָדַיִם שְׁמָה תָּמוֹת וְגו'. בְּגִין דְּאִיְהוּ גָרִים לֹון לְאַתּוֹקְדָא, עַד לֹא מְטָא זְמַנִּיהוּ. הָא לָן תִּלְתָּא, דְּגָרְמֵי בִיש לְגַרְמִיָּהוּ, כְּמָה דִּאֲתָמֵר. \*

ח'לופי גרמאות

א המשכן וליג אתה תצוה. ב מטיף לאתוקרא בנורא. ג בדפויי כתבו כאן שייך ר"מ שבסוף הספר סימן י"ב; אמר רעיא מהימנא דכותין אית בגינהם וכו' עד כל אתוון נדפס בווקרא מן אות רע"ד עד רפ"ו; ויחלום וגו' דא צלותא בהשמטות בראשית רסו; עד רסו.

מסורת הזהר

U (שמות לב) נח טו צ"ה. 9 (תהלים לט) יתרו עט צ"ע. 3 (ישעיה כב) הקסה"ז קצו צ"א. 8 (שם) הקסה"ז קצו אות רנה.

הסולם

מאמר

ג/ אינון גרמין ביש צ'גרמיהו פירוורי לחם, בארץ ועושה בו בזיון. כמו שלמדנו. (לעיל בהקסה"ז אות רנ"ד) אלו השנים מקבלים עונשם בעולם הזה. ואחד, עושה רעה לעצמו בעולם האחר, והוא מי שמדליק נר במוצאי שבת בטרם שמגיעים ישראל לקדושא דסדרא, דהיינו בואתה קדוש וכו' שאומרים במוצ"ש. והוא שנחשב למחלל שבת, כי גורם שאש של גינהם יהיה נדלק קודם זמנו.

תרמה) חַד דּוֹכְתָא אֵית וכו': מקום אחד יש בגינהם לאלו שמחללים שבת. כיון שהוא הדליק נר קודם זמנו, ממונה אחד יש בגינהם במוצאי שבת ומדליק תחילה אותו מקום, ואומר מקום זה הוא של פלוני וכל הרשעים שבגינהם עוזרים לו להדליק אותו מקום. אותו הממונה קורא ואומר, הנה ה' מטלטלך

שעושה ומשלים לו הקללה של מלה ההיא שאמר.

**תרמוג)** מאן לן רב וכו': מי גדול לנו ממשׂה, שאמר, ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת, שאמר זה לצורך ישראל, ואע"פ שהקב"ה עשה רצונו ומחל לישראל, עכ"ל, לא ניצל מעונש. והרי אמרו, שלא נזכר שמו בפרשת ואתה תצוה, ונמחה משם. וכבר העמידהו. ומי לנו גדול מדוד המלך, שאמר, אמרתי אשמרה דרכי מחטוא בלשוני אשמרה לפי מחסום בעוד רשע לנגדי. מהו בעוד רשע לנגדי. היינו אותו ממונה שנתמנה על זה שחקל עצמו, ולוקח מלה ההיא להזיק לאדם. כנ"ל.

**תרמד)** וְחַד מאן דְּזִרִיק וכו': ואחד, שעושה רעה לעצמו, הוא, מי שזורק לחם, או (דפו"י דף רמ"ו ע"א \*) דף רמ"ו ע"ב



רמז

**רעיא מהימנא**

**תרמוז** ד"א ויחלום והנה סלם, רעיא מהימנא, מה דל' אסתלק על כל אתון, הכי את עתיד לאסתלקא על כל ברין. בגין דאסתלק לשמא דיו"ד ה"י וא"ו ה"י דביה י"י, דחושפניה ל'. דבקדמיתא יהוית בשם יו"ד ה"א וא"ו ה"א, דאיהו יאא, בי"ג מכלין דרממי, דאינון אחד. פוען תסתלק באל, דאיהו י"א. דתרין שמתן סהדין, הלא אל אחד בראנו. ה"ה"ד, הלא אב אחד לכלנו הלא אל אחד בראנו.

**תרמוז** ובג' יודין אלין, יתקיים בך, ירום ונשא וגבה מאד, יבמ"ה. ידחכי סליק מא"ד, לחשבון אד"ם. ובהפוך אתון, מאד הוא אדם. ירום: בארבע אנפין דארתה, דאינון «ברכך ידו"ד. ונשא: בארבע אנפין דשור, דאינון ישא ידו"ד בשמאלא. וגבה מאד: יאר ידו"ד, באמצעיתא. ודא יוד הי ואו הי, ישא ידו"ד פניו אליך וישם לך שלום. רביעאה ידו"ד, ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם.

**תרמוח** מסטרא דימינא, אתקריאת אבן. וכמה אבנין מפולמין קירין

**חלופי גרמאות**

ד לסלקא, ה אתעביד; את עביד. ו דתסתלק, ו הוית. ח דאינון, ט ל"ג מן הה"ד עד סוף האות. י יומין. כ וכמה. ל דאיהו. מ ל"ג דאיהו. נ דאיהו. ו דאתקריאת.

**מסורת הזהר**

ו (בראשית כח) ויצא בו צ"ה. ו (מלאכי ב) לעיל אות תריב צ"ג. ט (ישעיה נב) וישב טו צ"ב. א (במדרב ו) לעיל אות תריז צ"ט.

**ג' יודין שבתיה דמילוי ס"ג**

**תרמוז** ובג' יודין אלין וכו': ובג' יודין אלו, בשם ס"ג, יתקיים בך, ירום ונשא וגבה מאד. וגבה מאד, היינו בהויה שבמילוי מ"ה, כי כך עולה מאד לחשבון אדם, שהוא מ"ה, ובהפוך אותיות מאד, הוא אדם. ירום הוא בד' פנים של אריה, שהוא חסד המתעלה לחכמה, שה"ס יברכך הויה. שה"ס הויה במילוי ע"ב, כזה, יוד הי ויו הי שהוא בגי' חסד. והוא חכמה דימין, ונשא, היינו בד' פנים דשור, שהוא גבורה המתעלה לבינה, שהם ישא הויה והוא בינה בשמאל. וגבה מאד, היינו יאר הויה שהוא ז"א, שהוא באמצע, והוא הויה שבמילוי מ"ה. ויוד הי ואו הי זה, שהוא הויה דס"ג, היינו, ישא הויה פניו אליך וישם לך שלום. הויה רביעית שהוא הויה במילוי החין שבגי' נ"ב, שהוא מלכות, היינו, ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם. כי המלכות נקראת שם.

**מאמר כשלהבת קשורה בנחלת**

**תרמוח** מסטרא דימינא אתקריאת וכו': מצד ימין נקראת המלכות אבן. וכמה אבנים

**הסולם**

**מאמר**

מטלטלך טלטלה גבר ועטך עטה. הרשעים שבגיהנם אומרים, כדור אל ארץ רחבת ידים שמה תמות וגו'. משום שהוא גרם להם להדלק לפני זמנן. הרי לך ג' שגורמים רעה לעצמם. כמו שלמדנו.

**מאמר ג' יודין שבתיה דמילוי ס"ג**

**תרמוז** ד"א ויהלום והנה וכו': פירוש אחר, ויחלום והנה סולם. רעיא מהימנא, מה אות ל' עולה למעלה מכל האתיות, כי ה"ל רומזת על בינה, כך אתה עתיד להתעלות על כל הבריות. משום שעלית לשם, יוד הי ואו הי, שבגי' ס"ג, שהוא בינה, שבו ג' יודין, וי יי שבגי' ל'. כי תחילה היית בשם יוד הא ואו הא שבגי' מ"ה, שהוא ז"א, שבו יי איי א' שבגי' י"ג, שהוא י"ג מדות הרחמים, שהוא בגי' אחד, ועתה עלית בא"ל שהוא יי"י, שבמילוי ס"ג. ששני שמות אלו עדים הלא א"ל אחד בראנו. כי יי"י שבמילוי הויה דס"ג הוא בגי' א"ל, ויי א"י א"י שבמילוי הויה דמ"ה הוא בגי' אחד. ד"ש הלא אב אחד לכלנו הלא אל אחד בראנו.

(דפו"י דף רמזי ע"ב)

**רמח**

**רעיא מהימנא**

אשְׁתַּכְּחוּ מְנַה, דְּמַנְיִיהוּ מְיָא דְּאוּרְיִתָּא נְפֻקִין. וּבְגִינְיָהוּן אַתְמַר, אָמַר ר' עֲקִיבָא לְתַלְמִידֵיו כְּשִׁתְּגִיעוּ לְאַבְנֵי שֵׁישׁ טְהוֹר אַל תְּאֹמְרוּ מִים מִים שְׁמָא תִּסְתַּכְּנוּ בְּנַפְשְׁכֶם. לֹא תִימְרוּן דְּאִינוּן מִים, מִים מְמַש. מְשׁוּם א דּוֹכַר שְׁקָרִים לֹא יִכְוֹן לְנֶגַד עֵינֵי. דְּאֵלִין מִים, דָּא אוּרְיִתָּא, דְּאַתְמַר בְּה א וְתוֹרָה אוּר. וּבְגִין דְּהֵיא נְהוּרָא נְבִיעַ בְּמַבּוּעָא דְּמְיָא, אֲשֶׁר לֹא יִכְזְבוּ מִמֵּי, אַתְקַרֵּי מִים.

**תרמט**) וּמִסְטְרָא דְּשְׁמַאלָא, הָאֵי אַבְן דְּאִיהִי י', אַתְקַרֵּי גַחְלַת. וּמִתְמַן עֲשׂוּר סְפִירָן כְּשִׁלְהַבְתָּ קְשׁוּרָה בְּגַחְלַת. וְאִית לָהּ ד' גּוּנִין, וְעֲשֶׂרָה אִינוּן, יוֹד הָא וְאוּ הָא. יְדוּד'. וְאִיהִי יְד הַגְּדוּלָּה בִּימֵינָא, יְד הַחֻזְקָה בְּשְׁמַאלָא, עֲמוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא, מִתְמַן אִיהִי יְד רְמָה, כְּלִיל מִמ"ב גּוּנִין.

**תרנ**) וּבְגִין דְּאִיהִי מִסְטְרָא דִּימֵינָא וְאַבְן, וּמִסְטְרָא דְּשְׁמַאלָא גַחְלַת, בְּה נְטִיל קב"ה נּוֹקְמָא, מִיִּשְׁמַעְאֵל וְאָדוּם, דְּאִינוּן אִישִׁין נּוֹכְרָאִין, וּמִים הַזְּדוּנִים. וּמְמַנָּן דְּלַהוּן סְמָאֵל וְנַחֲשׁ. סְמָאֵל אֲשָׁא דְּגִינְהֶם, מְמוּנָה עַל אוּמָה א דְּעֲשׂוּ. נַחֲשׁ מְמוּנָה עַל אוּמָה ב דִּישְׁמַעְאֵל, וְאִיהִי רְהַב דְּמְמַנָּא עַל ג מְיָא.

**מסורת הזהר**

(ב) (תהלים קא) אמר פט צ"ק, ג) (משלי ו) תרומה ולו צ"צ. ז) (ישעיה נח) משפטים יה צ"ס תק"ח קיב ט"א של"ב.  
הזדונים. ת ל"ג דאינון; (דאינון) מים הזדונים ואישין נוכראין; מים (במים) הזדונים ול"ג אישין נוכראין, א הדא. ב אחרת, ג ימא.

**חלופי גרסאות**

ע מנייהו. פ מטיף אלא משום. צ ממבועא. ק ל"ג מעשרה; ל"ג מעשרה אינון; וי"ד. ר ל"ג אבן; מים. ש ל"ג מישמעאל ואדום; מישמעאלים ומבנוי דעשו דאינון מים (במים) הזדונים ול"ג אישין נוכראין, א הדא. ב אחרת, ג ימא.

**מאמר**

**הסולם**

**כשלהבת קשורה בגחלת**

אבנים מפולמין יקרים. דהיינו אבנים הנובעות מים (כנ"ל ב"א אות כ"ב) נמצאים ממנה. שמהן יוצאים מים של תורה. ובשבילן למדנו, אמר ר"ע לתלמידיו, כשתגיעו לאבני שיש טהור, אל תאמרו מים מים, שמא תסתכנו בנפשכם. שפירושו, אל תאמרו שאלו מים של המלכות הם מים ממש, דהיינו חסדים לבד, משום, דוכר שקרים לא יכון לנגד עיני, כי אלו מים שבמלכות הם תורה, כלומר שנמשכים מז"א הנקרא תורה, שהוא כלול מחכמה וחסדים יחדיו, וע"כ ה"ס אור, ולא מים המורים על חסדים בלי חכמה, כי נאמר בה, וְתוֹרָה אוּר. ומשום שאור הזה נובע במבוע מים אשר לא יכזבו מימיו, כי ז"א מקבל אור זה מאו"א עלאין אשר זוגם לא פטיק לעלמין, ושם באו"א הוא חסדים, ע"כ נקרא מים, שהוא חסדים. אמנם כשהחסדים באים בז"א, נכללים גם מחכמה, ונקראים אוּר. שז"ס ותורה אוּר.

**תרנ**) וּבְגִין דְּאִיהִי מִסְטְרָא וּכְו': ומשום שמבחינת הימין היא אבן, ומבחינת השמאל היא גחלת, לוקח עמה הקב"ה נקמה מישמעאל ואדום, הנמשכים מפסולת ימין ושמאל. שהם אשים נכריות של הס"א, ומים הזדונים. כי ישמעאל הוא מים זדונים ואדום הוא אשים נכריות. והממונים שלהם הם סמאל ונחש. סמאל שהוא אש של הגיהנם הוא ממונה על האומה עשו. והנחש הוא ממונה על האומה ישמעאל, והוא המלאך רהב, הממונה על המים.

**תרמט**) וּמִסְטְרָא דְּשְׁמַאלָא הָאֵי וּכְו': ומצד שמאל נקראת אבן הזו, שהיא י' דהיינו מלכות, בשם גחלת. דהיינו מכח הדינים (דפו"י דף רמ"ז ע"ב)

בימינא

**רמז**

**רעיא מהימנא**

**תרנא** בימינא דאברהם, דדרגיה חסד, נטיל נוקמא מישמעאל, דוממנא דיליה. ובשמאלא דיצחק, דדרגיה פחד, נטיל נוקמא מעשו, דוממנא דיליה. בתרין משיחין, דאינון חד מימינא, משיח בן דוד. וחד משמאלא, משיח בן יוסף. ובדרגא דיצחק, דאיחי לקבליה, ברזא דשכל את ידיו. אריה לשמאלא. שור לימינא, דישמעאל. בגין דיהודה גלה בעשו, אשתבח ימינא דקדושה, עם שמאלא דעשו. ושמאלא דקדושה עם ימינא מסאבא דישמעאל, עד כי יבא שילה, רעיא מהימנא, בדרגיה תפארת ישראל, נטיל נוקמא מערב רב.

**תרנב** בתלת דרגין אלן, יפקוד פהנים לויים וישראלים, מן גלותא. ובהון נטיל נוקמא, מעשו וישמעאל וערב רב. כגוונא דערב רב מעורבין בעשו וישמעאל, הכי יעקב מעורב באברהם ויצחק, ערוכ דתרווייהו. והכי מתערב שילה, עם משיח בן דוד ומשיח בן יוסף, ויהא שלשלת דתרווייהו, לכההוא זמנא דחזא בלעם בנבואה דיליה, דהכי מתקשרי תרין משיחין ברעיא מהימנא, בתלת אבהן, בגלותא בתראה.

**חלופי גרמאות**

ד וממנן; וממנא. ה ומשמאלא. ו וממנא. ז מוסיף ידיו כי מנשה הבכור. ח בורגא. ט ל"ג ישראל. י יפקן. כ ל"ג מעשו וישמעאל; מאומת דבני עשו וישמעאל. ל בההוא. מ ל"ג זמנא.

**מסורת הזהר**

ה (בראשית מח) לעיל אות תקסו צ"מ. ו (שם מט) ב"א רג צ"ד.

**כשלהבת קשורה בנחלת**

קודם הכרעת קו האמצעי היה האש בימין, והמים בשמאל. ואחר הכרעת קו האמצעי באה האש בשמאל והמים בימין כמו שנתבאר שם.

**תרנב** בתלת דרגין אלן וכו': בשלש מדרגות אלן, ימין ושמאל ואמצע הנ"ל. יפקוד כהנים לויים וישראלים מן הגלות. שהם נמשכים מג' קוים אלן. ובהם, בג' קוין, לוקח נקמה מעשו וישמעאל וערב רב. כי כמו שהערב רב מעורבים בעשו וישמעאל, דהיינו שיש בהם מימין ושמאל דטומאה, כך יעקב, שהוא קו האמצעי, מעורב באברהם ויצחק, שהם ימין ושמאל. כי הוא ערוכ של שניהם. וכך שילה, שהוא משה שהוא ג"כ קו האמצעי, כנ"ל, מתערב עם משיח בן דוד שהוא ימין, ועם משיח בן יוסף שהוא שמאל, והוא יהיה שלשלת הכולל וקושר את שניהם. כבאותו הזמן שראה בלעם בנבואה שלו. דהיינו עד כי יבא שילה כנ"ל, כי כן מתקשרים ב' המשיחים ברעיא מהימנא, שה"ס ג' אבות דהיינו ג' קוין כנ"ל, בגלות האחרון. וע"כ יהיו בכחם לנצח ולהשמיד כל הקליפות, שהם כנגד ג' קוין דקדושה. כנ"ל.

פירוש. הגם שהגאולה תהיה על ידי ב' המשיחים

**הסולם**

**מאמר**

**תרנא** בימינא דאברהם דדרגיה וכו': בימינו של אברהם שמדרגתו חסד, לוקח נקמה מישמעאל ומהממונה שלו. ובשמאלו של יצחק, שמדרגתו פחד, דהיינו גבורה, לוקח נקמה מעשו והממונה שלו. על ידי ב' משיחים, שהם אחד מימין, שהוא משיח בן דוד, ואחד משמאל, שהוא משיח בן יוסף. ובמדרגת יעקב, שהוא ת"ת, קו האמצעי, שהוא כנגדם, בסוד ששכל את ידיו, האריה, לשמאל שהוא כנגד עשו, והשור, לימין, שהוא כנגד ישמעאל, נמצא משום שיהודה גלה בעשו, נמצא הימין דקדושה עם השמאל של עשו. וכן בגלות ישמעאל, נמצא השמאל דקדושה עם הימין הטמא של ישמעאל. ולפי"ז נמצא משיח בן דוד שהוא ימין יקח נקמה מעשו. ומשיח בן יוסף שהוא משמאל יקח נקמה מישמעאל. **עד כי יבא שילה** שהוא רעיא מהימנא, דהיינו משה, כי שילה, הוא בגי' משה, שמדרגתו תפארת ישראל, שהוא קו האמצעי, הוא יקח נקמה מערב רב. כי הערב רב כוללים מימין ושמאל דטומאה, וע"כ הקו האמצעי הכולל מימין ושמאל דקדושה ינקום בהם.

והטעם שיעקב שהוא קו האמצעי שכל את ידיו, תמצא לעיל (וארא אות ל"ד) כי (דפו"י דף רמ"ז ע"ב)

רנ

רעיא מהימנא

תרגו (פתח ואמר, לא הביט און בעקב ולא ראה עמל בישראל יי אלהיו עמו ותרועת מלך בו. וכלא לקיימא קרא, וברחמים גדולים אקבצך. בהתוא זמנא מתברין קליפות, דהוּו מסחרין לשכינתא. מיד אתגלייא אבנא תדא מתלת אבנין, דאינון סגולתא. דעלייהו אתמר, ויהי בשלשים שנה, ואינון יי ברביעי, אבנא רביעאה. בחמשה יחדש, אבנא תמשאה. לקבליהו, ויקח דוד תמשה חלוקי אבנים מן הנחל. ואינון לקבליהו תמש תיבין, דאינון שמע ישראל ידויד אלהינו ידויד.

תרנד (ואני בתוך הגולה, דא שכינתא, בה קב"ה אחד. ו' בתוספת ואני, הוא נהר, צדיק חי עלמין. ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, מאי עדן. דא בינה, נהר דנפיק מנה, דא ו' בן י"ה, דרנא דרעיא מהימנא, ור"מ, נפיק מאימא עלאה, ואתפשט בשית ספיראן עד צדיק, ומניה אשקי לגנתא, דאיהי שכינתא.

מסורת הזהר

(ז) (במדרב כג) ויהי ה צ"א. ח) (ישעיה נד) משפטים ככב צ"ל תקיח קיג ט"ב ש"ח. ט) (יהזקאל א) הקפה"ז פב צ"א. י) (ש"א יז) להלן, פרשת עקב אות כז צ"ג ת"ז חכ"א סב. כ) (יהזקאל א. ל) (בראשית ב) ב"א ריא צ"א.

חלופי גרמאות

נ ל"ג לחדש. ס הגולה. ע נפיק. פ ודא. צ ומתפשטן. ק מוסיף לגנתא דעדן.

מאמר

המשיחים מב"ד ומב"י, עם כל זה אי אפשר שהגאולה תהיה שלמה עד שתתגלה נשמת משה, שה"ס גילוי כל סודות התורה. ואז יוכלו ב' המשיחים לנצח כל הקליפות שבעולם. וז"ס שמשה כולל את ב' המשיחים, דהיינו גילוי נשמת משה, כולל הכל. וז"ס עד כי יבא שי"ה. כי אי אפשר להיות גאולה השלמה עד שיתגלה משה על ב' המשיחים.

הסולם

כשלהבת קשורה בנחלת

פירוש. כשהמלכות עולה לבינה ומקבלת שם מקו שמאל דבינה, היא נמצאת למעלה מחסד וגבורה דז"א. ואז היא נקודה עליונה דסגולתא, כזה. שהמלכות היא נקודה עליונה וב' נקודות חסד וגבורה דז"א הן מתחתיה. וכשהמלכות מקבלת מג' קוין דז"א, אז היא רביעית לחג"ת דז"א, דהיינו בבחינת נצח. וכשהמלכות היא מתחת ז"א, אז היא חמישית, דהיינו בחינת הוד ששם הסיוס, בסוד אמא עד הוד אתפשטותה.

תרנד) ואני בתוך הגולה: זו היא השכינה, הנקראת אני בה הקב"ה אחד. משוט שז"א הוא א"ח דאחד, והשכינה היא ד' דאחד. הו' הנוספת על אני, כי כתוב ואני. היא הנהר, שהוא צדיק חי העולמים, דהיינו יסוד. ומפרש דבריו ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. מהו עדן. זה הוא בינה. הנהר היוצא מבינה שהיא עדן, הוא ו' בן י"ה, דהיינו ז"א, שהוא מדרגת רעיא מהימנא. ורעיא מהימנא, שהוא ז"א, יוצא מאמא עליונה, שה"ס עדן, ומתפשט בשש ספירות חג"ת נה"י, עד הצדיק, שהוא יסוד, וממנו, מן היסוד, משקה להגן, שהוא השכינה. וע"כ הו' של ואני רומזת אל היסוד המשקה אותה.

מאי

(דפו"י דף רמ"ז ע"ב \*) (דף רמ"ז ע"א)

**רנא**

**רעיא מהימנא**

**תרנא** מאי כב"ר. כ', כתר. ב', בינה. יר', ראשית חכמה. כתר בימינא, חכמה בשמאלא, בינה באמצעיתא. רכב לעילא לעלת העלות. י' ספיראן בלהו, אתפללו בנהר, דאיהו אתפשט עד צדיק, דאיהו פל, כליל בלא. ובגיניה אוקמוה, אילנא רבא ותקיף, ומזון לכלא ביה. מניה תליא בלא. פד חמא שכנתא מגו קליפין, חזא עמה עשר ספירן. \* (ע"כ רעיא מהימנא)

**תרנו** סלת למנחה, לאעלאה להאי סלת, קמי מלכא עלאה למנחה. בין תרין דרועין.

**רעיא מהימנא**

**תרנו** ובחבורא קנמאה, אמר רעיא מהימנא, מהאי אשתמודע, הני מילין סתימין אינון, וצריך למפתח לון קמי חבריא, אברהם יצחק דתקיננו שחרית ומנחה, אתמר עליהו, אף די יסדה ארץ, דא יצחק. וימיני טפחה שמים, דא אברהם. דדרגין דלהון חסד ופחד. דאתמר עליהו נשבע יי' בימינו, ובכרוע עזו, אינון תרין דרועין דמלכא, דאיהו ירו"ד, עמודא דאמצעיתא. סלת דיליה, דא שכנתא תתאה, נהורא דיליה, סלת נקיה מסטרוי בלא פגימו דחשוכא, ובלא תערוכת חשוכא פלל. דהכי אינון חשוכין עם נהורין, ככר קדם מוץ ותבן.

**חלופי גרסאות**

ר מוסיף ר' שכנתא. ש ל"ג כל. ת ל"ג מן כד עד סוף האות. א דרפוי"י כתבו עיני רכו: ב ל"ג ובחבורא קדמאה. ג דהא.

**מסורת הזהר**

(רניאל ד.) 1 (ישעיה מה) יתרו צ צ"א. 2 (שם סב) ויצא ג צ"ג תקי"ח קא ט"ג שכ"ג.

**סלת למנחה**

**הסולם**

**מאמר**

**רעיא מהימנא**  
תרנו ובחבורא קדמאה אמר וכו': אר"מ, מזה, ממה שאמר הזהר, סלת וכו' בין ב' דרועין, יש להבין, אלו הדברים שהם סתומים, וצריכים לפתוח אותם לפני החברים. אברהם ויצחק, שהתקינו שחרית ומנחה, נאמר עליהם, אף די יסדה ארץ. זהו יצחק, שהוא יד שמאל דז"א, וימיני טפחה שמים, זה אברהם, שהוא ימין דז"א, שהמדרגות שלהם הן חסד ופחד, שנאמר עליהם נשבע ה' בימינו ובזרוע עזו, שהם ב' זרועות המלך, שהוא הויה, דהיינו ז"א, עמוד האמצעי. הסלת שלו, זו היא שכנה התחתונה, דהיינו מלכות, שהיא האור שלו, דז"א, והיא סלת נקיה מצדדיו, דהיינו כשהיא דבוקה בימין ושמאל שבו, בלא פגם של חשך, ובלא תערוכת של חשך כלל. כי כך הוא אור כלפי חשך, כמו תבואה נקיה כלפי מוץ ותבן, וע"כ

**תרנא** מאי כב"ר דא וכו': כתוב על נהר כבר, מהו כבר. ומשיב, הכ', רומזת על הכתר. הב', על הבינה. הר' על ראשית חכמה. הכתר הוא בימין, החכמה היא בשמאל, הבינה היא באמצע. והם רכב למעלה לעלת העלות, שהוא א"ס. כי כבר היא אותיות רכב. כל עשר הספירות נכללו בנהר, שהוא ז"א, שהוא מתפשט עד הצדיק, שהוא יסוד, שנקרא ב"ל, משום שכולל כל בתוכו כל הספירות. ובשבילו נאמר, אילנא רבא ותקיף ומזון לכלא ביה. ממנו תלוי הכל. כשראה יחזקאל השכינה מתוך הקליפות, ראה עמה עשר ספירות.

**מאמר סלת למנחה**

**תרנו** סלת למנחה וגו': כתוב סלת למנחה, היינו להביא את הסלת הזו, שהיא המלכות, לפני מלך העליון, למנחה בין ב' זרועות, כלומר שתהיה נכללת מב' זרועות, שהן חסד וגבורה, ימין ושמאל.

(דפוי"י דף רמ"ז ע"א)

## רנב

## רעיא מהימנא

**תרנח**) ובחוביהון ד'ישראל, מתערבין תשוכין בנהורין, וכגוונא ד'דש ב"ג תבואה, ולכתר איהו בורר לה, כבורר אוכל מתוך פסולת. יכף ישראל, צריך למעבד ברוחיהון, פד אתערב בהון תשוכין. ורזא דמלה, ש זכחי אלהים רוח נשברה וגו'. י דבכחי אתבר תשוכא, דאיהו יצר הרע, דמכסי על רוחא, כמוץ דמכסה על חטה. או כענן, דמכסה על שמשא, ולא מנח ליה לאנתרא.

**תרנט**) ובזמנין דחשף, דאיהו יצה"ר, מכסה על יצר הטוב, דאיהו יאור. איהו כמאן דתפיס בבית האסורין "דיצה"ר. ואוף הכי, פד יצר הטוב איהו תפיס ברשו דיצה"ר, הכי אינון תפיסין תיילין ד'יצר הטוב, ברשו דתיילין ד'יצר הרע. ובזמנא ד'יתבר ב"ג רוחיה, ככל אברין ד'ליה, קדם ידן"ד, מה פתיב. (לאמר לאסורים צאו ולאשר בחשף הגלו.)

**תרס**) אכל שכינתא איהי סלת נקיה, דלית תשוכא וקבלא יכיל לאתערבא בה. איהי כגפן, דלא מקבלא הרקבה ממין אתרא, דלאו איהי מינה. והאי סלת בין דרועי מלכא איהי יתבא, בלולה בשמן כתיית. (ע"כ רעיא מהימנא.)

**תרסא**) בלולה בשמן כתיית, בשמן, בההוא שמן דנגיד ונפיק מלעילא. אר"ש, יאות אמרת. אכל מאי כתיית. אלא רזא עלאה איהו. דכיון דאיהו שמן, מאי כתיית. י אלא רמז י הוא דקא רמזו לשמשא בנוקבא, לאנגדא לגבה

## מסורת הזהר

חלופי גרסאות

ד. הם. ה. תשוכא. ו. דהכי. ז. בורר. ח. דרוחא. ט. איהו. י. מוסיף ובחבורא קדמאה [ר"מ] בלולה. כ. מסיף אלא רזא עלאה. ל. דקא הוא. מ. ליג לשמשא בנוקבא.

(ט. תהלים נא) לעיל אות תקכג צ"ס. פ. (ישעיה מט) ת"ז ת"ו כב.

## מאמר

## הסולם

## סלת למנחה

וע"כ מכונה המלכות סלת, כשהיא נקיה מחושך.

**תרנח**) ובחוביהון ד'ישראל מתערבין וכ"ו: ובעונותיהם של ישראל מתערבים חשכים באורות. וכמו האדם הרש תבואה, ואח"כ הוא בורר לה, את החטים מן מוץ ותבן כמי שבורר אוכל מתוך פסולת, כך ישראל, כשנתערב בהם חשכים, צריכים לעשות ולתקן את הרוח שלהם. וסוד הדבר, זכחי אלקים רוח נשברה וגו'. כי בזה נשבר החושך, שהוא יצר הרע המכסה על הרוח, כמוץ המכסה על חטה, או כענן המכסה על השמש ואינו מניח לו להאיר.

**תרנט**) ובזמנין דחשף דאיהו וכ"ו: ובזמן שהחושך, שהוא יצר הרע מכסה על יצר הטוב, שהוא אור, הוא כמי שאסור בבית האסורים של יצר הרע, ואף כך, כשיצר הטוב הוא אסור ברשות יצר הרע, כך הצבאות של יצר הטוב, אסורים ברשות הצבאות של יצר הרע. (דפ"י דף רמ"ז ע"א)

## מאמר בלולה בשמן כתיית

**תרסא**) בלולה בשמן כתיית: בשמן, היינו באותו שמן הנמשך ויוצא מלמעלה, מחכמה דימין. א"ר שמעון, יפה אמרת, אבל מהו כתיית. ומשיב, אלא הוא סוד עליון, כי כיון שהוא שמן מהו כתיית, אלא רמז הוא מרמז להזדווג בנוקבא, דהיינו במלכות, להמשיך אליה שמן כתיית כראוי לה, מחכמה עליונה, שהוא אינו אלא כתיית, כדי להוציא שטן מן הויתים

רנג

פנהם

יִשְׁמַן כְּתִית פְּדָקָא יָאוּת ׀ לָהּ, לָא תְּוִי אֲלָא כְּתִית לְאֶפְקָא ׀ מְזִיתִים, דְּאִינוּן שְׂיִיפִין דְּגוּפָא, וְלֶאמְשָׁקָא הֵהוּא נְגִידוּ מְלַעֲיָלָא, בְּכָל שְׂיִיפָא ׀ וְשְׂיִיפָא. (תרסב) וְצָדִיק אִיהוּ דְּכְתִישׁ ׀ כְּתִישִׁין, וְאַפִּיק מִכָּל אִינוּן שְׂיִיפִין עֲלָאִין, דְּאִינוּן זִיתִין קְדִישִׁין, מְשַׁח רְבוּ בְּתִיאֻבְתָּא שְׁלִים, לְגַבֵּי נֻקְבִיָּה. וְאִי לָא כְּתִישׁ, לָא יִפּוּק הֵהוּא מְשַׁחָא, אֲלָא בְּלֹא תִיאֻבְתָּא דְּשְׂיִיפִין, וְהֵהוּא נְגִידוּ, לָא אֲתַהֲנִי מְנִיָּה נֻקְבָּא, וְלָא תְּוִי פְּדָקָא יָאוּת, עַד דְּתַהָא ׀ בְּלוּלָה מְנִיָּה מִכָּל שְׂיִיפִין. ׀ וְעִיד בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כְּתִית, וְלֶאֲתַהֲנָא וְלֶאֲתַנָּא מְנִיָּה.

דעיא מהימנא

(תרסג) אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, כְּמָה מְתִיקִין מִלְּךָ, וְדָאִי אֲתַמַּר הָכָא, בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כְּתִית. וְאֲתַמַּר הָתָם, ׀ בְּאוֹרְיִתָא דְּבַע"פ, בְּלוּלָה בְּמִקְרָא,

מסורת הזהר

(ז) סנהדרין כר.

חלופי גרסאות

נ מוסיף שמן רבות. ׀ ליה. ׀ מונוין. פ מוסיף ושייפין לא היו אלא כתיב. צ כלולה. ק ל"ג וע"ד בלולה שמן כתיב. ד מוסיף לאתהנאה מניה.

מאמר

הסולם

בלולה בשמן כתיב

המעורר את המסך דחירק לכתוש בו את קו השמאל, ואפיק מכל אינון שייפין עלאין דאינון זיתין קדישין וכו', כי ע"י הכתישה דיסוד, מתיחדים כל האברים שלמעלה מחוזה דו"א, שה"ס ג' קוין תג"ת, וכל האברים שלמטה מחוזה דו"א, שה"ס ג' קוין נה"י, ונעשים כולם אחד, ונמשך מכולם יחד, משה רבו בתיאובתא שלים לגבי נוקביה, שאז הם ממשיכים שמן המשחה, שה"ס אור חכמה העליונה בתשוקה גדולה אל המלכות. וז"ש, ואי לא כתיש לא יפוק ההוא משהא. כי אם לא יעורר המסך דחירק לכתוש בו את קו השמאל, אז לא היה השמאל מתיחד עם הימין לעולם, ולא היה יוצא שמן השלם ע"י ג' קוין, אל המלכות. (כמ"ש שם).

דעיא מהימנא

(תרסג) אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא וכו': אר"מ לר"ש, מאור קדוש, כמה הם מתוקים דבריך. ודאי נאמר כאן, בלולה בשמן כתיב, ונאמר שם בתורה שבעל פה, שהיא בלולה במקרא במשנה ובתלמוד. ועוד יש סוד שני, בלולה בשמן כתיב. ודאי שאין התורה בלולה במקרא במשנה ובתלמוד, אלא למי שסובל כמה יסורים בשבילה, כמו שהעמידו בעלי המשנה, שאין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. ועוד אמרו, בזמן שאתה

מכתת

הזיתים, שהם האברים של הגוף, דהיינו הספירות של ז"א המכונה גוף, ולהמשיך המשכה ההיא מלמעלה, מחכמה עלאה, בכל אבר ואבר.

(תרסב) וְצָדִיק אִיהוּ דְּכְתִישׁ וכו': וצדיק, שהוא יסוד, הוא הכותש כתישים, ומוציא מכל אלו אברים העליונים, מספירות דו"א, שהם זיתים קדושים, שמן המשחה, בתשוקה שלמה אל הנוקבא שהיא המלכות. ואם אינו כותש, לא יצא שמן ההוא אלא בלי תשוקת האברים, ומאותו המשכה לא תהנה הנוקבא, והשמן, שהוא אור החכמה, אינו כראוי עד שיהיה בלולה מכל האברים. וע"כ כתוב בלולה בשמן כתיב, כדי להנות ממנו ולהיות ניזון ממנו.

פירוש. השמן, שהוא אור חכמה עליונה שבימין, אינו כראוי אלא עד שיהיה נכלל מכל הקוין, דהיינו ג' הקוין שמחזה ולמעלה דו"א וג' הקוין שמחזה ולמטה דו"א, ואין יתור הקוין נעשה אלא ע"י מסך דחירק שבקו אמצעי (כנ"ל לך דף י"ג ד"ה ונתבאר) שז"ס כתיב, כי הדינים דמסך דחירק כותשים את קו השמאל עד שיתחבר עם הימין, ויתחדו ג' קוין זה בזה (כמ"ש שם). ועיקר נושא המסך דחירק דקו האמצעי, הוא היסוד, שהוא סיומו. וז"ש, וצדיק איהו דכתיש כתישין, דהיינו

(דפו"י דף רמ"ז ע"א \* דף רמ"ז ע"ב \*\*) דף רמ"ז ע"א

### רעיא מהימנא

רנד

במשנה, בתלמוד. ועוד אית רזא תננינא, בלולה בשמן כתיב. ודאי לאו אורייתא איהי בלולה. אלא למאן דסביל כמה מכתשין בגינה. כמה דאוקמוה מארי מתניתין, דלית אורייתא מתקיימת, אלא במי שממית גרמיה עליה. ועוד אמרו, בזמן שאתה מכתת רגליך ממדינה למדינה, תזכה לראות פני שכינה.

**תרסד** ועוד בלולה בשמן כתיב, דא הוא דמקיים פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה. ועוד בלולה בשמן כתיב, הה"ד, והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעונותינו. ועוד בלולה בשמן כתיב, דא צדיק חי עלמין, דנגיד טפין קדישין, דאינון פירוורין כזיתים, ממוחא עלאה, דאינון חד עשרון לקבל יי. ושני עשרונים, יי. ושלשה עשרונים לפר, יי. ואינון עשרון לכבש, וב' עשרונים לאיל, ושלשה עשרונים לפר.

**תרסה** ארזא דמלה אמרו בתעניות, אין טפה יורדת במלמעלה, שאין עולין כנגדה טפיים. ואינון ברזא דא ג. ורמיו דלהון לקבל תלת מוחין. חד מוח הזכרון. תננינא מוח המחשבה. תליתאה מוח הדמיון. הדמיון והזכרון סלקין מן לבא, המחשבות נתתא עלייהו ללבא, ומקבלין לה עלייהו, כמלכא. בגין דהאי אדם דאיהו מחשבה, דרכיב ושלט על חיוא תליתאה, ונחית עליה לגבי תרין חיון, ופתחין גרפיהו לקבלא לה, כגון חולם על צרי, אתעביד סגולתא. ודא כתר עליון על חכמה ובינה.

**תרסו** עשרון ושני עשרונים, רמיון לתלת חיון דמרכבתא עלאה.

### מסורת הזהר

(7) (יחזקאל ד.) (7) (ישעיה נג) ויקהל קטו צ"ב. ו ההוא ת שלשה עשרונים י"א; ל"ג מן שלושה עד שלושה. א ל"ג כל האות. ב ל"ג מלמעלה. ג ה'; י י. ד על לבא; עלייהו לבא. ה ל"ג לה. ו ל"ג דהאי אדם. ז ל"ג תליתאה. ח ונחתין עליה.

### חלופי גרסאות

הם בסוד זה ג. והרמו שלהם הוא כנגד שלשה מוחין, אחד, מוח הזכרון, השני, מוח המחשבה, השלישי מוח הדמיון. הדמיון והזכרון עולים מן הלב, המחשבות יורדות עליהם ללב, והדמיון והזכרון מקבלים אותן, כמלך. משום שאדם הזה שהוא מחשבה, הרוכבת ושולטת על חיה הג'. ויורדת עליה אל ב' חיות, הפותחות כנפיהן לקבל אותה. כמו חולם על צרי, שנעשה סגולתא. וזהו כתר עליון על חכמה ובינה. (מן ורזא דמלה עד כאן, נראה שגליון היה והמעתיקים הכניסוהו אל הספר).

### בלולה בשמן כתיב

**המלך** ועוד. ורזא דמלה אמרו וכו': וסוד הדבר. אמרו בתעניות, אין טפה יורדת מלמעלה שאין עולים כנגדה טפיים מלמטה (דפו"י דף רמ"ז ע"ב)

### מאמר

מכתת רגליך ממדינה למדינה ללמוד תורה, תזכה לראות פני השכינה.

**תרסד** ועוד. בלולה בשמן וכו': ועוד. בלולה בשמן כתיב, זה הוא המקיים פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה. ועוד. בלולה בשמן כתיב, זה הוא מחולל מפשעינו מדוכא מעונותינו. ועוד. בלולה בשמן כתיב, זה צדיק חי העולמים, שהוא יסוד, הממשיך טפות קדושות, שהן פירוורים כזיתים, ממות העליון, שהוא חכמה העליונה, שהם עשרון אחד כנגד יי. ושני עשרונים הם יי. ושלשה עשרונים לפר הם יי. והם עשרון לכבש, וב' עשרונים לאיל, ושלשה עשרונים לפר.

**תרסה** ורזא דמלה אמרו וכו': וסוד הדבר. אמרו בתעניות, אין טפה יורדת מלמעלה שאין עולים כנגדה טפיים מלמטה (דפו"י דף רמ"ז ע"ב)



רנה

רעיא מהימנא

דאינון: גדולה, גבורה, תפארת. שלשה עשרונין, רמיון: לנצח, הוד, יסוד. מרפכת המשנה. רביעית ההין: דא מלכות קדישא, ה' רביעאה מן שם ידו"ד. דאיהו ארבע אנפי אדם. (ע"כ רעיא מהימנא).

תרסז) רביעית ההין, וגלא רביעאה לכרסניא עלאה, ואיהו עולה תמיד לגביה בכל יומא ויומא, עד מחשבתא עלאה, דלית לה סוף. ובג"ד, עולה קא אתיא על הרהור הלב.

רעיא מהימנא

תרסח) ובחבורא קדמאה אמר, רעיא מהימנא, תהיא תגא דזרקא, איהי יוד, רביעית. אוף הכי פתיה דשמה אדם, דארבע אנפין ידיליה דאינון ידו"ד, מקף שופר הולף סגולתא. תלת חיון, דאינון תריסר שבטין. (ע"כ רעיא מהימנא).

תרסט) ובחבורא קדמאה, עולת תמיד, איהי רגל רביעאה לכרסניא עלאה, דא עולה תמיד בכל יום, מאינון יומין שית דבראשית. בשבת על חד תריין, בגין דיתוסף בה נהירו וישלימא פדקא יאות, והא אתמר.

חלופי גרמאות

ט ל"ג ובחבורא קדמאה. י דילה. כ דאית לון. ל ל"ג ובחבורא קדמאה. ח ל"ג מן עולת עד עולה. ו ושליו.

זרקא מקף שופר הולף סגולתא

הסולם

מאמר

פירוש. המלכות מבחינת עצמותה אינה ראויה לקבל אור העליון, אלא אחר שהיא עולה ונכללת בכינה, נעשית ראויה לקבל מוחין העליונים (כנ"ל ב"א דף ז' ד"ה וכבר) וז"ש, אוף הכי בהיה דשמה אדם וכי, שהיא המלכות, מקף שופר הולף סגולתא שזה יורה הסוד, שאחר שהמלכות מקפת את הבינה הנקראת שופר או הולכת המלכות לקבלת סגולתא, שה"ס ג' חיון דאינון תריסר שבטין. כי ג' חיות ה"ס ג' קוין, שבכל אחד מהם, יש חו"ג תו"מ, שהם י"ב. ולולא מקף שופר, דהיינו אם לא היתה משתנית אל הבינה הנקראת שופר, לא היתה הולף סגולתא, שלא היתה יכולה לקבל אלו המוחין הנקראים סגולתא. מקף פירושו כמו, אין מקיפין בבועי (חולין מ"ו:) שפירושו סמיכה והשוואה.

תרסט) עולת תמיד איהי וכי: עולת תמיד היא רגל הרביעי לכסא העליון, דהיינו המלכות. זו עולה תמיד בכל יום מאלו ששת ימי בראשית, שהם חג"ת נה"י דז"א. ובשבת, היא עולה כפלים, כדי שיתוסף בה אור ושלמות. כראוי. וכבר למדנו.

פירוש

רביעית ההין, זו היא מלכות הקדושה, שהיא ה' אות רביעית משם הוי"ה, שבה ד' פנים של אדם. כי בחסד יש ד' פנים של אריה, ובגבורה ד' פנים של שור, ובת"ת ד' פנים של נשר, ובמלכות ד' פנים של אדם. (ע"כ רעיא מהימנא).

תרסז) רביעית ההין: היינו רגל הרביעי אל כסא העליון, שהיא בינה, שיש לה ד' רגלים שהם חג"ת דז"א, ומלכות והמלכות היא עולה תמיד אליו בכל יום ויום, שהיא עולה עד המחשבה העליונה שאין לה סוף. וע"כ קרבן עולה בא על הרהור הלב. דהיינו על המחשבה.

רעיא מהימנא

תרסח) ובחבורא קדמאה אמר וכי: ובחבור הראשון, אמר רעיא מהימנא, עטרה ההיא שנקראת זרקא, היא י', שהיא ספירה רביעית לחג"ת. דהיינו מלכות. ונקראת זרקא, משום שנוקדת עד מחשבה העליונה שאין לה סוף, כנ"ל בדבור הסמוך. אף כך החיה ששמה אדם, שהיא מלכות, הארבעה פנים שלה, שהם ד' אותיות הוי"ה, הם מקף שופר הולף סגולתא, שהיא ג' חיות שהם י"ב שבטים.

(דפו"י דף רמ"ז ע"ב)

רנ

## רעיא מהימנא

**תרע** אָמַר רַעְיָא מְהִימְנָא, מַלְכוּ. בְּשִׁית סְפִירָן אִיהִי עוֹלָה תְּמִיד לְגַבֵּי ר',  
 "דְּאֶחֶיד בְּהוֹן. בֶּן י"ה, גְּנִיז בְּבִינָה. "וּבְכָאן סְפִירָה מְאִינוּן שִׁית סְלִיקַת לְגַבֵּינָה.  
 בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה, דְּאֶקְרִי תְּפָאֶרֶת. "דְּבִיּוֹם הַשְּׁבַת אַתּוּסְף עֲמִיה נָפֶשׁ יְתִירָה, דְּאִיהִי  
 בִּינָה. ה' עֲלָאָה. י' אוֹת בְּשַׁבַּת, חֲכָמָה עֲלָאָה. מְלַךְ מְעוּטָר בְּכֶתֶר, וּבג"ד, י בְּתַפְּלַת  
 מוֹסְף כְּתָר יִתְּנוּ לָךְ.

**תרעא** וּבְרַאשֵׁי חֲדָשִׁיכֶם, וְכִי בְּמָה רִישִׁין אֵית לָהּ לְסִיחְרָא. אֲלֵא אִינוּן  
 תְּרִין נְקוּדִין, שְׁכַּוּוֹנָא דְּא נְקוּדָה תְּפָאָה סִיחְרָא, תְּרִין רִישִׁין דִּילָהּ, תְּרִין נְקוּדִין  
 דְּאִינוּן י' עֲלָה, סְגוּל. בְּקַדְמִיתָא הָוָה כְּתָר עֲלֵי תְּרִי מְלָכִין כְּגוֹוָנָא דְּא, וְהוֹת סְגוּלָתָא.  
 וּלְכַתְּר דְּאִמְרַת אִי אֶפְשָׁר לְשַׁנֵּי מְלָכִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶתֶר אַחַד, א"ל הַקְּב"ה, לְכִי  
 וּמְעֻטִי אֶת עֲצָמְךָ. וְנַחֲמִית לְרַגְלוֹי דְּתְּרִין מְלָכִים, כְּגוֹוָנָא דְּא וְהִינּוּ סְגוּל, מַה דְּהוֹת  
 סְגוּלָתָא, אֶתְהַדְרַת סְגוּל.

## חלוסי גרמאות

ס מלכות. ע דאחורין. פ ומאן. צ ל"ג לגביה. ק ביום. ר כתר יתנו לך בתפילת מוסף. ש ל"ג מן כגוונא עד דאינון.  
 ת עלה דאינון; ל"ג עלה.

## מאמר

## הסולם

## הביאו עלי כפרה

כמה ראשים יש לה ללבנה. שאתה אומר  
 ובראשי חדשיכם. ומשיב, אלא הם ב' נקודות  
 כעין זה, סגול. שנקודה התחתונה היא הלבנה,  
 דהיינו המלכות, ב' ראשים שלה, הם ב'  
 נקודות שעליה מלמעלה ונקודות ביחד סגול.  
 מתחילה היתה כתר על שני מלכים, שהם  
 נצח והוד דז"א, כעין זה. והיתה סגולתא  
 שבטעמים, ואח"כ שאמרה אי אפשר לשני  
 מלכים להשתמש בכתר אחד, וא"ל הקב"ה  
 לכי ומעט את עצמך, ירדה לרגליהם של  
 אלו ב' מלכים, דהיינו למטה מנצח והוד,  
 כעין זה. והיינו סגול. ומה שהיתה סגולתא,  
 נחזרת להיות סגול.

פירוש תחילה היתה המלכות למעלה  
 מחזה דז"א, והיתה מלבשת קו שמאל דבינה,  
 ותג"ת דז"א היו מלבישים קו ימין דבינה.  
 ואז היתה בסוד ב' מאורות הגדולים, שהיתה  
 גדולה כמו ז"א. וכיון שהיתה או למעלה  
 מחזה דז"א נבחנה שהיא למעלה מנצח והוד  
 דז"א. וע"כ נבחנום או המלכות עם נצח והוד  
 כמו סגולתא דטעמים, שנקודה אחת שהיא  
 המלכות היא למעלה וב' נקודות נצח והוד  
 דז"א הן מלמטה. שהמלכות היא כתר אליהם.  
 אמנם לא היתה יכולה לעמוד במצב הזה  
 משום חוסר חסדים, וע"כ קטרגה ואמרה אי  
 אפשר לב' מלכים, דהיינו ז"א ומלכות,  
 להשתמש בכתר אחד. אז נאמר לה לכי ומעטי  
 את

פירוש. בימות החול המלכות עולה עם  
 ז"א עד ישסו"ת, דהיינו מדרגה אחת, וע"כ  
 יש בימות החול עולת תמיד. ובשבת, עולה  
 המלכות עם ז"א עד לאו"א עלאין, שהוא  
 שתי מדרגות, שהוא כפלים מימות החול.  
 וע"כ נתוסף קרבן מוסף על עולת תמיד.

## רעיא מהימנא

**תרע** אָמַר רַעְיָא מְהִימְנָא וּכְר': אַר"מ,  
 המלכות, בשש ספירות היא עולה תמיד אל  
 הו', שהיא ז"א, שאתו בהן. בן י"ה, שהוא  
 ז"א, שיש לו מוחין דז"ה, הגנוו בבינה, ובאיזה  
 ספירה מאלו שש ספירות שבמלכות, דהיינו  
 ת"ת דמלכות הכוללת כל שש הספירות שלה,  
 עולה אליו, לז"א. הוא, ביום השלישי, דהיינו  
 בספירה שלישית שלו, הנקרא תפארת, הכלולה  
 ג"כ מכל שש הספירות שלו. אבל חסר ג"ר  
 כי אע"פ שבשעת הקרבת הקרבן יש לו  
 ו"ק דבינה שהם ישסו"ת, עכ"ז אינם נחשבים  
 למוחין דג"ר ממש, כי ישסו"ת הוא ג"כ ו"ק  
 דבינה. אבל ביום השבת נתוסף עמו נפש  
 יתירה שהיא בינה דהיינו ה' עליונה דהויה,  
 דהיינו שעולה עד או"א עלאין, שהם ג"ר  
 דבינה. ואז יש לו ג"כ י' שהיא אות שבת,  
 דהיינו חכמה עלאה, וגם המלך, שהוא ז"א,  
 מעוטר בכתר, דהיינו כח"ב דבינה. ומשום זה  
 בתפלת מוסף אומרים כתר יתנו לך.

**תרעא** וּבְרַאשֵׁי חֲדָשִׁיכֶם: שואל, וכי

(דפו"י דף רמ"ז ע"ב)

רנז

## רעיא מהימנא

**תרעב) וְרָזָא דְמַלְאָה, לְקַבַּל תְּרִין נְקוּדִין, דְּאֵינּוּן תְּרִין מַלְכִים, קָא רְמִיז פְּרִים בְּנֵי בְּקָר שְׁנַיִם, וְלְקַבַּל נְקוּדָה עֶטְרָה עַל רִישֵׁיהּ, אָמַר, וְאִיל אֶחָד, בְּכַמוּ פְתָר אֶחָד. בְּתַר דְּאִמְרַת אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁנֵּי מַלְכִים שְׁיִשְׁתַּמְשׁוּ בְּכַתְרָא אֶחָד, אֲזַעֲיֵר גְּרָמָה אוֹף הָכִי, וְשַׁעֲרֵי עוֹזִים אֶחָד לְחַטָּאת. אִיל דִּי צַחֲקָא, אֲתַהֲדָר שְׁעִיר. אֲתַהֲפֵךְ מִרְחֵמֵי לְדִינָא, וְאֲתַזְעִיר.**

**תרעג) וּבְגִין דָּא שְׁעִיר עוֹזִים אֶחָד לְחַטָּאת, וְלֹא דְ אָמַר לְעוֹלָה, לְמַהוּ פְתָר. וּמְנַלְן דְּאִיתּוּ דְּרִידָה בְּחַטָּאת, שְׁנַאֲמַר אֲ וִירַד מְעַשׂוֹת הַחַטָּאת. וְאִמְרֵי שְׁתַּף עוֹלָה עִם חַטָּאת בִּירִידָה. אֲלָא לְאוּלְפָא, דְּעוֹלָה הֵוֹת בְּקַדְמִיתָא מִדַּת הַרְחֻמִּים, וְלִבְתַּר אֲתַהֲפִכַת לְדִינָא בִּירִידָה, וְאֲתַקְרִיאַת חַטָּאת, וְכֹלָא חַד.**

**תרעד) וּבְגִין דָּא, הִבְיָאוּ עָלֵי \* בְּפִרְהָ, עָלֵי הֵוֹת סִיחְרָא פְתָר וְדָא, כְּגוֹנוֹנָא דָּא וְ. וְלִבְתַּר אֲתַמְעִיטַת, וְנַחֲתַת לְרַגְלֵין דְּיִלְיָה, כְּגוֹנוֹנָא דָּא \* : וְכַזְמָנָא דָּא הִבְיָאוּ עָלֵי בְּפִרְהָ, \* אִיתְמַר בְּהָ, \* הִיא הָעוֹלָה, סְלִיקַת מְרַגְלוֹי. דְּאֲתַמַּר בְּהָ,**

## ח'לופי גרמאות

א א. ב איהו אחר בגין כתר וליג כמו ג כתר. ד אחר. ה יחידה. ו ר. ז. ז. ז ל"ג דיליה; דילה. ח ו. ט את דרכה וליג אתמר בה; דאתמר.

## מסורת הזהר

(ו) (ויקרא ט) בשלח פא צ"א. ג) (ויקרא ו) פקודי קיג צ"ע.

## הביאו עלי כפרה

אותו במצב הא', נתמעט ונעשה שעיר. שנתהפך בה מרחמים לדין ונתמעט. כי המקום שלמעלה מחוזה דו"א היא רחמים, והמקום שלמטה מחוזה דו"א הוא דין, וע"כ נתמעט מאיל לשעיר, המורה על דין.

**תרעג) ובגין דא שְׁעִיר עוֹזִים וגו': ומשום זה נאמר, ושעיר עוֹזִים אֶחָד לְחַטָּאת, ולא אמר לְעוֹלָה שפירושה שעולה להיות כתר על נו"ה. ומאין לנו שיש ירידה בחטאת, שנאמר וירד מעשות החטאת. ולמה שתף העולה עם החטאת בירידה, אלא ללמד שהיתה מתחילה עולה, שהוא מדת הרחמים, כלומר מחוזה ולמעלה דו"א ששם מקום הרחמים, ואח"כ נתהפכה לדין בירידה למטה מחוזה דו"א, ששם מקום דין, ונקראת חטאת. והכל אחד. שהן עולה והן חטאת ה"ם המלכות.**

**תרעד) ובגין דא הביאו וכו': ומשום זה, אמר הקב"ה, שהוא ז"א, הביאו עלי כפרה. כי עלי היתה הלכנה לכתר ודאי, טרם המיעוט, דהיינו כתר ממעל לנצח והוד דו"א. כעין זה \* ואח"כ נתמעטה וירדה לרגליו שלו, דהיינו למטה מנו"ה הנקראים רגלים. כעין זה \* . ובזמן זה של הביאו עלי כפרה, דהיינו בעת שמקריבים שעיר ראש חדש לכפר**

## הסולם

## מאמר

את עצמן שירדה אל מחוזה ולמטה דו"א תחת נצח והוד. והוה סוד סגול, שב' נקודות שהן נצח והוד הם מלמעלה, והמלכות היא הנקודה שמתחתיהם. כמ"ש כל זה היטב לעיל (ב"א מאות ק"י עד קט"ו) וז"ש, **בְּקַדְמִיתָא הוּוּ כְתָר עָלֵי תְרֵי מַלְכִין וכו',** דהיינו קודם המיעוט, שהיתה למעלה מחוזה דו"א, ונמצאת שהיא כתר על נצח והוד דו"א, **וְלִבְתַּר דְּאִמְרַת אֵי אֶפְשָׁר וכו' ונחיתת לרגליו דתרין מלכים,** דהיינו שירדה למטה מחוזה תחת נצח והוד, **מַה דְּהוּוּ סְגוּלָּתָא אֲתַהֲדַרַת סְגוּלָּא** שב' נקודות נו"ה הם מלמעלה והמלכות למטה תחתיהם.

**תרעב) ורזא דמל'ה ל'קבל' וכו':** וסוד הדבר, כנגד ב' נקודות שהן ב' מלכים, דהיינו נצח והוד דו"א, רמז פרים בני בקר שנים וכנגד הנקודה שהיא עטרה על ראשם של שני הנקודות, אמר ואיל אחד, כמו כתר שהוא אחד. והוה לפי הצורה דסגולתא, שהמלכות היא כתר על נו"ה, ואחר שאמרה אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, ומיעטה את עצמה, נתמעט גם כן, ושעיר עוֹזִים אֶחָד לְחַטָּאת, כי האיל של יצחק, שהוא הקו השמאלי דבינה, שהמלכות היתה מלבשת (דפו"י דף רמ"ז ע"ב \*) דף רמ"ח ע"א)

### רעיא מהימנא

### רנה

וְהָאֲרָץ הָדוּם רַגְלֵי. לְמִימַר בְּהַ, הַשְּׁמַיִם כְּסָאֵי. וְהָאֵי אֵיהוּ רְזָא, <sup>א</sup> צְדִיק מוֹשֵׁל  
רְצֵאת אֱלֹהִים. דְּמַתְּפַךְ דִּינָא לְרַחֲמֵי. וְרְזָא דְמִלְתָּה, <sup>ב</sup> אֲבָן מְאִסוּ הַבּוֹנִים הֵיחָה לְרֵאשׁ  
פְּנָה. כְּגוֹנוֹנָא דָא, דוּד"י. יְדוּד.

**תרעה** וְעוֹד, כְּבֵשׁ א' וְשְׁנַי כְּבֵשִׁים בְּנֵי שְׁנָה תְּמִימִים, לְקַבֵּל תְּלַת סְפִירָן.  
שְׁבַעַה כְּבֵשִׁים בְּנֵי שְׁנָה, לְקַבֵּל שְׁבַע סְפִירָן. <sup>ג</sup> שְׁבַעַה כְּבֵשִׁים, אֵינּוֹן ז' יוֹמִין  
יְדִסְיֵהָרָא. בְּנֵי שְׁנָה, בְּנוֹי דְּסִיחְרָא, דְּאֶקְרִי שְׁנָה. דְּאֵיחֵי תְּרָא מְאִינּוֹן שְׁנַיִם  
קְדַמוֹנִיּוֹת. (ע"כ רעיא מהימנא).

**תרעו** וְכִרְאשֵׁי תְּדִשִׁיכֶם וְגו'. <sup>ד</sup> וְכִי כְּמָה רְאשֵׁין אֵינּוֹן לְסִיחְרָא. וְהָא לִית  
רִישָׁא לְסִיחְרָא, אֶלָּא שְׁמָשָׂא, דְּאֵיחֵי רִישָׁא לְגַבְהָ. אֶלָּא רְאשֵׁי תְּרִין בְּכַל יְרְחָא  
וְיִרְחָא. וְאֵינּוֹן יַעֲקֹב וְיוֹסֵף, <sup>ה</sup> דְּמַתְּתִי עַל סִיחְרָא. וְע"ד <sup>ו</sup> כְּעוֹ לְתַחְדָּתָא לָהּ.

**תרעז** פְּרִים בְּנֵי בְּקָר שְׁנַיִם, <sup>ז</sup> אֵלִין אֵינּוֹן דְּאֶמְרָה סִיחְרָא, דְּהֵיף יִשְׁתַּמְשׁוֹן

#### ח'לופי גרסאות

י' ל"ג מן לקבל עד לקבל. כ' גורס מן שבעה עד סוף  
האות בתחילת אות תרע"ח אמר ר"מ ומוסיף ובחבורא  
קדמאה שבעה. ל' ל"ג דסיהרא. מ' דמחדתי. נ' ל"ג בעו.  
ס מלה. ע אלא.

#### מסורת הזוהר

(י' ישעיה טו) יתרו קב צ"ש. ה' (ש"ב כג) הקסח"ז קלג  
צ"ג. ו' (תהלים קיח) ב"א קיב צ"א.

דרך אמת [ת] מלת ראשיכם לשון רבים קשה לו ועיין ביאור מאמר זה בפרסם בשעת מיעוט הירח.

#### סיהרא אוצירת גרמה

היינו בניה של הלבנה הנקראת שנה. שהיא  
אחת מאלו שנים קדמוניות. פירוש. שהיא  
אחת מעשר ספירות הכוללות, שעתיק וא"א,  
ה"ס כתר, ואו"א וישסו"ת ה"ס חכמה ובינה,  
וז"א ה"ס תפארת הכולל שש ספירות חג"ת  
נה"י, והאחרונה ה"ס המלכות. הרי שהמלכות  
היא אחת מע"ס הכוללות, שה"ס שנים  
קדמוניות.

**תרעו** וְכִרְאשֵׁי תְּדִשִׁיכֶם וְגו': שואל,  
וכי כמה ראשים יש ללבנה, והרי אין ראש  
ללבנה אלא השמש, דהיינו ז"א, שהוא ראש  
אליה. ומשיב, אלא יש ב' ראשים בכל חדש  
וחדש, והם יעקב ויוסף, שהם ז"א ויסוד,  
שמתחדשים להאיר ללבנה, שהיא מלכות.  
וע"כ צריכים לחדש אותה. דהיינו בקרבנות.

**תרעז** פְּרִים בְּנֵי בְּקָר שְׁנַיִם; אלו  
הם שאמרה הלבנה איך ישתמשו ב' מלכים  
בכתר אחד, דהיינו שהם ז"א ומלכות מבחינת  
ב' מאורות הגדולים, שאחר כך מיעטה עצמה  
תחתיהם, דהיינו שירדה למטה מחזה דז"א.  
ואי"ל אחד, זהו איל של יצחק, שהוא גבורה.  
שואל, וכי אברהם לאן הלך, כלומר למה לא  
נזכר כאן מדת אברהם שהוא חסד. ומשיב,  
אלא משום שנתעורר שם עשו, ומי הוא, הוא  
שעיר

#### הסולם

#### מאמר

לכפר על מיעוט הלבנה, נאמר בה היא העולה,  
שהיא עולה מרגליו, שנאמר אז בה, והארץ,  
שהיא המלכות, הדום רגלי, ועתה היא עולה  
להיות כסא לבינה, ביחד עם ז"א שנקרא  
שמים, שיאמר בה, השמים כסאי. כי השמים  
שהוא ז"א עם המלכות נעשים כסא לבינה.  
וזה הוא סוד צדיק מושל יראת אלקים, שמהפך  
הדין לרחמים. כי ע"י שעיר ר"ח ממשיכים  
לה חכמה וחסדים כדי שתוכל לחזור למחזה  
ולמעלה דז"א ששם מקום הרחמים. אמנם זה  
מועיל רק בשעת ההקרבה, ולא לאחר זה,  
כי אין תקון זה נשלם עד גמר התקון. וסוד  
הדבר, אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה.  
וכעין זה יש צירוף ה"י ה"י, שיורה על מדת  
הדין, ויש צירוף י"ה ו"ה, שמורה על מדת  
הרחמים. וההפרש הגדול בין מחזה ולמעלה  
למחזה ולמטה, ע"י לעיל (ויגש דף י"א  
ד"ה ביאור).

**תרעה** וְעוֹד כְּבֵשׁ אֶחָד וְכו': ועוד.  
כבש אחד ושני כבשים בני שנה תמימים,  
הם כנגד ג' ספירות ראשונות. שבעה כבשים  
בני שנה, הם כנגד שבע ספירות תחתונות.  
שבעה כבשים הם ז' ימים, דהיינו ז' ספירות,  
של הלבנה שהיא המלכות. כי בני שנה,  
(דפו"י דף רמ"ח ע"א)

### רנ"ט

### פנח"ס

בה פתך, ואזעירת גרמה תתותייהו. ואיל אהד, דא איל דיצחק. וכי אברהם לאן אזיל. אלא בגין דאתער תמן עשו, אתפניש אברהם, דלא יחמי ליה, ומאן איהו שעיר דר"ת. יצחק, אשתכח תמן, דרחימו דיליה לגביה, פתמך על דודייה. יעקב אשתכח תמן, לתברא אנפוי. יוסף דאיהו שור דיליה, לגבי רחל.

### דעיא מהימנא

תרעה) אמר ר"מ, ודאי בני שנה אתקריאו על שם יתמה, אימא קדישא, דאתמר בה פני משה כפני תמה. שנה אית בה שס"ה יומין, פחושבן שס"ה

### חלופי גרמאות

פ מוסיף דר"ח ובגין דזמין לאתערא תמן עשו דאיהו שעיר אתכניש אברהם ולא אשתכח תמן; ובדפו"י כתבו תרי נוסחי. צ שטן, ק מוסיף ובהבורא קדמאה אמר. ד מלכות וליג חמה וליג אימא; מלכות אימא; חמה וליג אימא. ו סיהרא דאקרי שנה דאית בה שנייה יומין כחשבן שנה. ת ל"ג שס"ה.

### היות באמצע

מרמ"ח מצות עשה. נמצאת הו', שהיא ז"א, היא עם אמא לשמאל, בסוד שס"ה מצות ל"ת, והבת היא עם אבא לימין, שהוא חסד. וסוד הדבר, בחכמה יסד ארץ. בחכמה, היא אבא, דהיינו חכמה דימין שהוא חסד, (כנ"ל אות ר"ד) ארץ היא הבת, דהיינו מלכות. הרי שהבת קשורה באבא. כונן שמים בתבונה, כונן שמים, שהוא הבן, דהיינו ז"א, עם אמא שהיא תבונה. וזה הוא הצירוף של השם יהו"ו. שה"ס היות באמצע.

פירוש. כאן מפרש פירוש אחר על שבעה כבשים ממה שפירש לעיל (באות תרע"ה) ששם אומר שהם שבע ספירות של הלבנה, וכאן אומר שהם כנגד שבע ספירות של החמה, שהיא ז"א. וז"ש בני שנה אתקריאו על שם חמה, אימא קדישא, דהיינו על שם ז"א שנקרא אור החמה המקבל מאמא קדישא, שמבחינת אור השמאל שז"א מקבל מאמא קדישא, הוא נקרא חמה. וז"ש דאתמר בה, פני משה, שהוא ז"א, כפני חמה, שאז כשמקבל מאמא נבחן פניו, כאור השמש בגבורתו. שנה, דהיינו שנת החמה אית בה שס"ה יומין, כחושבן שס"ה לא תעשה. כי שס"ה ל"ת ה"ס המוחין דשמאל. וז"ש ואיהו ע"ד לשמאל. המוחין מכונים ערן ומכונים עד, ואומר, שמוחין דשס"ה ימות החמה, הם עד לשמאל, דהיינו הארת חכמה שבשמאל, אמא עלאה, שהם נמשכים מאמא עלאה

### הסולם

### מאמר

שעיר ר"ת, שיש בו חלק לס"א ונקרא שעיר כמו עשו איש שעיר, ע"כ נאסף אברהם שהוא אור החסד, כדי שלא יראו אותו. כלומר שלא תהיה יניקה לס"א מאור החסד. אבל יצחק, שהוא קו שמאל, נמצא שם, משום שאהבתו היתה אליו כמו יין על שמריו. כי עשו הוא פסולת קו השמאל, ואור השמאל נקרא יין, והפסולת שמריו. יעקב, שהוא ז"א, קו האמצעי, נמצא שם כדי לשכר פניו של עשו, כי קו האמצעי מחטט ג"ר דשמאל, שהוא פנים של עשו (כנ"ל לך דף י"ג ד"ה ונתבאר) יוסף, דהיינו יסוד, שהוא השור של ז"א. כלומר הנמשך מקו שמאל דז"א הנקרא שור. נמצא אל רחל. דהיינו להשפיע אל המלכות שנקראת רחל.

### דעיא מהימנא

תרעה) אמר רע"מ ודאי נקראים הכבשים בני שנה, על שם השמש, שהיא אמא קדישא, דהיינו בינה, שנאמר בה, פני משה כפני חמה, דהיינו שיש לו ג"ר שה"ס פנים, מבינה הנקראת שמש. שנה יש בו שס"ה ימים, דהיינו עם עשרה ימים שמראש השנה עד יום הכפורים הם שס"ה. שהם כחשבון שס"ה לא תעשה, והוא עד לשמאל, והוא אמא עלאה. הלבנה שהיא המלכות, היא בימין, כי הבת קשורה באבא, שהוא חסד לימין. והיא, המלכות. כלולה (דפו"י דף רמ"ח ע"א)

## רעיא מדימנא

רם

לא תעשה. ואיהו ע"ד לשמאלא. אימא עלאה, א סינהרא בימינא. אסורה ברתא לאבא דאיהו לימינא חסד. ואיהי כלילא מרמ"ח פקודין. אשתכת ו' עם אימא לשמאלא. ברתא עם אבא לימינא דחסד. ורזא דמלה, ב בחכמה יסד ארץ. חכמה אבא. ארץ ברתא. כונן שמים דאיהו ברא, עם אימא דאיהו תבונה, והאי איהו ידד"ו, היות באמצע.

**תרעטו** ועוד ושעיר עזים אחד, תרין שעירין אינון, דאתמר עלייהו ו' ולקח את שני השעירים וגו' גורל אחד לז' וגורל אחד לעזאזל. שעיר לז', בגין מיעוט סינהרא, ואיהו שעיר אחד לידן"ד לחטאת. אחד: מסטרא דיתודא. אבל י שעיר דעזאזל, לא פתיב ביה י אחד, לא קרבן, ולא אשה, ולא עולה. אלא ושלח ביד איש עתי המדברה. ושלח, כדאמר יעקב מנחה היא שלוחה לאדני לעשו. אוף הכי כ שוחד, לתברא רוגנא דסמאל, דלא יתקריב למקדשא לקטרנא.

## חלופי גרסאות

א סהרא לימינא חוורא. ב אחורה. ג לז' לשמאלא. ד לז' דחסד; מוסף דחסד ואיהי כלילא מרמ"ח פקודין אשתכת ו' עם אימא ברתא עם אבא לימינא. ה ותרין. ו בשעיר. ז לז' אחד לא. ח ולא. ט אשם. י כד"א וליג כדאמר יעקב. כ שאר.

## מסורת הזהר

(משלי ג) ב"ב ק"ג צ"ד. ט (ויקרא טז). י (בראשית

## היות באמצע

כסדרה, י' היא קדש, ה' עליונה. היא והיה כי יביאך, ו' היא שמע ה' תחתונה היא והיה אם שמוע. כמ"ש לעיל (בהקדמת ספר הזהר מאות רל"ח עד אות רמ"ב) אמנם מבחינת סדר הנ"ל דאבא יסד ברתא, נמצאות ב' פרשיות המתחילות בהיות דהיינו בוהיה, שהם והיה כי יביאך והיה אם שמוע שהם באמצע, כי ה"ס ב' ההין, וקדש שה"ס י' היא מתחילה. ושמע, שה"ס ו' היא בסוף, דהיינו בסדר יהו"ו.

## הסולם

כסדרה, י' היא קדש, ה' עליונה. היא והיה כי יביאך, ו' היא שמע ה' תחתונה היא והיה אם שמוע. כמ"ש לעיל (בהקדמת ספר הזהר מאות רל"ח עד אות רמ"ב) אמנם מבחינת סדר הנ"ל דאבא יסד ברתא, נמצאות ב' פרשיות המתחילות בהיות דהיינו בוהיה, שהם והיה כי יביאך והיה אם שמוע שהם באמצע, כי ה"ס ב' ההין, וקדש שה"ס י' היא מתחילה. ושמע, שה"ס ו' היא בסוף, דהיינו בסדר יהו"ו.

## מאמר

עלאה. ואלו שבעה כבשים בני שנה שמקריב הם כנגד ז' ספירות דז"א, שהם ממשיכים לו הארת החכמה שבשמאל דאמא. שה"ס בני שנה, משש"ה ימות החמה. שהם מוחין דשמאל דאמא. אבל סינהרא, שהיא מלכות, אסורה ברתא לאבא דאיהו לימינא חסד, שהמלכות קשורה במוחין דאבא, שהוא החכמה דימין, שהוא אור החסדים, כי החכמה עצמה שבה נגזרה ונסתמה ומאירה רק באור החסד כנ"ל (אות ר"ד. ע"ש) ואיהי כלילא מרמ"ח פקודין, שהם חסד. ונמצא שע"י הקרבן דר"ח מקבל כל אחד החסד שלו. כי ז"א ממקורו הוא חסדים בלי חכמה, וע"כ מקבל עתה ע"י הקרבן חכמה דשמאל שהיא מאמא. והמלכות ממקורה היא חכמה דשמאל, וחסד לה רק חסדים, והיא מקבלת חסדים מאבא עלאה. וז"ש אשתכת ו', שהיא ז"א, עם אימא לשמאלא שמקבל מאמא החכמה דשמאל, החסד לו. ברתא עם אבא לימינא דחסד, והבת נמצאת עם אבא, שהוא חכמה דימין, שהוא חסד, החסד לה. וז"ש, והאי איהו יהו"ו שהי' תתאה שהיא מלכות היא אחר ה' שהיא אבא, והי' עליונה שהיא אמא היא קודם ה' שהיא ז"א. היות באמצע, זהו נאמר בסוד ד' פרשיות התפלין, שה"ס הויה

**תרעטו** ועוד ושעיר עזים וכו': ועוד. ושעיר עזים אחד, כי ב' שעירים הם, שנאמר עליהם, ולקח את שני השעירים וגו' גורל אחד להי' וגורל אחד לעזאזל. השעיר שהוא להי' הוא כפרה על מיעוט הלכנה (כנ"ל אות תרע"ד) והוא שעיר אחד להי' לחטאת, וע"כ כתוב בו אחד משום שהוא מצד היתודא. אבל שעיר של עזאזל לא כתוב בו אחד, ולא קרבן, ולא אשה, ולא עולה. אלא ושלח ביד איש עתי המדברה. ושלח, הוא כמו שאמר יעקב, מנחה היא שלוחה לאדני לעשו. אף כך, השיעור לעזאזל הוא שוחד, כדי לשבר הכעס של סמאל שלא יקרב למקדש, לקטרנא עליו. (כנ"ל פרשת נח אות ק"ד ק"ה).

לכלב

(דפו"י דף רמ"ח ע"א)

## רמא

## רעיא מהימנא

**תרפ**) לְכַלְבָּא דַּאִיהוּ רַעֲב, וּמֵאֵן דְּבַעֵי דְלֵא נְשִׂיָה לֵיהּ, יְהִיב לֵיהּ בְּשָׂרָא לְמִיכַל, אוּ נְהֻמָּא, וְיִשְׁקִי לֵיהּ מֵיָא. וְרָזָא דְמַלְתָּה, ׀ אִם רַעֲב שׁוֹנְאָךְ הַאֲכִילָהּ לְחֵם וְגוֹי. וּבְדָא יִתְהַדָּר רַחֲמֵי דְבִנֵּי, דְלֵא דִּי דְלֵא נְשִׂיָה לֵיהּ בְּכַמְהָ יְסוּרִין, אֲלֵא אִתְהַדָּר לְמַתְוִי לֵיהּ סִיגוּרָא, וְאִתְהַדָּר רַחֲמֵי.

**תרפא**) וְאַמַּי ׀ הוּוּ שְׁלַחִין לֵיהּ בְּיַד אִישׁ עֵתִי, פְּגִים. בְּגִין דְּסִטְרִין אִתְרַנִּין פְּלָהּוּ מֵאַרְי מוּמִין, וְאִתְקַרְיָאוּ שְׁעִירִים, דְּכִתִּיב ׀ וּשְׁעִירִים יִרְקְדוּ שָׁם. וְאִתְמַר וּבַהוּן, ׀ וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת זְבַחֵיהֶם לְשְׁעִירִים. דְּעֲלִיָּהּ אִתְמַר, ׀ וְיִזְבְּחוּ לְשָׂדִים לֹא אֱלוֹהִים. וּבְשְׁעִיר דָּא, אִתְפָּרַשׁ מְכַלָּא, וְנוּשָׂא כָּל חוּבִין דְּיִשְׂרָאֵל עֲלֵיהּ, כַּד ׀ א, ׀ וְנוּשָׂא הַשְּׁעִיר עֲלֵיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹתָם. וְעוֹד, בְּתַר דְּנָטִיל אִיהוּ וְנָשָׂא. קַב״ה ׀ נוּשָׂא עוֹן. מַאי בִּין נוּשָׂא לְנָשָׂא. נָשָׂא: מְטוּלָא. נוּשָׂא: סְלִיקוּ דְמְטוּלָא. (ע״כ רע״מ).

**תרפב**) ׀ וּשְׁלֵשָׁה עֶשְׂרוֹנִים, תְּלַת דְּרַגִּין קְדָמָאִין דִּילָהּ, דְּכָל חַד וְחַד עֶשֶׂר, כְּגוֹנוּנָא דְלַעֲיָלָא עֶשְׂרוֹנִים, חַד מַעְשָׂרָה. וּשְׁעִיר חֲטָאת אַחַד, אֲמַאי אֲקָרִי חֲטָאת. בְּגִין דַּאִיהוּ חֲטָאת, וּמְסַטְרָא דְחֲטָאת ׀ הוּא. א״ר אֶלְעָזָר, וְהָא ׀ כְּתִיב לִי. ׀ אֲלֵא לִי אִתְקָרִיב וְדַאי, דְּכִתִּיב לְכַפֵּר. לְתַבְרָא אֲנַפִּין, ׀ וְכֹלֵא יִתְקָרִיב לְמַקְדָּשָׁא, ׀ אֲלֵא יְהִיבִי יְחֻלְקָא חֲדָא לְסַמְאֵל, וְאָכִיל לֵיהּ, וְלֹא ׀ אַחִיד בְּשָׂרָא קְרַבְנִין. וְדַאי אִיהוּ לְחַדִּיָּהּ, דְלֵא אִשְׁתַּתַּף אַחְרָא עֲמִיהָ לְמִיכַל בֵּיהּ.

## חלופי גרמאות

ל לא גרסינן למיכל. ח ל״ג הוּוּ. ו לא גרסינן בהק. ס מוסיף ובחבורא קדמאה. ט ל״ג הוּא. פ תנינן דכתיב. צ וּלֵא. ק ל״ג אֵלֵא. ר דֵּא חוּלְקָא וְלֵא חֲדָא. ש אכיל.

## מסורת הזהר

כ (משלי כה) פקודי רנה צ״ס. ל (ישעיה ג). ח (ויקרא יז) וישלח י צ״ג ז״ח עה ט״ד שמ״ח. ט (דברים לב). ט (ויקרא טז) תולדות טז צ״א. ט (שמות לד) נשא קסא צ״ס.

## שעיר לעזאזל

## הפוסם

## מאמר

הקב״ה נקרא נושא עון, ובשעיר לעזאזל כתוב ונשא השעיר עליו את כל עונותם, מהו ההפרש בין נושא לנשא. ומשיב, נשא היינו שנשא משא, נושא, פירושו, הסתלקות המשא. דהיינו שמכפר העונות. כמ״ש כל זה לעיל (אחרי מות דף מ׳ ד״ה אמנם ע״ט) (ע״כ רעיא מהימנא).

**תרפב**) וּשְׁלֵשָׁה עֶשְׂרוֹנִים: היינו ג' מדרגות הראשונות שלה שהם כח״ב, שכל אחת מהן כלולה מעשר כעין שלמעלה, בז״א, ועשרונים פירושו, אחד מעשרה. כי המלכות היא אחת מע״ס של ז״א, וכל ספירה שלה בפרטות, היא אחת מעשר שכנגדה בז״א. וע״כ נקראות עשרונים. ושעיר חטאת אחד. שואל למה נקרא חטאת. ומשיב, משום שהוא חטאת, והוא מצד החטאת. כלומר, שיש בו חלק לסטרא אחרא, וע״כ הוא מצד החטא. א״ר אלעזר, והרי כתוב לה. ואיך תאמר, שהוא מצד החטא. ומשיב. אלא שנקרב לה' ודאי, שהרי כתוב לכפר. דהיינו לשבור פני הסטרא אחרא

**תרפ**) לְכַלְבָּא דַּאִיהוּ רַעֲב וכו': בדומה לכלב שהוא רעב, ומי שרוצה שלא ישך אותו, נותן לו בשר או לחם לאכול ומשקהו מים. וסוד הדבר, אם רעב שונאך האכילהו לחם וגו'. ובוזה הוא נעשה אוהב אל האדם, שלא די שאינו נושך אותו, בכמה יסורים, אלא נתהפך להיות עליו מליץ יושר, ונעשה אוהבו (כנ״ל פרשת נח אות ק״ד ק״ה).

**תרפא**) וְאַמַּי הוּוּ שְׁלַחִין וכו': שואל, ולמה שולחים את העזאזל ביד איש עתי בעל מום. ומשיב, משום שהסטרא אחרא כולו הם בעלי מומים, ונקראים שעירים. שכתוב, ושעירים ירקדו שם. ונאמר בהם, ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים, ועליהם נאמר, יזבחו לשדים לא אלוה. ובשעיר הזה לעזאזל הוא סמאל, נפרד מכל, ונושא כל העבירות שבישראל עליו, כמש״א, ונושא השעיר עליו את כל עונותם. ועוד. אחר שלקת עזאזל את העונות. ונשא, היינו שהקב״ה נושא וסולח.

(דפו״י דף רמ״ח ע״א \* דף רמ״ח ע״ב)

רמב

פנחס

**תרפג) " איהו אתהני בגו סעודתא דמלכא בתולקא דא, ועל דא תדי, ואתפרש מישראל, ולא מקטרנא עלייהו. ואי לאו דתהו מיעוטא דסינתרא, לא הוו יתבי ליה בסעודתא דמלכא פלוס. וכי במיעוטא דסינתרא מאי קא עביד. אלא בגין דקריב וניק, ונטיל חילא לעמיה, מגו סטר שמאלא דסינתרא, ואתתקף ביה. ובשעיר דא אתפרש מכלא, ואתהני בהאי. ובגין דקב"ה אןעיר לה לסינתרא, מקרבין ליה להאי שעיר, בגין דיתפרש מנה, ולא יתקריב למקדשא. וע"ד תנינן, הביאו עלי פפרה. עלי: ד בגיני, דאזעירת לה, בגין סבת דילי אתון צריכין דא.**

**תרפד) " ובראשי חדשיכם, אינון יעקב ויוסף. " אלה תולדות יעקב יוסף, ודמתדתי על סינתרא. אשפחנא בספרא דתנוף דאמר, כמה דבראש חדש, דאתדפיאת סינתרא " לאתקרבא בבעלה, אצטריך למיהב לסטרא אתרא חולקא תדא, בההוא זינא דילה. אוף ה"נ אצטריכת לאתתא, כ בשעתא דאתדפיאת לאתקרבא בבעלה, למיהב חולקא תדא לס"א, בההוא זינא דילה.**

מסורת הזהר

חלופי גרסאות

צ) לעיל אות תרעא. ק) (בראשית לו) ב"א קלו צ"א. ח ל"ג איהו, א ל"ג הוה, ב לסמאל ול"ג להאי שעיר, ג ל"ג ולא יתקריב למקדשא. ד בגין, ה דאזעירית. ו מסיף ובחבורא קרמאה; גם זה ר"מ. ז ל"ג דמחדתי. ח לקרבא. ט דא, י ל"ג דילה. כ למיהב חולקא תדא בההוא זינא בשעתא דאתרכת לאתקרבא בבעלה, ול"ג לס"א, ול"ג דילה.

מאמר

הסולם

ובראשי חדשיכם

ולא יקרב אל המקדש, שהוא המלכות. וע"כ למדנו שהקב"ה אמר, הביאו עלי כפרה שמיעטתי את הירח, עלי, היינו בשבילי, שאני מיעטתי אותה, ומשום הסבה שלי, שמיעטתי אותה, אתם צריכים לזה. להקריב שעיר כדי להפרידו ממקום המיעוט של המלכות. (וביאור הדברים הוא לעיל פרשת נח אות ק"ג ק"ד).

**תרפג) איהו אתהני בגו וכו':** הוא סמאל, נהנה מסעודת המלך בחלק זה שלוקח מן השעיר לחטאת, וע"כ הוא שמה ונפרד מישראל, ואינו מקטרג עליהם. ואם לא שהיה מיעוט הירח דהיינו המלכות (המבואר לעיל ב"א מאות ק"י עד קט"ו) לא היו נותנים לסמאל מסעודת המלך כלום. שואל, וכי מה הוא עושה במיעוט הירח. ומשיב, אלא משום שקרב ויונק ממקום החסרון שבמלכות ולוקח כח לעמו מצד השמאל של הלבנה, שהיא המלכות, ומתחזק בו, ובשעיר הזה, שנותנים לו ממנו חלק, הוא נפרד מכל ונהנה בזה. ומשום שהקב"ה מיעט את הלבנה, שאמר לה לכי ומעטי את עצמן (כמ"ש שם) לפיכך מקריבים שעיר הזה, כדי שסמאל יפרוש ממנה (דפו"י דף רמ"ח ע"ב)

ועיא מהימא

**תרפד) ובראשי חדשיכם אינון וכו':** ובראשי חדשיכם, שכתוב לשון רבים, ובראשי, הם יעקב ויוסף, דהיינו ז"א ויסוד, שנאמר, אלה תולדות יעקב יוסף, המחדשים את הלבנה, שהיא המלכות, מצאתי בספרו של חנוך, שאמר, כמו שבראש חדש שנטהרה הלבנה, שהיא המלכות, לקרב לבעלה, ז"א (כמ"ש נח אות ק"ג ק"ד) צריכים לתת חלק אחד לסטרא אחרא (כמ"ש שם) מאותו המין של הסטרא אחרא, דהיינו שעיר, אף האשה בשעה שנטהרת לבעלה, צריכה גם כן לתת חלק אחד לסטרא אחרא, מאותו מין שלו.

ומאן



## רפג

## פנהם

**תרפה** ומאן איהו. ההוא חולקא לטופרקה בטנופא דלהון. וזעיר מריש דשערא, יבגין דבעי לאסרקא רישא, וילאכרכא לון דא בדה, ולא זיל אבתרה ההוא סטרא בישא, לאכאשא לה, ואתפרש מנה בכל סטריין. ומה תעביד, מההוא שערא וטופריין. לבתר דתכריף לון פחדא, אצטריף לאנתא לון באתר דלא עכריין תמן בני נשא, או בגו חורין תתאין דחצרא, ותגניז לון תמן.

**תרפו** ועוד ובראשי חדשיכם אמרו רבנן דמתניתין, דכד הוּוּ מקדשין גרתיין על פי בית דין, הוּוּ משיאין משואות בראשי הקרים, והוּוּ אמריין פנה ראה וקדש. לזמנין סתרא הנות פגוונא דא א. הנה מסתפלא לעילא בקרנהא. ולזמנא מסתפלא לתתא פגוונא דא ב. לזמנין מסתפלא במזרח, פגוונא דא ג. לזמנין למערב, פגוונא דא ד. לזמנין לדרום. ולזמנין לצפון. והאי איהו אסתפלותא ודילה לשית סטריין, דכליל לון תפארת, דאיהו ו. גדולה, גבורה, תפארת, נצח, והוד, יסוד.

**תרפוז** נקודא דנגיד עעליה מלגו, היא חכמה. וההיא חוט דאסחר עעליה, איהו פתר. וההיא נקודא א איהו לזמנין עטרה, ולזמנין פסא, למיתב עליה, לזמנין שרפרף להדום רגליו.

## חלופי גרמאות

ל מוסיף טופרה דאתתא. ו ומזעיר מריט משערעא. 1 ל"ג בנין דבעי לאסרקא רישא; בנין דבעי לאסרק את רישא. ו ולאכברהא. ו ויתפרש. 9 אוקמה. צ ירחא. ק בקרנא. ר רילה. ש ל"ג עליה. ת לההוא וליג עלה איהו. א איהו.

## וכראשי חדשיכם

## הסולם

## מאמר

מסתכלת למטה, כעין זה א ולפעמים היתה מסתכלת למזרח כעין זה ב ולפעמים למערב, כעין זה ג ולפעמים לדרום ולפעמים לצפון. וזוהי הסתכלות שלה לששה צדדים שתפארת כולל אותם, שהוא ו' גדולה, שהם, גדולה גבורה תפארת נצח הוד יסוד. שגדולה שהיא חסד היא הסתכלותה לדרום. והסתכלותה לצפון היא גבורה. ולמזרח היא תפארת, ולמערב היא יסוד.

**תרפוז** נקודה דנגיד עליה וכו': הנקודה שנמשכת בלבנה שהיא המלכות, מבפנים, היא חכמה. ואותו חוט המקיף את הלבנה, הוא כתר. ואותה הנקודה, בכללה, שהיא מלכות, לפעמים היא עטרה, לז"א, בסוד אשת חיל עטרת בעלה. ולפעמים היא כסא, לז"א, לשבת עליו, ולפעמים היא שרפרף להדום רגליו לז"א.

ואמאי

**תרפה** ומאן איהו ההוא וכו': ומה הוא אותו חלק, שהאשה צריכה לתת לט"א. הוא הצפרנים בטנופת שלהן, ומעט מראשי השערות, כי צריכה לסרוק את ראשה ולכרוך אותן זו בזו, לתת אותן לט"א, ולא ילך אחריה אותו צד הרע להזיק לה, ויהיה נפרד ממנה מכל הצדדים. ומה תעשה מאותן השערות והצפרנים, הוא, כי לאחר שכרכה אותן יחד. צריכה להניחן במקום שבני אדם אינם עוברים שם, או בתוך חורים תחתונים שבחצר, ותצניע אותן שם.

**תרפו** ועוד. ובראשי חדשיכם וכו': ועוד. ובראשי חדשיכם, אמרו חכמי המשנה, כשהיו מקדשים החדש על פי בית הדין, היו משיאים משואות בראשי ההרים, (רה"ש כב:) והיו אומרים כזה ראה וקדש (רה"ש כ). לפעמים היתה הלבנה כעין זה א, שהיתה מסתכלת למעלה בקרניה. ולפעמים היתה (דפו"י דף רמ"ח ע"ב)

## רעיא מהימנא

## רפד

**תרפח** וַאֲמַאי אַתְקַרִיאת לְבָנָה. עַל שֵׁם לְבוֹן הַהֶלְכָה, דְּאִיהִי מַלְגוּ, כַּפֵּל כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה. וּבְאֲשָׁא דְבִינָה דְנַחֲתִית עֲלָה אִיהִי מִתְלַבְּנַת. וְרָזָא דְמִלְהָ, אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם פְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ. וּמַאי דְהוֹת אֲדֹנֵי דִינָא, סוּמְקָא בְּגַבְוֵרָה, דְתַמְנָן בִּינָה. אַתְלַבְּנַת מְסִטְרָא דְחֶסֶד, דְתַמְנָן חֲכָמָה, וְאַתְהַדְרַת יְרוּד.

**תרפט** וּמָה גְרִים לְאַתְהַפְכָּא מְדִינָא לְרַחְמֵי צְדִיקִים גְּמוּרִים, דְּסִיְהֶרָא מְסִטְרָא דְעֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע, אִיהִי קְלִיפָא דִילִיָּה חֲשׂוּכָא, אִם בְּהֶרַת שְׁחוּרָה, הִיא יֵצֵר הָרַע, שְׁפַחָה. וְשְׁפִלָּה אֵינְנָה וְהִיא כְּהָה, וְלִית לָהּ מְדִילָה, אֶלָּא הִיא חוּט דְנִהִיר בָּהּ, דְּאִיהוּ לְוָה דְלָה בְּלִילִיָּא, דְּאִיהִי גְלוּתָא. וְאַתְעֵבֵר מְנָה בִּימְמָא, דְּאִיהוּ עֲלֵמָא דְאַתִּי, דְּבִיָּה אֵי וְנִרְחַתָּ לְכֶם יְרָאֵי שְׁמֵי שְׁמֵשׁ צְדָקָה וּמְרַפָּא בְּכַנְפֵיהָ.

**תרצ** אַבְל סִיְהֶרָא דְעֵץ הַחַיִּים, הִיא נְקוּדָה דְלָגוּ מְנָה, אִיהִי כְּמַבּוּעָא דְלִית לִיהָ פְּסָק, דְכְתִיב בָּהּ, וְכַמּוּצָא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכָּזְבוּ מִימֵיו. וְאַתְקַרִיאת אֵילַת אַהֲבִים מְסִטְרָא דְחֶסֶד, דְּהֵיִינוּ אֶהֱבַת עוֹלָם אַהֲבַתְיָךְ עַל פְּנֵי מְשַׁכְתִּיךָ חֶסֶד. וְתַרְנִין קַרְנֵין אֵית לָהּ מִן נְהוּרָא, כְּגוֹנוֹן דָּא U, לְזַמְנִין אֶהֱבַת גְּבוּהָ מִן הַשְּׁנִית, כְּגוֹנוֹן דָּא U, לְזַמְנִין קַרְנִים אֵינוֹן שְׁוִין U. (ע"כ רעיא מהימנא).

## ח'ופי גרמאות

ב דסיהרא ול"ג מסטרא, ג ל"ג דסיהרא; ל"ג מסטרא, ד ליה.

## מסורת הזהר

ר (תהלים מה) צו י צ"כ. ו (ישעיה א) שמות קיר צ"פ. ת (ויקרא יג). א (מלאכי ג) בשלח צג צ"ס. ב (ישעיה נח) משפטים יח צ"ס. ג (ירמיה לא) שמות סא צ"צ. ד (דניאל ח) ת"ז בהקדמה ט.

## אילת השחר

## הסולם

## מאמר

איננה, כי היא כהה. והמלכות אין לה משלה, אלא אותו החוט שמאיר בה, שה"ס חוט של חכמה דשמאל בלי חסדים, שהוא עיקר בנינה, אבל אורו דק כחוט, מחמת שאינו יכול להאיר בלי חסדים. שהוא מתלזה אליה בלילה, שהוא הגלות בסו"ה ותקם בעוד לילה, ונעבר ממנה ביום. כי ביום הוא ממשלת החסדים דז"א, ואין החכמה דשמאל יכולה לשלוט ביום. שביום הוא אור החסד של עולם הבא, שהוא בינה, שבו, וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה.

**תרצ** אַבְל סִיְהֶרָא דְעֵץ הַחַיִּים וְכוּ': אַבְל הַלְבָנָה, שְׁהִיא הַמְלֻכּוֹת, שְׁמַצַּד עֵץ הַחַיִּים, שְׁהוּא ז"א, אֹתָהּ נְקוּדָה הַפְּנִימִית שְׁבָה, שְׁה"ס חֲכָמָה דִּימִין, שְׁהוּא חֶסֶד, הִיא כְּמַבּוּעַ שְׁאִין לוֹ הַפְּסָק, מְשׁוּם שֶׁנִּמְשַׁךְ מֵאוּרָא עֲלָאִין דְרַךְ ז"א, שְׁחֻזוּג שְׁלָהֶם לֹא פְסִיק לְעִלְמִין, שְׁכְתוּב בָּהּ, וְכַמּוּצָא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכָּזְבוּ מִימֵיו, וְהִיא נְקֻרָת אֵילַת אַהֲבִים, מַצַּד הַחֶסֶד שְׁהוּא אַהֲבָה, דְּהֵיִינוּ שְׁכְתוּב, אַהֲבַת עוֹלָם אַהֲבַתְיָךְ עַל כֵּן מְשַׁכְתִּיךָ חֶסֶד. הִרִי שְׁאֲהָבָה ה"ס חֶסֶד. וְשְׁתֵּי קַרְנִים

**תרפח** וַאֲמַאי אַתְקַרִיאת לְבָנָה וְכוּ': שׂוֹאֵל, וְלָמָּה נְקֻרָת הַמְלֻכּוֹת לְבָנָה. וּמְשִׁיב, שְׁהוּא עַל שֵׁם לְבוֹן הַהֶלְכָה, דְּהֵיִינוּ עַל שֵׁם חֲכָמָה דִּימִין הַמְלַבְּנַת אֶת הַהֶלְכָה, שְׁהִיא הַמְלֻכּוֹת הַנְּקֻרָת הַלְכָה. שְׁהַחֲכָמָה הִיא מְבַפְּנִים הַמְלֻכּוֹת, בְּסוּד, כֹּל כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה. וּבְאֵשׁ הַבִּינָה הַיּוֹרֶדֶת עֲלֶיהָ הִיא מִתְלַבְּנַת. וְסוּד הַדְּבַר, אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כְּשֶׁנִּים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ. וּמָה שְׁהִיתָה נְקֻרָת אֲדֹנֵי, שְׁהוּא אוֹתִיוֹת דִּינָא, שְׁהוּא אֲדוּמָה בְּגַבְוֵרָה, דְּהֵיִינוּ בְּקוּ שְׁמַאל שְׁשֵׁם בִּינָה, הִיא מִתְלַבְּנַת מַצַּד הַחֶסֶד שְׁשֵׁם חֲכָמָה, וְחֻזְרַת לְשֵׁם הוּיָהּ, שְׁהוּא רַחֲמִים. פִּירוּשׁ מְבִינָה מְקַבֵּלֶת הַחֲכָמָה דְּשְׁמַאל, וּמְחַכְמָה דִּימִין מְקַבֵּלֶת חֲסִדִים, וּבְכַח שְׁנִיָּהֶם הִיא מִתְלַבְּנַת, כְּסוּרָה כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ.

**תרפט** וּמָה גְרִים לְאַתְהַפְכָּא וְכוּ': וּמָה גְרַם לְמֻלְכּוֹת שְׁתַּתְּהַפֵּךְ מִדִּין לְרַחֲמִים. הֵיִינוּ צְדִיקִים גְּמוּרִים. כִּי הַלְבָנָה שְׁהִיא הַמְלֻכּוֹת שְׁהִיא מַצַּד עֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע. הַקְּלִיפָה שְׁלָה הִיא חוּשׁ. בְּסוּד, אִם בְּהֶרַת שְׁחוּרָה הִיא, שְׁהוּא הַיֵּצֵר הָרַע, שְׁהוּא שְׁפַחָה, שְׁנֵאמַר עֲלֶיהָ, וְשְׁפִלָּה (דפוי" דף רמ"ח ע"ב)

## רסה

## פנחם

**(תרצא)** ובחדש הראשון וגו'. רבי אבא פתח, כְּאֵיל תַּעְרוֹג עַל אֲפִיקֵי מַיִם כֵּן נִפְשֵׁי תַעְרוֹג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים. הַי קָרָא אֲוֹקְמוּהָ, וְוַע"ג דְּאִית דְּכַר וְנוֹקְבָא, וְכֹלָא חַד. הַי אֵיל, אִיהוּ אֲקָרִי דְכַר. וְאִיהוּ אֲקָרִי נוֹקְבָא. הַה"ד כְּאֵיל תַּעְרוֹג וְלֹא פְתִיב יַעְרוֹג. וְכֹלָא חַד.

**(תרצב)** אֵילֵת הַשְּׁחַר מֵאֵי אֵילֵת הַשְּׁחַר. אֵלָא דָּא אִיהִי חֲתָה תְּדָא רַחֲמֵנִית, דְּלִית בְּכֹל חֲתָה דְּעֵלְמָא רַחֲמֵנִית כְּוֹתָהּ. כְּגִין דְּכִשְׁעָתָא דְּדַחֲקִית לָהּ שְׁעָתָא, וְאַצְטְרִיכַת לְמִזְוֹנָא לָהּ וְלְכֹל חֲתָה. אִיהִי אֲזֵלַת לְמַרְחִיק לְאַרְחַ רַחֲמֵיָא. וְאֲתִיאַת וְאֲוֹבִילַת מְזוֹנָא. וְלֹא בְּעָתָא לְמִיכַל, עַד דְּתִיתִי וְתַתְּהַדֵּר לְאַתְרָהָא. אֲמַאי. כְּגִין דְּיִתְפַּנְשׁוּן לְגַבְהָ שְׁאַר חֲתָה, וְתַחֲלַק לֹון מִתְּהוּא מְזוֹנָא. וְכַד אֲתַת, מִתְּפַנְשִׁין לְגַבְהָ כֹּל שְׁאַר חֲתָה, וְהִיא קְיָימָא בְּאַמְצָעִיתָא, וּפְלַגַת לְכֹל חַד וְחַד. וְסִימָן, וְתַקָּם בְּעוֹד לֵילָה וְתַתֵּן טְרַף לְבֵיתָהּ וְגו'. וּמִמָּה דְּפְלִיגַת לֹון, אִיהִי שְׂבָעָה, כְּאֵלוּ אֲכֹלָה יַתִּיר מִכֵּלָא מְכֵלָא.

**(תרצג)** וְכַד יִיתִי צְפָרָא דְּאֲקָרִי שְׁחַר. יִיתִי לָהּ חֲכָלִים דְּגְלוּתָא. וְכְּגִין דָּא,

## ח'רופי גרמאות

ה כתוב הכא איל וכתוב התם (שם כ"ב) אילת (כלא חד) בגין דאית דכר ואית נוקבא וליג מן ואע"ג עד סוף האות. ו ליג כלא חד. ו מוסיף וכתוב אילת השחר וכלא. ח ליג אילת השחר. ט ליג לה. י ליג ואתיאת. כ ליג מיכלא. ל מוסיף מכלא אימתי פלוגת לן.

## מסורת הזהר

ה להלן אות תשה צ"י. ו (תהלים מב) בשלח נד צ"י. ז (משלי לא) ויחי רסח צ"ה.

## אילת השחר

כי הכל אחד הוא, דהיינו המלכות, אלא במצב הא' כשהיא עם ז"א, בסוד ב' מאורות הגדולים היא נקראת איל ובמצב הב' אחר שנתמעטה נקראת אילה.

**(תרצב)** אֵילֵת הַשְּׁחַר מֵאֵי וכו': כתוב, אֵילֵת הַשְּׁחַר, מֵהוּ אֵילֵת הַשְּׁחַר. וּמִשִּׁיב, אֵלָא זֹו הִיא חִיה אַחַת רַחֲמֵנִית שְׁהִיא הַמְּלֻכּוֹת, שְׁאִין בְּכֹל חִיּוֹת הָעוֹלָם רַחֲמֵנִית כְּמוֹהָ, כִּי בִשְׁעָה שֶׁהִשְׁעָה דוֹחֶקֶת אוֹתָהּ, וְהִיא צְרִיכָה לְמִזְוֹן בְּעֵדָה, וּבְעַד כָּל הַחִיּוֹת, שְׁהוֹן כָּל צְבָאוֹת בִּי"ע. הִיא הוֹלֶכֶת לְמַרְחֹק, לְדֶרֶךְ רַחֲוֹק, וְכַבֵּה וּמוֹלִיכָה מְזוֹן. וְאִינָה רוֹצִיַת לְאֲכֹל עַד שְׂבָאָה וְחוֹזֶרֶת לְמִקּוּמָהּ. לְמַה. כְּדִי שֶׁתַּחֲקֻצְנָה אֲצִלָּה שְׁאַר הַחִיּוֹת, וְתַחֲלַק לָהֶם מֵאוֹתוֹ הַמְּזוֹן. וְכִשְׂבָּאָה, מִתְּקַבְּצִים אֵלֶיהָ כָּל שְׁאַר הַחִיּוֹת, וְהִיא עוֹמֶדֶת בְּאַמְצָע, וּמַחֲלֶקֶת לְכֹל אַחַת וְאַחַת. וְהַסִּימָן הוּא, וְתַקָּם בְּעוֹד לֵילָה וְתַתֵּן טְרַף לְבֵיתָהּ וְגו'. וּמִמָּה שֶׁהִיא מַחֲלֶקֶת לָהֶן, הִיא שְׂבָעָה, כְּאֵלוּ אֲכֹלָה יוֹתֵר מֵאֲכֹל מְכוּלָן.

**(תרצג)** וְכַד יִיתִי צְפָרָא וכו': וכשיבא הבקר, הנקרא שחר. יבואו לה חבלי הגלות. ומשום זה היא נקראת אֵילֵת הַשְּׁחַר. עַל שֵׁם

## הסולם

## מאמר

קרנים יש לה מן האור, כעין זה U ולפעמים האחת גבוהה מן השנית כעין זה U, ולפעמים הן שוות. (ע"כ רע"א מהימנא).

פירושו. הקרנים הם הארת נצח והוד דו"א וע"כ קרן הימין שהוא נצח, גבוהה מקרן השמאל שהוא הוד. וזסו"ה, האחת גבוהה מן השנית. ונודע, שז"א ומלכות ה"ס נצח והוד, מחמת שמלבישים נצח והוד דא"א. ולפיכך, בעת שז"א ומלכות הם פנים בפנים בקומה שוה, גם נצח והוד דו"א הם בקומה שוה, ואין הנצח גבוה מן ההוד. ואז גם הקרנים של המלכות הן בקומה שוה, וז"ש לְזִמְנִין קְרִינִים אִינוּן שׁוּין. דְּהֵיִינוּ בּוֹמֵן שׁוּוֹן בְּקוּמָה שׁוּהָ\*.

## מאמר אילת השחר

**(תרצא)** ובחדש הראשון וגו': ר' אבא פתח, כאיל תערוג על אפיקי מים כן נפשי תערוג אליך אלקים. מקרא זה העמידוהו. ואע"פ שיש בו לשון זכר ולשון נקבה, הכל אחד, כי איל זה נקרא בלשון זכר, והוא נקרא בלשון נקבה. ז"ש כאיל תערוג אשר תערוג הוא לשון נקבה, ולא כתיב יערוג בלשון זכר.

שחרות

\* (דפו"י דף רמ"ט ע"א) \*תוספת ביאור בתע"ס חלק יד עמ' איתקבב אות קסו

## פנחס

רסו

אתקריאת אילת השחר. על שם קדרותא דצפרא. דתכלים לה פילודה. הה"ד,  
כמו הרה תקריב ללדת תחיל תועק בתכליה וגו'.<sup>10</sup>

**תרצד) אימתי פלגת להון.** פד צפרא בעי למיתי. בעוד דאיהי ליליא,  
וקדרותא סליקת לאנהרא. וכד"א, ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וגו'. כיון  
דאנהיר צפרא, בלהו שבועין במזונא דילה.

**תרצה) כדן,** קלא תדא אתער באמצעיתא דרקיע, קארי בחיל ואמר,  
קריבין עולו לדוכתיכו. רחיקין. פוקו. כל חד וחד ליכנש לאתריה דאתחזי ליה.  
כיון דאנהיר שמשא, כל חד וחד אתפניש לאתריה. הה"ד<sup>11</sup> תורח השמש  
יאספון וגו'. ואיהי אולת ביממא, ואתגליא בליליא. ופלגא בצפרא. ובג"כ אקרי,  
אילת השחר.

**תרצו) לבתר** אתתקפת כגיבר ואולת, ואקרי איל. לאן אתר אולת. אולת  
שתין פרסי מההוא<sup>12</sup> אתר דנפקא, ופאלת לגו טורא דחשוקא. אולת בגו ההוא  
טורא דחשוקא, ארח לרגלה<sup>13</sup> חוץ תדא עקימא, ואזיל לרגלה. ואיהי סלקא מתמן,  
לגבי טורא דנהרא. כיון דמטת תמן, זמין לה קב"ה חוץ אתרא, ונפיק ומקטרנגא  
דא בדא, ואיהי אשתזיבת. ומתמן נטלת מזונא, ותבת לאתרה, בפלגות ליליא.  
ומפלגו ליליא, שריא לפלגא, עד דסליקת קדרותא דצפרא. כיון דאנהיר יממא,  
אולת, ולא אתחזיאת, כמה דאתמר.

**תרצז) ובשעתא דעלמא אצטריך למטרא,** מתכנשין לגבה כל שאר חיון,

## חלופי גרסאות

10 בדפויי כתבו אמר ר"מ בההוא זמנא וכו' שייך אחי"ו.  
11 ל"ג מן כד"א עד כיון. 12 דנהיר. 13 אתתקף. 9 מסיף  
ומתמן ארחת מזונא אולת. צ דחוייא. ק ל"ג דא.

## מסורת הזוהר

10 (ישעיה כו) משפטים קנ צ"ס. 11 (תהלים קד).

## אילת השחר

**תרצו) לבתר אתתקפת כגיבר** וכו':  
לאחר זה, היא מתגברת כגבור והולכת.  
ונקראת איל. דהיינו בשם זכר. לאיזה מקום  
היא הולכת. ומשיב, היא הולכת ששים פרסאות  
מאותו המקום שיצאה משם, ונכנסת לתוך הר  
החושך. והולכת בתוך הר החושך, נחש אחד  
עקלתון מריח אחר רגליה, והולך לרגליה,  
והיא עולה משם אל הר האור. כיון שהגיעה  
שם, מזמין לה הקב"ה נחש אחר, ויוצא,  
ונלחמים זה בזה, והיא נצלת. ומשם, לוקחת  
מזון, ותזורת למקומה בחצות לילה. ומחצות  
לילה והלאה מתחלת לחלק עד שעולה שחרות  
הבוקר. כיון שהאיר הבוקר הולכת לה ואינה  
נראית. כמו שלמדנו.

**תרצז) ובשעתא דעלמא** וכו': ובשעה  
שהעולם צריך לגשמים, מתאספים אליה כל  
שאר

## הסולם

## מאמר

שחרות שבבקר, שאז תכלים לה כיולדה. ז"ש,  
כמו הרה תקריב ללדת תחיל תועק בתכליה  
וגו'.

**תרצד) אימתי פלגת להון** וכו': מתי  
היא מחלקת להן. הוא כשהבקר צריך לבא,  
בעוד שהוא לילה, והשחרות מסתלקת להאיר.  
כש"א ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וגו'.  
כיון שהאיר הבקר, כבר כולן שבעות במזון  
שלה.

**תרצה) כדן קלא תדא** וכו': אז נתעורר  
קול אחד באמצע הרקיע, וקורא בכח ואומר,  
קרובים, הכנסו למקומכם. רחוקים, צאו. כל  
אחד ואחד יתאסף למקומו הראוי לו. כיון  
שהאיר השמש כל אחד ואחד נאסף למקומו.  
ז"ש, תורח השמש, יאספון וגו'. והיא הולכת  
ביום ומתגלה בלילה, ומחלקת מזון בבוקר.  
ומשום זה נקראת **אילת השחר**.

(דפויי דף רמ"ט ע"א \* דף רמ"ט ע"ב)

## רמז

## פנחס

והיא סליקת<sup>88</sup> לְרִישׁ טוֹרָא רַמְאָה, וְאַתְעֲטַפֵּת רִישָׁהָ בֵּין בְּרַכָּהָ, וְגַעַת גּוֹעָה בְּתַר גּוֹעָה, וְקב"ה שָׁמַע קִלְהָ, וְאַתְמְלִי רַחֲמִין, וְחָס עַל עֲלָמָא. וְהִיא נִחְתַּת מְרִישׁ טוֹרָא, וְנִהְיֶת, וְיִטְמִירַת גְּרַמְהָא. וְכָל שְׂאָר חִיּוֹתָא אֲבַתְרָהָא רַחֲטִין, וְלֹא מִשְׁפַּחִין לָהּ. הַה"ד, כְּאֵיל תַּעְרוּג עַל אֲפִיקֵי מַיִם. מֵאֵי עַל אֲפִיקֵי מַיִם. עַל אֲפִיקֵי מַיִם מִהֲנַהּוּ דְאַתְיָבְשׁוּ, וְעֲלָמָא צָחִי עַל מַיָּא, כְּדִין תַּעְרוּג.

**תרצח** בְּשַׁעְתָּא דְאַתְעֲבֵרַת, אֲסַתִּימַת, כִּיּוֹן דְמָטָא זַמְנָא לְמִילַד, גַּעַתָּא וְנִמְאָת קָלִין, קָלָא בְּתַר קָלָא, עַד שְׂבַעִין קָלִין, כְּחוּשְׁבַּן תִּיבִין כִּי דִיעֲנַף וְיִ בְּיוֹם צָרָה, דְאִיהִי שִׁירְתָּא דְעוֹבְרָתָא דָא. וְקב"ה שָׁמַע לָהּ, וְזַמִּין לְגַבְהָ. כְּדִין אֲפִיק חַד חוּיָא בְּרַבָּא, מִגּוֹ טוֹרֵי חֲשׂוּף יוֹאֲתִי בֵּין טוֹרִין, פּוּמִיָּה מְלַחְכָּא בְּעַפְרָא, מְטֵי עַד הֵאֵי אֵיל, וְאֲתִי וְנִשְׁיף לָהּ בְּהַהוּא אֲתַר, תְּרִי זַמְנִי.

**תרצט** זַמְנָא קְדַמְאָה נְפִיק דְמָא, וְאִיהִי לְחִיף. זַמְנָא תַנְיִינָא, נְפִיק מַיָּא וְשָׁתוּ כָּל אֵינוֹן בְּעִירָן דֵּי בְּטוֹרִיָּא, וְאַתְפַּתַּחַת וְאוֹלִידַת. וְסִימְנָף כִּי וַיִּפֵּן אֶת הַסֶּלַע בְּמַטְהוּ פְּעַמִּים. וְכַתִּיב וַתִּשֶׁתְּ הַעֲדָה וּבְעִירָם.

**תש** בְּהַהוּא זַמְנָא דְקב"ה חָס עֲלָהּ עַל עוֹבְרָא כִּי דְנַחֵשׁ דָּא. מַה כְּתִיב,

## חלופי גרסאות

ר ואתי. ש עליה. ת עוברתא. א דחיה.

## מסורת הזהר

<sup>88</sup> (תהלים מב). (כ) שם כ) משפטים קנ אות תעג אחרי ער אות ריד לעיל אות תקנא צ"ט: זיה נו ט"ג שי"ח. (ל) (במדבר כ) הקשה"ז פו צ"ז תק"ה צה ט"ב שי"א.

דרך אמת א] להר גבוה ועיין מזה בפרשת בשלח דף נ"ב ע"ב.

## אילת השחר

שבהרים, והיא נפתחת ומולידה. והסימן שלך, ויך את הסלע במטהו פעמים, וכתוב, ותשת העדה ובעירם.

תש) בְּהַהוּא זַמְנָא דְקב"ה וכו': באותו זמן שהקב"ה חס עליה על מעשה הנחש הזה, מה כתוב, קול ה' יחולל אילות ויחשוף יערות וגו'. קול ה' יחולל אילות, הם החבלים והכאבים לעורר אלו ע' הקולות, הנ"ל, מיד, ויחשוף יערות, היינו לעורר נחש ההוא, ולגלות אותה חיה ללכת ביניהם. ובהיכלו, מהו ובהיכלו. היינו בהיכלו של הקב"ה, שהוא המלכות, כל אלו ההמונים שבבי"ע פותחים ואומרים, כבוד. מהו כבוד. היינו ברוך כבוד ה' ממקומו. שהיא המלכות הנקראת כבוד ה'.

ביאור המאמר. הזהר מבאר לנו כאן ענין אחד עמוק של המלכות, ומבארו בד' בחינות. א) איך היא מחלקת מזונות מבחינת הארת חכמה לכל צבאיה. בסו"ה ותתן טרף לביתה וגו'. (והוא מאות תרצ"ב עד אות תרצ"ז). ב) סוד הזווג דחצות לילה וסדר התקונים שמקבלת. (והוא מאות תרצ"ב עד אות תרצ"ז). ענין

## הסולם

## מאמר

שאר החיות, והיא עולה לראש הר גבוה, ועוטפת ראשה בין ברכיה, וצועקת צעקה אחר צעקה, והקב"ה שומע קולה, ומתמלא רחמים וחס על העולם. והיא יורדת מראש ההר, ורצה, ומסתרת את עצמה. וכל שאר החיות רצות אחריה, ואינן מוצאות אותה. וז"ש כאיל תערוג על אפיקי מים. מהו על אפיקי מים. היינו מאלו אפיקי מים שנתיכשו, והעולם צמא למים, אז תערוג.

**תרצח** בְּשַׁעְתָּא דְאַתְעֲבֵרַת אֲסַתִּימַת וכו': בשעה שהיא מתעברה היא נסתמת, וכשמגיעה שעתה ללדת, צועקת ומרימה קולות, קול אחר קול, עד ע' קולות, כחשבון התיבות של יענך ה' ביום צרה, שהוא שיר של מעוברת הזו. והקב"ה שומע אותה, ומזמין לה ישועתה. או יוצא נחש אחד גדול מתוך הרי חושך, ובא בין ההרים, פיו מלחך בעפר, ומגיע עד איל הזה, ובא ונושך אותה באותו מקום ב' פעמים.

**תרצט** זַמְנָא קְדַמְאָה נְפִיק וכו': בפעם הראשונה יוצא דם ממנה והנחש לוחך. בפעם השנייה, יוצאים מים, ושותים כל אלו הבהמות (דפו"י דף רמ"ט ע"ב)

## רמב"ם

## פנחס

ס' קול יי' יחולל אילות ויחשוף יצרות וגו', קול יי' יחולל אילות, אינון חבלין

## ממורת הזהר

(ח) (תהלים כט) אחרי עג צ"ג.

## מאמר

## הסולם

## אילת השחר

בה ואינה יכולה להשפיע כלום לשאר החיות, דהיינו לצבאותיה הנמשכים ממנה. אבל כשבאה למקומה, מתקבצים אליה כל החיות ומשפעת להם מאור החכמה. וז"ש, וכד אתה וכו' והיא קיימת באמצעותה, דהיינו שעומדת בזווג עם קו האמצעי, ופגת לבד חד וחד, כי אז כשהיא בקו אמצעי אורותיה נפתחים ויכולה לחלק לכל אחד ואחד. וקבלת הארת החכמה מכונה קימה, וז"ש, וסימן, ותקם בעוד יי'ה, דהיינו שמקבלת או חכמה המכונה קימה, ותתן טרף לביתה וגו', דהיינו שמשפעת לכל צבאיה. ונודע שבעת שהחכמה מאירה בשמאל בלי ימין, היא מאירה בג"ר דחכמה. אבל אחר שקו אמצעי מיוחד השמאל עם הימין נתמעטו הג"ר דחכמה דשמאל ואין החכמה דשמאל מאירה אלא בבחינת ממטה למעלה שה"ס ו"ק דחכמה. כנ"ל (ב"א דף ט' ד"ה מחלוקת). ונמצא שמטרם שבאה המלכות למקומה, שהוא קו האמצעי היתה מאירה בג"ר דחכמה דשמאל. ועתה כשבאה למקומה לקו האמצעי, נתמעטה לו"ק דחכמה. וז"ש, וממה דפליגת לון איהי שבעה, כאלו אכלה יתיר מיכלא מבלא, כלומר, אע"פ שנתמעטה עתה לקו אמצעי, בבחינת ו"ק דחכמה, ואינה יכולה לאכול, דהיינו לקבל ג"ר דחכמה, אין לה צער מזה, אלא להיפך כי ממה שיכולה עתה לחלק שפע החכמה לכל צבאותיה, היא שבעה יתיר משאכלה יתיר מיכלא מבלא, דהיינו משאכלה הג"ר דחכמה. שהוא מאכל חשוב וגדול, והוא משום כי מקודם לכן, היו אורותיה קפואים ולא היתה יכולה להשפיע כלום, כנ"ל. משא"כ עתה, היא משפעת לכל צבאותיה.

וז"ש (באות תרצ"ג) וכד ייתי צפרא דאקרי שחר. דהיינו כשצריך לבא השחר, שה"ס חצות לילה (כמ"ש לפנינו באות תרצ"ו) ייתי לה הבליים דגלותא, דהיינו הדינים של השמאל בלי ימין, שהם חבלי הגלות, ומשום זה היא באה למקומה לקו אמצעי בחצות לילה. כי אינה רוצה לעמוד בדינים האלו. ובג"ד אתקריאת אילת השחר, על שם השחרות של הבקר, כנ"ל, שיש לה חבלים כיולדה. כי סוד חבלי לידה הם ג"כ מדינים אלו דשליטת השמאל (כמ"ש להלן).

וז"ש

ג) ענין פתיחת שפע המים שבמלכות שהוא חסדים. (מאות תרצ"ז עד אות תרצ"ח). ד) ענין לידת נשמות וסוד הכאת הסלע. (והוא מאות תרצ"ח עד אות תש"א) וכבר ידעת שז"א ה"ס ממשלת היום, וה"ס ימין, שהוא ממשלת החסדים. והמלכות ה"ס ממשלת הלילה, שה"ס שמאל, שהוא ממשלת החכמה שבשמאל. כמ"ש בכ"מ. ולפיכך המלכות ביום, שאין החכמה יכולה לשלוט, השעה דוחקתה ואין לה המזון שלה, שה"ס אור החכמה שבשמאל. וז"ש (באות תרצ"ב) בגין דבשעתא, דדחיקת לה שעתא, דהיינו בהמשך היום, שאין אז גילוי לאור החכמה שהיא המזון שלה ושל צבאותיה הנמשכים ממנו. ואצטריכת מזונא לה ולכ"ל חיון, כי צריכה להמשיך מזון שלה, איהו אזלת לטריק לארה דחיקא, כי אין החכמה מושפעת אלא עם דינין, וכל זמן שאינה מתלבשת בחסדים בסוד הזווג דקו אמצעי, נמשכים ממנה דינים קשים, כמ"ש בכ"מ, ודינים אלו המתגלים ע"י הופעתה נכחנים לרחוק ולדרך רחוקה. שוס"ה ותתצב אחותו מרחוק, שאחותו רומזת על חכמה. וכן אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. וזה היא עושיית תכף בתחילת הלילה, וע"כ מתפשט אז החשך על הארץ. כי הארת החכמה שבשמאל בלי ימין, הוא חושך (כנ"ל ב"א דף מ"ז ד"ה נפק) אבל אז נמשך המזון שלה, שהוא הארת חכמה. וז"ש, ואתיאת ואובילת מזונא, שאז היא מביאה ומוליכה המזון, שה"ס החכמה דשמאל. אבל אז בעת שממשיכה החכמה, היא נקפאת מרוב הדינים שבחכמה בלי חסדים, שפירושו שאינה יכולה להשפיע כלום, כמ"ש לעיל (ב"א דף רמ"ז ד"ה ימא דקאפו) וז"ש, ולא בעאת למיכל עד דתיתי ותתהדר לאתרה, שאין המלכות רוצה להיות בבחינת שמאל בלי ימין במקום יציאת החכמה שה"ס דרך רחוקה כנ"ל, עד שתחזור למקומה, שהוא בקו אמצעי דז"א, ששם יחוד השמאל עם הימין. שזהו מקומה התמידי, בין ב' דרועין דמלכא. שואל אמאי, למה היא צריכה לשוב למקומה, ומשיב, בגין דיתכנסון לגבה שאר חיון ותחלק לון מההוא מזונא, כי מטרם שבאה למקומה בקו האמצעי, אורותיה קפואים

(דפו"י דף רמ"ט ע"ב)

ס' ביאור יברכת שלום: שהדינים מרחיקים מי שרוצה לקבל חכמה בלי חסדים

רמב"ם

פנחס

וְצִירִין, לְאֶתְעָרָא אֵינוּן שְׁבָעִין קָלִין. מִיַּד וַיַּחֲשׁוּף יְעֲרֹת, וְלְאֶתְעָרָא הָהוּא נָחַשׁ,

חלופי גרמאות  
ב לאעברא.

הסולם

מאמר

אילת השחר

שנקרא גבורה, והולכת. לֵאן אתר אזלת. אזלת שתין פרסי מההוא אתר דנפקא. דהיינו שעולה ממקומה שהוא בחינת מחזה ולמטה דו"א, אל מקום שמחזה ולמעלה דו"א, ששם מאיר קו שמאל דאמא, ויכולה להדבק בקו שמאל ולקבל חכמה. כי קו שמאל דאמא אינו מאיר בו"א, אלא עד נקודת החזה. ומחזה ולמטה דו"א, שהם נה"י כלולים ג"כ מחג"ת, ויש שם שש ספירות חג"ת נה"י, ומכונות ששים פרסאות. וז"ש, אזלת שתין פרסי מההוא אתר דנפקא, דהיינו שהולכת ונפרדת מכל ששים פרסאות שמחזה ולמטה דו"א שהם חג"ת נה"י שכל אחת כלולה מעשר ספירות. ובאה למעלה מחזה דו"א ומתדבקת שם בהארט החכמה שבשמאל דאמא, וכיון שנתדבקה בשמאל לכד בלי ימין, הרי נתדבקה בחשך, כי שמאל בלי ימין הוא חשך (כנ"ל ב"א דף מ"ז ד"ה נפיק) וז"ש, ועאלת לגו טורא דחשוכא, כי קו שמאל בלי ימין, הוא הר החשך. אזלת בגו ההוא טורא דחשוכא, ארה לרגלה הוויא דא עקימא ואזיל לרגלה, בעוד שהיא הולכת בהר החשך, מריח אחריה נחש עקלתון והולך לרגלה שה"ס הדינים דנוקבא הנוספים על דינים דשמאל, עד שהמלכות אינה יכולה לסבול והיא תוורת למקומה לקו האמצעי (כנ"ל בביאור אות תרצ"ג) וז"ש, ואיהי סלקא מתמן לגבי טורא דנהורא שע"כ היא עולה משם להר האור, שהוא ז"א. שהוא קו האמצעי. ונודע, שדינין דשמאל ודינין דנוקבא נוספים זע"ז ואין מי שיעמוד לפניהם. אמנם ע"י תקון קו האמצעי, הם מבטלים זה את זה להיותם ב' הפכים (כמ"ש באחרי מות דף ל"ט ד"ה וכבר, ובירא דף י"ט ד"ה פירוש, ובתודיע אות קנ"ג) וז"ש, כיון דמטת תמן, כיון שהמלכות הגיעה להר האור, שהוא קו האמצעי, זמין לה קב"ה הוויא אחרא, דהיינו מדינים דשמאל, ונפיק ומקטרנא דא בדא, ונלחמים הדינים דשמאל עם הדינים דנוקבא להיותם הפכים זה לזה, וע"כ מבטלים זה את זה, ואיהי אשתזיבת, והמלכות ניצלת מכל הדינים, הן מדינים דנוקבא והן מדינים דשמאל. ותקונים אלו נעשים לה בחצות לילה.

(דפ"ש)

וּז"ש (באות תרצ"ד) אימתי וכו' כד צפרא בעי למיתי בעוד דאיהי ליליא וקדרותא סליקת לאנהרא, דהיינו מחצות לילה עד הבוקר שאו הזמן שמשפעת חכמה לצבאות שלה (כמ"ש להלן באות תרצ"ו) אמנם אין הארת החכמה נשלמת אלא ע"י התלבשות בחסדים, שזמנם בממשלת היום, שהוא אור הבקר. וז"ש, כיון דאנהיר צפרא, דהיינו שמאיר אור החסד, הנקרא אור הבקר, כל"הו שבעין במזונא דילה כי אז מתלבשת החכמה בחסדים, ונשלמת.

וּז"ש (באות תרצ"ה) כדיון קלא דא אתער באמצעיתא דרקיע, דהיינו קול מן קו האמצעי, שהוא ז"א, ששליטתו מתחילה עתה, שהוא ממשלת היום, דהיינו חסדים. קארי בחיל ואמר, קריבין עולו לדוכתיכו. אותם שנמשכים מימין, שהוא חסד נקראים קרובים. ע"כ אומר להם שיכנסו למקומם לקבל חסד, שעתה מתחילה השפעת החסד. רחיקין פוקו, אותם הנמשכים מקו שמאל, ששם השפעת החכמה, נקראים רחוקים, על שם החכמה שהיא רחוקה (כנ"ל בביאור אות תרצ"ב) ולהם אומר צאו, כי אין עתה השפעת החכמה שהרחוקים צריכים, כי ממשלת היום הוא. כל חד וחד ליכנס לאתריה דאיתחזי ליה. כל אחד יקבל לפי שורשו שבג' קוין. כיון דאנהיר שמשא, אחר שיצא השמש המושל ביום, כל חד וחד אתכניש לאתריה, כל אחד מתדבק בשורשו לקבל שפעו. ואיהי אזלת ביממא, כי המלכות הולכת לה ביום, שאין זמן השפעה שלה, ואתגליא בליליא, ששפע שלה שהוא חכמה דשמאל מתגלה רק בלילה. כנ"ל. ופלא בצפרא, כלומר בזמן הכנת אור הבוקר, דהיינו מחצות עד השחר. ובג"כ אקרי אילת השחר, משום שזמן הארתה הוא בשחר, המתחיל מחצות. (כמ"ש להלן) אבל אחר שזרח השמש, הולכת לה. ואינה משפעת כלום כל היום מבחינת החכמה דשמאל המיוחדת לה. ואע"פ שמשפעת חסדים, אין זה נחשב לשפעה, אלא לשפע ז"א.

וּז"ש (באות תרצ"ו) לבתר, דהיינו אחר שמשלת היום מסתיימת, אתתקפת מגיבר ואזלת, דהיינו שתוורת ומתדבקת בקו שמאל (דפ"ש דף רמ"ט ע"ב)

רע

פנחס

וְלֹא־תִגְלֶיָא יִהְיֶה תַּיָּה בִּינְיָהוּ לְמִיָּהוּ. וְכִהְיֶכְלוּ, מֵאֵי וְכִהְיֶכְלוּ. בְּהִיכְלוּ דְקַב"ה,

חלופי גרמאות  
ג ליג החיא חיה.

מאמר

הסולם

אילת השחר

מעלה מיין נוקבין, שמשניהם מתהווה הנשמה, ואז המלכות מעוררת הארת החכמה דשמאל לצורך הנשמה. וכיון שעוררה שליטת השמאל, הנה ארוותיה תוזרים ונקפאים, כנ"ל. והיא נסתמת. ואין יוצא ממנה לתחתונים כלום. וז"ש, **בשעתא דאתעברת אסתומת**, דהיינו שאורותיה נקפאים בתוכה. כיון דמטא זמנא לְמִיָּהוּ גַעַת וּרְמַת קִלְיָן, וכו' מחמת שאינה יכולה ללדת כי הכל קפוא בה. וסוד עין קולות, רומזים על הדינים. שנמשכים מחכמה דשמאל, כי החכמה נקראת עין. כדון אפיק חד חוּיא רַבְרַבָּא מְגוּ טוּרֵי חֲשׂוֹךְ וְכוּ', היינו שהקב"ה מעורר עליה דינין דנוקבא מבחינת מסך דחירק, הממעט את הג"ר דשמאל, שזה נבחר כמו נשיכה, וז"ש, **מפי עד האי איל, ואתי וגשיך לה בהווא אתר תרי זמני** כי ב' מינים דינים דנוקבא יש במסך דחירק, שה"ס מנעולא ומפתחא כדי למעט קו השמאל ליחדו עם הימין, שעיקר הכח הממעט הוא המנעולא, שהוא מסך דחירק מבחי' מלכות דצמצום א'. אמנם כדי שתהיה ראויה לקבל עכ"פ ו"ק דחכמה צריכים לעורר עליה כח המסך דחירק מבחינת מפתחא שהיא דינים ממותקים בבינה (כמ"ש כל זה באורך לעיל לך דף י"ג ד"ה ונתבאר ע"ש) וז"ש **וגשיך לה וכו' תרי זמני**. מתחילה מדינים דמנעולא, ואח"כ מדינים דמפתחא. וז"ש (באות תקצ"ט) **זמנא קדמאה** שהוא מבחינת מסך דמנעולא, נפיק דמא ואיהי לחוד, דהיינו שמוציא ממנה האורות ולוחך אותם, כלומר שאין בזה רק מיעוט הג"ר אבל אינה ראויה לקבל ולהשפיע אורות התקון שה"ס מים. כי המנעולא מסלק כל האורות במגעו (כמ"ש שם) ובכדי לתקנה שתהיה ראויה להשפעת המים היא צריכה לדינין דנוקבא מבחינת מפתחא, וז"ש. **זמנא תנינא**, שהיא נשיכת הדינים מבחי' דינים דמפתחא, נפיק מייא ושתו וכו', כי ע"י הנשיכה השניה דמפתחא קבלה תקונה להשפעת המים, שה"ס החסדים, וכן קבלה תקונה, שתוכל ללדת, כי נפתחה מסתימתה, וז"ש, **ואתפתחת ואולידת**. וז"ש, **וסימניך, ויך את הסלע במטהו פעמים**, שהוא ג"כ ע"י ב' מיני דינים הנ"ל דמנעולא ודמפתחא, וכתוב

זו"ש ומתמן, מהר החשך, ששם הארת החכמה, נטלת מזונא, ותבת לאתרה, לקו האמצעי, כנ"ל, בפלגות ילייא. שאז הוא הזמן של כל התקונים הנ"ל. ומפלגו ילייא שריא לפלגא, כי אז מתדבקת בקו אמצעי, ואז האורות שלה נפתחים מקפיאתם, כנ"ל, וע"כ יכולה להשפיע ולחלק לכל צבאותיה. עד דסליקת קדרותא דצפרא, עד שמסתלקת שחרות הבוקר. כיון דאנהיר יומא אזלת ולא אתחויאת, כי כשהאיר היום, מתחילה ממשלת ז"א שהוא חסדים, וממשלת המלכות שהיא חכמה הולכת לה ואינה נראית כל היום. וז"ש (באות תרצ"ז) **ובשעתא דעלמא אצטריך למטרא**, היינו בשעה שהתחתונים בעונותיהם גורמים פרוד בין ז"א ומלכות, והמלכות אינה דבוקה בקו האמצעי, אז תוזרים האורות, שלה להיות נקפאים, ואין טל ומטר נמשך ממנה למטה. מתכונשין לגבה כ"ל שאר חיון, דהיינו שתובעים שפע ממנה. והיא סליקת לריש טורא רמאה, דהיינו להר החשך הנ"ל שהוא קו שמאל בלי ימין, ואתעטפת רישהא בין ברבאה, דהיינו הג"ר שלה שנקראים ראש, ירדו להיות בחינת ברכים, שהוא אחורים ודינים. וגעת גועה בתר גועה, דהיינו מחמת החבלים, והדינים השורים שם. וקב"ה שמע קלה וכו', דהיינו שפותח הארת החסדים הנקראים מים. והיא נחתת מריש טורא, דהיינו שיורדת מקו השמאל, ורהטת וטמירת גרמאה, דהיינו מחמת שהקב"ה פתח שליטת החסדים, שה"ס המים, מסתרת המלכות מבחינת הארת השמאל שבה, כמו שמסתרת ביום. וכ"ל שאר חיותא אבתרהא דהטין ולא משכחין לה, כי מחמת שנפתחה ממשלת החסדים לתת מים לעולם. ע"כ הארת החכמה שבמלכות אינה נמצאת. הה"ר כאיל תערוג וכו' על אפיקי מים מהגהו דאתיבשו, דהיינו בעת שנדבקה בשמאל, ואפיקי מים שלה נתייבשו, ועלמא צהו על מייא כדון תערוג, כי אז היא תערוג אחר שפע המים, שהם החסדים, כמבואר.

וז"ש (באות תרצ"ח) **בשעתא דאתעברת אסתומת**. כי כשהמלכות מתעברת בנשמות הצדיקים, היא מקבלת ממנו מיין דוכרין, והיא (דפו"י דף רמ"ט ע"ב)



## רעא

## פנחס

כָּל אֵינֹן אֶכְלוּסִין, פִּתְחִין וְאִמְרִין כְּבוֹד. מֵאֵי כְּבוֹד. פְּרוּף כְּבוֹד יְיָ מִמְקוֹמוֹ.

## רעיא מהימנא

**תשא** \* וְאֵי תִימָא דְלַע' תְּחִיל וְלִב' שְׁנִין אוֹלִידַת, בְּתַר אֶלְף וּמֵאָתָן, כְּחוּשְׁבֵּן רַע"ב. הָא כְּתִיב \* בְּטָרָם תְּחִיל יְלֹדָה. וְרוּז דְּמֵלָה, \* וְהִיזָה טָרָם יִקְרָאוּ וְאֵנִי אֶעֱנֶה עוֹד \* וְגו'. וּמֵאֵי בְּטָרָם. אֶלָּא קָדָם דִּישְׁתְּלִימוּ, שְׂבָעִין יוֹתְרִין שְׁנִין, בְּתַר אֶלְף וּמֵאָתָן, יֵאֲיֹנֹן חֲבָלִים דִּיֹּלְדָה, יִתְגַּלְיִין ב' מְשִׁיחִין בְּעֶלְמָא. וּבְהֵהוּא זִמְנָא \* וּבְהִיכְלוּ כְּלוּ אוֹמֵר כְּבוֹד, וְהָא אוֹקְמוּהָ \* כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחֵלוּ.

**תשב** בְּהֵיָא שְׂעֵתָא, אֵלִין מְאִרֵי תוֹרָה יְהוֹן נִכְבְּדִים. אֵלִין דְּסָבִילוּ בְּמָה חֲבָלִים וְצִירִין פִּיֹּלְדָה, וְהוּוּ מְבוּזִין בֵּין עַמֵי הָאָרֶץ, יְהוֹן נִכְבְּדִים. וּמֵיָד \* יְיָ לְמַבּוּל יִשָּׁב, לְרִשְׁיַעֲיָא. אֵין מְבוּל, אֶלָּא דִינִין דְּמַבּוּל. כְּגוֹנוּא דְּנִפְתַּחוּ \* מְעִיִּנוֹת תְּהוּם

## חלופי גרסאות

ד ברפויי כתבו אמר ר"מ בההוא זמנא אלן מארי חכמתא וכו' עד יתעבר נחש מעלמא נדפס בפרשת אחרי מות דף ס"ז: ואחריו נמשך מ"ש בסנך. ה יומא ול"ג וגו' ומאי. ו שנין ותרין. ז דאינון.

## מסורת הזהר

(יחזקאל ג) ב"א קצר צ"ב, ט) (ישעיה טו) ויקהל קסב צ"ז, טו) (שם טה), פ) (תהלים כט), צ) (משלי ג) קדושים יא צ"י, ק) (תהלים כט) ב"ב רי צ"ב, ד) (בראשית ז) וירא קלב צ"א.

## אילת השחר

## הסולם

## מאמר

חבלי לידה, ולב' שנים תוליד הגאולה, אחר אלף ומאתים לחורבן בית המקדש, כלומר, אחר אלף החמשי, שכולו חרבן, ועוד מאתים לאלף הששי, ועוד ע' שנה לחבלי לידה וב' שנים ללידה. שהוא כחשבון רע"ב לאלף הששי. הרי כתוב, **בטרם תחיל ילדה**. וסוד הדבר והיה **טרם יקראו ואני אענה עוד וגו'** ומהו בטרם. וחשיב, אלא בטרם שישלמו ע' וב' שנה אחר אלף ומאתן, כנ"ל, שאלו ע"ב שנה הן חבלי לידה, יתגלו ב' משיחין בעולם. ובעת ההיא, ובהיכלו כולו אומר כבוד, והרי העמידו, כבוד חכמים ינחלו. כלומר שבהיכלו כולו אומר **כבוד**, פירושו **כבוד** החכמים יהיה בהיכלו כולו.

**תשב** בההוא שעתא אלן וכו': בעת ההיא, אלו בעלי תורה יהיו נכבדים, אלו שסבלו כמה חבלים וצירים כיוולדה, והיו מבוזים בין עמי הארץ, יהיו נכבדים. ומיד, ה' למבול ישב, בשביל הרשעים, אין מבול אלא דינים דמבול, דהיינו, כעין שנפתחו מעיינות תהום, וארובות השמים נפתחו בימי המבול, אף כך יתעוררו אז דינים עליהם, על הרשעים, למעלה ולמטה, עד שאין סוף ותכלית אל הדינים שלהם, וכל בזיון וקלון שעשו אומות

וכתוב, **ותשת העדה ובעירם**. והיה צריך פעמים מטעם הנ"ל כי המנעולא פועל למיעוט הג"ר דשמאל, אבל אינה ראויה עוד לשום אור מחמתו. וע"כ צריך למפתחא, שממנה נעשית לה בית קבול לאורות התקון (כמ"ש בפ' לך הנ"ל) שה"ס מים. וע"כ היה צריך להכאת הסלע פעמים. ותבין, כי הסלע ה"ס מלכות, והצמאון למים נעשה מחמת עוונות התחתונים שהטו את המלכות להתדבק בשמאל. וכדי להחזירה לקו אמצעי ותחזור ותתן מים, היה צריך משה, שה"ס קו האמצעי להכות במטהו פעמים, דהיינו במנעולא ובמפתחא, ואז **ותשת העדה ובעירם**.

וז"ש (באות ת"ש) קול' ה' יהו"ל אילות, אינון חבלין וצירין וכו' שה"ס הדינים מחמת הדבקות בשמאל. מיד ויהשוף יערות, **צאתערא** הוא נחש, היינו לעורר הדינים דנוקבא ממסך דחירק, וצאתגליא ההיא היה בינייהו צמיהק שע"ז מתגלה כח השפעה של המלכות לתחתונים, כנ"ל. ואז אומרים כל הצבאות ברוך כבוד ה' ממקומו.

## רעיא מהימנא

**תשא** ואי תימא דלע' וכו': (חסר תחילת המאמר) ואי תימא דלע' שנה תחיל (ברפויי דף רמ"ט ע"ב \*) דף רמ"ט ע"א)

**רעב**

**רעיא מהימנא**

וארובות השמים נפתחו ביומי טופנא, אוף הקא יתערוך דינין לגבייהו עילא ותתא, עד דלית סוף ותכלית, וכל בזויין וקלנא, דעכדו אומין עכו"ם דעלמא, לשם יתנה ולעמיה, וכמה תרופין דסבילו ישראל מנייהו על שם יי, מפלהו נטיל נוקמא קב"ה, ועל דא אתקרי, נוקם יי ונוטר ובעל חמה לגבייהו.

**תשה** ובחדש הראשון, מאן ראשון. דא ניסן. תמן אולידת תהיא תיה, לקיים מה דאוקמוה מארי מתניתין, בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל. ובי"ד דיליה, ויאמר פי יד על פס יה, תמן אומי לאעברא מעלמא זרעא דעשו עמלקיים, בההוא זמנא משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח. משכו: משך ידו את לוצצים.

**תשרד** בההוא זמנא, כה אמר יי לרועים הפושעים בי. ואומר, ואל אדמת ישראל לא יבאו. ואלין אינון רועים דענא, פרנסי דרא. ובג"ד אתמר עליהו, הנה אנכי מפתייה והולכתייה המדברה. ונשפטתי אתכם וגו', כאשר נשפטתי את אבותיכם דקטיל לון במכת חשך. (ע"כ רעיא מהימנא).

**תשה** ובחדש הראשון, מאן חדש הראשון. דא איהו חדש, דהאי תיה אתגלייא ביה ואתתקפת ביה, ונפקא לעלמא בארבעה עשר יום. בארבעה עשר,

**מסורת הזהר**  
(ש) נחום א. (ת) שמות ז. ב"א קצו צ"ג. א) (שם יב) ח"א בהשטות רנו: ח"ב רעה: ז"ח לו ט"ב ש"מ. (ג) (הושע ז. ג) (יחזקאל יג) נשא כו צ"י. (ד) (הושע ב) להלן פרשת תצא את כו צ"ג. ה) (יחזקאל כ. ו) לעיל תרצ"א צ"ה.

**חלופי גרמאות**

ח ל"ג עכו"ם. ט ולכמה. י בדפו"י כתבו ר' אלעזר אמר וכו' שהוא בהפך הרף.

**הסולם**

**הג הפסח**

אתכם וגו' כאשר נשפטתי את אבותיכם, היינו שהרגם במכת חשך. (ע"כ רעיא מהימנא).

**מאמר**

אומות העולם עכו"ם לשם הויה ולעמו, וכמה חרפות שסבלו ישראל מהם על שם ה', מכולם יטול הקב"ה נקמה. וע"כ נקרא נוקם ה' ונוטר ובעל חימה, אליהם.

**מאמר הג הפסח**

**תשג** ובחדש הראשון: שואל, מהו ראשון. ומשיב, זהו ניסן, ששם הולידה אותה החיה את אורות הגאולה, לקיים את שהעמידו בעלי המשנה, בניסן נגאלו ובניסן עתידים להגאל. ובי"ד שלו, שבסו"ה, ויאמר כי י"ד על כס יה, שם נשבע להעביר מן העולם את זרעו של עשו העמלקים, בעת ההיא משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח. משכו, פירושו כמו משך ידו את לוצצים.

**תשרד** בההוא זמנא כה וגו': בעת ההיא, כה אמר ה' לרועים הפושעים בי. ואומר, ואל אדמת ישראל לא יבאו, ואלו הם רועי הצאן פרנסי הדור. ומשום זה נאמר עליהם, הנה אנכי מפתייה והולכתייה המדברה. ונשפטתי

(דפו"י דף רמ"ט ע"א \* דף רמ"ט ע"ב)

ר'

## רעג

## פנחס

אלין שאר חינוּתא, דאינון י' ל' לכל סטר, בד' סטרין דעלמא. כ ובספרי קדמאי, איהו י', וחד לכל סטר לארבע סטרין, ואינון ארבע עשר. פין דאינון ארבע, מתחבראן ומתפקנן עם אינון עשר דבסטרא דימינא, פדין י"ד, בחדוה ל' לאתפקנא חיה דא בתקונהא.

**תשז** ר' אלעזר אמר, ודאי הכי הוא. ות"ח, פתיב מ' משכו וקחו לכם צאן וגו', מ' משכו, מאי משכו. כמאן דמשיף מאתר אחרא, לאתר דא. משכו יומין עלאין לגבי יומין תתאין. יומין עלאין אינון שס"ו, כ' פחושפן משכו. יומין תתאין, זמנין דאינון שס"ה, ובזמנא, דאתנהרא סיהרא באשלמותא, סליקו למהוי אינון יומין שס"ה, פחושפן משכו חסר חד.

**תשז** משכו יומין עלאין לגבי יומין תתאין, למהוי פלהו פחדא בחבורא חדא. ומאן משיף לון. אינון עשר דלסטר ימינא, דכתיב בעשור. בעשור, בעשרה מבעי ליה, מאי בעשור. אלא ט' אינון לכל סטר, ונקודה חדא דאזלא באמצעיתא. כגוונא דא\*, א' והיה נקודה, אשלימת לעשר. וע"ד בעשור, כמה דאתמר

זכור ושמור. לשמושא בעשרה, אינון יומין תשע, בההוא נקודה. לחדש הזה יומין דלסטר ימינא, בגין לאתחברא זאת בזה, למהוי פלא חד.

**תשח** ובזמנא דאינון ד' אתקשרו לד' סטרין בחדוה. פדין אולידת ההוא

## חלופי גרסאות

כ ובסטרא קדמאה. ל לאתקנא סיהרא חיה. מ מוסיף משכו בחבורא קדמאה. נ שס"ד. ס דאתנהיר; דאתנהיר א או מוסיף בעשור לחודש. ק ובימא. ר מוסיף מתחברן בהדיהו.

## מסורת הזהר

(ז) (שמות יב) לעיל אות תשג צ"א.

ע שמור זכור. פ מוסיף ושמור ב'. צ מוסיף בעשור לחודש. ק ובימא. ר מוסיף מתחברן בהדיהו.

## הג הפסח

## הסולם

## מאמר

אותם, היינו אלו העשר, של המלכות כשהיא בצד ימין, דהיינו בחסד. שכתוב בעשור. דהיינו המלכות כשהיא בצד ימין. שואל, כתוב בעשור בעשרה היה צריך לומר, מהו בעשור. ומשיב, אלא תשע הם לכל צד, ונקודה אחת שהולכת באמצע כעין זה, ונקודה ההיא משלמת לעשר ספירות. וע"כ כתוב בעשור, כמו שכתוב, זכור שמור, דהיינו לשון מקור, כי בעשור פירוש, להשתמש בעשר באופן כזה שאלו תשעה ימים ישמשו בנקודה ההיא. לחדש הזה שהוא ניסן, הרומז לחסד להורות שאלו הימים שמומשיכים יהיו לצד ימין שהוא חסד. כדי לחבר זאת, שהיא המלכות בזה שהוא ז"א, שיהיה הכל אחד.

**תשח** ובזמנא דאינון ד' וכו': ובזמן שאלו ד' ימים שלאחר עשרה בחדש, מתקשרים לד'

**תשז** ר' אלעזר אמר וכו': רא"א, ודאי כך הוא. ובוא וראה, כתוב, משכו וקחו לכם צאן וגו'. משכו, מהו משכו. ומשיב, שפירושו הוא, כמי שמושך ממקום אחר למקום זה. דהיינו, משכו ימים עליונים, שהם ספירות ז"א, לימים תחתונים, לספירות דמלכות. ימים עליונים ז"א הם שס"ו כחשבון משכו. דהיינו שנה זימות החמה, שהוא ז"א. ימים התחתונים של המלכות, פעמים הם שס"ה ימים בשנה, ובזמן שהלכנה, שהיא המלכות, מאירה במילואה, עולים הימים שלה להיות שס"ה ימים, כשנת החמה היא ז"א, שהוא כחשבון משכו, חסר אחד.

**תשז** משכו יומין עלאין וכו': משכו ימים עליונים, ז"א, לימים תחתונים דמלכות, שיהיו כולם אחד, בחבור אחד. ומי מושך (דפוי"ד רמ"ט ע"ב)

## פנחס

## רעד

תִּיהַ וְתוֹנָא אָזִיל לִיהּ וּבִהּהוּא זְמַנָּא מְקַדְשִׁין לְעֵילָא לְהַאי תִּיהַ וְקַרְאֵן לָהּ כְּבוֹד. וְכִדִּין אֲתַקְדַּשׁ מוֹעֲדָא. מַה דְּלֹא הָוָה עַד הַשְּׁפָא, וְכַעַן קַרְאֵן לָהּ כְּבוֹד, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב \* וּבִהִיכְלוּ כָּלוּ אוֹמֵר כְּבוֹד.

רעיא מהימנא

**תשטז** \* אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא, מַלִּין אַלִּין סְתִימִין, וְצַרִּיף לְמַפְתַּח לֹון לְגַבִּי חֲבַרְיָא, דְּמֵאֵן דְּסְתִים לֹון גְּנִיזִין דְּאוֹרִייתָא, אִיהוּ מְצַעַר לֹון. דְּלְרִשְׁיַעֲיָא נְהוֹרִין דְּרִזִּין, אֲתַחְנֹון לֹון חֲשׁוּכִין. וְאִיהוּ מְתָלָא לְמִמּוֹנָא דְּאִיהוּ גְּנִיז, מֵאֵן דְּתַפְר לִיהּ, עַד דְּגַלִּי לִיהּ, וְלֹאוּ אִיהוּ דִּילִיהּ, אֲתַחְדָּר בְּסוּכְלַתְנוּתִיהּ בְּחֲשׁוּכָא וְקַבְלָא. וְלִמֵּאֵן \* דְּאִיהוּ דִּילִיהּ, נְהִיר לִיהּ. \* וּבִגְדִי, אִית לִבִּי לְגַלְגָּא רִזִּין סְתִימִין דְּכַאוֹרִייתָא.

**תשיז** בְּעֶשׂוֹר: ט' אֵינוֹן לְכָל סֶטֶר, לְקַבֵּל ט' יְרַחֲיִן דִּיּוֹלְדָהּ, כְּתוּשְׁבֵן א"ח. מֵאֵן יוֹלְדָת. ד' מֵן אַחַד. א"ח, אִיהוּ ט', לְד' סֶטְרִין דְּאֵת ד', וְאֵינוֹן אַרְבַּעִים. א"ח זְכוֹר, ד' שְׁמוֹר. הָא אַרְבַּעִין וְתַרְיִן.

**תשיח** אֲשַׁתָּאָר כְּבוֹד, דְּאֲתַמַּר בִּיהּ בִּשְׁכַמְלִי. וְאִיהוּ כְּבוֹד ל"ב, ד' זְמַנִּין לְכָל סֶטֶר דְּאֵת ד', הָרִי ס"ד לְד' סֶטְרִין, רנ"ו. וְאִימְוָהּ, כְּבוֹד לְעֵילָא, ל"ב לְתַתָּא.

חלופי גרסאות

ש ל"ג דאיהו, ת וכגן דא.

מסורת הזהר

(ח) (תהלים כט) לעיל אות תשא צ"פ.

## הסולם

## מאמר

ספירות לד' צדדים דאות ד', והם ארבעים, אה הוא כנגד זכור, שהוא ז"א. ד' היא כנגד שמור, שהיא המלכות. ועמהם הם ארבעים ושנים.

**תשיא** אֲשַׁתָּאָר כְּבוֹד דְּאֲתַמַּר וְכוּ': נִשְׂאָר כְּבוֹד, שְׁנֵאמַר בּוּ בְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעַד. וְהוּא כְּבוֹד וְל"ב, שְׁהֵם בְּגִימַת ס"ד, ד' פַּעְמִים לְכָל צַד, שֶׁל הַד', הָרִי ס"ד לְד' צַדִּים, שְׁהֵם בְּגִי רנ"ו. (כנ"ל אות של"ט) וְהַעֲמִידוּ, כְּבוֹד לְמַעְלָה וְלַב לְמַטָּה. וּמִשּׁוּם זֶה מִיַּחֲדִים בְּכָל יוֹם ב' פַּעְמִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, שְׁאֵנוּ אוֹמְרִים בְּהֵם ב' פַּעְמִים כְּבוֹד, שְׁהֵם ס"ד. וְעַם ב' פַּעְמִים ד' ד' מֵן אַחַד, הָרִי ע"ב. הָרִי ד' דְּאֲחַד שְׁלִימוֹת שֶׁל מ"ב שְׁמוֹת, וְשְׁלִימוֹת שֶׁל ע"ב שְׁמוֹת. וּמִשּׁוּם זֶה אוֹמְרִים בְּמִזְמוֹר לְדוֹד, מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד ה' עוֹזוּ וּגְבוּרוּ וּגְו'. וּבַפַּעַם הַשְּׁנִיָּה מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד. ה' צְבָאוֹת וּגְו'.

ביאור המאמר. יש ב' יחודים, יחודא עלאה ויחודא תתאה כמ"ש לעיל (בהקסטה"ו מאות ר"ד עד אות ר"ח ע"ש ובהסולם) שיתוד העלין הוא, יקוּוּ הַיּוֹם א"ל מְקוּם אַחַד וְתַרְיָא

לד' צדדים דרום צפון מזרח מערב, שה"ס חו"ג תו"מ, ומתחברים עמהם, עם העשרה ימים, או מולידה חיה ההיא, שהיא המלכות את אורות הגאולה (כנ"ל תש"ו) והנחש הולך לו. ובעת ההיא מקדשים למעלה אותה החיה, וקוראים אותה כבוד, ואו מתקדש החג. מה שלא היה עד עתה, כי עתה, בחג, קוראים אותה כבוד. ז"ש ובהיכלו כולו אומר כבוד (כנ"ל אות ת"ש).

**תשטז** אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא וְכוּ': אָמַר רַעֲיָא, דְּבָרִים אֱלוּ הַנִּל בְּדַבְרוּ הַסְמוּךְ, הֵם סְתוּמִים, וְצַרִּיכִים לְפַתּוּחַ אוֹתָם בְּשִׁבְלֵי הַחֲבָרִים, שְׁמֵי שְׁטוּתָם לְהֵם סוּדוֹת הַתּוֹרָה הוּא מְצַעַר אוֹתָם. שְׁלִרְשָׁעִים, הָאוֹרוֹת שֶׁל הַסוּדוֹת נַעֲשׂוּ לְהֵם חוֹשֵׁךְ. וְהוּא דוּמָה לְכַסֵּף שֶׁהוּא גְּנוּז, מִי שֶׁהוּא חוֹפֵר עַד שֶׁמַּגְלֶה אוֹתוֹ, וְאֵינוֹ שֶׁלּוֹ, הוּא מִתְהַפֵּךְ בְּשִׁכְלוֹ לְחֶשֶׁךְ וְאִפְלָה. וְלִמֵּי שֶׁהוּא שֶׁלּוֹ, הוּא מֵאִיר לוֹ. וּמִשּׁוּם זֶה, יֵשׁ לוֹ לְאֲדָם לְגַלוּת, סוּדוֹת הַתּוֹרָה הַסְתוּמִים, לְחַבְרִים.

**תשיז** בְּעֶשׂוֹר, ט' אֵינוֹן וְכוּ': בְּעֶשׂוֹר, הֵינֵנוּ, כִּי ט' סְפִירוֹת הֵן לְכָל צַד, כְּנֶגֶד ט' חֲדָשֵׁי הַרְיֹון שֶׁל הַיּוֹלְדָת. כַּחֲשֻׁבֹן אַח מִן אַחַד. מִי הִיא הַיּוֹלְדָת. הִיא ד' מֵן אַחַד. אַח הוּא ט' (דפ"י דף ר"ג ע"א \* ) דף רמ"ט ע"ב)

רעה

רעיא מהימנא

ובג"ד מייחדין בכל יומא תריין זמנין, דאמרון ביה תריין זמנין כבוד, דאיהו ס"ד. ותריין זמנין ד' מן אח"ד, הרי ע"ב. הרי ד' דאח"ד, שלימו דמ"ב שמקן. ושלימו דע"ב שמקן. ובג"ד אמרין במזמור לדוד מי זה מלך הכבוד יי' עוזו וגבור. ובזמנא תננינא מי הוא זה מלך הכבוד. (ע"כ רעיא מהימנא).

תשיב) מאן היכלו. דא היכל עלאה פנימאה, דתמן מתקדשא כלא. תמן מקדשין למאן דחזי לאתקדשא. היך מקדשין ליה ביהוה היכלא. בקדמיתא אתפתחו תרעין, וחד מפתחא סתימא, אתקין ופתח תרעא חד, לסטר דרום,

חלופי גרסאות

א מוסיף היכלו דא. ב מתקדשין. ג אתקין.

מסורת הזהר

(ט תהלים כד) ויקהל ט את כג.

הסולם

מאמר

הג הפסח

שנעשה יחוד הזה העליון, בסוד השם מ"ב, נשאר ליחד יחוד התחתון שמחזה ולמטה דו"א, בסוד בשכמל"ו. וז"ש (באות תשי"א) אשתאר כבוד דאתמר ביה בשכמל"ו, דהיינו שנשאר לנו עתה ליחד יחוד התחתון הזה, כדי שהד' דאחד תלד ותגלה הט"ס שקבלה לכל צד שלה ביחוד העליון. וז"ש, ואיהי כבוד ל"ב שהיא נקראת כבוד, ומתגלים בה ל"ב נתיבות החכמה, ד' זמנין וכו' רנ"ו, שרומז לסוד רנ"ו כנפי החיות, ואוקמוה כבוד לעילא ל"ב לתתא שלמעלה מחזה נקראת המלכות כבוד, אמנם גילוי הכבוד, שהוא ל"ב נתיבות החכמה המתגלים ע"י המלכות, זה הוא רק מחזה ולמטה דו"א. בהיחוד דבשכמל"ו. וז"ש, ובג"ד מייחדין וכו' הרי ע"ב. שביחוד התחתון מרומז שם ע"ב, שה"ס השם, שהחכמה מתגלה בו. הרי ד' דאחד שלימו דמ"ב שמהן ושלימו דע"ב שמהן, דהיינו השלימות של זוג העליון שמחזה ולמעלה לשליטת החסדים, שה"ס השם מ"ב, והשלימות של הארת החכמה שמחזה ולמטה שה"ס השם ע"ב. שהוא יוצא מג' פסוקים ויסע ויבא ויט (כנ"ל בשלח אות קע"ג) וז"ש, מי זה מלך הכבוד ה' עוזו וגבור וכו' דהיינו כבוד לעילא ל"ב לתתא כנ"ל, שמלך הכבוד הא' הוא למעלה מחזה ששם המלכות נקראת כבוד בסוד השם מ"ב שאין שם גילוי ל"ב נתיבות החכמה, ומלך הכבוד הב' שכתוב בו ה' צבאות הוא מלך הכבוד, היינו הכבוד שלמטה מחזה שה"ס השם ע"ב, שיש בו גילוי חכמה. (ע"כ רע"ח).

תשיב) מאן היכלו דא וכו': כתוב, ובהיכלו כולו אומר כבוד. שואל, מי הוא היכלו. ומשיב, זה היכל עליון הפנימי, ששם מתקדש הכל דהיינו בינה, שם מקדשים למי שראוי להתקדש

ותראה היבשה, שתרוממו יתכונשון דרגין דתחת שמיא לאתאחדון ביה למהוי בשלימו בשית סטריין, שה"ס א"ה דאחד. ותראה היבשה, היינו לקשר במדרגות אלו דו"א שנתגלו, גם בחי' ד' דאחד הנק' יבשה, כשהיא מחזה ולמעלה, ששם היא סתומה וכל אורותיה קפואים. ויחוד הזה ה"ס יחוד דשש תיבות שמע ישראל וגו', שהוא מגלה החסדים לו"א. אבל הד' דאחד עוד לא קבלה תקונה, שהחכמה שבה תוכל להאיר, עד שנעשה יחוד התחתון, שה"ס תדשא הארץ דשא, שיחוד הזה נעשה בכרוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ואז מה דהוות יבשה מחזה ולמעלה דו"א, ביחוד העליון, עתה, כשירדה מחזה ולמטה בבשכמל"ו, אתעבירת ארץ למעבר פירין ואיבין. כי מחזה ולמטה מתגלה החכמה שבד' דאחד, וכל הספירות דו"א שהם אה דאחד, מאירים בכל הצדדים דד' דאחד במילואם. (ע"ש, ועי' במדאות הסולם שם מאות ה' עד אות ט').

וז"ש, ט' אינון ל"ב סטר לקבל ט' ירחין דיולדתה כחושבן א"ה, דהיינו ביחוד העליון של שמע ישראל, הד' דאחד מקבלת מט' ספירות דו"א שה"ס אה, בבחינת עבור, שה"ס ט' ירחים, ט"ס. מאן יולדת ד' מן אחד, כלומר אח"כ כשנעשה יחוד התחתון שמחזה ולמטה, בבשכמל"ו, אז היא יולדת הט"ס, כלומר שמתגלים בה. אבל ביחוד העליון עוד ט"ס דו"א שהם אה דאחד מכוסים וסתומים בה כמו מעוברת. כי אז היא בבחינת יבשה כנ"ל. וז"ש, אה איהו וכו' הא ארבעין ותריין, שזה מרמז לשם מ"ב, כי מחזה ולמעלה דו"א ששם יחוד העליון, שולט שם מ"ב, שאורות החכמה מכוסים בשם הזה. ואחר (דפו"י דף רמ"ט ע"ב \* דף ר"ג ע"א)

רעו

פנהם

כְּדִין עֵאל כְּהֵנָא רְבָא כְּהֵהוּא פִתְחָא, וְאִזְדָּרְוּ בְּהִימְיָנוּי, וְתִקְוֹנוּי. וְאַתְעֵשֶׁר בְּעֵטְרָא דְקִדּוּשָׁה וּלְבִישׁ חוֹשְׁנָא וְאַפּוֹדָא, וּמְעִילָא דְשַׁבְעִין זָגִין דְרַמּוֹנִין, דְאִינוּן פְּעֻמוֹן זָהָב וְרַמּוֹן. וְצִיץ נֹרָא דְקִדּוּשָׁא עַל מִצְחֵיהּ, דְאַתְקָרִי צִיץ נֹזֵר הַקֹּדֶשׁ, וְאַתְקַשְׁט בְּד' בְּגָדֵי זָהָב, וּבְד' בְּגָדֵי לְבָן. וְעַל הָהוּא צִיץ מ"ב אֲתוּנוּן וּמְלַהֲטָן בֵּיהּ, וּמְנַצֵּצָן עֲלֵיהּ, וְנִהִיר כָּל הָהוּא הֵיכְלָא בְּנֵהוֹרִין עֲלָאִין. ז

**תשיג** אֶסְתַּחֲרָה הָהוּא מִפְּתָחָא, וּפְתַח סֵטְרָא אַחְרָא דְכֶסֶטֶר צְפוֹן, כְּדִין עֵאל לוי, מְעֵשֶׂרָא דִיעֵקֵב, דְאַפְרִישׁ לְקַב"ה. וְכַנּוֹר דְעֵשֶׂר נִימִין עֲמִיהּ, וְאַתְעֵשֶׁר בְּעֵטְרוּי, וְכַדִּין אֶסְתַּחֲרָה מִפְּתָחָא, וּפְתַח בְּהֵהוּא הֵיכְלָא חַד תַּרְעָא, הָהוּא תַרְעָא דְקִיָּמָא בְּאִמְצָעֵיתָא, עֲמוּדָא דְלֶסֶטֶר מְזַרְח \* עֵאל וְאַתְעֵשֶׁר בְּשַׁבְעִין עֵטְרִין, וְאַתְעֵשֶׁר בְּאַרְבַּע אֲתוּנוּן, דְאִינוּן פְּתִירָסֶר. וְאַתְעֵשֶׁר בְּגִלּוּפִין דְמֵאֲתָן וְע' אֲלַף עֲלָמִין, וְאַתְעֵשֶׁר בְּעֵטְרִין דְסִיפֵי עֲלָמָא עַד סִיפֵי עֲלָמָא, בְּכַמְהָ לְבוּשֵׁי יָקָר, בְּכַמְהָ עֵטְרִין קִדִּישִׁין.

**תשיד** אֶסְתַּחֲרָה הָהוּא מִפְּתָחָא, וּפְתַח לֵיהּ כָּל תַּרְעִין גְּנִיזִין, וְכָל תַּרְעִין

ח' צופי גרסאות  
ד מוסף ורמונין עליהו. ה ואתקשר. ו ל"ג מלהטן ביה ומצצן עליה. ז ברפויי כתבו ר"מ אסתחר ההוא היכלא וכו. ח דתליסר.

מסורת הזהר  
(י' שמות כה).

הסולם

מאמר

חג הפסח

**תשיג** אֶסְתַּחֲרָה הָהוּא מִפְּתָחָא וכו':  
הסתובב מפתח ההוא, שה"ס הדעת כנ"ל, ופתח צד אחר של הבינה, שבצד צפון, או נכנס לוי, שה"ס גבורה וקו שמאל, שהוא המעשר של יעקב שהפריש מבניו להקב"ה. ועמו כנור של עשרה נימין, שה"ס עשר ספירות דקו שמאל. ומתעטר בעטרותיו, דהיינו המוחין דג"ר שנקראים עטרות. ואז הסתובב שוב המפתח, ופתח שער אחד באותו ההיכל, אותו השער העומד באמצע, דהיינו העמוד שלצד מזרח, שהוא תפארת, קו האמצעי. הוא נכנס, דהיינו הת"ת, ונתעטר, באותו השער, בע' עטרות, שה"ס השם ע"ב. ונתעטר בארבע אותיות שהן י"ב. דהיינו בי"ב צירופים של ד' אותיות הויה, שה"ס חו"ג תו"מ שבכל אחד ג' קוין. ונתעטר בחקיקות של ר"ע אלף עולמות, דהיינו מקום הגילוי של הארת החכמה, שהוא מחוה ולמטה, והארת החכמה מכונה אלף, ושם ב' שלישי ת"ת שהם ע' ונצח והוד, שבכל אחת עשר ספירות, והם ר"ע ספירות. ונתעטר בעטרות המאירות מסוף העולם עד סופו. דהיינו במלכות הנקראת עולם. ובכמה לבושי יקר, ובכמה עטרות קדושות.

להתקדש. איך מקדשים אותו ההיכל. ומשיב, בתחילה נפתחים השערים ע"י הדעת, שהיא ז"א, שבעת שליטת השמאל בבינה הוא עולה לבינה, ונעשה קו האמצעי שה"ס דעת המיוחדת ימין ושמאל, שהם חכמה ובינה, זה בזה, ופותח שערי בינה, דהיינו שפותח הבינה מסתימת השמאל. ועי"ז מקבל ממנה גם ז"א ג' קוין, כי כיון דתלת מחד נפקי, חד בתלת קיימא (כנ"ל ב"א דף רפ"ז ד"ה תלת) ומפרש דבריו, מפתח סתום אחד, דהיינו דעת, התקין ופתח שער אחד לצד דרום, שה"ס קו ימין, או נכנס כהן גדול, שהוא חסד, בפתח ההוא, ומזדרז באבנט שלו, שה"ס המלכות, ותקנינו, דהיינו ד' בגדי כהן הדיוט, שהם מצנפת וכתונת ואבנט ומכנסים. שהם כנגד ד' אותיות אדני שהיא המלכות. ואח"כ מתעטר בעטרה של הקדושה, ולובש חשן ואפור, ומעיל של ע' פעמונים ורמונים, שהם פעמון זהב ורמון. שה"ס המוחין דהארת החכמה הנמשכים מה' ראשונה דהויה, כנ"ל. וציץ, נזר הקודש על מצחו, שנקרא ציץ נזר הקודש, דהיינו י' דהויה. ונתקשט בד' בגדי זהב, וד' בגדי לבן שהם כנגד ח' אותיות, שבשמות הויה אדני. ועל אותו הציץ מלהטות מ"ב אותיות, דהיינו השם מ"ב (כנ"ל תשי"א) ומתנוצצות עליו. וכל אותו ההיכל מאיר באורות עליונים.

**תשיד** אֶסְתַּחֲרָה הָהוּא מִפְּתָחָא וכו':  
שוב הסתובב אותו המפתח, שהוא הדעת כנ"ל, ופתח

(דפו"י דף ר"ג ע"א \* דף ר"ג ע"ב)

**רעז**

**פנחס**

דקדושין טמירין, ואתקדש בהו, וקיימא תמן כמלכא. מתברך בכמה ברכאן, מתעטר בכמה עטרין. כדין נפקי פלהו בחבורא חדא, מתעטרן בעטרין והו כדקא יאות. פיון דנפקי אתער ליה בקשוטוי.

**תשטו** והאי תנה אתער, ואזעירת גרמה, מגו רחימו דשינתא, היך אנערת גרמה מגו רחימו דשינתא, אנערת גרמה זעיר זעיר, עד דאתעבדת נקודה חדא. פיון דאיהי אנערת גרמה, כדין פתיב, וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי. בת לוי ודאי, מסטרך דשמאלא. היאך אחיד לה. אושיט שמאלא תחות רישה מגו תכיבו.

**תשטז** ואי תימא, פיון דאיהי נקודה חדא, איך זכיל לאחדא בנקודה זעירא. אלא לגבי זילא, כל מה דהוא מלה זעירא, דא תושפתתא, ודא עלוייא ורב ברכו עלאה. מיד פהנא רבא אתער לה, ואחיד לה, ותביק לה, דאלו הוות ברכבא, לא זכילן לאחדא כלל. אבל פיון דאזעירת גרמה, ואיהי נקודה חדא, כדין אתדין בה, וסלקין לה לעילא, פיון דסלקין לה, ונתבא בין תרין סטרין אליו.

חלופי גרמאות  
ט מוסף גרמה בשירתא.

מסורת הזהר  
ב (שמות ב) שמות נר צ"ס.

**הג הפסח**

**הפולם**

**מאמר**

מבחינת האורות, ומבחינת הכלים היא נקודה תחת החזה, כיון שהיא המעיטה את עצמה, או כתוב וילך איש מבית לוי, שה"ס הקב"ה, ויקח את בת לוי, שהיא המלכות בת לוי היא נקראת ודאי, כשהיא מצד שמאל. איך הוא אוחז אותה. הוא מושיט יד שמאל תחת ראשה מתוך אהבה. דהיינו טיד שמאל דז"א, נעשית לה לג"ד הנקרא ראש. שזו"ה שמאלו תחת לראשי וגו'.

**תשטז** ואי תימא כיון וכר: ואם תאמר כיון שהיא נקודה קטנה, עתה, איך יכול ז"א להתאחד בנקודה קטנה. ומשיב, אלא כלפי מעלה כל מה שהדבר הוא קטן זה הוא שבת וזו היא מעלה, והיא גדולה בגדלות העליון, כי כשהיא קטנה, מיד מתעורר לה הכהן הגדול, שהוא חסד דז"א, ואוחזה ומחבקה, ואלו היתה גדולה לא היו יכולים ז"א ומלכות להתאחד כלל, אבל כיון שהמעיטה את עצמה, והיא נקודה קטנה, אז אוחזים בה הספירות דז"א, ומעלים אותה למעלה, בין ב' זרועות דז"א שהם חו"ג, כיון שהעלוה ויושבת בין ב' הצדדים אלו, שהם חסד וגבורה, אז ההוא עמוד העומד באמצע, דהיינו ת"ת שהוא קו אמצעי, מתחבר עמה באהבת הנשיקין, באהבה של חיבור אחד. אז, וישק יעקב, שהוא ז"א, לרחל, שהיא

ופתח כל שערים הגנוזים, וכל שערים הקדושים הנסתרים, ומתקדש בהם, ז"א, ועומד שם כמלך. והיינו בבחינת המלכות שבקו אמצעי דבינה. מתברך שם בכמה ברכות, ומתעטר בכמה עטרות. אז יוצאים כולם מן הבינה למקומם בז"א, דהיינו החכמה ובינה דז"א מב' השערים שבדרום וצפון דבינה, וחצי הימני דדעת, משער האמצעי דבינה, וחצי השמאלי דדעת מן המלכות שבשער האמצעי, ויוצאים כולם בחיבור אחד, מתעטרים בעטרותיהם כראוי. כיון שיצאו מן הבינה למקום ז"א, הם מעוררים את הז"א שיתקשט בקשוטיו, דהיינו בדי מוחין הנ"ל.

**תשטז** והאי היה, אתערא וכר: וחיה זו דהיינו המלכות, שהיא במצב הא', ועודנה דבוקה בשמאל, מתעוררת וממעטת את עצמה מתוך אהבת השירה, דהיינו מחמת תשוקת החסדים, כי להיותה בשמאל בלי ימין יש לה חכמה בלי חסדים, שזה מסבב לה צער גדול, ומשתוקקת מאד אחר חסדים ומשום זה מיעטה את עצמה לבחינת למטה מחזה, כדי שתוכל לקבל ממנו חסדים (כנ"ל ב"א מאות ק"י עד אות קט"ו) ואיך היא ממעטת את עצמה. היינו כי מתוך אהבת השירה, ממעטת עצמה לאט לאט עד שנעשית נקודה אחת, תחת היסוד (דפויי דף ר"ג ע"ב)

רעה

פגהם

פְּדִין הַהוּא עֲמוּדָא דְקַיִימָא בְּאִמְצָעִיתָא, אֲתַחְכְּר בְּהַדָּה בְּחִיבּוּ דְנַשְׁיָקִין, בְּרַחֲמֵימוּ דְחַבְרָא חֲדָא. פְּדִין וַיִּשְׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל, בְּרַחֲמֵימוּ דְנַשְׁיָקִין מִתְדַבְּקֵן דָּא בְּדָא, בְּלֹא פְרוּדָא, עַד דְנִקְטָא נַפְשָׁא דְעֵנוּגִין פְּדִקָּא יָאוּת.

**תשיז** בְּשַׁעְתָּא דְנִקְטָא נַפְשָׁא דְעֵנוּגִין פְּדִקָּא יָאוּת, וּבַעֲיָא לְפַקְדָּא לְחִילָהָא, מִתְפַּנְשִׁין פְּלָהוּ, וְקַרְיִין לָהּ מַגוּ הִיכְלָא קַדִּישָׁא, כְּבוֹד כְּבוֹד כְּבוֹד. בְּהִיכְלָא קַדִּישָׁא אַבָּא וְאֵמָא, פִּתְחֵי וְאִמְרֵי מְקוּדָשׁ מְקוּדָשׁ. פְּדִין יִרְחַא אֲתַקְדָּשׁ פְּדִקָּא יָאוּת. וּכְדִין פְּתִיב, וּבַחֲדָשׁ הֲרֵאשׁוֹן, רֵאשׁוֹן וְדָא, וְע"ד מִשְׁכוּ וְגו'. וְע"ד בְּעֵשׂוֹר לְחֲדָשׁ הַזֶּה, דְאֲתַחְכְּר סִיְהָרָא בְּשִׁמְשָׁא, וּמָה יְדִהוּת נְקוּדָה חֲדָא, כִּד נַחְתָּא אֲתַפְּשֵׁט זְעִיר זְעִיר, וְאֲתַמְלִיָּא, וְאֲתַעֲבִידַת ה', מְלִיָּא מְפַל סְטְרִין, מִתְקַדָּשָׁא פְּדִקָּא יָאוּת.

רעיא מהימנא

**תשיח** \* אֲסִתְחַר הַהוּא הִיכְלָא, וּפְתַח תְּרַעָא אַחְרָא דְסְטֵר לְדְרוֹם בְּשַׁבְעִין

מסורת הזהר (בראשית כט) ב"ב פו ע"א. ח' לופי גרמאות י' מוסיף דהות נקטא. כ' אסתחם. ל' צפון.

הפולם

מאמר

הג הפסח

רוצה לפקוד צבאותיה, מתאספים כולם וקוראים לה כבוד כבוד מן ההיכל הקדוש דאוי"א. ובהיכל הקדוש, אבא ואמא, דהיינו חכמה ובינה, פותחים ואומרים מקודש מקודש. כלומר שמשפיעים להמלכות מאורותיהם הנקראים קדש. אז החדש שהוא המלכות, מתקדש כראוי. ואז כתוב, ובחדש הראשון. כי הוא ראשון ודאי. כי מטרם זה, דהיינו כשהיתה דבוקה בשמאל בלי ימין, לא נחשב לה זה למציאות, מחמת שאורותיה קפואים ואינה יכולה להשפיע, אלא עתה, אחר שנתמעטה לנקודה וחזרה ונבנית ע"י או"א באורות דקדש, שתהיה מתחת למדרגת ז"א, נחשב זה למציאותה הראשונה. וע"כ כתוב עליה אז. ובחדש הראשון. ועל זה אוה"כ, משכו וקחו וגו', שפירושו שתמשיכו ימים עליונים דז"א אל המלכות, (כנ"ל אות תש"ו) וע"ז, כתוב, בעשור לחדש הזה, שפירושו, שנתחברה הלבנה, שהיא המלכות, בשמש, שהוא ז"א, דהיינו שתשע ספירות דז"א ישמשו ויאירו בהמלכות, (כנ"ל אות תש"ז) ומה שהיתה נקודה אחת, אחר המיעוט, כשיורדת מהיכל או"א, מתפשטת מעט מעט ומתמלאת ונעשית ה' אחרונה של הויה, שמלאה שפע מכל ד' הצדדים ומתקדשת כראוי.

שהיא המלכות, כי באהבה של הנשיקות מתדבקים זה בזה בלי פרוד, עד שמקבלת נפש של תענוגים כראוי. פירוש, כל זמן שהמלכות היא במצב הא', דהיינו בסוד ב' מאורות הגדולים, שאז שניהם מקבלים מן הבינה, שז"א מלביש קו ימין דבינה, שהוא חסדים והמלכות מלבשת קו שמאל דבינה, שהוא חכמה, הנה אז אין המלכות חפצה להתיחד עם ז"א ולקבל ממנו החסדים, והיא רחקה ממנו כרחוק השמאל מן הימין. וכדי לקבל מז"א חסדים היתה צריכה למעט את עצמה לנקודה תחת יסוד דז"א, דהיינו למדרגה תחתונה מתחת ז"א, ואינה יכולה עוד לקבל מבינה, אלא מז"א, שהוא עליון שלה. וע"כ אז כשהיא נקודה תחתיו, מתיחדת עמו לאחד ומקבלת ממנו כל המוחין דגדלות. (כמ"ש כ"ז ב"א מאות ק"י עד אות קט"ו ע"ש) וז"ש, כ"ל מה שהוא מ"ה זעירא דא תושבתהא וכו' דא"ל הוות רברבא ל"א יכ"יין לאהדא כ"ל, כי כל זמן שהמלכות היתה גדולה כז"א לא יכלו להתאחד, כי המלכות היתה עמו במחלוקת כמו קו ימין וקו שמאל מטרם שמיחדם קו האמצעי (כנ"ל באדרא רבא אות ר"ד) אב"ל כיון דאזעירת גרמה וכו', שאז מתיחדת עם ז"א בנשיקין וזוג ומקבלת ממנו כל הגדלות.

רעיא מהימנא

**תשיח** אסתחר ההוא היכ"א וכו': חסר

**תשיז** בשעתא דנקטא נפשא וכו': בשעה שלוקחת נפש של תענוגים כראוי, והיא (דפו"י דף ר"ג ע"ב \*) דף ר"ג ע"א



**רע"ב**

**רע"א מהימנא**

ותרין עטרין. לכתר אפתח תרעא תליתא, לסטר מזרח, בכתמשינ גהורין, דכתמשינ תרעין דבינה. לכתר אפתח תרעא אחרא דלסטר י מערב, בע"ב עטרין, וכלהו רמ"ח בחושבן תיבין דפרשיין דק"ש. ומה דבקדמיתא תהיא תיה תות זעירא, ביהוא זמנא אתרביאת, תדא הוא דכתיב, מלא כל הארץ כבודו, דאיהו כבוד עלאה ותתאה.

**תשי"ט** פד מטי לח"י עלמין, דביה ח"י ברכאן דצלותא, ופתח ביה אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך. פדין עמודא דאמצעיתא, אתחבר בהדה בכתביבו דנשיקין דשפון, ואינון נצח והוד, דלשון איהו צדיק ביניהו. לשון למודים ביהוא זמנא, וישק יעקב לרחל, פדין קראן לההיא תיה, כבוד כבוד. אבא ואימא, מקודש מקודש. פדין ירחא אתקדשא פדקא יאות, פדין ובחדש הראשון ראשון ודאי.

**תשכ** וכדין משכו. וע"ד בעשור לחדש הנה, דאתחבר סיתרא קדישא בשמשא. דאתמר ביה, פי שמש ומגן יי' אלהים. ומה דתת נקודה זעירא, אתמלאת בסיתרא, וכדין איהי החדש מלא. וסיתרא י אתמליא מלא כל הארץ כבודו. בקדמיתא חסר, וכען בשלימו. (ע"כ רע"א מהימנא).

**חלופי גרסאות**

ו מוסיף בחמשינ ותריין. ו צפון. ו ליג חיה. ו ליג זמנא. ו ליג זמנא. ו צ מוסיף אלקים צבאות. ק מוסיף זעירא כגונא דא **ט**. ו מוסיף אתמליא כגונא דא **צ**.

**מסורת הזהר**

(ישעיה ו) בא סא צ"ח. (תהלים נא) משפטים קמא (בראשית ט) לעיל אות תשטז צ"ל. (ו) (תהלים פד) שמות ט צ"ח.

**חג הפסח**

ביניהם, שה"ס לשון למודים. בעת ההיא וישק יעקב שהוא ז"א, לרחל, שהיא מלכות. אז קוראים לאותה החיה, מלכות, כבוד כבוד. ואבא ואמא אומרים מקודש מקודש. דהיינו שאו"א משפיעים לה אורותיהם הנקראים קדש. (כנ"ל אות תשיז) ואז החדש, שהוא המלכות מתקדש כראוי. ואז נקראת ובחדש הראשון, ראשון ודאי. (כמ"ש שם).

**הסולם**

**תשכ** וכדין משכו, וע"ד וכ': ואז משכו, ימים עליונים דז"א אל המלכות (כנ"ל אות תש"ו) וע"כ כתוב בעשור לחדש הזה, שפירושו, שט' ימים דז"א יאירו אל המלכות (כנ"ל אות תש"ז) דהיינו שנתחברה הלבנה הקדושה, שהיא מלכות, בשמש, שהוא ז"א, שנאמר בו, כי שמש ומגן ה' אלקים וגו'. ומה שהיתה המלכות נקודה קטנה, היא נתמלאה בלבנה במילואה. ואז הוא החדש מלא, דהיינו שהלבנה שהיא המלכות נתמלאה, והיא מלא כל הארץ כבודו. מתחילה היתה חסרה, ועתה היא בשלימות במילואה. (ע"כ רע"א מהימנא).

**מאמר**

חסר תחילת המאמר, הסתובב היכל ההוא, ופתח שער אחר שבצד דרום, דהיינו בקו ימין, בע"ב עטרות, שה"ס השם ע"ב המאיר בקו ימין. ואח"כ פותח שער ג' לצד מזרח, שהוא קו האמצעי, בחמשים אורות, של חמשים שערי בינה. לאחר כך פותח שער אחר של צד מערב, שהוא סוד המלכות בע"ב עטרות של השם ע"ב. ובכל הרמ"ח חסדים, שבחשכון התיבות שבפרשיות דקריאת שמע, ומה שהחיה הזו, שהיא המלכות, היתה בתחילה קטנה, בעת ההיא, אחר שמקבלת ע"ב עטרות ורמ"ח חסדים, היא מתגדלת, ז"ש, מלא כל הארץ כבודו. שהיא כבוד עליון וכבוד תחתון, שכל זה המלכות מקבלת ביחוד דקריאת שמע (כנ"ל אות תשי"א ע"ש).

**תשי"ט** פד מטי לח"י וכו': כשמגיע לח"י עולמות, שבו ח"י ברכות התפלה, דהיינו תפלת העמידה, שפותח אותה באדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך, אז עמוד האמצעי, שהוא ז"א, מתחבר עמה בכתביבות נשיקות שפתיים, שהם נצח והוד, והלשון הוא צדיק, דהיינו יסוד, (דפויי דף ר"ג ע"א \*) דף ר"ג ע"ב)

רפ

פנחס

**תשכא** ר' חניא פתח, בארבעה עשר יום לחדש פסח וגו'. אימרא דאיהו פסחא אמאי. אלא דחלא דמצראי, ואלהא דלהון, הנה אמרא. בגין דמצראי פלחין למזל טלה, ובג"כ פלחין לאימרא. ת"ח, כתיב ו הן נזבח את תועבת מצרים. מאי תועבת מצרים. וכי על דשנאין ליה, כתיב תועבת מצרים. אלא דחלא דמצראי, ואלהא דילהון, אקרי תועבת מצרים. כמה דכתיב, ו כתועבת הגוים, דחלא דשאר עמין.

**תשכב** ת"ח חכמתא דיוסף, דכתיב ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים, ואוליך לון למימר, אנשי מקנה היו עבדיך. וכי מלפא דתהו שליט על כל ארעא, ואבא למלפא, עביד כדא, ועביד לאחוי דישנאון ו להון, ולא יחשבון להון. אלא ודאי תועבת מצרים, דחלא ואלהא דילהון אקרי הכי, וע"ד כתיב, הן נזבח את תועבת מצרים.

**תשכג** אמר יוסף, כל מיטב מצרים היא ארץ רעמסס, והיא ארעא אפרישו דחלא דלהון, לרעיא ולמיהף בקל ענוגין דעלמא. וכל מצראי חשיבו לאינון דרעאן לדמליהון, כדמליהון. אעביד לאמי דנתון הוה ארעא, ויסגדון לון מצראי, ויחשבון לון כדקא יאות. והיינו דכתיב כי תועבת מצרים כל רועה צאן, מחשבין לון כדמליהון.

**תשכד** א"ר יוסי, וקא תנינן כמה דאתפרע קב"ה מאינון דפלחי לע"ז,

מסורת הזהר

(שמות ח. ז) (דברים יח. ק) (בראשית מז. ו) (שמות ח) לעיל את תשכא צ"פ. (ו) (בראשית מז. ש) שמות לג צ"ת. (ז) (שם).

חלופי גרסאות

א לא בגין דכתיב וליג מן החלא עד הן נזבח. ת וע"ד כתיב. א רועי צאן. ב דישומק. ג מסיף להון תועבה. ד מסיף להון למעבר להון רועי צאן.

מאמר

הסולם

הג הפסח

רועה צאן, פירושו שנאת המצרים. אלא ודאי, תועבת מצרים, היראה והאלוה שלהם נקרא כך, וע"כ כתוב, הן נזבח את תועבת מצרים. דהיינו האלוה שלהם.

**תשכג** אמר יוסף, כל וכו': אמר יוסף כל מיטב מצרים היא ארץ רעמסס, ואותה הארץ, הפרישו בשביל האלוה שלהם, דהיינו הצאן, שירעה וילך שם בכל תענוגי העולם. וכל המצרים החשיבו אלו שרועים את אלהיהם כמו אלהיהם, אמר, אעשה לאחי שירשו אותה ארץ, וישתחוו להם המצרים, ויחשבו אותם כראוי. והיינו שכתוב, כי תועבת מצרים כל רועה צאן. דהיינו שיחשבו אותם, משום זה, כאלהיהם.

**תשכד** אמר רבי יוסי וכו': אר"י, והרי למדנו, כמו שהקב"ה נפרע מאלו העובדים עבודה זרה, כך הוא נפרע מעבודה זרה עצמה. ואם כן, איך עשה יוסף את אחיו עבודה זרה, שהמצרים

**תשכא** ר' חניא פתח וכו': רח"פ, בארבעה עשר יום לחדש פסח וגו'. שואל, שה לקרבן פסח למה. ומשיב, אלא, היראה של המצרים ואלהים שלהם היה שה, משום שהמצרים עובדים למזל טלה. ומשום זה עובדים לשה. בוא וראה, כתוב, הן נזבח את תועבת מצרים. מהו תועבת מצרים, וכי על ששונאים אותו, כתוב תועבת מצרים. אלא יראת המצרים ואלוה שלהם נקרא תועבת מצרים. כמ"ש, כתועבות הגוים, שפירושו היראה של הגוים.

**תשכב** ת"ח חכמתא דיוסף וכו': בוא וראה חכמתו של יוסף, שכתוב, ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים, ולמד אותם לומר, אנשי מקנה היו עבדיך. וכי מלך שהיה שולט על הארץ, והוא אב אל המלך יעשה כזאת, שיעשה לאחיו שישנאו אותם המצרים ולא יחשבו אותם. אם אתה אומר, שתועבת מצרים כל (דפו"י דף ר"ג ע"ב \*) דף ר"יא ע"א)

## רפא

## פנחס

הכי אתפגע מע"ז ממש, וכי יוסף עבד לאחוי ע"ז. א"ל, לא עבד יוסף לאחוי ע"ז, אלא עבד לון לשלטאה על ע"ז דילהון, ולאכפניא ע"ז דילהון תחות ידיהו, וולדאה לון במקל. ו אמר יוסף, אי ישלטון אחי על ע"ז דילהון, כ"ש דישלטון על גרמיהו, ובג"כ אותיב לון במיטב ארעא, ואשליט לון על כל ארעא.

**תשכה** וע"ד אמרא דאיהו פסח אמאי. אלא דחלא דמצראי, ואלהא דילהון תהו אימרא. אמר קב"ה, מבצעשור לחדש סיבו דחלא דילהון דמצראי, ותפשו ליה, ויהא אסור ותפיש בתפישה דילכון, יומא חד ותרינ וג', וביומא ד', אפיקו ליה לדינא, ואתפגשו עליה.

**תשכו** ובשעתא דמצראי הו שמעין קל דחלא דילהון, דתפיש בתפישה דישראל, ולא נקלין לשזבא ליה, הו פכאן, ותהו קשיא עליהו, פאלו גרמיהו ואתעקידו לקטלא. אמר קב"ה, יהיה תפיש ברשותיכו, יומא פתר יומא, ארבעה יומין, בגין דיחמון יתיה תפיש, וביומא ד' אפיקו ליה לקטלא, וייחמון ליה מצראי היך אתון עבדין ביה דינא, ודא קשיא להו מן כל מכתשי דעבד לון קב"ה, אינון דינין דיעבדון בדתליהון.

**תשכו** לבתר דיינין ליה \* פנונא, דכתיב \* פסילי אלהיהם תשרפון באש. אמר קב"ה, אל תאכלו ממנו נא. דלא יימרון ברעותא \* ובתיאובתא דחלנא, אכלין ליה הכי. אלא אתקינו ליה צלי, ולא מבושל, דאלו מבושל יהא טמיר, ולא

## חלופי גרסאות

ה ולדכאה. ו ברפוי כתבו אמר ר"מ כגון ברף שקודם זה. ו עקירו. ח ל"ג יומא. ט ל"ג ובתיאובתא.

## מסורת הזוהר

(א) (דברים ז) שמות קא צ"ו.

## הג הפסח

להצילו, היו בוכים, והיה קשה עליהם, כאילו הם עצמם נתעקרו להרג. אמר הקב"ה יהיה תפוש ברשותכם יום אחר יום ארבעה ימים, כדי שיראו המצרים אותו כשהוא אסור, וביום הרביעי הוציאוהו להרגו, ויראו המצרים איך אתם עושים בו דין. וזה, דהיינו אלו הדינים שהיו עושים ביראתם, היו קשים להם יותר מכל המכות שהביא עליהם הקב"ה.

**תשכו** לבתר דיינין ליה וכו': אחר כך דנים אותו באש, שכתוב, פסילי אלהיהם תשרפון באש. אמר הקב"ה אל תאכלו ממנו נא. שלא יאמרו המצרים, שברצון ותשוקה אל אלוה שלנו אוכלים אותו כך, בלתי נצלה כל צרכו, אלא התקינו אותו צלי. ולא מבושל, כי אלו יהיה מבושל, יהיה מכוסה בסיר תחת המים ולא יראו אותו, אלא התקנו שלו הוא שיראו אותו כך כשהוא נשרף באש, משום שריתו מתפשט למרחוק.

ותו

## הסולם

## מאמר

שהמצרים ישתחוו להם כמו לאלהיהם כו"ל. אמר לו, לא עשה יוסף את אחיו עבודה זרה, אלא עשה אותם שישלטו על עבודה זרה של המצרים, ולהכניע הע"ז שלהם תחת ידי אחיו, ושיכווהו במקל. אמר יוסף, אם ישלטו אחי על ע"ז שלהם, כל שכן שישלטו עליהם עצמם, ומשום זה הושיבם במיטב הארץ, והשליטם על כל הארץ.

**תשכה** וע"ד אמרא דאיהו וכו': וע"כ השה לפסח למה. (ששאל לעיל אות תשכ"א) אלא משום שהיראה של המצרים ואלוה שלהם, היה שה. אמר הקב"ה מבצעשור לחדש קחו האלוה של המצרים, ותפשו אותו ויהיה אסור ותפוש בתפישה שלכם יום אחד ושנים ושלשה, וביום הרביעי הוציאוהו לדין, והתקבצו עליו.

**תשכו** ובשעתא דמצראי הו וכו': ובשעה שהמצרים היו שומעים קול יראתם, שהוא תפוש בתפישה של ישראל, ולא יכלו

(דפויי דף רנ"א ע"א \*) דף רנ"א ע"ב

**רפב**

**פנהם**

יחמון ליה, אלא תקוּנא דיליה דִיחמון ליה הכי מוקְנא בְנוּרָא, בְּגִין דְּרִיחִיה גוּדְף. **תשכח** וְתוּ רִישִׁיה עֲלִיהּ כְּפוּף עַל קְרִסוּלוּי, דְּלֹא יִמְרוּן דְּחִתָּהּ, אוּ מְלָה אַתְרָא הוּא, אֲלֵא דִישְׁתַּמוּדְעוּן לִיה, דְּאִיהוּ דְּחִלָּא דְּלֵהוּן. וְתוּ, דְּלֹא יִכְלוּן לִיה. בְּתִיאובְתָּא, אֲלֵא עַל שְׂבָעָא, אֲרַח קְלָנָא וּבְזִיּוֹן. וְתוּ, עֲצָם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוּ, אֲלֵא דִיחְמוּן גְּרַמּוּי רְמָאן בְּשׁוּקָא, וְלֹא יִכְלוּן לְשַׁזְבָּא לִיה. וע"ד פְּתִיב, י<sup>א</sup> וּבִאלֵהֵימּוּ עֲשֵׂה ה' שְׁפִטִים. דִּינִין סְגִיאִין. תּוּ וּמְקַלְכֵם בְּיַדְכֶם, וְלֹא תִרְבָּא וְרוּמְחָא וְשִׂאָר מְאִנֵי קְרָבָא.

**תשכט** אָמַר ר' יְהוּדָה, הָא אוּקְמוּהּ, דְּמִצְרָאֵי פְּלַחֵי לְמִזְל טְלָה, וּבג"כ פְּלַחִין לְאִימְרָא. א"ר יוֹסִי, אִי הָכִי, טְלָה יִפְלַחוּן, וְלֹא אִימְרָא. א"ל, כְּלָא פְּלַחִין, אֲלֵא מִזְל טְלָה נְחִית וְסָלִיק בְּטְלָה וְאִימְרָא, וּבג"כ פְּלַחִין לְכָלָא. א"ל הָכִי שְׁמַעְנָא, דְּכָל בְּעִירָא רַבָּא דְּחִלָּא דְּלֵהוּן לְהוּן, וע"ד קְטִיל קב"ה כָּל בְּכוֹר בְּהֵמָה. וְהָא אַתְמַר דְּאַלִּין אֵינּוּן דְּרַגִּין דְּלַעֲיָלָא, דְּאַקְרוּן הָכִי.

**תשל** א"ר אֶלְעָזָר, פְּתִיב י<sup>א</sup> כָּל מַחְמֻצָת לֹא תֹאכְלוּ, וּכְתִיב י<sup>ב</sup> לֹא יֵאָכֵל חֶמֶץ. אֲלֵא דָא דְּכָר, וְדָא נּוּקְבָא. אר"ש, אֶלְעָזָר בְּרִי, בְּדָא י<sup>ב</sup> כְּתִיב לֹא תֹאכְלוּ, וּבְדָא פְּתִיב לֹא יֵאָכֵל, וְאֵמַאי י<sup>ב</sup> לֹא כְּתִיב לֹא תֹאכְלוּ. אֲלֵא, נּוּקְבָא דְּאִיהִי אֶסְטִיאַת אֶרְתָּהָא, בְּאַזְהָרָה וְדָאִי, דְּכָר דְּאִיהוּ אָחִיד בְּחוּטָא דְּדִכְוֵי יִתִיר, בְּבִקְשָׁה. י<sup>ב</sup> וְעַל דָּא פְּתִיב, לֹא יֵאָכֵל, לֹא תֹאכְלוּ.

**מסורת הזהר**

(במדבר לג) שמות קא צ"ה. (ג) שמות יב) בא מז  
אות קטו. (ד) (שם יג) בא לו צ"א.

**חלופי גרסאות**

י ל"ג ובאלהיהם עשה ה'. כ דצאן, ל הוא. מ ברפ"ו  
כתבו זה שייך אחר קרבנה. י אלא, ס ולא. ע ל"ג וע"ד  
כתיב.

**מאמר**

**תשכח** וְתוּ רִישִׁיה עֲלִיהּ וכו': ועוד. ראשו כפוף עליו על כרעיו, שלא יאמרו, שחיה או דבר אחר הוא, אלא שיכירו אותו שהוא האלוה שלהם. ועוד. שלא יאכלו אותו בתאוה, אלא על השוכע, בדרך קלון ובזיון. ועוד. עצם לא תשברו בו, אלא שיראו עצמותיו מוטלות בשוק, ולא יוכלו להצילו. וע"כ כתוב, ובאלהיהם עשה ה' שפטים, דהיינו דינים רבים. ועוד. ומקלכם בידכם, ולא חרב ורומח ושאר כלי מלחמה. להראות, שאינכם יראים מפניהם.

**תשכט** אָמַר ר' יְהוּדָה וכו': אר"י, הרי העמידו, שהמצרים היו עובדים למזל טלה, ומשום זה עברו לשה. א"ר יוסי אם כן, לטלה היו צריכים לעבוד, דהיינו טלה קטן, ולא לשה. אמר לו, לכל היו עובדים, אלא מזל טלה יורד ועולה, פעם נראה כטלה, ופעם כשה גדול, ומשום זה היו עובדים לכל. אמר לו כך (ברפ"ו דף רנ"א ע"ב)

**הסולם**

**חג הפסח**

שמעתי שכל בהמה גדולה היתה אלוה שלהם, וע"כ הרג הקב"ה כל בכור בהמה. וכבר למדנו, שאלו היו מדרגות שלמעלה, דהיינו כחות רוחניים עליונים של הטומאה, שנקראים כך, בכור בהמה. וע"כ היו עובדים להם.

**תשל** א"ר אֶלְעָזָר כְּתִיב וכו': אר"א, כתוב כל מחמוצת לא תאכלו. וכתוב לא יאכל חמץ. מהו השינוי בין מחמוצת לחמץ. אלא זה, חמץ, הוא זכר, וזה, מחמוצת היא נקבה. א"ר שמעון, אלעזר בני, בזה כתוב לא תאכלו ובוה כתוב, לא יאכל, למה לא כתוב גם בחמץ לא תאכלו. ומשיב, אלא הנקבה שהיא מקלקלת דרכיה ביותר, ודאי נאמר באזהרה, לא תאכלו, אבל הדבר דקליפות, שהוא נאחז בחוט של טהרה יותר מן הנקבה נאמר בבקשה, לא יאכל, ולא לשון אזהרה וצווי. וע"כ כתוב כאן לא יאכל וכאן לא תאכלו.

א"ל

## רפג

## פנהם

**תשל"א** א"ל אבא, וְהָא פְתִיב <sup>10</sup> לֹא תֹאכַל עָלֵינוּ חֶמֶץ. א"ל, אֲסָגִי תְבִין יִתִירִין <sup>9</sup> לִיקְרָא לְקַרְבָּנָא. אַבְל בְּקַדְמִיתָא בְּבִקְשָׁה לֹא יֵאָכֵל. <sup>11</sup> אַבְל לְכַתֵּר בְּאַזְחָרָה, לֹא תֹאכְלוּ, יִדְהוּא קִשְׂיָא מִתְרוּוִייהוּ. מִחֲמַצַּת מ"ט. בְּגִין דְּרִיחָא דְמוֹתָא אֵית תַּמָּן. חֶמֶץ, דְּכַר. מִחֲמַצַּת, נוֹקְבָא. <sup>12</sup> רַגְלֵיהָ יוֹרְדוֹת מוֹת, בְּרִישָׁא וְסִיפָא דְתִיבָה, תִּשְׁפַח לָהּ. וּבְגִין דָּא מֵאֵן דְּאָכִיל חֶמֶץ בְּפִסְתָּא, <sup>13</sup> אֵיהוּ אֶקְדִּימַת לֵיה מוֹתָא, <sup>14</sup> וְלִינְדַע דְּמִית הוּא בְּעֵלְמָא דִין, וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי, פְתִיב <sup>15</sup> וְנִכְרְתָה הִנֵּפֶשׁ הֵהִיא.

**תשל"ב** מְצָה אָמַאי \* אֲתִקְרִיאת מְצָה. אָלָא הָכִי תַנִּינָן, שְׂדִי: בְּגִין דְּאָמַר לְעוֹלְמוֹ דִּי, דִּיאַמַר לְצִרוֹתֵינוּ דִּי. אוֹף הָכִי מְצָה, בְּגִין <sup>1</sup> דְּקָא מְשַׁדְד דְּמִבְרַחַת לְכָל סְטָרִין בִּישׁוּן, וְעֵבִיד קְטֻטָּה <sup>2</sup> בְּהוּ, כְּגוֹנָא דְשְׂדֵי דְמוֹזוּהָ, דְּמִבְרַחַת לְשָׂדִים וּמְזִיקִים דְּתַרְעָא, אוֹף הָכִי אֵיהִי מִבְרַחַת לֹן מְכָל מְשַׁכְנֵי קְדוּשָׁה, וְעֵבִיד מְרִיבָה וְקְטֻטָּה בְּהוּ. <sup>3</sup> כְּד"א, <sup>4</sup> מְסָה וּמְרִיבָה. ע"ד פְתִיב מְצָה. וְהָא מְסָה בְּסַמָּךְ אֵיהוּ. אָלָא תַרְגוּמוֹ <sup>5</sup> דְּמְסָה, אֵיהוּ מְצוֹתָא.

רעיא מהימנא

**תשל"ג** \* אָמַר רַעְיָא מְהִימְנָא, כְּגוֹן לִישְׁנָא דְאֵיהוּ מְקַל לְכָל אַנְשֵׁי בֵיתֵיהָ, וְאֵיהוּ לִישְׁנָא דְאַתְּ ו', וְאֵיהוּ מְטָה דְבִיָּה עֶשֶׂר וְאוֹתוֹת, וְכִיָּה מְתָא קב"ה עַל יְדוּי

## חלופי גרסאות

9 מוספי ר' אבא. צ ל"ג ליקרא; ל"ג לקרבנא. ק ל"ג אבלי; ולבתי. ר ל"ג והוא קשיא מתרווייהו. ט ל"ג איהו. ת ל"ג ולינדע דמית הוא. א ל"ג אתקריאת מצה. ב ל"ג דקא משדר. ג ל"ג בהו ד הה"ד ול"ג כד"א מסה. ה ראהו ול"ג דמסה. ו אותות. ז ובה ה'.

## מסורת הזהר

ה (דברים טז) בא מט צ"ח. ו (משלי ה) ויקהל יב צ"ד. ז (שמות יב) אחרי מות פג צ"ק. ח (שם יז) אורא רבא נו צ"ת.

## חג הפסח

נקראת מצה. אלא כך למדנו, שדי, פירושו, מי שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די. דהיינו שמבריה הדינים והצרות ממונו. אף מצה כך, משום שהיא מכריע ומכניע, דהיינו שמברחת לכל צדדים הרעים, ועושה מריבה בהם, כעין השם שדי של המזוזה, שמבריה לשדים ומזיקים שבשער. אף כך מצה היא מברחה אותם מכל משכנות הקדושה, ועושה מריבה וקטטה בהם, כמש"א, מסה ומריבה. ע"כ כתוב השם מצה. שואל, והרי מסה היא עם סמך, ולא עם צ'. ומשיב, אלא תרגומו של מסה, היא מצותא. ע"כ נקרא מצה, עם צ'.

רעיא מהימנא

**תשל"ג** אָמַר רַעְיָא מְהִימְנָא וכו': אר"מ, כמו הלשון שהיא מקל לכל אנשי הבית (סובב על מה שאמר באות תשכ"ד ולודאה לון במקל) כי מיסר אותם בלשונו, ודומה עליהם

## הסולם

## מאמר

**תשל"א** א"ל, אבא והא וכו': אמר לו, אבי, הרי כתוב לא תאכל עליו חמץ. הרי שגם בחמץ שהוא זכר דקליפה נאמר ג"כ לשון אזהרה. אמר לו, הרבה הכתוב מלים יתרות לכבוד הקרבן, ע"כ אמר לא תאכל. אבל בתחילה נאמר בחמץ. לשון בקשה, לא יאכל. אבל לאח"כ במחצת, נאמר באזהרה, לא תאכלו, כי הנקבה דקליפות היא הקשה שבשניהם, שבדכר ונוקבא דקליפה. מהו הטעם שנקראת מחצת. הוא משום שריח מות יש שם. חמץ רומז על דכר, וע"כ לא נרמז בו מות. מחצת היא נקבה. וכתוב רגליה יורדות מות. ע"כ בראש המלה וסופה תמצא אותיות מות, כי ראש המלה היא מ' וסוף המלה ת'. ומשום זה מי שאוכל חמץ בפסח, היא הנקבה. מקרמת לו המות, וידע, שהוא מת בעולם הזה ובעולם הבא. שכתוב, ונכרתה הנפש ההיא.

**תשל"ב** מְצָה אָמַאי אֲתִקְרִיאת וכו': למה

(דפו"י דף רנ"א ע"ב \* דף רנ"ז ע"ב)

## רפד

## רעיא מהימנא

י' מתאן. ובגין דכל מתאן הוו מסטרא דה' ה', ר' עקיבא אומר, מנין שכל מפה ומפה שהביא הקדוש ברוך הוא על המצרים במצרים היתה של חמש מפות וכי', אמור מעתה וכי'. ואת ה' סלקא באת י' לחמשין מתאן, חמש זמנין חמשין, אינון ר"ן. ובג"ד, ועל הים לקו ר"ן מכות.

**תשלד** אמר יוסף, כל מיטב ארץ מצרים רעמסס היא, וההיא ארעא אפרישו לדחלן דלהון, לרעיא ולמיתה בכל ענוגין דעלמא. וכל מצראי חשיבון לאינון דרען ל' לדחליהון, כדחליהון. ודא שאיל יוסף מפרעה, לשלטאה אחוי על דחלן דמצראי, דאתפפין תחות ידיה, כעבדים בתר מלכיהון, למחוי פלהו מתפפין תחות שם י' מסטריהון, ולא שליט בעלמא אלא שם דוד. ואתפפין כל ממנן תחות ידיה.

**תשלד** ולאחזאה לון, דאיהו עתיד לאיתפרעא מנהון, הה"ד, ויבכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני דוד. כד מטעין לברין ועבדין גרמיהו אלוהות. ובגין דטלה ממנא דיליה, איהו רב על כל ממנן דאלהים אחרים, מני קב"ה לישראל, ויקחו להם איש ששה לבית אבות ששה לבית, ואשליט לון עליה, ותפשי ליה תפיש בתפישא דלהון יומא ותרין ותלת. ולבתר דא אפיקו ליה לדנא לעיני כל מצראי, לאחזאה דאלהא דלהון ברשו דישראל למעבד ביה דינא.

## מסורת הזהר

(ט) (שמות יב) שמות קא צ"ג, י' (שם) בא מו צ"ד, ח ל"ג וכי', ט ועוד אמר ר' יוסי; ר' יוסף, י טעין, כ ל"ג ביה.

## חלופי גרסאות

## מאמר

## המולם

## חג הפסח

עליהם כאלו מיסד אותם עם מקל. והלשון ה"ם אות ו', שהיא ז"א שנקרא הויה. והוא מטה שבו עשר אותיות, כי הויה במילוי היא עשר אותיות, יוד הא ואו הא. וכו הכה הקב"ה על ידו עשר מכות. ומשום שכל המכות היו מצד ה' ה' של השם הויה, ע"כ, ר' עקיבא אומר, מנין שכל מכה ומכה שהביא הקב"ה על המצרים במצרים היתה של חמש מכות וכי'. אמור מעתה וכי'. ואת ה' עולה באות י' לחמשים מכות. וה' פעמים חמשים. הן ר"ג, ומשום זה ועל הים לקו ר"ג מכות.

**תשלד** ולאחזאה לון דאיהו וכי': ולהראותם, שהוא עתיד להפרע מהם, ז"ש, ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני ה'. משום שהם מטעים את הבריות ועושים עצמם אלהות. ומשום שהטלה, הממונה שלו גדול על כל הממונים של אלהים אחרים, צוה הקב"ה לישראל ויקחו להם איש ששה לבית אבות ששה לבית, והשליטם עליו, ותפשו אותו תפוש בתפישא שלהם יום ושנים ושלשה, ולאחר זה הוציאוהו לדין לעיני כל מצרים, להראות, שאלוה שלהם הוא ברשות ישראל לעשות בו דין.

בג"ד

(דפו"י דף ר"ג ע"ב \*) דף רנ"א ע"א

## רפה

## רעיא מהימנא

**תשל"ו** בג"ד, אַל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל במים פי אם צלי אש ראשו על פרעיו ועל קרבו, למחוי דן באש צלי, ומני לזרקא לגרמיה דיליה בשוקא פבזוי. ובג"ד, וְעֵצִים לֹא תִשְׁבְּרוּ בו. ומני ליומא ד', בתר דהוה תפיש ג' יומין קשור, למעפד ביה דינא. וְדֹא קִשְׂיָא לֹון מְכַתְּשִׁין דְּמַחָא לֹון קב"ה, עַל יְדֵא דְרַעְיָא מְהִימְנָא. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְמְנִי דְלֵא לְמִיכַל לִיה בְּתִיאֻבְּתָא. וּמִיד דְּחֵמָן גְּרַמּוּי בְּשׁוּקָא, וְלֹא יְכַלִּין לְשׁוּבָא לִיה, דֹּא קִשְׂיָא לֹון מְכַלָּא. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְאַתְמַר בְּהוּ, וּמְקַלְכֵם בִּידְכֵם, לְאַתְפְּיֵיא פֶל דְּחַלְן דְּמַצְרָאִי, תַּחַת יְדֵיהוּ. וּבְגִין יְדֵאִינְהוּ בְּכוֹרוֹת מְמַנְן, פְּתִיב וַיְי' הִפֵּה כָל בְּכוֹר.

**תשל"ו** בתר פל דא פתיב, לא יאכל חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עוני. וכתביב ב' כל מחמצת לא תאכלו. אמרו רעיא מהימנא, אמאי מני דלא למיכל חמץ שבעת יומין, ולמיכל בהון מצה. ואמאי לא יאכל, ואמאי לא תאכלו. אלא ד' פכבי לכת ואינון: שצ"ם חנכ"ל. ואינון מסטרא דטוב ורע, נהורא דלגו מצה. קליפה דלבר חמץ. ואינון חמץ דכר מחמצת נוקבא.

**תשל"ח** מצה דלגו שמורה. ואינון, שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך. ואתמר עליהו, ושמרתם את המצות. מצה איהי שמורה לבעלה, דאיהו ו'. וביה אתעביד מצנה.

## חלופי גרסאות

ל מבושל במים וצלי ולי"ג באש. ח לאכפייא. ו דאיהו בכור ורב וכל; ולי"ג דאיהו בכורות. ס ל"ג ואתמר עליהו, ע מצה.

צ (שמות יב) בא לו צ"ט.

## מסורת הזהר

כ (שמות יב) שמות קב צ"ז. ל (שם) בא נה צ"ג. ח (שם) תרומה רצו צ"ר. ו (שם) וישלח ז צ"ז. ט (דברים טז) לעיל אות תשלא צ"ה. ט (שמות יב) לעיל אות תשל צ"ג. ט (אסתר ב) להלן אות תשצר צ"ד. צ (שמות יב) בא לו צ"ט.

דרך אמת ב' עיין בפרוט ומגוים מהרמ"ק שער יז פרק ת.

## הג הפסח

חמץ שבעת ימים ולאכול בהם מצה. ולמה פעם כתוב לא יאכל ופעם לא תאכלו. ומשיב, אלא ד' כוכבי לכת הם, והם שבתי צדק מאדים חמה נגה ככב לבנה, שהם ז"ט חג"ת נהי"מ. שבכלים דאחורים דמלכות, והם מצד טוב ורע, שהאור שבפנים הוא מצה, והקליפה שמבחוץ היא חמוץ. והם, חמץ זכר, ומחמצת היא נקבה. שהם זו"נ של אותו הקליפה שמבחוץ. ועל הזכר דקליפה שאינו כל כך חסוד נאמר לא יאכל. ועל הנקבה דקליפה שהיא חסודה, נאמר לא תאכלו (כנ"ל אות תשל"ל).

**תשל"ח** מצה דלגו שמורה וכו': המצה שמבפנים ד' ככבי לכת הנ"ל, היא שמורה מן הקליפות, והן שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך, דהיינו הכלים דאחורים של המלכות דאצילות, שהחכמה מתלבשת בהם בעת גדלות המלכות, (כמ"ש לעיל ויקהל אות נ"ג עש"ה) ונאמר עליהם ושמרתם את המצות. מצה

## הסולם

## מאמר

**תשל"ו** בג"ד אַל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל במים כי אם צלי אש ראשו על כרעיו ועל קרבו, כדי שיהיה נרנן באש צלי. וצוה להשליך עצמותיו בשוק בבזיון, משום זה, ועצם לא תשברו בו. וצוה על יום הרביעי, שלאחר שיהיה ג' ימים קשור, לעשות בו דין. וזה היה קשה להם מכל המכות שהכה אותם הקב"ה על ידי רועה הנאמן. ולא עוד, אלא שצוה שלא לאכלו בחשק, אלא על השובע. ומיד שרואים עצמותיו בשוק ואינם יכולים להצילו, קשה להם זה מכל. ולא עוד, אלא שנאמר בהם ומקלכם בידכם, להכניע כל אלהי מצרים תחת ידיהם. ומשום שאלהיהם הם בכורות ממנונים, כתוב, וה' הכה כל בכור.

**תשל"ו** בתר פל דא פתיב: אחר כל זה כתוב, לא יאכל חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עוני. וכתוב, כל מחמצת לא תאכלו. אמר רעיא מהימנא, למה צוה שלא לאכול

(דפו"י דף רנ"א ע"א \* דף רנ"א ע"ב)

רפו

רעיא מהימנא

**תשלט** וּמֵאֵן דְּנָטִיר לָהּ לְגַבֵּי זָה, דְּגִנְזִין בְּמִיץ מִן מִצָּה, וְאִינוּן. י"ם  
ה"ץ. וּמְנִי קב"ה לְבָרַךְ לָהּ שְׁבַע בְּרֻכּוֹת לְלֵיל פֶּסַח, דְּאִינוּן שְׁבַע הַנְּעֻרוֹת דִּילָהּ,  
שְׁצ"ם חֲנֻכ"ל. וּמְנִי י לְאַעֲבָרָא מְנַהוֹן חֲמִיץ וּמַחְמִצָּת, דְּאִינוּן שְׁעֲנָנִים חֲשׂוּכִין  
דְּמַכְסְּיִין עַל נְהוּרִין, דְּשִׁבְעָה כִּכְבֵּי לְכַת, דְּאַתְמַר בְּהוֹן וּתְבִאנָה אֶל קַרְבְּנָה  
וְלֹא נֹדַע פִּי בָּאוּ אֶל קַרְבְּנָה וּמְרֵאִיהֶן רַע, חֲשׂוּף פְּאֶשֶׁר בַּתְּחִלָּה. דְּכָל פֶּךָ חֲשׂוּכָא  
דְּעֲנָנִין דְּלַהוֹן, דְּלֹא יְכַלִּין נְהוּרִין לְאַנְתְּרָא לְהוֹן, וּבְגִין דָּא וְלֹא נֹדַע פִּי  
בָּאוּ אֶל קַרְבְּנָה. ( ע"כ רעיא מהימנא).

**תשמו** רַבֵּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח וְאָמַר, גָּעַר חֵית קְנָה עֲדַת אַבִּירִים בְּעַגְלֵי  
עַמִּים. גָּעַר חֵית, דָּא חֵיהּ דְּאַתְאַתְדַּר בְּהּ עֲשׂוֹ. קְנָה: תְּנִינָן, אֲדַכְיֹמָא דְנֶסֶב  
שְׁלֵמָה מְלֻכָא בַת פְּרַעֲה, בָּא גַבְרִיאֵל, נָעַץ קְנָה בְּיַמָּא רַבָּא, וְעָלִיהּ אֲתַבְּנֵי קַרְתָּא  
בְּדְרוּמֵי. מָאִי קְנָה. דָּא דְכּוּרָא דְהָאִי חֵיהּ בִּישָׂא, דְּאִית לֵיהּ סֶטְרָא זְעִירָא  
בְּאַחְדוּתָא דְקְדוּשָׁה. וְדָא אִיהוּ קְנָה, דְּנָעִיץ בְּיַמָּא רַבָּא. וּבְג"כ אִיהִי שְׁלֵטָא עַל

מסורת הזהר (בראשית מא) ב"ב מג צ"א. (ר) (תהלים סח).  
פ למאן. צ ל"ג דגניזין. ק בליל. ר לאתעברא. ש ל"ג  
ענינים. ת מוסיף עשו חייבא. א ל"ג מן הביומא עד נעין.  
ב ל"ג דרומי; רבתי.

חלופי גרסאות

מסורת הזהר

גער חית קנה

הסולם

מאמר

עמיס. גער חית, זו היא החיה שנתאחו בה  
עשו. קנה, היינו שלמדנו, שביום שלקח שלמה  
את בת פרעה, בא גבריאל ונעץ קנה בים,  
ועליו נבנתה עיר רומי. מהו קנה, זה הוא הזכר  
של אותה חיה רעה שנאחו בה עשו, שיש לו  
צד קטן באחדות הקדושה, וזה הוא הקנה  
שתקע גבריאל בים הגדול. ומשום זה היא  
שולטת על העולם ועל ממשלה זו כתוב, קנה  
וסוף קמלו. קנה הוא ממשלה וראש לכל  
המלוכות. עוד. משום זה נקראת קנה, כי עתיד  
הקב"ה לשבר אותה, כמו קנה הזה.

מוצה היא שמורה, מן הקליפות, לבעלה, שהוא  
ו' דהיינו ז"א שה"ס ו' דהוייה. וכו', עם הו',  
המוצה נעשית מוצה.  
**תשלט** וּמֵאֵן דְּנָטִיר לָהּ וכו': ומי  
ששומר אותה על י"ה הגנוזים במ"צ מן מצה,  
כי בחילוף הא"ב של א"ת ב"ש, הם י"ב ה"צ,  
שהמ' של מצה מתחלפת ב' והצ' דמצה מתחלפת  
על ה'. שז"ס י"ה הגנוזים במ"צ דמצה. וצוה  
הקב"ה לברך אותה את המלכות בשבע ברכות  
בליל פסח, שהן שבע הנערות שלה, דהיינו ז'  
כלים חג"ת נה"י דמלכות דאצילות מבחינת  
האחורים, כנ"ל, הנקראים, שבתי, צדק מאדים,  
חמה, נגה, ככב, לבנה, וצוה להעביר מהם  
הקליפות, שהם חמץ ומחמצת, שהם עננים  
חשכים המכסים על האורות של ז' ככבי לכת.  
שנאמר בהם ותבאנה אל קרבנה ולא נודע כי  
באו אל קרבנה ומראיהן רע, חושך כאשר  
בתחילה. כי כל כך חזק החושך של עננים  
שלהם, עד שהאורות שבז' ככבי לכת, אינם  
יכולים להאיר להם, ומשום זה, לא נודע כי  
באו אל קרבנה. (ע"כ רעיא מהימנא).

פירוש. לילית וסמאל נקראים חית קנה.  
שהם זכר ונקבה דקליפה, ובהם נאחו עשו.  
וז"ש, דא חיה דאתאחד בה עשו. והזכר  
דקליפה הוא כמו אמצעי בין הקדושה ובין  
הקליפה, כי הזכר שנקרא קנה נאחו במלכות  
הקדושה, ובו נאחות הנוקבא הטמאה שנקראת  
חיה. שהיא חכמה דקליפה. וז"ש קנה, דא  
דכורא דהאי חיה בישא דאית ליה פטרא  
זעירא באחדותא דקדושה, כי הזכר נאחו  
במלכות דקדושה. ודא איהו קנה דנעין  
בימא רבא, ימא רבא היא המלכות, ובה נעין  
קנה, שהוא הזכר דקליפה.

מאמר גער חית קנה

**תשמו** רַבֵּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח וְאָמַר: רש"פ  
ואמר, גער חית קנה עדת אבירים בעגלי  
(דפו"י דף רנ"א ע"ב \*) דף רנ"ב ע"א

ת"ח



רפז

פנחס

עֲלָמָא, וְעַל שׁוֹלְטָנֹו דָּא פְּתִיב, <sup>(א)</sup> קְנָה וְסוּף קְמִלוּ. קְנָה, שׁוֹלְטָנוּתָא וְרֵאשׁ לְכָל מְלָכוֹן. תּוּ קְנָה, דְּזַמִּין קב"ה לְתַבְרָא לִיה פְּקָנָה דָּא.

**תשמא** ת"ח, בְּמַצְרִים אִיהִי שְׁלֵטָא, וּמִנָּה נִפְקוּ פְּמָה שְׁלֵטְנִין לְזַנְיָהוּ, וְכֵלָא בְּרִזָּא דְחַמְץ, פִּיזֵן דְתַבְר לָה קב"ה, אִפִּיק חַמְץ וְאָעִיל מִצָּה. בְּמָה. בְּחוּטָא וְעִירָא מְכֵלָא, תַּבְר ח' חַמְץ, וְאֶתְעֵבִיד מִצָּה. אֵינֹון אֶתְוֹן. אֵלָא דְתַבְר ח' דְהֵאִי חֵיה, דְאֶקְרִי חַמְץ. וְע"ד אֶקְרִי חֵית קְנָה, דְנוּחַ לְאֶתְפְּרָא פְּקָנָה דָּא. בְּמָה אֶתְבְּר. בְּחוּטָא וְעִירָא פְּנִימָא, תַּבְר ח' וְאֶתְעֵבִיד מֵאִיתְנָה, וְהוּה מִצָּה. וְע"ד פְּתִיב, גְּעֵר חֵית קְנָה, גְּעֵר בְּה קב"ה, דְוְאֶתְפְּר ח' חַמְץ, וְאֶתְעֵבִיד יו' ה'.

**תשמב** וְזַמִּין קב"ה. לְתַבְרָא לִיה לְהֵוּא קְנָה, פְּגוּוּנָא דָּא, יִתְבְּר רַגְלִיה דְק' מְקָנָה, וְיִשְׁתָּאֵר הֵנָּה. <sup>(א)</sup> הֵנָּה יו' אֱלֵהִים בְּחֹזֶק יָבֵא וְזִרְעוּ מוֹשְׁלָה לֹו הֵנָּה שְׁכָרוּ

ח'וֹפִי גְרַמָּאוֹת

ג מוסיף מן חמץ. ד ואתעבר ח' חמץ ואתאבד. ה מוסיף מן חמץ. ו מצה.

מסורת הזהר

(ו) (ישעיה יט). (ז) (ישעיה מ) שלח אות רצט צ"ק ת"ז בהשמטות ת"ב קלט.

גער חית קנה

הסולם

מאמר

לשבור הקנה והחיה דקליפה, המכסים אורות המלכות, דהיינו למעט הג"ר דשמאל, ולא תהיה לחית קנה יניקה מהם, ויהיו נפרדים מן המלכות, ואז נפתחים צנורות השפע שבמלכות. וזה נבחן ששיבר רגל הח' דחמץ, שהיא חיה דקליפה כי שבירת נה"י דכלים גורמים העלם ג"ר דאורות, והחמץ חוזר להיות מצה שמורה לבעלה, דהיינו ששפע החכמה לא יאיר בה, אלא בבחינת ו"ק דחכמה, דהיינו ממטה למעלה, שאז אין יניקה לחית קנה ושמורה לז"א בעלה. וכן נבחן שנשבר הרגל מן ק' דקנה, שהוא הזכר דקליפה הנעוץ במלכות. ומן קנה נעשה הנה. שהסו"ה הנה שכרו אתו, כי אחר שנשברה רגל הק' מתגלה שבר הצדיקים.

וזה אמרו, אֵלָא דְתַבְר ח' דְהֵאִי חֵיה דְאֶקְרִי חַמְץ, דְהֵינֵן שְׁמִיעַט גְרַ"ר דְשְׁמַאל, שְׂבוּה נִשְׁבְּרָה רַגְל ח' דְחַמְץ. אִמְנַם מִיעוּט הוּה אִפְשֵׁר לַעֲשׂוֹת או ע"י גִּילּוֹי מִנְעוּלָא שְׁהִיא הַמְלָכוֹת דְמֵדַת הַדִּין, שְׁהִיא כַּח גְּדוּל הַמְּמַעֲטָה גַם מו"ק דְחַכְמָה, דְהֵינֵן אִפִּילוּ מֵהַמְשַׁכַּת הַחַכְמָה מִמְטָה לְמַעְלָה, וְאִפְשֵׁר לְמַעֲטָה ע"י גִּילּוֹי מִפְתַּח, שְׂאוּ מִתְמַעֲטָה הַחַכְמָה רַק מִג"ר וְנִשְׁאֲרַת בּו"ק, כְּמ"ש לְעִיל (לך דף י"ג ד"ה וְנִתְבָּאֵר ע"ש) וז"ש, בְּהוּטָא זְעִירָא מְכֵלָא תַּבְר ח' חַמְץ, דְהֵינֵן בְּמִפְתַּח שְׁהִיא מִיעוּט קִטְן, בַּה שְׂבֵר ח' דְחַמְץ, וְע"כ וְאֶתְעֵבִיד מִצָּה אֵינֹון אֶתְוֹן, שְׂאוּתִיּוֹת חַמְץ נִתְהַפְּכוּ לְמִצָּה, כְּלוֹמֵר, שְׁנִשְׂאֵר בַּה ו"ק דְחַכְמָה הִנְקֵרַת

**תשמא** ת"ח בְּמַצְרִים אִיהִי וכו': בוא וראה, במצרים שולטת אותה חית קנה, וממנה יוצאים כמה ממשלות למיניהן, וכולם הם בסוד חמץ, כיון ששיבר אותה הקב"ה, הוציא חמץ והכניס מצה. במה שיבר. היינו בחוט דק וקטן מכל שיבר את הח' דחמץ, ונעשו אותיות מצה. והיינו ששיבר את ח' של חיה הזו הנקראת חמץ. וע"כ נקראת חית קנה, מפני שקל לשבור אותה כמו קנה זה. במה נשבר. היינו בחוט קטן כשערה שיבר את הח' והעבירה מאיתנה ונעשית מצה. וע"כ כתוב, גְּעֵר חֵית קְנָה, כי גער בה הקב"ה ונשברה הח' של חמץ ונעשית ח'.

**תשמב** וְזַמִּין קב"ה לְתַבְרָא וכו': ועתיד הקב"ה לשבור את קנה ההוא, כעין זה, דהיינו שישבור רגל הק' מן קנה, וישאר הנה. שז"ש, הנה ה' אלקים בחזק יבא וזרועו מושלה לו הנה שכרו אתו ופעולתו לפניו. מהו ופעולתו. היינו הפעולה שבק' היא, שישבור רגלה, והיא פעולה לפניו, כי הוא יעביר רגלו של הק' דקנה, ויהיה, הנה, ראשון לציון הנה הנם וגו'.

פירושו. חית קנה ה"ס זכר ונקבה דקליפה הנאחזים בשמאל בלי ימין, וממשיכים החכמה דשמאל ממעלה למטה, ובוה נסתמים צנורות המלכות. כי הקנה שה"ס הזכר דקליפה נאחו במלכות, בסוד נַעִץ קְנָה בִּימָא רַבָּא כנ"ל. וְחַמְץ ה"ס חיה, דהיינו נוקבא דקליפה. וכדי לפתוח צנורות השפע שבמלכות צריכים

(דפו"י דף ר"ב ע"א)

## רפה

## פנחס

אתו ופעולתו לפניו. מאי ופעולתו. דא זפעל דההיא ק' דיתבר לה, וואיהי פעולה לפניו, איהו זעבר בגליה, ויהא הנה « ראשון לציון הנה הנה וגו'.

רעיא מהימנא

**תשמג) רבי שמעון פתח ואמר, גער חית קנה עדת אבירים בעגלי עמים. גער חית קנה, דא קנה דאתאחד ביה עשו, דאיהי קרפא דרומי רפתא, דנעץ גבריאל קנה בימא רפא, ובנו עליה כרך גדול דרומי. קנה דחמץ. וכד ייתי פודקנא לישראל, יתבר ליה. \* הה"ד גער חית קנה עדת. ומתעבר מיד חמץ מעלמא. מחמצת דיליה רומי. ויתגליא מצה בעלמא, דאיהי בי מקדשא דבית ראשון ובית שני.**

**תשמד) אומר ר"מ, דאינון לקבל בת עין ימין, ובת עין שמאל. ואינון לקבל רומי רפתי, רומי זעירא. לקבל תרין עננין, דמכסין על בת עינא ימינא ושמאלא. ואינון לקבל שאור וחמץ. \* ועד דאלין יתבערון מעלמא בל יראה ובל ימצא חד מניהו, בית ראשון ושני לא יתגליין בעלמא.**

## מסורת הזהר

(א) (ישעיה מא) מצורע כא צ"ר.

## חלופי גרסאות

ז פעולה דההוא חמץ. ח ל"ג דההיא. ט וההיא. י פעלה. כ רגלה. ל קנא. מ ל"ג קרתא דרומי; רומי רבתי ול"ג קרתא; קרתא רבתי. ו קנא ול"ג גבריאל; מיכאל. ס ל"ג רבא. ע ל"ג דרומי. פ ל"ג רומי; מוסף רומי המרשעת; זכר. צ ל"ג מצה. ק בוצינא קדישא. ר מוסף לקבל (ליה) משנה; לחם משנה. ש בכל רבתי בכל זעירא. ת ועוד. א יתעברו. ב בכל.

## מאמר

## הסולם

## גער חית קנה

עמים. גער חית קנה, זהו קנה שנאחו בה עשו, שהוא עיר רומי הגדולה, שנעץ גבריאל קנה בים הגדול, שהוא סוד, שהקנה נאחו במלכות הנקראת ים הגדול, ובנו עליה עיר גדולה רומי. שה"ס ממשלת עשו. והוא קנה הנקרא חמץ. וכשתבא הגאולה לישראל ישבר אותו הקנה. ז"ש גער חית קנה עדת. והחמץ שנמשך מקנה נעבר מיד מן העולם, עם המחמצת שלו דהיינו הנוקבא שלו, שהיא עיר רומי. ויתגלה המצה בעולם, שהיא בית המקדש, דבית ראשון ובית שני, שהם בינה ומלכות.

**תשמד) אומר ר"מ דאינון זכר: אמר רעיא מהימנא, שהם, בית ראשון ובית שני, כנגד בת עין ימין ובת עין שמאל, והם כנגד רומי הגדולה ורומי הקטנה, כנגד ב' עננים המכסים על בת עין, שבעין ימין ובעין שמאל, והם כנגד שאור וחמץ. וכל עוד שאלו לא יעברו מן העולם, כל יראה ובל ימצא אחד מהם, הבית ראשון והבית שני לא יוכלו להתגלות בעולם.**

ואסוותא

הנקראת מצה. כיון שלא היה מיעוטו קשה מבחינת מנעולא. ויחד עם שבירת רגל של הח' דחמץ שהיא נקבה דקליפה, נשברה ג"כ הרגל דק' דקנה, שהוא הזכר דקליפה. וז"ש, כגוונא דא יתבר רגליה דק' מקנה וישתאר הנה, דהיינו שיפרד הקנה ממלכות והמלכות תשאר שמורה לבדה, כי המלכות נקראת הנה. וז"ש הנה ה' אלקים בחזק יבא וגו' הנה שברו אתו ופעולתו לפניו. כי אחר שנשבר הקנה, ונפרד ממלכות או נפתחו צנורות השפע שבמלכות ומתגלה שבר הצדיקים. שז"ס הנה שברו אתו ופעולתו לפניו. ושואל מאי ופעולתו, ומשיב, דא פעל דההיא ק' דיתבר לה, כי שבירת רגלה של הק' ה"ס ופעולתו לפניו. כי השבר ופעולת המיעוט דג"ר באים יחד. ואיהי פעולה לפניו, כלומר כי הג"ר נקרא פנים, ופעולת המיעוט הנעשה בג"ר נבחן לפעולה בפניו, וע"כ אומר הכתוב ופעולתו לפניו. ואז יקום ראשון לציון וגו'.

**תשמג) רבי שמעון פתח וכו': רש"פ ואמר, גער חית קנה עדת אבירים בעגלי**

(דפו"י דף ר"ב ע"א \*) דף ר"א ע"ב (\*\* דף ר"ב ע"א)

**רפ"ט**

**רעיא מדימנא**

**תשמ"ה** וְאֶסְוֹתָא דְעֵנְנָא עֵינָא, דְאַחְשִׁיף לְבַת עֵינָא זְמִין וְשְׂמַאל, מַה יְהֵא אֶסְוֹתָא דְלַהוֹן. מְרָה דְעֵגְלָא. וְהֵינְנוּ אֶשְׁם יְרַעַה עֵגְלָ וְשְׁם יְרִבְזָן. שְׁם יְרַעַה עֵגְלָ, דָּא מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, דְאַתְמַר בֵּיהּ אֶבְכוּר שׁוּרוֹ הָדָר לוֹ. וְשְׁם יְרִבְזָן, דָּא מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד. חַד אַעְבְּרֵי רֹמִי רַבְתִּי. וְחַד אַעְבְּרֵי רֹמִי זְעִירְתָא. דְמִיכָאֵל וְגַבְרִיאֵל לְקַבְלֵיהוּ אֵינוּן.

**תשמ"ו** וּבְגִין דָּא יְחִי, דְאִיהוּ חוּטָא זְעִירָא, תְּכַר טְלָה, וְיִיעוּל הִי בְאַתְרָהָא. דְבְקַדְמִיתָא קְנָה וְסוּף קְמָלוּ. קְנָה שְׁלֹטְנוּתָא יְרֹמִי, וְסוּף לְכָל מַלְכִין, דְעֵתִיד קַב"ה לְתַבְרָא לִיה. גְּעַר חֵית קְנָה, גְּעַר חֵיהּ בִּישָׂא, חִי מִן חַמְזָן, וְאַתְפֵּר וְגַלְיָה מִן מַחְמַצַת, דְאַתְמַר בֵּיהּ אֶבְכוּר שׁוּרוֹ הָדָר לוֹ. וְעוֹד גְּעַר חֵית קְנָה, יְתַבְרֵי רַגְלָ קוּף מִן קְנָה, וְיִשְׁתַּאֲרֵי הֵנָּה. מִיָּד הֵנָּה יִי אֱלֹהִים בְּחֻזְקָ יְבָא, רַאשׁוֹן לְצִיּוֹן הֵנָּה הֵנָּה וְלִירוּשָׁלַם מְבַשֵּׁר אֶתְנָן. הֵנָּה: סִי בְתַר אֶלְף וּמֵאֶתְנָן.

**תשמ"ז** וְאָמַר בּוּצִינָא קְדִישָׂא, אֶכֶל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב שְׁשִׁים וְשֵׁשׁ. שְׁשִׁים, לְאַתְעֲרוּתָא דְמְשִׁיחַ רַאשׁוֹן. וְשֵׁשׁ, לְאַתְעֲרוּתָא דְמְשִׁיחַ שְׁנִי. אֲשַׁתְּאָרוּ וְ שְׁנַיִם לְע"ב, לְקַיִים בְּהוּ, אֶשְׁשׁ שְׁנַיִם תְּזַרַע שְׁדָף וְשֵׁשׁ שְׁנַיִם תְּזַמּוֹר כְּרַמְךָ וְאַסְפֹּתָ אֶת תְּבוּאָתָה, דְאַתְמַר אֶקְדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל לְיָי רַאשִׁית תְּבוּאָתָה.

**מסורת הזהר**  
(ג) שם כוז. (ג) דברים לג) ויקרא עב צ"י. (ד) (משלי ה) לעיל אות תשלא צ"י. (ה) (בראשית מו) וירא קמג צ"ב. (ו) (ויקרא כה). (ז) (ירמיה ב) משפטים מג צ"ט.

<p><b>מאמר</b></p> <p><b>תשמ"ה</b> וְאֶסְוֹתָא דְעֵנְנָא עֵינָא וכו': והרפואה לענני העין המחשיכים לבת עין של ימין ושמאל, מה יהיה הרפואה שלהם. היא מרה של עגל. והיינו, שם ירעה עגל ושם ירבץ. שם ירעה עגל, זהו משיח בן יוסף, שנאמר בו, בכור שורו הדר לו, שה"ס פני שור מהשמאל. ושם ירבץ, זהו משיח בן דוד. אחד מעביר רומי הגדולה שהוא משיח בן דוד. ואחד מעביר רומי הקטנה שהוא משיח בן יוסף. ומיכאל וגבריאל הם כנגדם. מיכאל כנגד משיח בן דוד וגבריאל כנגד משיח בן יוסף. פירוש. רומי הגדולה ורומי הקטנה הן ב' קליפות כנגד בינה ומלכות דקדושה, והן ב' עננים, ימין ושמאל, שהם זכר ונקבה, המחשיכים על אור החכמה הנמשך מבת עין. והם סוד חית קנה המובא לעיל בזהר (אות תשמ"א) שהם ממשיכים החכמה ממעלה למטה, וע"כ מכסים האורות של המלכות, והרפואה לזה היא למעט הג"ר דשמאל, כמ"ש שם. וז"ש, מַה יְהֵא אֶסְוֹתָא דְלַהוֹן מְרָה דְעֵגְלָא כִי מְרָה ה"ס דינין דנוקבא הממעטים הג"ר דשמאל, (כנ"ל אות ת"ג ע"ט).</p> <p>(דפו"י דף ר"ב ע"א)</p>	<p><b>הסולם</b></p> <p><b>תשמ"ו</b> וּבְגִין דָּא יְחִי וכו': והמשום זה ח'י, שהיא חוט דק משבר אותה ומביא ח'י במקומה, ומתהפך החמץ להיות מצה (כנ"ל אות תשמ"א) שבתחילה קנה וסוף קמלו. קנה הוא ממשלת רומי, שהוא סוף לכל המלכים, שעתידי הקב"ה לשבור אותו. גער חית קנה, היינו גער חיה רעה, שהיא ח' של חמץ, ונשברה רגלה מן הח' דמחמצת, שנאמר בה ורגליה יורדות מות. ועוד. גער חית קנה, שישבר רגל הק' מן קנה וישאר הנה מיד, הנה ח' אלקים בחזק יבא, וגו', ראשון לציון הנה הנם ולירושלים מבשר אתן. הנה בגימטריא ששים, דהיינו ששים אחר אלף ומאתים, יתקיימו הכתובים הנ"ל. כמ"ש לפנינו. (ביאור הדברים לעיל אות תשמ"ב ולהלן אות תשמ"ט).</p>
--	--

רצ

**רעיא מדימנא**

**תשמח** אַם פֿן, יִמָּה כְּתִיב לְעִיל רָנוּ לְיַעֲקֹב שְׁמִתָּהּ. אֲלֵא אַרְבַּע גְּאוּלוֹת עֲתִידִין לְמַהוּי, לְקַבֵּל אַרְבַּע כּוֹסוֹת דְּפִסְתָּ. בְּגִין דִּישְׂרָאֵל מְפוֹרְזִין בְּאַרְבַּע פְּנוֹת עֲלָמָא, וְאַיְנוּן דִּיהוֹן רְחוּקִין יִמְאוּמִין, אֲקַדִּימוּ לְרָנוּ. וְתַנְיִינִין, לְשִׁתִּין. וְתִלְיָתָאִין, לְשִׁתִּין וְשִׁית. וְרַבִּיעֵאִין לְע"ב.

**תשמח** וּפּוֹרְקָנִין אֲלִין, יִהוֹן בְּאַרְבַּע חִינוּן, בְּשֵׁם יְדוּד דְרָכִיב עֲלֵיהוּ. הַה"ד פֿי תַרְכַּב עַל סוּסֵךְ מְרַכְבוֹתִיךְ יְשׁוּעָה. עַדִּלְקַבְלֵיהוּ, יַתְעַר לְתַתָּא אַרְבַּע דְגָלִין, וְתַרְיִסֵר שְׁבָטִין. בְּרִזָּא דִּיְדוּד מְלָךְ, יְדוּד מְלָךְ, יְדוּד יִמְלוּךְ לְעוֹלָם וָעַד. תַרְיִסֵר אֲתוּוֹן אֵינוּן, לְקַבֵּל תַרְיִסֵר שְׁבָטִין, וְי"ב אֲנָפִין דְתַלְת אַבְתָּן, דְאַתְמַר עֲלֵיהוּ הָאֲבוֹת הֵן הֵן הַמְרַכְבָּה. וְאַיְנוּן עֶשֶׂר שְׁבָטִין, אֲלֵךְ שְׁנִין. תַרְיִן שְׁבָטִין, מֵאַתָּן שְׁנִין. וּמִי"ב אֲתוּוֹן, תַלְיִן ע"ב שְׁמָתָן, דְאַיְנוּן ע"ב שְׁנִין, בְּתַר אֲלֵךְ וּמֵאַתָּן.

**תשנ** וְאַיְנוּן כ"ד, לְכָל חֲמֵה מִתְלַת חִינוּן. כ"ד רָזָא דִילֵיהּ, וְקָרָא זֶה

**מפורת הזהר** (ח) (רמיה לא) לעיל את קצא צ"ב ואת שלט צ"ר ת"ז  
בהקדמה ז: תי"ג כח: ט (חבוק ג) צו כה צ"ג. י (שמות טו) שלח את ריא צ"ע. כ (ישעיה ו) בא סא צ"ת.

**חלופי גרסאות**

ל הא. ח גליות. ו ליג מאומין. ס ותנין. ע לקבליהו. פ אנפין.

**הסולם**

**ארבע גאולות**

יתעורר למטה ד' דגלים וי"ב שבטים בסוד ג' היות, הויה מלך, הויה מלך, הויה ימלוך לעולם ועד, שבהם י"ב אותיות, כנגד י"ב שבטים, וי"ב פנים שבג' אבות, דהיינו ג' קוין חג"ת, שנאמר עליהם האבות הן הן המרכבה. כי ד' חיות הן במרכבה, פני אריה, ושור ונשר ואדם. ובכל אחד ג' קוין חג"ת, הם י"ב פנים. ואלו עשרת השבטים, רומזים לאלף שנים. וכי שבטים רומזים למאתים שנה. ומי"ב אותיות שבג' היות, תלוים ע"ב שמות. כי אלו י"ב אותיות יש בכל ספירה מחג"ת נה"י דו"א, ונמצא שהם שש פעמים י"ב, שהם ע"ב. שהם ע"ב שנים אחר אלף ומאתים ומכאן הרמז, שאחר אלף ומאתים וע"ב שנה תהיה הגאולה כנ"ל. ודע שכל הקצין המובאים בוהר, רומזים, שאז עת רצון לקבל תשובתם של ישראל. ואם ישוּבו יגאלו.

**תשנ** וְאַיְנוּן כ"ד לְכָל חֲמֵה וכו': והם, הע"ב שמות, כ"ד לכל חיה מג' חיות, חג"ת, כלומר אם תחלק הע"ב בשש ספירות חג"ת נה"י יש י"ב בכל ספירה כנ"ל, ואם תחלק השם ע"ב רק בג' ספירות חג"ת, הרי יש כ"ד בכל ספירה, שג' פעמים כ"ד הם ע"ב. כ"ד, הסוד שלו הוא, וקרא זה אל זה ואמר, שהם ג' כתות מלאכים שלכל אחת כ"ד צורות, שכתה אחת אומרת קדוש וכתה שניה אומרת קדוש

**מאמר**

ראשון, ושש הוא להתעוררות משיח שני נשאר שש שנים למספר ע"ב, שאז תהיה הגאולה, דהיינו אלף שנה, שהוא כל אלף החמישי, שכולו חרב, ורע"ב שנה לאלף הששי. (כנ"ל אות תש"א) לקיים בהם שש שנים תזרע שדך, ושש שנים תזמור כרמך, דהיינו ב' פעמים שש אחר אלף ומאתים וששים, ואז ואספת את תבואתה, שיהיה קבוץ גלויות, כי ישראל נקראים תבואה, שנאמר, קדש ישראל לה' ראשית תבואתה.

**תשמח** אַם כֵּן מַה כְּתִיב וכו': שואל, אַם כֵּן, שֶׁהַגְּאוּלָּה תִּהְיֶה לְאַלְפֵי רַע"ב שְׁנָה, מֵהַ כְּתוּב לְמַעֲלָה, רָנוּ לְיַעֲקֹב שְׁמִתָּהּ, שֶׁמִּשְׁמַע שְׁבַשְׁנַת אֲלֵף רָנוּ תִּהְיֶה הַגְּאוּלָּה. וּמִשִּׁיב, אֲלֵא אַרְבַּע גְּאוּלוֹת עֲתִידִים לִהְיוֹת כְּנֶגֶד אַרְבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל פִּסְתָּ, שֶׁה"ס חו"ב תו"מ, מִשּׁוֹם שִׁישְׂרָאֵל מְפוֹרְזִים בְּאַרְבַּע רוֹחוֹת הָעוֹלָם, שֶׁה"ס חו"ב תו"מ, וְאֵלּוּ שִׁיְהִיו מְאוּמוֹת הַרְחוּקוֹת, מְקַדִּימִים לְהַגְּאֵל לְאַלְפֵי רָנוּ. וְהַשְּׁנִיִּים לְאַלְפֵי וּמֵאַתִּים וּשְׁשִׁים, וְהַשְּׁלִישִׁים לְאַלְפֵי וּמֵאַתִּים וּשְׁשִׁים וְשֵׁשׁ. וְהַרְבִּיעִים לְאַלְפֵי וּמֵאַתִּים וְע"ב.

**תשמט** וּפּוֹרְקָנִין אֲלִין יִהוֹן וכו': וְגְאוּלוֹת אֵלּוּ תִּהְיֶינָה, בְּדִ חִיּוֹת הַמְרַכְבָּה, אֲרִיָּה שׁוֹר נֹשֵׂר אָדָם, בְּשֵׁם הוִי"ה הַרוֹכֵב עֲלֵיהֶן. ז"ש, כִּי תִרְכַּב עַל סוּסֶיךָ מְרַכְבוֹתֶיךָ יְשׁוּעָה. שְׁכַנְגֵרִים (דפויי דף רנ"ב ע"א)

## רצא

## רעיא מדימנא

אל זה ואמר. ואינון תלת פתות, מן כ"ד צורות. פת אחת אומרת קדוש, וכת תניינא אומרת \*קדוש, וכת תליתאה אומרת קדוש. מיד אתער שמאלא במ"ב אתוון, דעבד דינא בעמלק.

**תשנא** \* כי יקרא קן צפור לפניך בדרך \* מארי מקרא. בכל עץ, מארי משנה. דאינון כאפרוחים, דמקננין בענפי אילנא. אית דאמרי, בכל עץ, י אלין ישראל. \* דאתמר בהו, \* כי כימי העץ ימי עמי. או על הארץ, אלין מארי \* תורה, דאתמר בהו, על הארץ תישן וחי צער תחיה ובתורה אתה עמל. אפרוחים: אלין פרחי פהונה. או ביצים: אלין דון לון קב"ה מקרני ראמים ועד ביצי פנים. והאם רובצת על האפרוחים, בזמנא דהו קרבין קרבנין. מה פתיב לא תקח האם על הפנים.

**תשנב** \* הרב בי מקדשא, ובטלו קרבנין, מה פתיב, שלח תשלח את האם. \* וגלו הפנים, והיינו ואת הפנים תקח לה, מסטרא \* דא' דאת ר', \* דאיהו עולם ארוך דאתמר ביה \* למען ייטב לך והארכת ימים, לעולם שפלו ארוך.

**תשנג** \* ובאתר דקרבנין, תקינו צלותין, ומצפצפין בקלין דשירין. בקול דק"ש, לגבי עמודא דאמצעייתא דאיהו לעילא. דהא אימא וברתא בגלותא, ומיד דנחית, קשרין לה בברתא, דאיהי יד פהה, למהוי קשיר ו' עם ה', בשית ספיראן. מיד מלחשין לגבי חכמה, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

## חלופי גרסאות

צ ל"ג מן קדוש עד קדוש. ק במארי ר ל"ג אלין. ש משנה. ת ל"ג וגלו הבנים והיינו; מוסיף ואת הבנים תקח לך וגלו. א ל"ג דא'; דא. ב דהיינו ג ליה.

## מסורת הזהר

(7) (דברים כב) ויצא צו צ"ט ז"ח מו ט"ג שמי"ו ט"ד שי"א ש"ג עז ט"א שמי"ו שמי"ט ט"ב ש"א. (8) (ישעיהו סה) ויחי עז צ"ב. (9) (דברים כב) ויצא צו צ"י.

## קן הצפור

קרבתות, אז מה כתוב, לא תקח האם על הבנים. כלומר, שלא תפריד חיבור האם שהיא השכינה, עם הבנים, שהם ישראל.

**תשנב** \* הרב בי מקדשא וכו': הרב בית המקדש, ונתבטלו הקרבנות, מה כתוב, שלח תשלח את האם, שהיא השכינה, וגלו הבנים, והיינו ואת הפנים תקח לה. כי בעלי קבלה נקראים **בנים**, שהם מצד הא' שבמילוי אות ואו דטס הוי"ה, שהוא עולם ארוך, כי א' זו דמילוי ואו, נמשכת מבינה, שה"ס עולם הבא, שהוא עולם שכולו ארוך. שנאמר בו, למען ייטב לך והארכת ימים, לעולם שכולו ארוך.

**תשנג** \* ובאתר דקרבנין תקינו וכו': ובגלות, התקינו תפלה במקום הקרבנות, וישראל מצפצפים בקול השירים, בקול קריאת שמע

## הסולם

## מאמר

קדוש, וכתה ג' אומרת קדוש. שכל זה היא בהארת השם ע"ב, כי ג' כתות ביחד הם ע"ב. מיד מתעורר השמאל במ"ב אותיות דהיינו בהשם מ"ב, העושים דין בעמלק.

## מאמר קן צפור

**תשנא** \* כי יקרא קן וגו': כי יקרא קן צפור לפניך בדרך. היינו בעלי מקרא. **בכ"ז עין**, היינו בעלי משנה, שהם כאפרוחים המקננים בענפי האילן. ויש אומרים **בכ"ז עין**, אלו הם ישראל, שנאמר בהם כימי העץ ימי עמי. או **ע"ז הארץ**, הם בעלי תורה, שנאמר בהם על הארץ תישן וחי צער תחיה ובתורה אתה עמל (אבות פ"ו) **אפרוחים**, אלו הם פרחי כהונה. או **ביצים**, אלו הם שמזין הקב"ה מקרני ראמים עד ביצי כנים, כלומר שכולל הכל מקטן ועד גדול. **והאם רובצת ע"ז האפרוחים**, היינו בזמן שהיו מקריבים (דפו"י דף רנ"ב ע"א \*) דף רנ"ב ע"ב

## רצב

## רעיא מהימנא

**תשנ"ד** אָה"ד פּבו"ד, דג"י מ"ה מן חֲכָמָה. דְּנַחֲתִית י" ליה לְגַבֵּי אָמָה, וּמִיַּד דְּנַחֲתִית, קָשְׁרִין י' ליה יַעֲמָא בְּקִשְׁוֹרָא דְתַפְּלִין דְרִישָׁא. וּבג"ד בְּאַרְבַּע פְּרָשְׁיִין דְתַפְּלִין, קָדַשׁ לִי, חֲכָמָה. וְהָיָה י" כִּי יִבְיָאָךְ, בִּינָה. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל תַּפְּאָרְתָּ, כְּלִיל ו' סְפִירָן, בְּשִׁית תִּיבִין. וְהָיָה אִם שְׁמוֹעַ, מְלָכוֹת, י"ד פְּהָה. צְלוֹתָא פְתָר כ' עַל רִישֵׁיהּ, אִין קָדוֹשׁ פִּידוֹד, דְּסַנְדְּלַפּוֹן קוֹשֶׁר כָּל צְלוֹתִין, וְעָבִיד לוֹן פְתָר.

**תשנ"ה** בְּהַהוּא זַמְנָא צְרִיךְ לְסַדְרָא יַפְתוֹרָא לְסַעוּדָתָא דְמַלְכָּא, וּמִשְׁפָּנָא וּמִנְתָּא וְאַרְוֵנָא וּמִדְבָּחָא, וְכָל מִינֵי שְׁמוֹשָׁא דְבֵיתָא דְמַלְכָּא. וְלֹאֵוּ בְּתַר פְּתוֹרָא אֲזִלִּין דְלֹאֵוּ עוֹבְדָא דִקב"ה, כִּדְלָא אֲזִלִּין אֶלָּא בְּתַר פְּתוֹרָא דְאִיהוּ עוֹבְדֵי יְדוּי דִקב"ה, דְאִיהוּ שְׁכִינְתֵיהּ. מִשְׁפָּן דִּילֵיהּ, פְּתוֹרָא דִּילֵיהּ, מִנְתָּא דִּילֵיהּ, אֲרֻנָּא דִּילֵיהּ, מִדְבָּחָא דִּילֵיהּ, אִיהִי כְּלִילָא מְכָל מְאֵנֵי שְׁמוֹשָׁא לְמַלְכָּא עֲלָאָה.

**תשנ"ו** י' אִינְהוּ אֵינּוֹן דְּמַתְקֵנֵי חֲמָרָא י" וְנַחְמָא דְמַלְכָּא עֲלָאָה, דְאֶתְמַר בְּהוּ אֶת קַרְבְּנֵי לַחְמֵי לְאִשֵּׁי, דְלִית לְקַרְבָּא לִיה לְגַבֵּיהּ אֶלָּא אֵלִין דְאֶתְקִרְיָאוּ

## חלוּפֵי גֵרְמָאוֹת

ד' ל"ג ג"י, ה' לה, ו' לה, ז' עמה, ח' ל"ג כ"י יבואך, ט' ויד, י' מנורה, כ' ל"ג דלא אזלין, ל' אנה; מ' ונהורא.

## מאמר

## הסולם

## ד' פרשיות התפלין וקריאת שמע

היא מלכות, הנקראת יד כהה. התפלה, היא כתר, דהיינו כתר על ראשו של ז"א, בסוד, אין קדוש כהויה, שהכ"י רומזת על כתר (כנ"ל אות תקע"ב) כי סנדלפון קושר כל התפלות ועושה אותן כתר.

**תשנ"ה** בְּהַהוּא זַמְנָא צְרִיךְ וכו': בזמן ההוא צריכים לערוך השלחן לסעודת המלך, ולסדר משכן ומנורה וארון ומזבח וכל מיני שימוש של בית המלך. ואין כונתנו לסתם שלחן שאינו מעשיו של הקב"ה, כי אין כונתנו אלא אחר שלחן שהוא מעשיו של הקב"ה, שהוא השכינה שלו. והשכינה היא משכן שלו, של ז"א, שלחן שלו, מנורה שלו, ארון שלו, מזבח שלו, כי היא, השכינה, כלולה מכל כלי תשמישו של מלך העליון. שהוא ז"א.

שמע, העולה אל עמוד האמצעי שהוא למעלה, דהיינו ז"א, כי האם והבת, שהם בינה ומלכות, הן בגלות, כי משום שהמלכות כלולה בבינה, נמצא בשיעור הזה גם הבינה בגלות, ומיד שיורד, ז"א, מקשרים אותו עם הבת, שהיא המלכות, שנקראת יד כהה, כדי לקשר ה' שהיא ז"א, עם ה', שהיא המלכות, בשש ספירות. כי בק"ש הוא המשכת ו"ק דגדלות לז"א ומלכות. מיד מלחשים אל החכמה, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. שה"ס יחוד המלכות, שנמשך לה אז שפע מן החכמה.

## מאמר ד' פרשיות התפלין וקריאת שמע

**תשנ"ד** אֶחָד כְּבוֹד גִּי' וכו': אֶחָד, שבשמע ישראל, וּכְבוֹד, שבבשכמל"ו, בגי' מ"ה מן חֲכָמָה. כי מוריד החכמה אל אמא, ומיד שיורדת החכמה לאמא, קושרים אותה העם בקשר תפלין של ראש. כי קשר תפלין של ראש הי"ס לאה, שה"ס יבשה, (כנ"ל בהקדסה"ו אות ו"ה ר"ו) שהיא המקבלת החכמה היורדת, בסו"ה וראית את אחורי. הסובב על קשר של תפלין דראש. ומשום זה, הארבע פרשיות של התפלין הן, קדש ל', היא חכמה. והיה כי יבואך, היא בינה. שמע ישראל, היא תפארת, שכולל שש ספירות בשש מלות של שמע ישראל. והיה אם שמוע,

(דפויי דף רנ"ב ע"ב)

## מאמר לחם הפנים דאינון י"ב פנים

**תשנ"ו** אִינְהוּ אֵינּוֹן דְּמַתְקֵנֵי וכו': אלו שנקראים בנים, המכוונים כנ"ל, הם המתקנים יין ולחם של מלך העליון, ז"א, שנאמר בהם, את קרבני לחמי לאשי. כי אין להקריב אליו, אלא אלו הנקראים אשי ה' (שנתבאר לעיל אות תל"ט ע"ש) ומשום זה כתוב, את קרבני לחמי לאשי שעלינו נאמר, לכו לחמו בלחמי. ונקראים לחם הפנים, שהם י"ב פנים, המדומים

בג'

רצנו

### רעיא מהימנא

אשי יי'. ובג"ד את קרפני לחמי לאשי. דעליה אתמר, <sup>ט</sup> לכו לתמו בלחמי. ואתקרי לחם הפנים, דאינון י"ב אנפין, <sup>ט</sup> יברכך יהוה, יאר יהוה, ישא יהוה, תריסר אנפין דתלת חיון. **תשנז** מאי לחם דאלין פנים. דא נהמא דאדם, דאיהו יו"ד ה"א ו"א ה"א. ואית ליה נהמא בארבע אנפין, דאינון ארבע אתנון ידוד. האי נהמא דפתורא דמלפא, איהו סלת נקיה.

**תשנח** כבשן דיליה, דאופה ביה ינהמא, שכנתא. תמן אתבשל ואשתלים. <sup>ט</sup> ובג"ד, אין בוצעין אלא מאתר דגמר בשולא. כגוונא דשלימו דפרי, איהו גמר בישולו. והאי איהו אדני, גמר ושליו דידוד, דאיהו לחם הפנים. אדני, כבשן דיליה. דאיהו כבושה תחות בעלה. וכגינה אתמר, <sup>ט</sup> והר סיני עשן פלו מפני אשר ירד עליו יי' באש ויעל עשנו כעשן הכבשן. ולא ככבשן דאש דהדיוט, אלא ככבשן, <sup>ט</sup> דביה כבש רחמיו לעמיה, <sup>ז</sup> כד מצלין וכעון בעותין, כן יכבשו רחמיה את כעסך. <sup>ט</sup> וביה כבשי דרחמנא למה לה.

### חלופי גרסאות

מסורת הזהר (משלי ט) ויצא קמח צ"ד. ט (במדבר ו) ויהי רנו (צ"ב. ט) (שמות יט) ב"א רנו צ"א. 1 מוסיף נהמא דיליה. ט ל"ג ובג"ד. ט ל"ג דביה. פ רחמנו. צ ביה. ק ל"ג וביה.

### לחם הפנים דאינון י"ב פנים

לו לחם שהם בארבעה פנים, שהם ארבע אותיות הויה, הכוללות י"ב פנים, כנ"ל. לחם הזה של שלחן המלך הוא סלת נקיה. שאין שם משהו מחוץ ותבן שה"ט דינים. פירוש. הלחם הוא י"ב פנים דז"א. והוא נערך על השלחן, שהוא המלכות, הנקראת שלחן המלך.

**תשנח** כבשן דיליה דאופה וכנ"ל: הכבשן שלו שאופה שם הלחם, הוא השכינה ששם מתבשל ונגמר הלחם. ומשום זה, אין מתחילים לחתוך הלחם אלא ממקום שנגמר בישולו, דהיינו בדומה לשלמות הפרי שהוא בגמר בישולו. וזה הוא אדני, שהיא המלכות, שהיא גמר ושלמות של הויה, שהוא ז"א, שהוא לחם הפנים, דהיינו י"ב פנים הנ"ל, שהם בז"א. אדני, הוא הכבשן שלו, דז"א, המשלמת אותו. ונקראת כבשן, משום שהיא כבושה תחת בעלה. ובשבילה נאמר, והר סיני עשן כולו מפני אשר ירד עליו ה' באש ויעל עשנו כעשן הכבשן. ואין פירושו ככבשן האש של הדיוט, אלא ככבשן האש פירושו, שבו כובש רחמיו לעמו, כשמתפללים ומבקשים בקשות. כמו שאומרים כן יכבשו רחמיה את כעסך (ברכות ז') וכו' אמרו, כבשי דרחמנא למה לה. שסודות הקב"ה, נקראים כבשי דרחמנא. ובנהמא

### מסורת הזהר

מאמר

### הסולם

בג' הויות, של יברכך הויה, יאר הויה, ישא הויה, שבהם י"ב אותיות כנגד י"ב פנים של ג' חיות, פירוש. כי ד' חיות הן, פני אריה, פני שור, פני נשר, פני אדם, וכשנכללות זו מזו, אין בכל חיה מד' החיות, אלא ג' חיות אריה שור נשר, שהם י"ב פנים, אבל פני אדם חסר מכל אחת מד' החיות, ואפילו בפני אדם עצמו, אין שם אלא אריה שור נשר, ופני אדם, שהוא בחינת עצמו אין שם. והטעם היא כי פני אדם ממש, שהם מלכות מבחינתה עצמה, שה"ס מנעולא, חסרה בהן, ואין בהן אלא מלכות דמפתחא, הממותקת בבניה, שהיא בחינת עטרת יסוד דז"א, ולא מלכות ממש (כנ"ל בהקס"ז דף נ"ז ד"ה החיא, ובדף נ"ט ד"ה גו) וע"כ היא בכלל נשר, שהוא ז"א, ופני אדם ממש, שהוא מלכות מבחינת עצמותה חסרה שמה. (עי' לעיל ב"ב דף קנ"ח ד"ה בארבעין).

**תשנז** מאי לחם דאלין וכנ"ל: מהו הלחם של אלו י"ב פנים. זהו לחם של אדם, שה"ס הויה במילוי אלפין כזה, יוד הא ואו הא, שהיא בגימטריא מ"ה, כחשבון אדם. והם י"ב בסוד ג' הויות, שפירושו ג' קוין שבכל קו הויה אחת, שהם י"ב אותיות כנ"ל. ויש (דפני דף רנ"ב ע"ב)

רצד

רעיא מהימנא

**תשנט** ובנהמא ידאורייתא, אית סלת דיקב ליה מלכא, לאינון דאתמר עלייהו, כל ישראל בני מלכים. מיכלא דצדיקייא. ואית נהמא דאורייתא, דאיהו פסולת, לאינון עבדין ושפחות, דבי מלכא. ובג"ד במטרוניתא אתמר: «ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה, דאינון מארי מתניתין. ובג"ד אתמר במיכלא דמלכא, ועשירית האיפה סולת ודאי, ודא יו"ד מן אדני, איהי עשירית. ודא סלת דמיכלא דמלכא אשתכחת.

**תשס** קום בוצינא קדישא, אנת ורבי אלעזר ברה, ורבי אבא, ורבי יהודה, ורבי יוסי, ורבי חייא, ורבי יודאי, לתקנא דורונא למלכא, ולקרבא כל אברין, דאינון ישראל, וקרנן לקב"ה שהוא דאתקרי נשמה, לגבי אברים שכינתא קדישתא, אש של גבוה. ודאחיד בעצים, דאתקריאו עצי העולה, דאינון עץ החיים ועץ הדעת טוב ורע. עצי הקדש אתקריאו, אינון מארי תורה, דאתאחדת בהון אורייתא, דאתמר בה: «הלא כה דברי פאש נאם יי'.

**תשסא** ואתמר: «בה, עולה ליי', קרבן ליי', אשה ליי', ואתמר את קרבני לחמי לאשי. וקא פתיב דלית לקרבא קרבן אלא ליי', מאי ניהו, את קרבני לחמי לאשי. אלא ואתמר, דמאן דקריב דורונא, למקרב ליה למלכא, ולבתר איהו

מסורת הזהר

(צ) (משלי לא) ויהי רסה צ"ה ק) (ירמיה כג) יתרו פט צ"ד.

חלופי גרסאות

ר אית סלת דאורייתא. ש ליג ודאי. ת יי' וליג ודא יי'. א ודאי. ב דהיכלא. ג ואשתכחת. ד ליג ורי אבא. ה מוסיף ורי אבא; ורי אלעיא. ו קרבין. ז דאחיון. ח ליג בה; בשכינתא. ט אורח למאן.

מאמר

הסולם

לחם הפנים דאינון י"ב פנים

ישראל, הן נקרבות אל האברים של שכינה הקדושה, דהיינו לספירות המלכות, שהיא נקראת, אש של גבוה. ואש הזו נאחות בעצים הנקראים עצי העולה, שהם עץ החיים. שהוא ז"א, ועץ הדעת טוב ורע, שהוא המלכות. עצי הקדש נקראים, בעלי התורה, שהתורה נאחות בהם, שנאמר בה הלא כה דברי כאש נאם ה'.

מאמר את קרבני לחמי לאשי

תשסא) ואתמר בה עולה וכו': ונאמר בה בהמלכות, עולה לה. קרבן לה, אשה לה. ונאמר, את קרבני לחמי לאשי, והרי כבר כתוב, שאין להקריב קרבן אלא לה, ומה היא, את קרבני לאשי. ומשיב. הדרך הוא, שמי שמקריב מתנה, מקריבה אל המלך, ואח"כ, המלך מחלק למי שרוצה. אף ישראל מקריבים התורה שהיא המלכות, אל הקב"ה, שהיא לחמו, והיא יינו והיא בשר שלו. ונאמר בה בהתורה, שהיא מלכות, עצם מעצמי ובשר מבשרי. והיא בשר קדש

**תשנט** ובנהמא דאורייתא אית וכו': ובלחמה של תורה יש סלת נקיה, שנותן אותו המלך לאלו שנאמר עליהם כל ישראל בני מלכים, דהיינו אותם שנקראים בני, שהוא מאכל צדיקים. ויש לחמה של תורה שהוא פסולת, שנותנים לעבדים ושפחות של בית המלך, המשמשים לסוסים ופרשים של בית המלך, (כלהו אות תשס"ב) ומשום זה נאמר בהמלכה, ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה. שהם בעלי משנה. ומשום זה נאמר במאכל המלך, ועשירית האיפה סלת, סולת ודאי ועשירית האיפה היינו י' מן אדני, שהיא עשירית ודאי, וזו הסולת, נמצאת המאכל של המלך. כנ"ל.

**תשס** קום בוצינא קדישא וכו': אמר רע"מ, קום מאור הקדוש, אתה ורי אלעזר בנך, ורי אבא, ורי יהודה, ורי יוסי, ורי חייא, ורי יודאי. לתקן מתנה אל המלך, הקב"ה, ולהקריב כל האברים, שהם ישראל, שיהיו קרבנות אל הקב"ה. והיינו אותן הנקראות נשמות (דפו"י דף רנ"ב ע"ב)



**רצה**

**רעיא מהימנא**

פליג ליה, למאן דבעי. אוף הכי ישראל, מקריבין אונריתא לקב"ה, דאיהו לחמו, ואיהו יינו, ואיהו בשר דיליה, ואתמר בה, עצם מעצמי ובשר מבשרי. בשר קדש, דאוקמוה עלה מארי מתיבתאן, בבשר היורד מן השמים עסקינן.

**תשסב** קב"ה מאי עביד מההוא דורונא. ללמלא דאכיל על פתורא. דקרבין על פתוריה מפל מין ומין, סלת, וכינוני, ופסולת. ואיהו פליג מפתוריה, לכל מארי סעודתא, לכל חד פדקא יאות, על ידי ממנן דיליה. ומתהוא נהמא, דאיהו סלת, דמלפא אכיל, איהו מני למיהב לאינון דרחימין גביה. הה"ד, את קרבני לחמי לאשי ריח נחוחי. דהיינו אשי יי' ונחלתו ליאכלון האי איהו מסטרא דאילנא דחיי. אבל מסטרא דעץ הדעת טוב ורע, מני למיהב בינוני, למלאכים. ופסולת לשדין ומזיקין, דאינון משמשין לסוסון ולפרשין דמלפא.

**תשסג** ואוף הכי ידפרשין דמלפא, הוה מארי משנה, דאינון כמלאכים. משמשין לון שדים יי' יהודאי, דאינון רשימין באות שדי, ואית שדין ומזיקין מסטרא דמסאבו, דאתקריאו שדים עכו"ם. וזה לעומת זה עשה האלהים.

**תשסד** וכגין דא אמרו מארי מתניתין, דאינון ג' מינין מינייהו, חד מין דלהון כמלאכי השרת. ומין תניינא, כבני אדם. ומין תליתאי, כבעירן. ואית

**חלופי גרסאות**

י ליג ואיהו בשר דיליה. כ מוסף מתל למלא. ל מוסף יאכלון ודא הוא ההוא דאתמר ביה (משלי ט') לכו לחמו בלחמי ושתו בין מסכתי. ח ליג איהו. ו ליג דפרשין דמלכא הוו. ט המשמשין. ו דאינון יהודאי; ליג דאינון. פ באת יי' צ וחד וליג ומין תנינא.

**מסורת הזהר**

(ו) (בראשית ב) בא רח צ"ב. (ז) (דברים יח) לעיל אות תכ"ט צ"ה. (ח) (קהלת ז) שמנת פה צ"ל.

**סלת קמח בינוני ופסולת**

עץ החיים. וע"כ הוא סלת נקיה בלי פסולת כלל. אבל מצד עץ הדעת טוב ורע, שיש בו פסולת, צוה לתת הבינוני אל המלאכים. והפסולת, נותן לשדים ומזיקים, שהם משמשים לסוסים ולפרשים של המלך.

**תשסג** ואוף הכי דפרשין וכו': ואף כך, ניתן קמח בינוני הנ"ל, לפרשי המלך הם בעלי משנה, שהם כמלאכים. והמשמשים שלהם, הם שדים יהודים, שהם רשומים באות שדי דהיינו באותיות ש"ד מן שדי. ויש שדים ומזיקים מצד הטומאה, הנקראים שדים עכו"ם. כי זה לעומת זה עשה האלקים.

**תשסד** וכגין דא אמרו וכו': ומשום זה אמרו בעלי המשנה, שאלו ג' מינים שמהם שמן השדים דיהודים מין אחד שלהם, הם כמלאכי השרת. ומין שני הוא כבני אדם. ומין שלישי הוא כבהמות. ויש מהם חכמים בתורה שבכתב

**הסולם**

**מאמר**

קדש, שבעלי הישיבה העמידו עליה, בבשר היורד משמים אנו מדברים. פירוש. שע"י הקרבן שישראל מקריבים, נקרבים הנשמות אל המלכות, בסוד מ"ן, והמלכות מתקרבת אל המלך, דהיינו שנעשה היחוד של ז"א ומלכות, ומהארת הזווג מחלק המלך לכל העולמות.

**מאמר סולת קמח בינוני ופסולת**

**תשסב** קב"ה מאי עביד וכו': מה עושה הקב"ה ממתנה הוה, דהיינו מהארת הזוג שנעשה ע"י הקרבן. כנ"ל. הוא דומה למלך האוכל על שלחנו. שמקריבים על שלחנו מכל מין ומין, סלת, קמח בינוני, ופסולת. והוא מחלק משלחנו לכל היושבים בסעודה, ע"י הממונים שלו, לכל אחד כראוי לו. ולתם ההוא שהוא סלת, שהמלך אוכל, הוא מצוה לתת לאוהביו שהם אצלו. ד"ש, את קרבני לחמי לאשי ריח נחוחי, דהיינו אשי ה' ונחלתו יאכלון. ומאכל זה הוא מצד

(דפו"י דף ר"ב ע"ב \*) דף ר"ג ע"א

רצו

רעיא מהימנא

בהון תפימין באורייתא דבכתב ודבעל פה. אתקרי יוסף שינדא, על שם דאוליד ליה שד. ולאו למגנא אמרו מארי מתניתין, אם הרב דומה למלאך יי צבאות תורה יבקשו מפיהו. ואשמדאי מלכא, הוא וכל משפחתיה, הא אוקימנא דאינון שדין יהודאין, דאתפפיין באורייתא, ובשמהן דאורייתא.

**תשסה** ובני אהרן, בגין דעריכו קרבנהון, בגין דא אתענשו, דכלהו קרבנין אע"ג דאתקריבו לגבי מלכא, איהו פליג לון לכל חד פדקא חזי. ונטל לחולקיה מה דאתחזי ליה. (ע"כ רעיא מהימנא).

חלופי גרמאות

ק היה.

מאמר

הסולם

סולת קמח בינוני ופסולת

שבכתב ושבעל פה. ואותו הנקרא יוסף השד, הוא על שם שהולידו שד. ולא לחנם אמרו בעלי משנה, אם הרב דומה למלאך ה' צבאות תורה יבקשו מפיהו. כי בעלי משנה דומים למלאכים (כנ"ל אות תשסג). ואשמדאי, מלך השדים, הוא וכל משפחתו, הרי העמדנו, שהם שדים יהודים, שנכנעו בתורה ובשמות התורה. **תשסה** ובני אהרן בגין וכו': ובני אהרן, משום שערכו הם את קרבנותיהם, משום זה נענשו. כי כל הקרבנות, אע"פ שנקרבים אל המלך, המלך מחלק אותם לכל אחד כראוי לו, ולוקח לחלקו מה שראוי לו. פירוש המאמר. לג' חלקים נחלקת שפע הקרבן. א) סולת נקיה, שה"ס שפע חסדים הנמשכים מז"א, שבחסדים אין שום אחיזה לקליפה וע"כ נקראת סולת הרומזת שאין בה שום פסולת. ב) קמח בינוני, והוא הארת ו"ק דחכמה, הנמשכת ממלכות, שה"ס הארת החכמה ממטה למעלה. ג) פסולת, היינו הארת החכמה הנמשכת ממעלה למטה, שזה היה חטא עצה"ד. וז"ש, ואיהו פליג מפתוריה וכו'. כי ישראל מקריבים הקרבן המזווג ז"א ומלכות, שמהארת הזווג יוצאים ג' מיני שפע הנ"ל, וז"א בעצמו מחלק אותם, ומההוא נהמא דאיהו סולת דמלכא אביל. כי ז"א הוא בסוד כי חפץ חסד הוא, וע"כ אוכל הסולת שה"ס אור חסדים. איהו מני למיהב לאינון דרחימין גביה, שהוא מאכל האוהבים הדבוקים בחסד כמו ז"א, וז"ש, האי איהו מסמרא דאינא דחיי, דהיינו מצד ז"א שנקרא עין החיים. שממנו נמשכים שפע החסדים. אב"ל מסמרא דעין הדעת טוב ורע, שהוא המלכות, שממנה נמשכת שפע החכמה, מני למיהב בינוני למלאכין, דהיינו קמח בינוני, שה"ס

(דפו"י דף רנ"ג ע"א)

וביום

## רצו

## פנחס

**תשמו** ר' א' וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה וגו'. אמר רבי אבא, יום הבכורים, מאן יום. דא נהר היוצא מעדן, דאיהו יומא מאינון בכורין עלאין. ודא איהו דאורייתא תלא ביה, ואיהו אפיק כל רזין דאורייתא. ובגין דאיהו אילנא דחיי, פרי אילנין אצטריכו לאייתא.

## רעיא מהימנא

**תשמו** וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה וגו'. רבי אבא אמר, יום הבכורים אינון בכורים עלאין דאורייתא. הה"ד, א ראשית בכורי אדמתך תביא וגו'. אמר ר"מ, כגוןא דבכורים לאמהון, אוף הכי אתקריאו פירות בכורים, דפירות דאילנין, א בכבורה בתאנה, הכי ישראל קדמונים ובכורים לקב"ה, מכל אומין דעלמא, הה"ד א קדש ישראל לידן"ד וגו'. ובג"ד אתמר בהון, א תביא בית יהוה אליהך. ובגין דא אומין עכו"ם, דאתמר בהון א ויאכלו את ישראל בכל פה. יאשמו רעה תבא אליהם.

**תשמה** אוף הכי א' דקליל שית ספיראן, ואיהו בן י"ד, אתקרי בכ"ר.

## חלופי גרסאות

ר מוסיף ובחבורא קדמא וביום. ש ל"ג ו'.

(ישעיה ט) תקיח קר ט"א צ"ר.

## מסורת הזהר

א) אמר נ צ"ת. ב) (שמות כג) משפטים קנה צ"מ.

ג) (הושע ט) תרומה קי צ"ט. ד) (ירמיה ב) לעיל אות

תשמו צ"ז. ה) (שמות כג) משפטים קנה צ"מ. ו) (ישעיה ט) תקיח קר ט"א צ"ר.

## הג השבועות

## הסולם

## מאמר

## מאמר להג השבועות

נאמר בהם, בפירות בכורים הרומזים לישראל, תביא בית ה' אלקיך. דהיינו שיזכו לגאולה שלמה. ומשום זה אומות עכו"ם שנאמר בהם, ויאכלו את ישראל בכל פה, נאמר עליהם, כל אוכליו יאשמו רעה תבא אליהם.

**תשמה** אוף הכי ו' וכו': אף כך ו', שהיא ז"א, הכולל שש ספירות, והוא בן י"ה, שהם או"א הנקראים בכורים, נקרא בכ"ר. וכל הענפים היוצאים ממנו שבהם ראשים, דהיינו המדרגות שיש בהן ג"ד המכונים ראש, נקראים בכורים. ו', היא נהר מאלו בכורים עליונים, שהוא ז"א, והיינו הנהר היוצא מעדן, שהוא י"ה, וזה הוא שהתורה תלויה בו. וכשיוצא ומתגלה, יוצאים כל סודות התורה. ומשום שהוא עץ החיים, והוא התורה, וזה שכתוב, עץ חיים היא למחזיקים בה. והמצות של ז"א שהוא התורה, דומות לאבי פירות האילן, שצריכים להביא בית ה'.

אמר

**תשמו** וביום הבכורים בהקריבכם וגו': אמר רבי אבא, יום הבכורים, מי הוא יום. ומשוב, זהו נהר היוצא מעדן, דהיינו ז"א, שהוא יום מאלו בכורים העליונים שהם י"ה או"א, הנקראים בכורים. וזה הוא שהתורה תלויה בו, דהיינו ז"א, והוא מוציא כל סודות התורה. ומשום שהוא עץ החיים, צריכים להביא פירות האילן.

## רעיא מהימנא

**תשמו** וביום הבכורים בהקריבכם וגו': ר' אבא אמר, יום הבכורים, הם בכורים עליונים של התורה, שהם או"א, ז"ש ראשית בכורי אדמתך תביא וגו'. אמר רעיא מהימנא, כמו בכורים לאמם, כן נקראים פירות בכורים של פירות אילנות, כבבורה בתאנה. כך ישראל שהם ראשונים ובכורים להקב"ה, מכל אומות העולם. ז"ש קדש ישראל לה' וגו'. ומשום זה (דפו"י דף רנ"ג ע"א)

**רעיא מהימנא**

**רצח**

וְכָל עֲנָפִין דְּנִפְקִין מִנִּיה דְּבַהוּן רֵאשִׁין, \*\* אֲתַקְרִיאוּ בְּפוּרִים. ו' אִיהוּ נְהָר, מֵאִינוּן בְּפוּרִים עֲלָאִין, וְהָהוּא א נְהָר נִפְקִי מֵעֵדָן. וְדָא אִיהוּ דְּאוּרִייתָא תְּלִיא בֵּיה. וְכַד נִפְקִי נִפְקִי כַּל רְזִין דְּאוּרִייתָא, וּבְגִין דְּאִיהוּ אֵילָנָא דְּחַיִּי אוּרִייתָא, ב הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, ׀ עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחְזִיקִים בָּהּ. וּפְקוּדִין דִּילָהּ דְּמִיָּין לְאִיבָא פְּרִי דְּאֵילָנִין, אֶצְטְרִיכוּ לְאִייתָאָהּ.

**תשסט** אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא ג' וְאִי תִימְרוּן אָמַאי בְּפוּרִים, דְּלַהוּן אֲתַקְרִיאוּ מְנַחָה חֲדָשָׁה, מְשִׁית יְרַחֲיִן לְשִׁית יְרַחֲיִין. ד' וּמְבַר נֶשׁ דְּאֲתַמַּר בֵּיה ׀ פִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׁדָה לְתַשַׁע יְרַחֲיִין, אוּ לְשִׁבְעָה. וּבְעֵירָא אוּף הַכִּי, ׀ שְׂבַעַת יָמִים יִהְיֶה תַּחַת אָמוּ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהִלְאָה יִרְצָה לְקַרְבַּן אֲשֶׁה לַיהוָה, לְקַרְבָּא קַרְבָּנָא קָדָם יי'. וְעוּד סְפִירָאן, בַּהוּן שְׁם יְהוָה, וְכָל כְּנוּזִין דִּילֵיהּ, אָמַאי אֲתַקְרִיאוּ בְּשֵׁם חִיָּין.

**תשע** אָלָא מְנַחָה חֲדָשָׁה ׀ בְּאַרְח רְזָא , דָּא שְׂכִינְתָּא. מְשִׁית יְרַחֲיִין לְשִׁית יְרַחֲיִין, אֵינוּן שִׁית סְפִירָאן, דְּאֲתַקְרִיאוּ שְׁנַיִם קְדַמוּנִיּוֹת לְבְרִיאַת עֲלָמָא, דְּאֵינוּן

**חלופי גרסאות**  
ת מוסיף כגונא דא דן. א ל"ג נהר.  
ב חדא היא. ג ואין. ד ובר; ל"ג  
מן ומבר עד או. ה מוסיף מנחה  
חדשה בארת.



**מסורת הזוהר**  
ז (משלי ג) ב"א רכט צ"א.  
ח (דברים כ) בשלח צח צ"י.  
ט (ויקרא כב) תוריע ט צ"ג.

דרך אמת דן צורת המנורה.

**תשסט** אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא וכו': ה'. וּמַהוּ הַטַּעַם שְׂצָרִיכִים שְׂבַעַת יָמִים. וְעוּד. אר"מ, וְאִם תֵּאמַר, לְמַה הַבְּכוּרִים, שְׂקוּרָאִים אוּתָם מְנַחָה חֲדָשָׁה, הֵם נִמְצְאִים בְּאֵילִן, מִשְׁשֶׁה חֲדָשִׁים לְשֶׁשֶׁה חֲדָשִׁים, דְּהֵיִינוּ בְּשֶׁשֶׁה חֲדָשִׁי הַחוּרְף וְהַסְתִּיּוֹ, שְׁהֵם בְּאֵילִן כְּמוֹ עוּבַר בְּמַעֵי אָמוּ, וּמִשְׁעָה שְׂצוּמַחִים עַד גַּמַּר בִּישׁוּלָם הֵם ג"כ שֶׁשֶׁה חֲדָשִׁים. מַהוּ הַטַּעַם שְׁהֵם בְּשֶׁשֶׁה חֲדָשִׁים. וְאִם שְׂנֵאמַר כּוֹ כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׁדָה. מַהוּ הַטַּעַם, שְׁהוּא בְּעִיבוּר תַּשַׁעַת חֲדָשִׁים אוּ שְׂבַעַת. וְהַבְּהֵמָה נֵאמַר בַּה ג"כ, שְׂבַעַת יָמִים יִהְיֶה תַּחַת אָמוּ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהִלְאָה יִרְצָה לְקַרְבַּן אֲשֶׁה לַה', דְּהֵיִינוּ לְהַקְרִיב קַרְבָּן לְפָנֵי (דפו"י דף רנ"ג ע"א)

**מאמר**  
**הסולם**  
ה'. וּמַהוּ הַטַּעַם שְׂצָרִיכִים שְׂבַעַת יָמִים. וְעוּד. הַסְּפִירוֹת, שְׂבַהֲן שֵׁם הוּיָהּ וְכָל הַכְּנוּיִם שְׁלוֹ, לְמַה נִּקְרְאוּת בְּשֵׁם חַיּוֹת. דְּהֵיִינוּ בְּשֵׁם אַרְיָה, שׁוּר, נֶשֶׁר, אָדָם.  
**תשע** אָלָא מְנַחָה חֲדָשָׁה וכו': וּמִשְׁבִּיב, אֵלָא מְנַחָה חֲדָשָׁה בְּדֶרֶךְ סוּד, פִּירוּשָׁה הַשְּׂכִינָה. מִשְׁשֶׁ חֲדָשִׁים לְשֶׁשֶׁ חֲדָשִׁים, שְׁהַפִּירוֹת בְּעִיבוּר הָאֵילָן, הֵם שֶׁשֶׁ סְפִירוֹת חֲגִ"ת נה"י, הַנִּקְרְאִים שְׁנַיִם קְדַמוּנִיּוֹת לְבְרִיאַת הָעוֹלָם, וְהַ"ס שִׁיתָא אֵלְפִי שְׁנַיִ שְׁעוּמַד הָעוֹלָם, וְנִקְרְאִים שְׁנַיִם מִצַּד אָמַא עֲלִינוּנָה, שְׁהִיא בִּינָה, וּמִצַּד אָמַא תַּחְתּוּנָה, שְׁהִיא הַמַּלְכוּת, נִקְרְאִים חֲדָשִׁים. וּמִשׁוּם שְׁשַׁע סְפִירוֹת

**רצמ**

**רעיא מהימנא**

שיתא אלפי שנין הוי עלמא, מסטרא דאימא עלאה. ומסטרא דאימא תתאה, אתקריאו גרחין. וגגין ידקדמו לעלמא, וכל בגיין, אתקריאו בפורים.

**תשעא** ושכינתא מנחה חדשה, מסטרא דתיה, דאתמר בה ודמות פניהם פני אדם. ואיהו תשע לחשבון ועיר דחנוף. איהו בר נש דאתייליד לתשע גרחין דעוברא, דאיהי עשיראה. ויבדא כליל מפלהו, ואתקרי בן בוכרא, על שם אות ברית, דאיהו י, טפה קדמאה דאתמשך מניה זרע יורה פחץ. דאיהו ו, ואיהו י, סליק על ו, כאיבא דסליק על ענפא דאילנא.

**תשעב** ואע"ג דכמה ענפין אית באילנא, וכמה תאנים עלייהו, אינון דאקדימו בקדמיתא, אתקריאו בפורים. אלין אינון רישין דכלהו. בגוונא דלהון אתמר שאו שערים ראשיכם. שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. שאו את ראש כל עדת בני ישראל.

**חלופי גרמאות**

ו דאתקדמו, ז ובה, ח כלי מכלהון, ט ל, י דאתקריאו; דאתקדימו.

**ממורת הזהר**

(י) (יחזקאל א) ב"א פה צ"א. כ) (תהלים כד) ב"א קעא צ"א. ל) (ישעיה מ) הקסה"ז ז צ"ח. מ) (במדבר א).

**הג השכוונות**

עליהם, אלו שהקדימו להתבשל בתחילה נקראים בכורים. אלו הם הראשים של כולם. וכמו הם נאמר, שאו שערים ראשיכם שפירושו כמו, שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. וכן שאו את ראש כל עדת בני ישראל.

**הסולם**

פירושו. כי אומר הטעם שהאדם נקרא בן בכור, משום שבא מטפת יסוד שה"ס י" שכלולה מעשר ספירות. שבכללן יש ג' ראשונות כח"ב, שהם נקראים בכורים. ולפי"ז צריכים כל בני אדם להיות בכורים, ולמה נקרא בכור רק בן ראשון, וכדי שלא יקשה לך זה, הוא אומר, ואע"ג וכו' אינון דאקדימו בקדמיתא אתקריאו בכורים. כי גלוי הג"ר, שנקראים בכורים, הוא רק על פרי ראשונה, ועל בן הראשון, ועל שאר בניו אין הג"ר נגלים אע"פ שהם נמשכים מן י' וז"ש, אלין אינון רישין דכלהו, שהבן הראשון הוא הראש לכל הבאים אחריו, כלומר שעליו נגלו ג"ר הנקראים ראש, וממנו מאיר הראש לשאר בניו. ומביא ראיה שראש פירושו ג"ר, מהכתוב, שאו שערים ראשיכם, ששאו שבכאן פירושו ג"ר, כמו שאו מרום עיניכם וגו' שפירושו ג"ר, כי עיניכם ה"ס חכמה. וכן שאו את ראש כל עדת בני ישראל פירושו ג"ר. ועד"ז נקראים הבכורים ראשים, ע"ש הג"ר.

שאו

**מאמר**

ספירות קדמו לעולם ולכל הכריות, הן נקראות בכורים. וז"ס שפירות האילן הם בכורים בששה חדשים, דהיינו מזמן הצמיחה עד גמר בישולן. דהיינו כנגד חג"ת נה"י שמצד המלכות.

**תשעא** ושכינתא מנחה חדשה וכו': והשכינה שהיא מנחה חדשה, מצד החיה שנאמר בה, ודמות פניהם פני אדם. הוא תשעה חדשי עיבור, כי אדם בגימטריא תשעה בחשבון קטן דחנוף, כי בסוד מספר קטן, שהוא במטטרון, הנקרא חנוף, חושבים כל האותיות רק במספר יחידות, והפ' יהיה רק ד' וכן הת' רק ד', וכו' כך, שלפי זה אדם בגי' תשעה, כי א"ד הם חמשה, ועם הפ' שהוא ד', הם ט'. והוא סוד האדם שנוולד לתשעה חדשי עבור, והאדם הנוולד הוא עשירי להם. ובהוה הוא כלול בכל עשר ספירות. והאדם נקרא בן בכור, על שם אות ברית, שהוא יסוד, שהוא י' על שם טפה ראשונה שנמשך ממנו זרע יורה כחץ, שהאדם נולד ממנה, וכל טפה נקראת י' מפני שכוללת י' ספירות. שהוא, היסוד, הוא ז', והיא הטפה, היא י' העולה על הו', שהוא יסוד, כמו פרי העולה על ענף האילן. וכיון שבי' ספירות יש ג"ר, שה"ס בכורים. ע"כ נקרא האדם בן בכור.

**תשעב** ואע"ג דכמה ענפין וכו': ואע"פ שכמה ענפים יש באילן, וכמה תאנים (דפוי" דף רנ"ג ע"א \* דף רנ"ג ע"ב)

ש

## רעיא מהימנא

**תשענא** שאו שערים ראשיכם. שערים אלין, אינון חמשין תרעין דבינה. דאיהי מתיבתא דלעילא. ושאו פתחי עולם, דמתיבתא תפאה, דכל מאן דאשתדל באורייתא לסוף מתנשא. הה"ד, אם נבלת בהתנשא. ואוקמוה מארי מתניתין, כל המנבל עצמו על דברי תורה, לסוף מתנשא, ויבא מלך הכבוד, ולית כבוד אלא תורה.

**תשעד** מהכא, מאן דיליף אורייתא דאתקריאת כבוד, אקרי מלך. ולא תימא בההוא עלמא דאיתי ולא יתיר, אלא מלך בתרין עלמין, בדיוקנא דמאריה. ובגין דא כפול פסוקא תרין זמנין, חד מי זה מלך הכבוד. תנינא מי הוא זה מלך הכבוד. שאו שערים ראשיכם, מאי ראשיכם תרין זמנין. אינון חיון דמרפכתא עלאה, וחיון דמרפכתא תתאה. (ע"כ רעיא מהימנא).

**תשעה** רבי שמעון פתח קרא ואמר, שאו שערים ראשיכם וגו'. האי קרא אוקמוה ואתמר. אבל שאו שערים ראשיכם, אלין אינון תרעין עלאין, תרעין דסקלתנו עלאה. ואינון חמשין תרעין. ראשיכם, אינון ראשים מאן אינון. אלא, כל חד וחד, אית ליה רישא לאתפשטא ולמיעל דא בדא, ולאכללא דא בדא.

**תשעו** אשפחנא בספרא דתנוף, שאו שערים, אלין אינון תרעין דלתתא מאכהן, ואינון תלתא בתראין. ראשיכם: אלין אינון ראשי אלפי ישראל, ואינון אבהן עלאי, ואינון ראשין דאינון תרעין. ובגין אלין דאינון אופנים, דסתין

חלופי גרמאות

כ מוסף תתאה דאינון ראשיכם. ל מוסף שערים ראשיכם.  
ח ל"ג ואינון; דאינון.

מסורת הזהר

(1) (משלי ל).

הג השבועות

## הסולם

מאמר

עליונה, שלמעלה מחזה דז"א. והחיות דמרכבה התחתונה, שבמלכות. (ע"כ רעיא מהימנא).

תשעה) רבי שמעון פתח וכו': רש"י המקרא, ואמר, שאו שערים ראשיכם וגו'. מקרא הוה העמידו, ולמדנו. אבל, שאו שערים ראשיכם, אלו הם שערים עליונים, שערי התבונה העליונה, והם חמשים שערים. ראשיכם, אלו ראשים מי הם. ומשיב, אלא כל אחד ואחד דהיינו כל שער ושער יש לו ראש להתפשט ולהכנס זה בזה, ולהכלל זה בזה.

תשעו) אשכחנא בספרא דהנוף וכו': מצאתי בספרו של תנוף, שאו שערים, אלו הם השערים שלמטה מן האבות, דהיינו שלמטה מחג"ת הנקראים אבות. והם שלש ספירות אחרונות, שהן נצוח הוד יסוד. ראשיכם, אלו הם ראשי אלפי ישראל, והם האבות העליונים שהם חג"ת הנעשים בגדלות חב"ד, והם הראשים של אלו השערים. ובשכיל אלו נה"י שהם האופנים

תשעג) שאו שערים ראשיכם: שערים, אלו הם חמשים שערי בינה, שהם ישיבה של מעלה. ושאו פתחי עולם, היינו דישביה התחתונה, שהיא המלכות. שכל מי שעוסק בתורה לסוף מתנשא. ד"ש אם נבלת בהתנשא. והעמידו בעלי המשנה, כל המנבל עצמו על דברי תורה לסוף הוא מתנשא. והיינו ויבא מלך הכבוד, שאין כבוד אלא תורה.

תשעד) מהכא מאן דיליף וכו': מכאן, מי שלומד תורה הנקראת כבוד, הוא נקרא מלך. כי כתוב, ויבא מלך הכבוד. ואל תאמר שהוא בעולם הבא והוא ולא יותר, אלא הוא מלך בבי' עולמות בצורת אדונו. ומשום זה נכפל הפסוק ב' פעמים, פעם אחת, מי זה מלך הכבוד, והשניה, מי הוא זה מלך הכבוד. שיורה על שני עולמות, בעולם הזה ובעולם הבא. שאו שערים ראשיכם, מהו ראשיכם ב' פעמים. ומשיב, אלו הם החיות דמרכבה (דפרי"ך דף רנ"ג ע"ב)

שא

פנהם

ונטלין לון על בתפיהו, אמרי שאו שערים ראשיכם, שאו למאן. לראשיכם. דאינון ראשין עליכו, ושלטנין עליכו. והנשאו פתחי עולם. אלין אמקן וארבע אינון דלתתא.

**תשעו** ויבא מלך תפוד, דא מלכא עלאה דכלא, דאיהו מלך מההוא פבוד, דנהיר לסינתרא, ומאן איהו. וצבאות. ויבא, לאן אתר. למיעל אורייתא בארונא, בחבורא חדא, פדקא יאות. וכיון דהאי עאל לאתריה, פדין אורייתא עאל בארונא. ואתחבר חבורא חדא, אורייתא עלאה, באורייתא דבעל פה, ומתחברו לפרשא מילין סתימין.

**תשעה** אימתי. בשבועותיכם. למנינא דאתון מונין. דבכל שעתא דישראל

חלופי גרמאות

1 מתחברן, 0 לאפרשא.

חג השבועות

הסולם

מאמר

הכתפים של אדם הנושאים את ראשו של אדם, כן נה"י מנשאים החג"ת לבחינת ראש. וז"ש, אמרי שאו שערים ראשיכם וכו', דאינון ראשין עליכו ושלטנין עליכו, שע"כ אנו אומרים אל נה"י, שאו שערים ראשיכם, שינשאו את החג"ת להיות ראשים. ועליכו פירושו כמו בשבילכם, וז"ש, דאינון ראשין עליכו ושלטנין עליכו, כי בשבילכם הם ראשים ושליטים. דהיינו שמתגלה בהם הג"ר על ידכם, שהן מכונות ראש ושליט, ואז, והנשאו פתחי עולם, וכו', דהיינו שישפיע וינשא גם את המלכות.

**תשעו** ויבא מלך הכבוד: זה הוא מלך העלין של כולם, דהיינו ז"א הכולל את חג"ת נה"י האלו, שהוא מלך מאותו הכבוד, כי מאיר ללבנה, שהיא המלכות, הנקראת כבוד. ומאן איהו. הויה צבאות, דהיינו ז"א, שנקרא כן. ויבא, שואל, לאיזה מקום יבא. ומשיב, להביא את התורה שהיא ז"א, בארון, שהוא מלכות, בחבור אחד כראוי. כי כיון שזה נכנס למקומו, דהיינו אחר שנודווג ז"א במלכות, שהיא מקומו, אז נבחן, שהתורה שהיא בחינת ז"א, נכנסה בארון שהוא בחינת המלכות. ונתחברו חיבור אחד, התורה העליונה, שהיא בחינת ז"א, בתורה שבעל פה שהיא בחינת המלכות. כי מתחברים לפרש דברים סתומים. דהיינו לגלות סודות התורה לצדיקים.

**תשעה** אימתי. בשבועותיכם וכו': שואל, מתי נעשה היחוד הזה. ומשיב, שעל זה כתוב

האופנים, המסבכים ונושאים אותם על כתפיהם, אומרים שאו שערים ראשיכם, שאו. את מי. את ראשיכם, שהם החג"ת, ראשים עליכם ושולטים עליכם. והנשאו פתחי עולם, אלו הם האמהות, והן ארבע שלמטה, דהיינו חו"ג תו"מ שבמלכות. ששרה היא חסד, רבקה גבורה, לאה ת"ת, ורחל מלכות.

פירושו. מחזה ולמעלה דו"א, שה"ס חג"ת, הם בחסדים מכוסים מחכמה. ומחזה ולמטה דו"א, שם מקום גילוי של החכמה, אבל חסדים מחסדים. ואין החכמה יכולה להאיר בלי חסדים, וכדי שז"א יזדווג עם המלכות צריכים מקודם הנה"י והחג"ת להכלל אלו מאלו, ואז יש בנה"י חכמה וחסדים יחדיו, ויכולים להאיר, ואז הם יכולים להשפיע אל המלכות. וכן החג"ת שהם חסדים נשלמים על ידי גילוי החכמה שבנה"י. ואז נבחן, שנה"י הם שערים לחג"ת, שאי אפשר לקבל הארת החסדים השלמה מן חג"ת דו"א מטרם שתתגלה החכמה בנה"י דו"א, כי זולתם נבחנים החסדים שבחג"ת בבחינת ו"ק בלי ראש. אבל אחר שנגלה החכמה בנה"י, וחג"ת ונה"י נכללו זה מזה, נבחנים החג"ת לראשים, כי נעשו על ידיהם לבחינת ג"ר הנקראים ראשים. באפן שנה"י הם שערים להעלות את החג"ת לבחינת ראשים.

וז"ש, ובגין א"י, דאינון אופנים דסחרן ונטלין לון על כתפיהו, כי נה"י דו"א נקראים אופנים, והם הנושאים על כתפיהם את החג"ת דו"א, כלומר שהם המנשאים אותם לבחינת ראשים. ומה שאומר על כתפיהו, רומז כמו (דפו"י דף רנ"ג ע"ב \*) דף רנ"ד ע"א)

## פנחס

## שב

עבדין חושבנין לַרְחִין וְזַמְנִין, קב"ה אַתְקִין תִּיבָה גוֹ אֵינוֹן רְקִיעִין, וְאַעֲבֵר פְּרוּזָא, הָא בְּנֵי לַתְּפָא, קַדְשׁוֹ נְרָחָא, ׀ קַדְשׁוֹ זַמְנָא, אַתְקַדְשׁוּ פְּלִכּוּ לְעִילָא. וְעֵבֵיד לְכָל חִילֵי דְבִשְׁמֵיָא, דְּמַתְקַדְשִׁין פְּתָדָא בְּעַמָּא קַדִּישָׁא, וְכִלְהוּ נְטְרֵי פְּתָדָא, נְטִירָא חָדָא, וְעַל דָּא בְּשַׁבְּוֹעוֹתֵיכֶם, ׀ לְמַנְיָנָא דְאַתּוֹן מוֹנִין ׀ אֵינוֹן שְׁבַע שְׁבֻתוֹת.

**תשעט** וּכְדִין מְשִׁיךְ קב"ה, מְשִׁיכוּ דְשְׁבַע דְרָגִין ׀ לַתְּפָא, בְּהוּא דְרָגָא דְאַתְאַחַד י בְּהוּ, בְּאֵינוֹן שְׁבַע שְׁבֻתוֹת. וְאֵי תִימָא, וְהָא שִׁיתָא אֵינוֹן וְלֹא יִתִיר. אֲלֵא כְּדִין אֵימָא יִתְבָּא עַל אֶפְרוּחִין, וְאֲשַׁתְּכַחַת רְבִיעָא עֲלֵיהוּ. וְאַנְן ׀ מִפְּרָחִין לָהּ, וְנְטִלִין אֵינוֹן שִׁית בְּנִין. בְּהָא דְרָגָא דְלַתְּפָא, לְקִימָא דְכְּתִיב, ׀ שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים וְגו'.

**תשפ** רַב הַמְנוּנָא סָבָא אָמַר, בְּהָא יוֹמָא, לֹא נְטִלִין יִשְׂרָאֵל אֲלֵא חֲמֵשׁ בְּנִין, וְאֵינוֹן חֲמֵשָׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה. וְאֵי תִימָא שִׁית אֵינוֹן. אֲלֵא שְׁבַע אֵינוֹן, בְּחַד צְפֹר דְאַשְׁכַּחַת בֵּין גְּדַפְקָא דְאֵימָא. וְיִשְׂרָאֵל, נְדַעֵי לְמִיְצַד צִידָא טְבָא, רַבָּא וְנְקִירָא. מַה עֲבָדִי. מִפְּקֵי מַתְחוֹת גְּדַפְקָא דְאַמְהָא, הוּא צְפֹרָא, בְּלַחֲשׁוֹ דְפּוּמָא מְלַחֲשׁוֹ לְגַבְהָ, לְחִישׁוֹ בְּתַר לְחִישׁוֹ.

## חלופי גרסאות

ע ל"ג קדשו. פ ל"ג למנינא. צ בשבע ול"ג אינון; באינון. ק דלעילא בהווא דרגא לתתא. ד ל"ג בהו. ש פרחין.

## מסורת הזהר

(0) (דברים כב) לעיל אות תשנ"ב צ"ג.

## שלח תשלח את האם

נהי"מ, ונמצאת רובצת עליהם, מפריחים את הבינה מהם ולוקחים אלו ששה בנים, שהם חג"ת נה"י, עם המדרגה שלמטה, שהיא מלכות, לקיים מה שכתוב, שלח תשלח את האם, שהיא בינה, ואת הבנים, שהם חג"ת נהי"מ, תקח לך. וע"כ אנו ממשיכים שבע שבתות, דהיינו גם המלכות. ואחר שהמשכנו גם את המלכות, אנו ממשיכים את חג"ת נה"י לכלול אותם בהמלכות.

## מאמר ישראל ידעני לטיצד צידא טבא

**תשפ** רַב הַמְנוּנָא סָבָא וכו': רה"ס אמר, ביום ההוא אין ישראל לוקחים אלא חמשה בנים, והם חמשה חומשי תורה, דהיינו חג"ת נ"ה דז"א, שהם חמשה חומשי דז"א שנקרא תורה. ואם תאמר הרי שש ספירות הן, כי יש גם יסוד. ומשיב, אלא באמת שבע הן, עם צפור אחת שהיא מלכות הנמצאת בין כנפי אמא, שהיא בינה. ומה שחשב תחילה רק ה' מדרגות שהן חג"ת נ"ה, הוא משום שעיקרם אינון אלא ה' מדרגות, ויסוד ומלכות, הם ב' כוללים של אותן ה' מדרגות, ואין בהם חידוש יותר. וישראל יודעים לצוד ציד טוב גדול ויקר

## הסולם

כתוב. וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבועותיכם, שפירושו, למספר שאתם סופרים. כי בכל זמן שישאל עושים חשבונות לחדשים וימים טובים, הקב"ה מתקן תיבה בתוך הרקיעים, דהיינו כמו התיבה לשליח צבור, ומעביר כרוז, הרי בני למטה קדשו החדש, קדשו היום טוב, התקדשו כלכם למעלה. ועושה שכל צבאות השמים יתקדשו כאחד עם עם הקדוש, וכלם שומרים שמירה אחת, באותו יום שקבעו ישראל למטה, ועל כן כתוב, בשבועותיכם, דהיינו למספר שאתם סופרים את אלו שבע שבתות.

## מאמר

## מאמר שלח תשלח את האם

**תשעט** וּכְדִין מְשִׁיךְ קב"ה וכו': ואז ממשיך הקב"ה המשכת שבע מדרגות למטה במדרגה היא, דהיינו במלכות, שמתאחדת בהם באלו שבע שבתות שה"ס חג"ת נהי"מ. ואם תאמר, הרי שש מדרגות הן ולא יותר, דהיינו חג"ת נה"י, שהרי המלכות היא המקבלת אותן, ואינה בחשבון. ומשיב, אלא אז אמא, דהיינו בינה, יושבת על האפרוחים, שהם חג"ת (דפוי" דף רנ"ד ע"א)



שג

פנחס

**תשפ"א** וְהָיָה צְפוּרָא דְחַיִּישׁ לְאִינוּן לְחַיִּישׁ, וְלְאִינוּן קָלִין, דְקָא מְלַחְשֵׁי לְגַבְהָ. וְאֵע"ג דְאִיְהִי תַחֲתוֹת גְּדַפֵּי אִמְהָא, וְקִיף רִישָׁא וְאִסְתַּפְּלַת לְגַבֵּי תַּהוּא לְחַיִּישׁוֹ דְקָלָא, וּפְרַחַת לְגַבֵּייהוּ, וְנִפְקַת מִתַּחֲתוֹת גְּדַפְהָא דְאִמְא. פִּינוּן דְיִשְׂרָאֵל נְטִלֵי לָהּ, אֲתַקִּיפוּ בָהּ, וְלַחְשִׁין לָהּ, וְקִשְׁרִין לָהּ בְּקִשְׁוֹרָא דְלֹא תִפְרַח וְתִזִיל. מִיַּד נְטִלֵי לָהּ יִשְׂרָאֵל בְּהָהוּא קִשְׁוֹרָא, וְאִיְהִי בְעָצַת לְמַפְרַח וְלְמִיזֵל, וְלֹא יִכִּילַת לְמִיזֵל לָהּ.

**תשפ"ב** וּבְעוֹד בְּדִהִיא קִשְׁיָא בִּידֵייהוּ, אִינוּן מְלַחְשֵׁי בְּקִלְיָהוֹן, וְאִיְהִי מְצַפְצָפָא בְּהַדֵּייהוּ, וּפְרַחַת לְעִילָא, וְנִחַתְתָּ. וְכָל אִינוּן בְּנִין דְתַחֲתוֹת גְּדַפֵּי אִמְהוֹן, פִּינוּן דְשִׁמְעֵי תַּהוּא צְפְצָפָא דְאִתְתַּהוֹן, וְלַחְשִׁישׁוֹ דְהָהוּא קָלָא, מִיַּד נִפְקֵי מִתַּחֲתוֹת גְּדַפְהָא דְאִמְהוֹן, וּפְרַחֵי לְגַבֵּי תַּהוּא בְּצְפוּרָא, וְיִשְׂרָאֵל נְטִלֵי לֹוֹן, וְאַחַדֵּי בָהּ. וְאִלְמָלָא תַּהוּא צְפוּרָא דְקָא אֲתַדִּי בְּקַדְמִיתָא, אִינוּן לֹא פְרַחֵי לְגַבֵּייהוּ לְעִלְמִין, וְלֹא יִכִּלִין וְלֹא אֲתַדָּא בָהּ.

**תשפ"ג** הִיךְ צְדִין צִידָה דְהֵיא צְפָרָא קְדִישָׁא. מְתַקְנִין לְקָמָא מִיכְלָא יִקְרָא בְּתַדְוּוּהָ, וְכָל עֲנוּגִין, וְעָאֲלִין לְבֵי כְּנִשְׁתָּא וְלְבֵי מְדַרְשָׁא, וּמְצַפְצָפִין לְגַבְהָ בְּקָל לְחַיִּישׁוֹ בְּדָקָא יָאוּת. וְאִיְהִי דְמִטְמָרָא תַּחֲתוֹת גְּדַפְהָא דְאִמְא, וְזִקְפַת רִישָׁא, וְחִמָּאָת פְּתוּרִין מְתַקְנִין, וְצַפְצוּפִין לְגַבְהָ בְּדָקָא יָאוּת. נִפְקַת וּפְרַחַת לְגַבֵּייהוּ כְּמָה דְאֲתַמָּר, וְכָה אֲחַדִּין פֶּל אִינוּן בְּנִין.

## חלופי גרסאות

ת דרחים. א ל"ג בה. ב דאיהו; והוא. ג כל; על כל. ד ל"ג דאחתהון. ה מוסיף צפורא דלא תיכול לארבקא דהא כתיב שלח תשלח את האם וגו'. ו מוסיף לא לאחרא.

דרך אמת. הן השכינה נקראת מצד מטטרוין צפור קודש ובאם שאנו שוב מבקשים לצוד צפור זה אלינו שתשרה עמנו איך צדין אותו והשיב בפטפוטיין וצפונף תורה ומעשים טובים.

ישראל ידעו למי ציד צידא טבא

הסולם

מאמר

ששומעים צפונף ההוא של אחותם, המלכות, והלחש של קול ההוא של ישראל, מיד יוצאים מתחת כנפי אמם, ופורחים אל צפור ההיא, שהיא המלכות, וישראל לוקחים אותם ומתאחדים בהם. ולולא אותה הצפור שנאחזו בה תחילה, הם החג"ת נה"י. לא היו פורחים אליהם לעולם, ולא יכלו להתאחד בהם.

תשפ"ג הִיךְ צְדִין צִידָה וכו': איך צודים ציד של צפור הקדושה הזו. הוא, שמתקנים לפניו מאכל יקר בשמחה, וכל מיני תענוגים, ובאים לבית הכנסת ולבית המדרש, ומצפצפים אליה בקול לחשים כראוי, והיא הצפור, שמסתרת תחת כנפי אמא, וזקפת ראשה, ורואה שלחנות ערוכים, והצפצופים שאליה, דהיינו התפללות, כראוי, היא יוצאת, מתחת כנפי אמא, ופורחת אליהם, כמו שלמדנו, ובה נאחזים כל אלו הבנים, שהם חג"ת נה"י דו"א.

ומשלחין

ויקר. מה עושים. הם מוציאים מתחת כנפי אמא אותה הצפור, שהיא מלכות, בלחש הפה שהם מלחשים לה, לחש אחר לחש, דהיינו ע"י חרבה תפלות.

תשפ"א) וְהָיָה צְפוּרָא דְחַיִּישׁ וכו': וצפור ההיא המרגשת אלו הלחשים, ואלו הקולות שמלחשים אליה, אע"פ שהיא תחת כנפי אמא, וזקפת ראשה, ומסתכלת אל לחש הקול, ופורחת אליהם, והיא יוצאת מתחת כנפי אמא. כיון שישראל לוקחים אותה, הם מחזיקים בה, ולוחשים לה, ומקשרים אותה בקשר שלא תפרח ותלך. מיד לוקחים אותה ישראל בקשר הזה, והצפור רוצה לפרוח וללכת מהם, ואינה יכולה ללכת.

תשפ"ב) וּבְעוֹד דְהִיא קִשְׁיָא וכו': ובעוד שהיא קשורה בידיהם, של ישראל, הם מלחשים בקולם, והיא מצפצפת עמהם, ופורחת למעלה, ויורדת. וכל אלו הבנים שהם תחת כנפי אמם, שהם חג"ת נה"י דו"א, כיון

(דפו"י דף רבי"ד ע"א \*) דף רבי"ד ע"ב)

## שד

## פנחס

**תשפד** ומשלחין ליהוה דרביעא עליהו ואנלת. בגין דהא מן רביעא שביעא וילעילא, במכוסה מן אל תדרוש. שלח ליה, דלא תיכול לאדבקה וע"ד פתיב, ושלח תשלח וגו'.

**תשפה** מקרא קדש, ודא קריאה וצפצופא, דעבדין ליהוה צפרא קדישא בקדמיתא. וכיון דאחדין בה שאר יומין, אקרין מקראי קדש. האי צפרא אקרי קדש, דכתיב, פי קדש היא לכם. ובגין דאיהי קדש, איהי קראה לכולהו ואתיין לגבה. ובגין כן אקרין מקראי קדש.

**תשפו** איהי קראה, וישראל מצפצפן בהדה, וקרנן אוף הכי. ועל דא אינון

## מסורת הזהר

(ו) (דב"ר כב) לעיל אות השנב צ"ג.

## חלופי גרסאות

ז ל"ג דא. ח קרא להו. ט דקדש.

## מאמר

## הסולם

## ישראל ידני למימד צידא מכא

ביאור המאמר. כי סו"ה והאם רובצת על הבנים, ה"ס הקטנות שאמא משפעת אל הבנים. כי תקון ראשון שהבינה מתקנת את זו"ן שהם חג"ת נהי"מ, הוא העלאת המלכות אליה. שה"ס הבאת ה"י באור הבינה ונעשה אויר, שאז מתמעטת הבינה מכח המלכות לו"ק חסר ג"ר, ואחריה מתמעטות כן כל המדרגות וכולן מקבלות ו"ק חסר ג"ר, מחמת עלית המלכות לבינה של כל המדרגות. והשפעה זו נק' האם רובצת על הבנים. כי אם לא היו זו"ן מקבלים הקטנות הזו מן הבינה לא היו ראויים לקבל שום מוחין. (כמ"ש ב"א דף ז' ד"ה וכו'). וע"כ נבחן זה, שחג"ת נהי"מ דו"א, וכן המלכות עלו תחת כנפי הבינה, ומקבלים כך את הקטנות שלהם. אמנם בזמנים ומועדים צריכים ישראל בכח תפלותיהם ותענוג יו"ט, להוריד המלכות והו"ק דו"א מן כנפי הבינה, ולהמשיך להם מוחין דגדלות מן הבינה.

זו"ש (באות תש"פ) **בהד צפרא דאשכחא בין גדפאה דאימא**, דהיינו המלכות המקבלת הקטנות מאמא, המכונה גדפאה דאמא, בסוד המלכות שעלתה לבינה, דהיינו ה"י שנכנסה באור הבינה. ונעשה אויר. (כנ"ל ויצא אות יו"ט) והמשכת הג"ר מן הבינה למלכות, מכונה ציד. ויש ציד רע, שזו"ס יודע ציד, שכתוב בעשו הרשע, משום שהיה ממשיך הג"ר דשמאל, שאסור להמשיכם. אבל ישראל יודעים לצוד ציד טוב. שה"ס להמשיך ו"ק דחכמה המיוחדים

**תשפד** ומשלחין ליהוה דרביעא וכו': ומשלחים אותה שרובצת עליהם, דהיינו אמא, שהיא בינה, הרובצת על חג"ת נהי"מ, והולכת לה. משום שמרקיע השביעי, שהוא חסד, ולמעלה, דהיינו בג"ד, במכוסה ממך אל תדרוש. על כן שלח אותה, את האם, שהיא בינה, שהיא מג"ד, כי לא תוכל להשיגה. וע"כ כתוב, שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך. שפירושו, שתשלח את הבינה מלעיון בה, כי אין בה השגה, ואת הבנים, שהם חג"ת נהי"מ, תקח לך, כי בהם יש השגה.

**תשפה** מקרא קדש דא וכו': מקרא קדש, זה הוא, הקריאה וצפצוף דהיינו התפלות, שאנו עושים לצפור הקדושה ההיא, שהיא מלכות, בתחילה, ואח"כ כיון שנאתוים בה שאר הימים, חג"ת נהי"מ, הם נקראים מקראי קדש, לשון רבים. כי צפור הזה נקרא קדש, שכתוב, כי קדש היא לכם, שסובב על מלכות, ע"כ אומר היא, ומשום שהיא קדש, היא קוראת לכולם, לחג"ת נהי"מ, ובאים אליה, ומשום זה הם נקראים מקראי קדש.

**תשפו** איהי קראה וישראל וכו': היא קראה, לחג"ת נהי"מ, וישראל מצפצפים עמה, ואף הם קוראים, וע"כ המה באים אליהם ומתאחדים בהם. משום זה כתוב, אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אותם. **מקראי קדש**, היינו על שם הצפצוף שלהם, ועל שם אותה הצפור הקדושה, שהיא קדש, הקורא אותם.

(דפו"י דף רנ"ד ע"ב)

שה

פנחס

אֲתִיּוֹן לְגַבְיֵיהוּ, וְאֶתְדִי בְּהוּ. בְּגִין כֵּן אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְיָ מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרָאוּ  
אוֹתָם. מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ, בְּצַפְצוּפָא דְלִהוֹן, וּבְהִהוּא צְפָרָא קִדְשָׁא קֹדֶשׁ, דְקָרָא לֹון.

מסורת הזהר

(9) (ויקרא כג) אמור לג צ"ט.

ישראל ידעי למיזד צידא מכא

הסולם

מאמר

במיעוטה, אינון מלחשין בקליהון וכו' דהיינו שמעלים מ"ן ע"י תפלותיהם, ופרחת לעילא דהיינו שעולה להיכל או"א להבנות מחדש, ונחתת, ויורדת, כשהיא בנויה ומתוקנת להתחבר עם ז"א פנים בפנים. וז"ש, וכל אינון בנין דתחות גרפי אמהון, דהיינו ו"ק דז"א, שהם חג"ת נה"י, שהיו מקבלים קטנות הבינה, הנקראת גרפי אמהון, כנ"ל, כיון דשמעי ההוא צפצפא דאתתהון ולחישו דההוא ק"א, דהיינו קול תפלות ישראל, והשירה של המלכות, שה"ס המ"ן שהם מעלים לז"א, נפקי מתחות גרפהא דאמהון, יוצאים גם הם מקטנות דאמא, ופרחי לגבי ההוא צפורה, והם פורחים ומתחברים עם המלכות פנים בפנים. וישראל נמלי לון, שמקבלים המוחין דז"א ומלכות, ואחדי בהו, ומתאחדים בהם. ואמלא ההוא צפורה דקא אחדי בקדמיותא אינון לא פרחי לגביהו לעלמין, כי החסדים מקובלים מז"א. והחכמה מקובלת מן המלכות ביחוד (כנ"ל ב"א דף רע"ו ד"ה ועוד כמה) וכל זמן שאין לישראל חכמה, נבחים החסדים שמקבלים רק לבחינת ו"ק בלי ראש. ולפיכך מחויבים לקבל תחילה החכמה מן המלכות, ואח"כ יכולים לקבל החסדים דז"א שהם בחינת ג"ר. ונמצא שאמלא ההוא צפורה דקא אחדי בקדמיותא, שאם לא היו מקבלים חכמה תחילה מצפור ההיא שהיא המלכות, אינון לא פרחי לגביהו לעלמין, לא היו החג"ת נה"י דז"א פורחים לישראל לעולם. כי היו רק ו"ק בלי ראש.

ולא עוד, אלא מטרם שחג"ת נה"י דז"א מתיחדים עם המלכות, אין אפילו בהם עצמם בחינת חכמה, כי ז"א דבוק תמיד בג"ר דבינה, שהם חסדים מכוסים. ולפיכך אין הם נקראים מקראי קדש, אשר קדש פירושו ג"ר, אלא אחר שז"א מתיחד עם המלכות. וז"ש (באות תשפ"ח) ובגין דאיהי קדש, איהי קראה לכולה ואתין לגבה, דהיינו שחג"ת נה"י דז"א מתיחדין עמה, ובגין כך אקרין מקראי קדש, שמשום שמתחברים עם המלכות הם נקראים מקראי קדש, דהיינו שיש בהם ג"ר כנ"ל.

אמר

המיוחדים בימין בחסדים ע"י קו האמצעי. וז"ש, וישראל ידעי למיזד צידא טבא רבא ויקירא, כי הציד של ישראל ה"ס צידא טבא, ולא ציד רע מלא דינים כעשו, והוא רבא ויקירא, דהיינו שהוא מוחין דגדלות היקרים. והוא ע"י יחוד שמאל וימין בקו אמצעי, וע"י זוג ז"א ומלכות. וז"ש, מה עבדי וכו' מלחשו לגבה לחישו בתר לחישו, דהיינו שמעלים מיין נוקבין ע"י תפלותיהם להמשיך הארה עליונה להוציא הי' מאויר הבינה, ולהחזיר הג"ר לבינה, שתשפיע אותם אל המלכות, שתחילה יוצא הקו שמאל של הבינה בסוד נקודת השורק (כנ"ל ב"א ט"ו ד"ה הדיא) והמלכות מקבלת ממנו הארת החכמה דשמאל שנקראת ראש, וז"ש (באות תשפ"א) וההוא צפורה דחייש לאינון לחישין וכו' זקיף רישא, דהיינו שיוצאת מקטנות אמא, ומקבלת ג"ר דשמאל הנקרא ראש. וז"ש, ופרחת לגביהו, ונפקת מתחות גרפהא דאימא, שיצאה מקטנות אמא, אבל לגדלות ממש עוד לא באה, להיותה בג"ר דשמאל, שהן מוחין דאתורים. וז"ש, כיון דישראל נמלי לה, אתקיפו בה, ולחשין לה, וקשרין לה בקשורא דלא תפרה ותזיל, כלומר שהם מעלים מ"ן ע"י תפלותיהם, בכדי למעט אותה מג"ר דשמאל, ע"י הגילוי דמסך דחירק. וז"ש אתקיפו בה, שהמסך דחירק הוא קשר שהמלכות תתקשר תחת היסוד דז"א, שז"ש וקשרין לה בקשורא דלא תפרה ותזיל, שלא תוכל לפרוח ולשוב לבחינת ג"ר דשמאל, שישראל אין להם חלק שם וז"ש מיד נמלי לה ישראל בההוא קשורא, ואיהי בעאת למפרה ולמיזל ולא יכילת למיזל לה, כי המסך דחירק ממעט הג"ר דשמאל, באפן שאינה יכולה עוד לשוב אליהם (כנ"ל לך י"ג ד"ה ונתבאר), וז"ש ולא יכילת למיזל לה.

ואחר זה שהמלכות נתמעטה עד לנקודה תחת היסוד, צריכים להעלותה להיכל או"א, שתבנה שם בנין חדש, שתהיה ראויה להזדווג עם ז"א פנים בפנים, שזסו"ה, ויבן ה' אלקים את הצלע וגו'. וז"ש (באות תשפ"ב) ובעוד דהיא קשירא בידיהו, דהיינו בעוד שהיא

(דפו"י דף ר"נד ע"ב)

שו

**רעיא מהימנא**

**תשפז)** יאמר רעיא מהימנא, מלין אלין, כמה סתימין אינון, למאן דלא ידע, וגליין למאן דידע בהו. ודאי תהוא צפורא איהו שכנינתא. קן דילה, ידא ביי מקדשא. וישאל אינון אפרוחין, דאימא יתבא עלייהו. הה"ד, וקאם רובצת על האפרוחים, ואינון מארי משנה, דפרחין בפקודין דילה. או ביצים, אינון מארי מקרא.

**תשפח)** ובזמנא דתבו ישראל, ואתקריב ביי מקדשא, מה פתיב. שלח תשלח את האם, הה"ד, ובפשעיתכם שלחה אמכם. ואינון מארי שיתא סדרי משנה פתיב בהו, ואת הבנים תקח לה. דאינון שית, מסטרא דשית בנין דתחות אימא עלאה, דאינון בשית תיבין דק"ש. או בשית סדרי משנה, אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים. וקשרין לון בקשרין דתפלין, על רישא ועל דרועא.

**תשפט)** ובמאי נטלין בנין יבכמה צפופין דקלין דק"ש. ולבתר לתשין

**מסורת הזהר**

(ז' רברים כב) ויצא צו צ"ט. ק) (ישעיה ו) ב"א קמח צ"א.

**חלופי גרסאות**

י מוסיף ובחבורא קדמאה אמר. כ ל"ג דא. ל דמסטרא דשית בנין [אינון שית]. מ ל"ג עלאה. נ מוסיף בכמה צלותין.

**מאמר**

רעיא מהימנא

**מאמר קן הצפור**

**תשפז)** אמר רעיא מהימנא וכנ': דברים אלו, כמה סתומים הם למי שאינו יודע, והם גלויים למי שיודע אותם. ודאי צפור היא זו היא השכינה. הקן שלה היא בית המקדש, ששם שרתה השכינה. וישאל הם האפרוחים שהאם, שהיא השכינה, יושבת עליהם. ז"ש, והאם רובצת על האפרוחים, והם בעלי משנה, שפורחים במצותיה. או ביצים, הם בעלי מקרא.

**תשפח)** ובזמנא דתבו ישראל וכנ': ובזמן שחטאו ישראל ונחרב בית המקדש, מה כתוב, שלח תשלח את האם. שהיא השכינה. ז"ש ובפשעיתכם שלחה אמכם. ובאלו בעלי ששה סדרי משנה, כתוב בהם, ואת הבנים תקח לה. שהם ששה סדריים, מצד ששה הבנים, חג"ת נה"י, שהם תחת אמא עלאה, שהיא בינה, שהם מרומזים בשש מלות של קריאת שמע, או בששה סדרי משנה. אחד המרבה ואחד הממעיט, ובלבד שיכוין לבו לשמים. דהיינו ליחד את המלכות עם ז"א שנקרא שמים. וקושרים אותה בקשר של תפלין על הראש ועל הזרוע. (כמ"ש להלן באות תשפ"ט).

**פירושו.** ביצים, הם מארי מקרא, שה"ס אור הנפש. אפרוחים, הם מארי משנה, שה"ס (דפו"י דף רנ"ג ע"ב)

**הסולם**

**קן הצפור**

אור הרוח. ועדיין הם בקטנות שחסרים ג"ר הנקראים גדלות. ובעלי קבלה ה"ס אור הגדלות ונקראים בני. אמנם יש בחינת ו"ק דגדלות, שהוא כעין היחוד שבשש מלות דק"ש (כנ"ל תרוסה אות קכ"ו ובהעלותך אות ג') ואלו יצאו מכלל אפרוחים, שהוא ו"ק בלי ראש, ולבחינת בנים ממש עוד לא באו, שהרי אין להם רק ו"ק דגדלות, וחסרים להם ג"ר מארי שיתא סדרי משנה, כתוב בהם ואת הבנים תקח לה, דאינון שית מסטרא דשית בנין דתחות אמא עלאה, דהיינו ו"ק דגדלות, שכבר אמא עלאה שורה עליהם, אלא רק מבחינת ו"ק. וז"ש, דתחות אמא עלאה. דאינון בשית תיבין דקריאת שמע, שו"ק דגדלות אלו נמשכים לז"א, בשש מלות של קריאת שמע. וכן בשית סדרי משנה. ונמצא שיש ב' בחינות במארי משנה, או בחינת רוח בלבד, שהיא קטנות, או בחינת ו"ק דגדלות. ועליהם אומר, אחד המרבה, שהוא ו"ק דגדלות, ואחד הממעיט, שהוא אור הרוח סתם, ובלבד שיכוין לבו לשמים. ליחוד המלכות עם ז"א שנקרא שמים.

**תשפט)** ובמאי נטלין בנין וכנ': ובמה לוקחים הבנים. דהיינו הו"ק דגדלות הנ"ל. היינו בכמה צפופין של קולות קריאת שמע. שביחוד

שז

**רעיא מהימנא**

בלחישו בצלותא דחשאי, לגבי אימא וברתא, ואינון ה' ה', ונחתין לגביה ו', בקשר  
דיליה דאיהו יו"ד. ושריא ה' עלאה, על ו', תפלין על רישיה. ה זעירא, נחת  
לגבי י', דאיהו קשר דה' עלאה, על ראש ו', ואיהו ו', קשר עמה בה' דיד פהה.  
**תשצ** ׀ ובג"ד, אפרוחים מסטרא דאת ו', כליל ו' סדרי משנה. ׀ או ביצים,  
אלין. מארי מקרא, דאתמר עליהו, בן ה' שנים למקרא, ודא ה'. בנין מסטרא  
׀ דבן י"ה, אלין ׀ מארי קבלה. עליהו אתמר ׀ לא תקח האם על הבנים.

**תשצא** ומארי קבלה, אינון מארי תלמוד. ואתמר עליהו, ׀ ושננתם.  
ואוקמוה מארי מתניתין, אל תקרי ושננתם, אלא ושלשתם, דאינון שלישי במקרא,  
שלישי במשנה, שלישי בתלמוד. ורנא דמלה, ׀ פי יקרא קן צפור לפניך בדרך,  
במארי מקרא. ׀ ועשית מנורת זהב טהור. הא אוקמוה, ועשית מנורת, כלל. זהב,  
פרט. מקשה, ׀ כלל. וכמה מקראין מארי מתניתין, אינון מרבין וממעטין, כגון  
ריבה ומיעט. אוף הכי, מרבין, אל תקרי מה. אלא מאה. אוף הכי, אל תקרי  
ושננתם, אלא ושלשתם. ודרשינן מגיה, שלישי במקרא, שלישי במשנה, שלישי  
בתלמוד. כדאיתא בקדושין.

**חלופי גרסאות**

ס ובגין וליג דא. ע ל"ג או. פ דבין. צ מוסיף כלל  
ופרט.

**מסורת הזהר**

(ו) (דבנים כב) ויצא צו צ"ט. (ז) (שם ו) יתרו קמג צ"א.  
(ח) (שם כב) לעיל אות תשנא צ"ל. א) (שמות כה) נח  
קיג צ"ג.

**הסולם**

**קן הצפור**

אחרונה דהויה. שנאמר עליהם בן ה' שנים  
למקרא, וזה הוא המלכות שהיא ה'. **בנים**,  
הם מצד בן י"ה, דהיינו ז"א שיש לו ג"ד מן  
י"ה, ואלו הם בעלי קבלה. עליהם נאמר, לא  
תקח האם על הבנים.

**מאמר בלת משה**

**תשצא** ומארי קבלה אינון וכו': ובעלי  
קבלה הם בעלי תלמוד, ונאמר עליהם, ושננתם,  
והעמידו בעלי המשנה, ע"י קידושין ל' אל תקרי  
ושננתם, אלא ושלשתם, שהם שלישי במקרא, שלישי  
במשנה, שלישי בתלמוד. וסוד הדבר, כי יקרא  
קן צפור לפניך בדרך היינו בעלי מקרא.  
**בכ"ז עין** היינו בעלי משנה, או על הארין,  
אלו הם בעלי תלמוד. (כנ"ל אות תשנ"א) דהיינו  
שלישי במקרא שלישי במשנה ושלישי בתלמוד.  
ואין לתמוה על מה שמשנים המלה ושננתם  
לושלשתם כי על הכתוב, ועשית מנורת זהב  
טהור, הנה העמידו, ועשית מנורת, הוא כלל,  
זהב, הוא פרט, מקשה, הוא כלל. (וע"י מנחות  
כח.) וכן כמה מקראות שבעלי המשנה מרבים  
וממעטים, כגון מה שאומרים ריבה ומיעט, וכן  
מרבים אות, ואומרים אל תקרי מה אלא מאה.

כך

**מאמר**

שביתוד ק"ש ממשיכים ו"ק דגדלות כנ"ל.  
ולאחר כך מלחשים בלחש התפלה בחשאי,  
דהיינו בתפלת העמידה, אל האם, שהיא בינה,  
להמשיך הג"ד דגדלות, ואל הבת, שהיא מלכות.  
והן ה' ה', כי אמא היא ה' ראשונה דהויה,  
וברתא היא ה' אחרונה. והן יורדות אל ה',  
שהיא ז"א, בקשר שלו שהוא י' דהויה, דהיינו  
חכמה. וה' עליונה, שהיא בינה, שורה על ו'  
שהיא ז"א, שהוא סוד תפלין על ראשו, דהיינו  
המוחין דג"ד. וה' קטנה, שהיא מלכות, יורדת  
אל ה' דהויה, שהיא הקשר של ה' עליונה  
שעל ראש ה'. שז"ס אבא שהוא י' דהויה, יסד  
ברתא, שהיא המלכות. והוא ה', שהוא ז"א,  
קשור עמה בה', דיד כהה, דהיינו הקשר  
דתפלין של יד. באפן שהי' דהויה ה"ס הקשר  
דתפלין של ראש, שה"ס אמא על ראש ה',  
והיא הקשר של תפלין של יד, שהיא המלכות,  
ביד כהה דז"א.

**תשצ** ובג"ד אפרוחים מסטרא וכו':  
ומשום זה, אפרוחים הם מצד אות ו', דהיינו  
אור הרוח, הכולל ששה סדרי משנה, שהם  
חג"ת נה"י. או ביצים, אלו הם בעלי מקרא,  
שהם בבחינת אור הנפש, שהיא מלכות, ה'  
(דפו"י דף רביג ע"ב \*) דף רנ"ד ע"א)

רעיא מדימנא

שה

**תשצב** אוף הקי, ביום פלת משה, פלת דרשינן ביה. ראי תימא דדרשינן לון מנהון. פיצד מאלפא ביתא, ולא מעצמן דאינון לית לון רשו, לאוספא, ולא למגרע אות מניה, או לאחלפא את דא באת אחרא. הא פתיב פלות מלא באורייתא. מאן יהיב לון רשות למגרע אות מניה, דהוא וי, הא לא אית הקא מלה דאתחליף באלפא ביתא. אלא על אלין תיבין חסרין, דאינון מלאים. ומלאים, דאינון חסרים. ועל כל פירושי דכלין למעבד לקשטא פלה בתכשיטין דילה, קב"ה מני למעבד, כמה דיימרון, ולמהוי מאמין לון, הה"ד על פי התורה אשר יורוך.

**תשצג** לאומן דחתך מאני לבושין דמלכותא, ועבד מנהון חתיכן סגיאין, אינון דנדעין אתרין דחסרין אלין חתיכות, או אלין דמשפארין, אינון מתקנין דאינון לבושין, ושוין אינון חתיכות דאתוספן, באתר דמעוטין, וחתיכות דאינון מעטין, מוסיפין עליהו, והאי איהו על פי התורה אשר יורוך.

**תשצד** ואי תימא, אי פך הוא, מאי איהו דלומנין טעי חד מנייהו, ויימא דדרי בי. אלא עד דיעבדי הוראה מההיא מלה דחולקין עליה, יכול שהוא דאקשי עליה, למימר דדרי בי. דלא כל מפרקי תכשיטין דכלה, נדעין בחתיכות לאן אזלן, עד דיהא פסק על בורייה, פרוקין דהלכות על בורייהו.

חלופי גרמאות

ק מוסיף ביה כלה, ר אין, ש למגרע ולא לאוספא. ת ל"ג מן אות עד הא. א מוסיף מניה דהיא וי. ב ל"ג הכא. ג ל"ג על. ד לון. ה ל"ג דחולקין עליה. ו עליהו ול"ג על בורייה.

מסורת הזהר

(ב במדבר ז) שמות כב צ"ל. ג (דברים יז).  
ג ל"ג על. ד לון. ה ל"ג דחולקין עליה. ו עליהו ול"ג על בורייה.

הסולם

**מאמר** כסרות, ועל כל מיני פרושים שיכולים לעשות, לקשט הכלה, שהיא התורה, בתכשיטין שלה, צוה לנו הקב"ה לעשות כמו שיאמרו, ולהאמין אותם. ז"ש על פי התורה אשר יורוך.

**תשצג** לאומן דחתך מאני וכי: ודומה, לחייט שחתך לעשות לבושי מלכות, ועשה מהם חתיכות רבות, אלו שיוודעים המקומות שחסרים אותן החתיכות ויודעים אותן החתיכות הנשארות, הם יכולים לעשות את הלבושים, כי משימים החתיכות שנתוספו, במקום שהן חסרות, וחתיכות שהן מועטות מוסיפים עליהם. וזה הוא, על פי התורה אשר יורוך.

**תשצד** ואי תימא אי וכי: ואם תאמר, אם כך הוא, מה הוא שלפעמים טועה אחד מהם, ואומר אני מתחרט. ומשיב. אלא מטרם שפוסק הוראה באותו דבר שתולקים בו, יכול אותו שמקשה עליו, לומר אני מתחרט. כי לא כל

כך כאן אנו אומרים, אל תקרי ושננתם אלא ושלשתם, ודרשינן ממנו, שליש במקרא שליש במשנה שליש בתלמוד, כמ"ש בקדושין (דף ל ע"א).

**תשצב** אוף הכי ביום וכי: אף כך, ביום כלות משה שאנו דורשים בו כלה של משה (לעיל אות רנ"ב) אם תאמר שאנו דורשים זה מהם, דהיינו מאותיות אלפא ביתא שבהמלה, אשר כלה היא אותיות כלה, ולא הוסיפו מעצמם, שהם אין להם רשות להוסיף או לגרוע אות ממנו, ולא להחליף אות זה באות אחר. אם כן, הרי כתוב בתורה כלות, מלא בו, מי נתן להם רשות לגרוע אות ממנו, שהיא ז' ולדרוש לשון כלה. שהרי אין כאן מלה להחליף בחלופי אלפא ביתות, כגון בא"ת ב"ש, אלא שגרעו הו' מן המלה, ודרשו כמו שהיה כתוב כלה בלי וי. אלא שעל אלו מלות חסרות שדורשים כאלו היו מלאות, ומלות מלאות כאלו היו (דפו"י דף רבי"ד ע"א)

ש"ט

### רעיא מהימנא

**תשצח** מנורה, שבע בוצינין דילה, א את שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך. לקבל ש"י דתלת ראשין ש. ושיין דארבע ראשין דתפילין. ואינון לקבל ז' ברכאן דק"ש, דאינון בשחר מברך שמים לפנייה ואחת לאתריה, ובערב מברך שמים לפנייה ושתים לאתריה. לכתר, פהנא רבא פבעבודה, דמשמש בכנפי מצוה, פעמונים ורמונים, אינון קשרין וחולצין וציץ תפילין, מתמן ואילך ועשית מזבח מקטר קטרת.

**תשצו** פתח רעיא מהימנא, ואמר, פתיב בפּרשׂתא דא, והקרבנתם אשה עולה לני. ואוקמוה, דעולה לאשים. ובג"כ סמך עולה לאשה. ועוד אוקמוה, דלית עולה אתיא אלא על הרהור הלב.

**תשצז** ודאי, כל קרבנין לא אתיין, אלא לכפרא. כל קרבנא וקרבנא, על כל אברין דב"נ, כפום ההוא תטא דההוא אבר. על טפין דמוחא, עוגות מצות פי לא חמץ. אי וריק טפין קדמאין, קדם דאחמיצו, פאתר דלאו דיליה. ועל אלין דאחמיצו, וזריק לון פאתר דלא אצטריק, וצריק לאייתא עליהו לחם חמץ, ואינון לחמי תודה הכי הו, מנהון חמץ, ומנהון מצה.

**תשצח** פרים מסטרא דדינא, כבשים ואילים ועתודים ועזים. בגין דאינון

#### חלופי גרמאות

ח ליג תפילין, ט ליג בעבודה, י ר"ש. כ וע"ד. ל והאי; דהאי. מ בתר. נ ליג צריך.

#### מסורת הזהר

(אסתר ב) מקץ ו צ"ג. (ח) (שמות ל). (ו) (שם יב) שמות ז צ"ד.

#### והקרבנתם אשה עולה

עולה לה. והעמידו אשר עולה היא לאשים, שכולה נשרפת באש, ומשום זה סמך עולה לאשה. ועוד העמידו שאין עולה באה אלא על הרהור הלב.

#### הסולם

#### מאמר

כל המפרקים לעשות תכשיטי כלה יודעים לאן הולכות התתיכות, מטרים שהפסק הוא על מכונן, ומטרם שהתירוצים של ההלכות הם על מכונם.

**תשצז** ודאי כל קרבנין וכו' ודאי כל הקרבנות אינם באים אלא לכפרה, כל קרבן וקרבן מכפר על כל אבר ואבר של האדם כפי החטא שחטא באותו אבר. על טפות המוח, דהיינו החטא של מוציא זרע לבטלה, מביא, עוגות מצות כי לא חמץ. דהיינו אם זרק טפות ראשונות, מטרים שהחמיצו במקום שאינו שלו, דהיינו בלי נקבה אסורה, שבה מחמיצים הטפות. ועל אלו שהחמיצו, שזרק אותם במקום שאינו צריך, דהיינו בנקבה האסורה לו, שטם מחמיצים הטפות. הוא צריך להביא עליהם לחם חמץ. ואלו לחמי תודה כך היו, מהם חמץ ומהם מצה.

**תשצח** מנורה שבע בוצינין וכו': המנורה, שבעת הנרות שלה, ה"ס את שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך, (שנתבאר לעיל ויקהל אות נ"ג) שהן כנגד שין של ג' ראשים ש, ושין של ארבע ראשים שבתפילין. דהיינו כנגד ז' ראשים שבב' שיינו. והם כנגד ז' ברכות דקריאת שמע, שהם בשחרית, מברך שמים לפנייה ואחת לאחריה, ובערב מברך שמים לפנייה ושתים לאחריה. לאח"כ כתוב המצוה, שכהן גדול בעבודה משמש בכנפי מצוה, שהם פעמונים ורמונים, שהם כמו הקשרים והחוליות שבציצית. והציץ, שהוא כמו תפילין. משם ואילך כתוב, ועשית מזבח מקטר קטרת.

**תשצח** פרים מסטרא דדינא וכו': פרים הם מצד הדין. וכן כבשים ואילים ועתודים ועזים כולם הם מצד הדין, משום שהם פני שור

#### מאמר והקרבנתם אשה עולה

**תשצו** פתח רעיא מהימנא וכו': פרע"מ ואמר, כתוב בפרשה זו, והקרבנתם אשה (דפו"י דף רנ"ד ע"א \*) דף רנ"ד ע"ב)

## רעיא מהימנא

שי

אנפי דשור, בלהו שחיטתן בצפון, וקבול דמן בכלי שרת בצפון. שחיטה וקבלה וזריקה כלם בצפון. לבסמא מדת הדין, דאתי לבית דין מסטרא דגבורה. בית דין הגדול מסטרא דגבורה, דתמן בינה. בית דין הקטן, מסטרא דמלכות. וכל אינון שופכי דמים למצוה, אינון מסטרא דגבורה.

**תשצטז** ומה דאוקמוה, עולת שבת בשבתו ולא בשבת אחרא, בגין דעבר יומו בטל קרבנו. דקרבן דותה שבת, ואדליק אש בשבת, בגין דאיהו אשא קדושה. דכל אש דקרבנין איהו קדש, ושבת קדש, אחידן דא בידא.

**תת** אבל אש דחול, אסיר לאחדא ליה בקדש, ובג"ד מני לון לישראל, לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת. דהאי איהו בלאים דטוב ורע. ובשבת דשלטא אילנא דחיי, דלית ביה תערוכת, ווחולין דטהרה אסיר לערבא באש דקדושה. כל שפן חולין דטומאה, דאסיר לערבא לון בקדושה. אוף הכי כל קרבנין, אתקריאו בשר קדש. וכל קרבנין דכל מין, אית בהון חולין דטהרה, ואית בהון קדש וקדש הקדשים.

**תתא** ורזא, דאית הפרש בין קדש לקדש, אהה"ד, ונהבדילה הפרכת לכם בין הקודש ובין קדש הקדשים. אוף הכא אשות דקרבנין, לאו אינון שוין. דאש של גבוה מקודש מאש דקדש דלתתא. דאתקרי אש עצי הקדש, או אש בשר הקדש. ואשא דקודשא, דאית ביה הפרשה לבין אש הדיוט. אף על גב

## חלופי גרסאות

ז (שמות לה) יתרו כג צ"ד. ח (שמות כו) ב"א קצב ח מוסיף שבת ודוחה אש דשבת. ט וקרבנין. פ ל"ג טוב ורע; ד טוב עם רע. צ ל"ג אילנא דחיי. ק מוסיף תערוכת אסיר לאבערא נ; לארבעאן ביה אש דחולין דהאי אש דחולין דטומאה ולא דחולין דטהרה. ד ל"ג ווחולין דטהרה. ט ל"ג הכי. ת דקדש. א ל"ג הה"ד. ב ל"ג הכא; הכי. ג ל"ג דלתתא. ד ביה הפרשה אית בין.

## מסורת הזהר

## מאמר

שור, שנאמר ופני שור מהשמאל, שהוא דין. כולם הם שחיטתם בצפון וקבול דמם בכלי שרת בצפון. שחיטה קבלה וזריקה כולם הם בצפון שהוא צד שמאל, כדי לבשם ולהחתיק מדת הדין, הבא לבית דין מצד הגבורה. בית דין הגדול, הוא מצד הגבורה ששם בינה, בית דין הקטן הוא מצד המלכות. וכל אלו שופכי דמים למצוה, הם מצד הגבורה.

**תשצטז** ומה דאוקמוה עולת וגו': ומה שהעמידו, עולת שבת בשבתו, ולא בשבת אחר הוא משום שעבר יומו בטל קרבנו, ואין להשלימו בשבת אחר. הקרבן דותה שבת, ומדליק אש בשבת, הוא משום שהוא אש קדושה. שכל אש הקרבנות קדושה, היא קדושה, ושבת קדושה אחוזות הן זו בזו.

**תת** אבל אש דחול וכי: אבל אש של חול אסור לאחדו בקדש, דהיינו בשבת.

(דפו"י דף ר"נד ע"ב \* דף ר"נה ע"א)

## והקרבתם אשה עולה

## הסולם

ומשום זה צוה לישראל, לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת. כי זה הוא כלאים של טוב ורע, כי בשבת, שולט בו עץ החיים, שאין בו תערוכת של טוב ורע. וחולין של טהרה אסור לערב באש דקדושה, כל שכן חולין של טומאה שאסור לערב אותם בקדושה. אף כך כל הקרבנות נקראים בשר קדש, וכל הקרבנות של כל מין, יש בהם חולין דטהרה, ויש בהם קדש, וקדש הקדשים.

**תתא** ורזא דאית הפרש וכי: והסוד הוא, כי יש הפרש בין קדש לקדש, ז"ש, והבדילה הפרכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים. אף כאן, אשים של הקרבנות אינון שוות כי אש של גבוה יותר מקודש מאש הקדש שלמטה, שנקרא, אש עצי הקדש, או אש בשר הקדש. ואש הקדש יש בו הפרש לבין אש של הדיוט המובא



**שיא**

**רעיא מהימנא**

דאוקמוה עליה, דמצוה להביא מן ההדיוט, אף על גב דאית אש דקודשא, דכל חד צריך לאתריה.

**תתב) ה** ישראל אמתילו להאי. דהא ישראל בכלל אתקריאו מלכים ופמה דאוקמוה, כל ישראל בני מלכים. אכל פד הוו עאלין לבי מקדשא, כל יחד שרייא באתריה, פדקא יאות ליה. אוף הכי כל קרבנין לאו אינון שוין, דאף על גב דבכולהו קתיב קרבן לי', איהו פליג פלא כל חד וחד פדקא יאות. ונזא דא, אשתמודע בפרי החג, דהוו קריבין לון ישראל קדם י'.

**תתג) ה** אמר בוצינא קדישא, קום רעיא מהימנא מ' משנתך, דאנת ואבקהן ישני עפר יאתקרון, דעד פצן הויתון משתדלין כ באורייתא, באינון ישנים במשנה, דאתמר בהון על הארץ תישן. וכיום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה ליהנה. אתון אינון בכורים דשכינתא, ובכודין דלכון, איהי אתחדשת בצלותין דאבקהן כ בכל יומא. ודאוקמוה מארי מתניתין, תפלות כנגד אבות תקנום. ובק"ש דאמר רעיא מהימנא שמע ישראל, ואוקמוה כל הקורא ק"ש בכל יום, כאלו הוא מקיים ו' והגית בו יומם ולילה.

**תתד) ודאי** בצלותין דלכון, בקריאת שמע דלכון, ששכינתא איהי אתחדשת

**ח'ופי גרמאות**

ה ומתלא אמתילו ישראל קדמאי להא רזא ישראל [בכלל] ול"ג מן ישראל עד אתקריאו. ו הדיוטים ול"ג מן כמה משנתך. י תתקרון. כ ל"ג באורייתא; באורייתא ול"ג באינון דאוקמוה עד דאמר. ט מוסיף הא שכנתא.

**מסורת הזהר**

(ט) (יהושע א) בשלה יב צ"ח.

**המזבח**

**וכיום הבכורים**

נקראים ישיני עפר, כי עד עתה הייתם עוסקים בתורה באלו ישנים במשנה, שנאמר בהם ועל הארץ תישן (אבות פ"ו). וכיום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה לה'. אתם הם בכורים של השכינה, ובמעשים שלכם השכינה מתחדשת בתפלות האבות בכל יום. שהעמידו בעלי המשנה, תפלות כנגד אבות תקנום. ובקריאת שמע. שאמר רעיא מהימנא, דהיינו משה רבינו, שמע ישראל, והעמידו, כל הקורא קריאת שמע בכל יום, כאלו הוא מקיים והגית בו יומם ולילה.

**תתד) ודאי בצלותא דלכון** וכו': ודאי בתפלה שלכם, ובקריאת שמע שלכם, השכינה מתחדשת לפני הקב"ה. ומשום זה נאמר, והקרבתם מנחה חדשה לה', דהיינו בתפלות שהן במקום קרבנות. ובאיזה קרבנות, שהם תפלות, היא מתחדשת. היינו בשבועותיכם, דהיינו

**מאמר**

המזבא על המזבח, אע"פ שהעמידו עליה, שמצוה להביא אש מן ההדיוט, אע"פ שיש אש קדוש על המזבח. כי כל אחד צריך למקומו. **תתב) ישראל אמתילו להאי** וכו': ישראל נמשלו לזה. כי ישראל בכלל נקראים מלכים, כמו שהעמידו, כל ישראל בני מלכים. אבל כשנכנסו לבית המקדש, כל אחד שרה במקומו כראוי לו הכהנים לבדם, ולויים לבדם, וישראל לבדם, אף כאן כל הקרבנות אינם שוין, אע"פ שכתוב בכלם קרבן לה'. כי הוא הקב"ה מחלק הכל כל אחד ואחד כראוי לו. וסוד זה נודע בפרי החג שהיו ישראל מקריבים לפני ה'. שהיה מחלק אותם לקיום ע' האומות.

**מאמר וכיום הבכורים**

**תתג) אמר בוצינא קדישא** וכו': אמר המאור הקדוש, שהוא ר' שמעון, קום רעיא מהימנא משנתך, כי אתה והאבות (דפריי דף רנ"ה ע"א)

**שיב**

**רביא מדימנא**

קמיה דקב"ה. ובג"ד, והקנבתיכם מנחה תדשה ליהנה. בצלותין דאינון באַתְר דקרננין. באַן קרננין דצלותין איהי מתחדשת. בשבועותיכם. דהיינו שבועות, דביה מתן תורה, ואתקרי חמשים יום לעומר. וביה שבועה שבועות, מסטרא דההוא דאתמר ביה, "שבע ביום הללתיך, ואיהי מלכות פלה. כלילא משבע ספירן, כלילא בבינה, דאיהי אתפשטת בה' ספיראן לתמשין.

**תתה** יסוד כל, כלול מאלין תמשין. פל"ה: פ"ל ה'. כלילא מתמשים, פלהו נבלעים בגו תמשים, תקמה דאיהי, "עלאה, מובלעת בגו תמשין. ה' זמנין עשר. ה' בינה. "תקמה. עשר זמנין ה' היינו תמשין וכתושבן פ"ל. וכתושבן ז"ם. ואיהו ים התורה. מקורא דיליה "פתר, דלית ליה סוף. שאר ספיראן, אתקריאו על שמה שבעת ימים. ומלכות ים סוף, סוף דכל ימים.

**תתו** ובג"ד דאינון תמשין שבע שבועות, מנחתם שלשה עשרונים, ושני עשרונים. תמש, דאינון תמש זמנין עשר. הה"ד, ומנחתם סלת כלולה בשמן שלשה עשרונים לפר האחד ושני עשרונים לאיל האחד עשרון לכבש האחד לשבעת הפכים. ושבעת הפכים, לקבל שבע שבתות תמימות תהיינה. כל חד עם שית יומין דיליה.

**מסורת הזהר**

(תהלים קיט) תרומה קפו צ"א. (ויקרא כג) תצוה כה צ"ט.

**חלופי גרסאות**

ע ל"ג כלה. פ מסיף חכמה עשר. צ בחושבן. ק בתר. ר מסיף ימים שביעי. ש ובגין. ת ל"ג דאינון תמשין. א ל"ג דאינון.

**מאמר**

**הסולם**

**וכיום הכבשים**

דהיינו שבועות, שבו מתן תורה, ונקרא חמשים יום לעומר, ובו שבעה שבועות, מצד אותו שנאמר בו שבע ביום הללתיך, שהיא מלכות שנקראת כלה, שהיא כלולה בשבע ספירות חג"ת נהי"ם, וכלולה בבינה, והיא מתפשטת בה' ספירות, חג"ת נ"ה, לחמשים.

**תתו** ובג"ד דאינון תמשין וכו': ומשום זה שכל אחת משבע שבועות היא חמשים, כנ"ל, מנחתם שלשה עשרונים ושני עשרונים, שהם חמשה עשרונים שהם חמש פעמים עשר, כי כל עשרון הוא עשר וה' עשרונים הם חמשים. ז"ש, ומנחתם סלת כלולה בשמן שלשה עשרונים לפר האחד ושני עשרונים לאיל האחד עשרון לכבש האחד לשבעת הכבשים. ושבעת הכבשים הם כנגד שבע שבתות תמימות תהיינה. שהן שבע מלכיות. כי מלכות נקראת שבת, וכל אחת עם ששה ימים שלו, שהם חג"ת נהי"ם, שהם בגי' חמשים עם יום השבועות.

ובעשור

(דפו"י דף רנ"ה ע"א)